Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

អង្គុត្តរនិកាយេ

អដ្ឋកនិបាត-ដីកា

១. បឋមបណ្ណាសកំ

១. មេត្តាវគ្គោ

១. មេត្តាសុត្តវណ្ណនា

១. អដ្ឋកនិបាតស្ស បឋមេ វឌ្ឍិតាយាតិ ភាវនាបារិបូរិវសេន បរិព្រូហិតាយ. បុនប្បុនំ កតាយាតិ ភាវនាយ ពហុលីករណេន អបរាបរំ បវត្តិតាយ. យុត្តយានសទិសកតាយាតិ យថា យុត្តអាជញ្ញយានំ ឆេកេន សារថិនា អធិដ្ឋិតំ យថារុចិ បវត្តតិ, ឯវំ យថារុចិ បវត្តារហតំ គមិតាយ. បតិដ្ឋានដ្ឋេនាតិ សព្ពសម្បត្តិអធិដ្ឋានដ្ឋេន. បច្ចុបដ្ឋិតាយាតិ ភាវនាពហុលីការេហិ បតិ បតិ ឧបដ្ឋិតាយ អវិជហិតាយ. សមន្តតោ ចិតាយាតិ សព្ពភាគេន ភាវនានុរូបំ ចយំ គមិតាយ. តេនាហ "ឧបចិតាយា"តិ. សុដ្ឋុ សមារទ្ធាយាតិ អតិវិយ សម្មទេវ និប្ផត្តិគតាយ.

យោច មេត្តំ ភាវយតីតិអាទីសុ យោ កោចិ គហដ្ឋោ វា បព្ពជិតោ វា. មេត្តន្តិ មេត្តាឈានំ.

អប្បមាណន្តិ ភាវនាវសេន អារម្មណវសេន ច អប្បមាណំ. អសុភភាវនាទយោ វិយ ហិ អារម្មណេ ឯកទេសគ្គហណំ អកត្វា អនវសេសផរណវសេន អនោធិសោ ផរណវសេន ច, អប្បមាណារម្មណតាយ បគុណភាវនាវសេន ច អប្បមាណំ. តនូ សំយោជនា ហោន្តីតិ មេត្តំ បាទកំ កត្វា សម្មសិត្វា ហេដ្ឋិមេ អរិយមគ្គេ អធិគច្ឆន្តស្ស សុខេនេវ បដិឃសំយោជនាទយោ បហីយន្តា តនូ ហោន្តីតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្ពោ.

ឯវំ កិលេសប្បហានញ្ច និព្ពានាធិគមញ្ច មេត្តាភាវនាយ សិខាប្បត្តមានិសំសំ ទស្សេត្វា ឥទានិ អញ្ញេបិ អានិសំសេ ទស្សេតុំ "ឯកម្បិ ចេ"តិអាទិ វុត្តំ. តត្ថ អទុដ្ឋចិត្តោតិ មេត្តាពលេន សុដ្ឋុ វិក្ខម្ភិតព្យាបាទតាយ ព្យាបាទេន អទូសិតចិត្តោ. មេត្តាយតីតិ ហិតផរណវសេន មេត្តំ ករោតិ. កុសលីតិ អតិសយេន កុសលវា មហាបុញ្ញោ, បដិឃាទិអនត្ថវិគមេន ខេមី. សព្ពេ ច បាណេតិ វ-

សទ្ធោ ញាតិវេរកោ. មនសានុកម្បីតិ ចិត្តេន អនុកម្បន្តោ. ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – ឯកសត្តវិសយាបិ តាវ មេត្តា មហប្ផលរាសិ, សព្វេ បន បាណេ អត្តនោ បុត្តំ វិយ ហិតផរណេន មនសា អនុកម្បន្តោ ពហុកំ ពហុំ អនប្បកំ អបរិយន្តំ ចតុសដ្ឋិមហាកប្បេបិ អត្តនោ វិបាកប្បពន្ធំ បវត្តេតុំ សមត្ថំ ឧឡារំ បុញ្ញំ អរិយោ បរិសុទ្ធចិត្តោ បុគ្គលោ ករោតិ និប្ផាទេតីតិ. សត្តសណ្ឌន្តិ សត្តេហិ អវិរឡំ, អាកិណ្ណមនុស្សន្តិ អត្ថោ.

សង្គហវត្ថូតិ (សំ. និ. ដី. ១.១.១១០) លោកស្ស សង្គហការណានិ. និប្ផន្នសស្សតោ នវ ភាគេ កស្សកស្ស ទត្វា រញ្ញោ ឯកភាគគ្គហណំ ទសមភាគគ្គហណំ. ឯវំ កស្សកា ហដ្ឋតុដ្ឋា សស្សានិ សម្បាទេន្តីតិ អាហ "សស្សសម្បាទនេ មេធាវិតាតិ អត្ថោ"តិ. តតោ ឆដ្ឋភាគោ កិរ ឆភាគគ្គហណំ ជាតំ. ឆមាសិកន្តិ ឆន្នំ ឆន្នំ មាសានំ បហោនកំ. បវេសេតីតិ បវេសេត្វា វិយ ករោតីតិ. វាចាយ បិយំ វាចាបិយំ, តស្ស កម្មំ វាចាបេយ្យំ. សម្មាសោ វេទស្ស ...

ឧស្សិតមូលំ កត្វាតិ ... កត្វា. ខិលេហិ បរិយន្តេហីតិ មហាយញ្ញស្ស បុព្វភាគេ បច្ឆា ច បវត្តេតព្វេហិ ខិលេហិ បរិចារយញ្ញេហិ. សព្វ...បេ... ពីសតស្សាតិ សព្វចតុប្បទានំ បញ្ចន្នំ បសុសតានំ យាវ ... បវត្តិកានំ ឃាតេតព្វស្ស. តថា ហិ វទន្តិ –

"ឆសតានិ និយុជ្ជន្តិ, បសូនំ មជ្ឈិមេ ហនិ;

អស្សមេធស្ស យញ្ញស្ស, ឩនានិ បសុហិ តីហី"តិ. (សំ. និ. ដី. ១.១.១១០; អ. និ. ដី. ២.៤.៣៩);

សម្មន្តិ យុគច្ឆិទ្ទេ បក្ខិបិតព្វទណ្ឌកំ. បាសន្តីតិ ខិបន្តិ. សំហារិមេហីតិ សកដេហិ វហិតព្វេហិ. បុព្វេ កិរ ឯកោ រាជា សម្មាបាសំ យជន្តោ សរស្សតិនទីតីរេ បថវិយា វិវរេ ទិន្នេ និមុគ្គោ អហោសិ. អន្ធពាលព្រាហ្មណា គតានុគតិកា "អយំ តស្ស សគ្គគមនមគ្គោ"តិ សញ្ញាយ តត្ថ សម្មាបាសំ យញ្ញំ បដ្ឋបេន្តិ. តេន វុត្តំ "និមុគ្គោកាសតោ បភុតី"តិ. អជ្ជាបិ អប្បកសិរេន សាធេតព្វា វាជោ, សព្វេបិ ពាហុសិតំ សាមេទ្ធា សព្វវាជោ. យត្ថបនាតិមហន្តានំ សព្ពិយជ្ជនំ "វាជ"មិតិ សមញ្ញា. តិរញ្ញាស្សុចណ្ណកោដិហិរាជិ សព្វរសកដក្ខិលាស្ស សារគព្ភកោដ្ឋាគារាទីសុ នត្ថិ ឯត្ថ អគ្គឡាតិ និរគ្គឡោ. តត្ថ កិរ យញ្ញោ អត្តនោ សាបតេយ្យំ អនវសេសេត្វា អតិក្កមិត្វា និយ្យាតីយតិ.

ចន្ទប្បភាតិ (ឥតិវុ. អដ្ឋ. ២៧) ចន្ទិមស្សេវ បភាយ. តារាគណាច សព្វេតិ យថា សព្វេបិ តារាគណា ចន្ទិមសោភាយ សោឡសិម្បិ កលំ នាគ្ឃន្តិ, ឯវំ តេ អស្សមេធាទយោ យញ្ញា មេត្តស្ស ចិត្តស្ស ចេតោវិមុត្តិភូតស្ស សោឡសិម្បិ កលំ នានុភវន្តិ, ន បាបុណន្តិ, នាគ្ឃន្តីតិ អត្ថោ.

ញ្ហាតិ អបរេបិ ចិន្តេឆយ្ញិកសយ្យោរាឃិតេក េយត្តាកាចភាយ អាតិសំរេស ភេស្សាតុំ “េយា ន ហន្តី”តិអាឌិ ទុត្តំ។ តត្ថ េយាតិ េយត្តាព្រាហ្មចិហារកាចភាត្យុស្សេត្តា ឬក្កេលិ។ ន ហន្តីតិ េតនេច េយត្តាកាចភាត្យុកាេចន ទ្វេចិក្លឃ្ញិតញ្ហាបិឌេតាយ ន ពន្ធិ សត្តំ ហិសតិ, េលឆ្ឆភណ្ឌាឌីហិ ន ចិតាឆេតិ ចា។ ន ឈារេតតីតិ បរំ សយាឆេបត្វា ន សេត្តុ យារាេបតិ ន ចិតាឆារេបតិ ច។ ន ឌិភាតីតិ

សារេឃ្កចិក្កាហិកកចាឌិចេសភ ន ពន្ធិ ឌិភាតិ សារេឃ្កេស្សេច អភាចេតា, ឌាតិកេរហចេសភ ចា អប្ពេកហាឌិភា ន ពន្ធិ ឌិភាតិ។ េតភាហ “ន អត្តូភា បរេស្ស ឌាតិំ កេរោតី”តិ។ ន ឌាបេឃតិ បរេហិ បេឃារេឌត្វា បរេរសញ្ញិ ឆភឌាតិំ ន ការោរេបយ្យ។ េតភាហ “ន បរេភ បរេស្ស ឌាតិំ ការេតី”តិ។ េយត្តាឃ ចា អំេយា អចិេហឆភេដ្ឋន អចឃចក្ខុេតាតិ េយត្តិេយា។

េយត្តាទុត្តចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា។

១-៣។ បញ្ញាទុត្តាឌិចណ្ណភា

១-៣។ ទុតិេឃ អាឌិព្រាហ្មចរិឃិកាឃាតិ អាឌិព្រាហ្មចរិឃេឃច អាឌិព្រាហ្មចរិឃិកា។ េតភាហ “មគ្គព្រាហ្មចរិឃស្ស អាឌិភូតាឃា”តិ។ អរិេឃាតិ ភិេទ្ទាេសា បរិសុេទ្ធា។ ញាណិេកាេចា ន តិត្ថិឃាតិ ឬកត្តតកហណំ ចិឃ អបរិសុេទ្ធាតិ អរិេឃា ញាណិេកាេចា។ ចញាត្តញ្ញាភត្តិ ញ្ហត្តុភិេទ្ទេសេភតំ ទុត្តំ, បឆេបញ្ញាភាឌីភិបិ អរិេឃា ញាណិេកាេចាេតាច សច្ចំ កន្ធិ។ ឌាភត្តិ ញ្ហាឆំ កញ្ញាសាឆត្តិ អាហ “ឌាតិពុត្តកំ ឌាភាតី”តិ។ ឃចា ចា ខុកេច្ឆា ចិបរីតំ កញ្ញុត្តា ឌាភេត្តាបិ ន ឌាភាតិ, បស្សេត្តាបិ ន បស្សតិ, ន ខុចេឃំ អំ បត ឌាភេត្តា ឌាភាតិ, បស្សេត្តា បស្សតីតិ ខុចេឃត្ថ ភត្តេត្តា។ តតិឃាឌីភិ ទុចិេត្តាញ្ញាតិ។

បញ្ញាទុត្តាឌិចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា។

៥។ បឆេបលិកឆឃ្ញទុត្តចណ្ណភា

៥។ បញ្ចេម េលាកស្ស ឆឃ្ញាតិ សត្តេលាកស្ស អចស្សំកាចិឆឃ្ញ។ េតភាហ “ខុេតហិ ឃុត្តា ភាឃ ភត្តុ”តិអាឌិ។ ឈាឃធ្វានភាឌីភំ លឆ្ឆិ លិេភា, តាតិ ខុច ចា លេឆ្ឆាេតា លិេភា, តភការេចា អលិេភា, លិភក្កហេណាភ េចត្ថុ តញ្ញឹសេឃា អនុេរាឆា កហិេតា, អលិភក្កហេណាភ ចិេរាឆា។ ឃស្មា េលាហិេត សតិ តត្ថុបឈាតចេសភ បុេគ្គា ចិឃ អនុេរាឆា លឆ្ឆាចសេរា ខុច េហាតិ, តស្មា ទុត្តំ “លិេភ អាកេត អលិេភា អាកេតាេឃចា”តិ។ ខុស ភេឃា ឃសាឌីទុបិ។ េសសំ ទុចិេញ្ញាឃ្យេមច។

បឆេបលិកឆឃ្ញទុត្តចណ្ណភា ភិដ្ឋិតា។

៩-១០។ ទុតិឃេលាកឆឃ្ញទុត្តាឌិចណ្ណភា

៦. ឆដ្ឋេ អភិកំ បយសតិ បយុជ្ជតិ ឧទេនាតិ អភិប្បយាទេសា, សមិទេសំ ទ្ធតិកត្តត្តកិរិយា. តេនាហ “អភិកប្បយោគោ”តិ. សត្តមដ្ឋមេសុ នត្ថិ វត្តព្វំ.

ទុតិយលោកធម្មសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៩. នន្ទសុត្តវណ្ណនា

៩. នវមេ ទុវិធា កុលបុត្តា ជាតិកុលបុត្តា អាចារកុលបុត្តា ច. តត្ថ “តេន ខោ បន សមយេន រដ្ឋបាលោ កុលបុត្តោ តស្មិំយេវ ថុល្លកោដ្ឋិកេ អគ្គកុលិកស្ស បុត្តោ”តិ (ម. និ. ២.២៩៤) ឯវំ អាគតា ខត្តិយកុលបុត្តា ជាតិកុលបុត្តា. “សទ្ធាយេវ កុលបុត្តា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតា”តិ (ម. និ. ១.៣០) ឯវំ អាគតា បន យត្ថ កត្ថចិ កុលេ បសុតាបិ អាចារកុលបុត្តា នាម. ឥធ បន ខត្តិយកុលប្បសុតំ សន្ធាយ “កុលបុត្តោតិ, កិំ ហិ សោ តេ វត្ថុ ភវិស្សតី”តិ វត្វា បុន អាហ “ជាតិកុលបុត្តោ”តិ. ខត្តិយោតិ បន ការណេន តស្ស កុលបុត្តភាវោ វេទិតព្វោ. សោ សព្វទេវ ខត្តិយោ.

នន្ទសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១០. ការណ្ឌវសុត្តវណ្ណនា

១០. ទសមេ បដិចរតីតិ បដិច្ឆាទនវសេន ចរតិ បវត្តតិ. បដិច្ឆាទនត្ថោ ឯវ វា ចរតិ-សទ្ទោ អនេកត្ថត្តា ធាតូនន្តិ អាហ “បដិច្ឆាទេតី”តិ. អញ្ញេនាញ្ញន្តិ បន បដិច្ឆាទនាការទស្សនន្តិ អាហ “អញ្ញេន ការណេនា”តិអាទិ. តត្ថ អញ្ញំ ការណំ វចនំ វាតិ យំ ចោទកេន ចុទិតកស្ស ទោសវិភាវនំ ការណំ, វចនំ វា វុត្តំ, តំ តតោ អញ្ញេន ការណេន, វចនេន វា បដិច្ឆាទេតិ. ការណេនាតិ ចោទនាយ អមូលិកភាវទីបនិយា យុត្តិយា. វចនេនាតិ តទត្ថទីបកេន វចនេន. “កោ អាបន្នោ”តិអាទិកា ចោទនំ វិក្ខេបេត្វា វិក្ខេបវចនំ អញ្ញេនាញ្ញំ បដិចរណំ. ពហិទ្ធា កថាបនាមនា នាម “ឥត្ថន្នាមំ អាបត្តិំ អាបន្នោសី”តិ វុត្តេ – “បាដលិបុត្តំ គតោម្ហី”តិអាទិនា ចោទនំ វិក្ខេបេត្វាតិ អយមេវ វិសេសោ. យោ ហិ “អាបត្តិំ អាបន្នោសី”តិ វុត្តោ “កោ អាបន្នោ, កិំ អាបន្នោ, កិស្មិំ អាបន្នោ, កំ ភណថ, កិំ ភណថា”តិ វា វទតិ, “ឯវរូបំ កិញ្ចិ តយា ទិដ្ឋ”ន្តិ វុត្តេ “ន សុណាមី”តិ សោតំ វា ឧបនេតិ, អយំ អញ្ញេនាញ្ញំ បដិចរតិ នាម. យោ បន “ឥត្ថន្នាមំ នាម អាបត្តិំ អាបន្នោសី”តិ បុដ្ឋោ “បាដលិបុត្តំ គតោម្ហី”តិ វត្វា បុន “ន តវ បាដលិបុត្តគមនំ បុច្ឆាម, អាបត្តិំ បុច្ឆាមា”តិ វុត្តេ តតោ “រាជគហំ គតោម្ហិ, រាជគហំ វា យាហិ ព្រាហ្មណគេហំ វា, អាបត្តិំ អាបន្នោសីតិ. តំ តត្ថ មេ សូករមំសំ លទ្ធ”ន្តិអាទីនិ វទតិ, អយំ ពហិទ្ធា កថំ អបនាមេតិ នាម. សមណកចវរន្តិ សមណវេសធារណេន សមណប្បតិរូបកតាយ សមណានំ កចវរភូតំ.

ការល្គច់ (ឃុ៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍១ប័៦-១ប័៣) តិដ្ឋយឆាតិ ចិបត្តសីលតាឃ កចចរក្ខត់ ឫក្កុល៑ កចចរមិច អភរបក្លា អបរភឆ៍ កឃត្ថ៌

អបកឃ្យួឆាតិ កឃត្ថក្ខតច្ចា ត៌ លត្តិឃាឌិត៌ យច្ឈាត់ បកិត្តបល្លិទិតកុដ្ឋ៌ ចល្គាល៑ ចិឃ អបកដ្ឋឆ៍ កិ ការលំ? ឃឈ្ជារាមយា តាយ សីលចត្តាត៌

កមតា, ត ក្ខឃ្សីលិត៌ ឃមតា ៦តមឆច ឃន្តាឃាហ "តមតា បលិមប ចារហេឆ, អឃ្យុយមលា ឃយលាយាតិមត"តិ៍ ឃឆា បលិបិ

អមត្តាឃារទហិតា អតល្គលិ ពាហិ ឆុមឃត ចិហិ ចិឃ ចិឃ្សត្តិ, ៦ចំ បិបកិក្ខ អមត្តា សីលទហិតាបិ ពាហិ កាឃាចាឌិបទិក្លាមទត កិក្ខ ចិឃ

ចិឃ្សត្តិ, តឃ្វា "បលិបិ"តិ ក្ខច្ចត្តិ៍ មត បលិមប ចារហេឆ ឌ្ឋបុតឆ ចិឆយឆ, បទយត្តមតា អឃ្យុយមលា ឃយលាមចឃយមត្តត ឃយលាយាតិមត៍

កប្យឃមច្យាតិ កមប្យឆ, កមទាឆាតិ ក្ខត្តិ មហាតិ៍ បតិឃ្សតាតិ ឃប្យតិឃ្សា៍ ចដ្ឋក្លឃ្ស អត្តិ កទិឃ្សឆ, បទិតិឌ្ឋាត៌ បិបុលិឃ្សឆាតិ អមត្តា៍

ការល្គចឃុត្តចល្លតា តិដ្ឋិតា៍

មយត្តាចក្កចល្លតា តិដ្ឋិតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

២។ មហាវគ្គោ

១។ វេរញ្ជសុត្តវណ្ណនា

១១។ ទុតិយស្ស បឋមេ វេរញ្ជាយំ វិហរតីតិ (បារា។ អដ្ឋ។ ១។១) ឯត្ថ វេរញ្ជាតិ តស្ស នគរស្សេតំ អធិវចនំ, តស្សំ វេរញ្ជាយំ។ សមីបត្ថេ ភុម្មវចនំ។ នឡេរុបុចិមន្ទមូលេតិ ឯត្ថ នឡេរុ នាម យក្ខោ។ បុចិមន្ទោតិ និម្ពរុក្ខោ។ មូលន្តិ សមីបំ។ អយញ្ហិ មូល-សទ្ទោ “មូលានិ ឧទ្ធរេយ្យ អន្តមសោ ឧសីរនាឡិមត្តានិបី”តិអាទីសុ (អ។ និ។ ៤។១៩៥) មូលមូលេ ទិស្សតិ។ “លោភោ អកុសលមូល”ន្តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ៣។៣០៥; បរិ។ ៣២៣) អសាធារណហេតុម្ហិ “យាវ មជ្ឈន្ហិកេ កាលេ ឆាយា ផរតិ, និវាតេ បណ្ណានិ បតន្តិ, ឯត្តាវតា រុក្ខមូល”ន្តិអាទីសុ (បារា។ ៤៩៤) សមីបេ។ ឥធ បន សមីបេ អធិប្បេតោ, តស្មា នឡេរុយក្ខេន អធិគ្គហិតស្ស បុចិមន្ទស្ស សមីបេតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្ពោ។ សោ កិរ បុចិមន្ទោ រមណីយោ បាសាទិកោ អនេកេសំ រុក្ខានំ អាធិបច្ចំ វិយ កុរុមានោ តស្ស នគរស្ស អវិទូរេ គមនាគមនសម្បន្នេ ឋានេ អហោសិ។ អថ ភគវា វេរញ្ជំ គន្ត្វា បតិរូបេ ឋានេ វិហរន្តោ តស្ស រុក្ខស្ស សមីបេ ហេដ្ឋាភាគេ វិហាសិ។ តេន វុត្តំ “វេរញ្ជាយំ វិហរតិ នឡេរុបុចិមន្ទមូលេ”តិ។

បច្ចុដ្ឋាតិ (សារត្ថ។ ដី។ ១។២) នាម អាសនា វុដ្ឋានន្តិ អាហ “អាសនា វុដ្ឋាតី”តិ។ និសិន្នាសនតោ ន វុដ្ឋហតីតិ អត្ថោ។ ឯត្ថ ច ជិណ្ណេ...បេ... វយោអនុប្បត្តេតិ ឧបយោគវចនំ អាសនា វុដ្ឋានកិរិយាបេក្ខំ ន ហោតិ។ តស្មា “ជិណ្ណេ...បេ... វយោអនុប្បត្តេ ទិស្វា”តិ អជ្ឈាហារំ កត្វា អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ អថ វា បច្ចុគ្គមនកិរិយាបេក្ខំ ឧបយោគវចនំ, តស្មា ន បច្ចុដ្ឋាតីតិ ឧដ្ឋាយ បច្ចុគ្គមនំ ន ករោតីតិ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ បច្ចុគ្គមនម្បិ ហិ បច្ចុដ្ឋានន្តិ វុច្ចតិ។ វុត្តញ្ហិ “អាចរិយំ បន ទូរតោវ ទិស្វា បច្ចុដ្ឋាយ បច្ចុគ្គមនករណំ បច្ចុដ្ឋានំ នាមា”តិ។ អាសនា វុដ្ឋាតីតិ ឥមិនា បន បច្ចុគ្គមនាការស្ស ឧបលក្ខណមត្តំ ទស្សិតន្តិ ទដ្ឋព្ពំ។ វិការេន នាម អត្ថេតិ បកតិវិការេនសញ្ញាតេ អត្ថេ។ ន អភិវាទេតិ វាតិ ន អភិវាទេតព្ពន្តិ វា សល្លក្ខេតីតិ វុត្តំ ហោតិ។

តំ អញ្ញាណន្តិ “អយំ មម អភិវាទនាទីនិ កាតុំ អរហរូបោ ន ហោតី”តិ អជាននវសេន បវត្តំ អញ្ញាណំ។ ឱលោកេន្តោតិ “ទុក្ខំ ខោ អគារវោ វិហរតិ អប្បតិស្សោ, កំ នុ ខោ អហំ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា សក្ករេយ្យំ គរុំ ករេយ្យ”ន្តិអាទិសុត្តវសេនេវ (អ។ និ។ ៤។២១) ញាណចក្ខុនា ឱលោកេន្តោ។ និបច្ចការារហន្តិ បណិបាតារហំ។ សម្បតិជាតោតិ មុហុត្តជាតោ, ជាតសមនន្តរមេវាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឧត្តរេន មុខោតិ ឧត្តរទិសាភិមុខោ។ “សត្តបទវីតិហារេន គន្ត្វា សកលំ ទសសហស្សិលោកធាតុំ ឱលោកេសី”ន្តិ វុត្តំ –

“ធម្មតា ឯសា, ភិក្ខវេ, សម្បតិជាតោ ពោធិសត្តោ សមេហិ បាទេហិ បតិដ្ឋហិត្វា ឧត្តរាភិមុខោ សត្តបទវីតិហារេន គច្ឆតិ, សេតម្ហិ ឆត្តេ អនុធារិយមានេ សព្ពា ទិសា វិលោកេតិ, អាសភិញ្ច វាចំ ភាសតី”តិ (ទី។ និ។ ២។៣១) –

ឯវំ បរិញ្ញាយំ សត្តបទវីតិហារូបរិ ឋិតស្ស វិយ សព្ពាទិសានុលោកនស្ស កថិតត្តា វុត្តំ, ន បនេតំ ឯវំ ទដ្ឋព្ពំ សត្តបទវីតិហារតោ បគេវ ទិសាវិលោកនស្ស កតត្តា។ មហាសត្តោ ហិ មនុស្សានំ ហត្ថតោ មុច្ចិត្វា បុរត្ថិមំ ទិសំ ឱលោកេសិ, អនេកានិ ចក្កវាឡសហស្សានិ ឯកង្គណានិ អហេសុំ។ តត្ថ ទេវមនុស្សា គន្ធមាលាទីហិ បូជយមានា, “មហាបុរិស, ឥធ តុម្ហេហិ សទិសោបិ នត្ថិ, កុតោ ឧត្តរិតរោ”តិ អាហំសុ។ ឯវំ ចតស្សោ ទិសា, ចតស្សោ អនុទិសា, ហេដ្ឋា, ឧបរីតិ ទសបិ ទិសា អនុវិលោកេត្វា អត្តនោ សទិសំ អទិស្វា “អយំ ឧត្តរទិសា”តិ សត្តបទវីតិហារេន អគមាសីតិ វេទិតព្ពំ។ ឱលោកេសិន្តិ មម បុញ្ញានុភាវេន លោកវិវរណបាដិហារិយេ ជាតេ បញ្ញាយមានំ ទសសហស្សិលោកធាតុំ មំសចក្ខុនាវ ឱលោកេសិន្តិ អត្ថោ។

មហាបុរិសោតិ ជាតិគោត្តកុលប្បទេសាទិវសេន មហន្តបុរិសោ។ អគ្គោតិ គុណេហិ សព្ពប្បធានោ។ ជេដ្ឋោតិ គុណវសេន សព្ពេសំ វុឌ្ឍតមោ, គុណេហិ មហល្លកតមោតិ វុត្តំ ហោតិ។ សេដ្ឋោតិ គុណវសេន សព្ពេសំ បសត្ថតមោ។ អត្ថតោ បន បច្ឆិមានិ ទ្វេ បុរិមស្សេវ វេវចនានីតិ វេទិតព្ពានិ។ តយាតិ និស្សក្កេ ករណវចនំ។ ឧត្តរិតរោតិ អធិកតរោ។ បតិមានេសីតិ បូជេសិ។ អាសភិន្តិ ឧត្តមំ។ យំអភិវាទនាទីរហោ បុគ្គលោតិ យំ អភិវាទនាទិកិរិយាយ អរហោ អនុច្ឆវិកោ បុគ្គលោ។ និច្ចសាបេក្ខតាយ បនេត្ថ សមាសោ ទដ្ឋព្ពោ។ តថាគតាតិ តថាគតតោ, តថាគតស្ស សន្តិកាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯវរូបន្តិ អភិវាទនាទិសង្ខាតំ។ បរិបាកសិថិលភាវន្តិ បរិបាកេន សិថិលភាវំ។

តំ វចនន្តិ “នាហំ តំ ព្រាហ្មណា”តិអាទិវចនំ។ “នាហំ អរសរូបោ, មាទិសា វា អរសរូបា”តិ វុត្តេ ព្រាហ្មណោ ឆន្ទោ ភវេយ្យ។ តេន វុត្តំ “វិត្តុបករណតត្ថ”ន្តិ។

កតមោ បន សោតិ បរិយាយាបេក្ខា បុល្លិង្គនិទ្ទេសោ, កតមោ សោ បរិយាយោតិ អត្ថោ? ជាតិវសេនាតិ ខត្តិយាទិជាតិវសេន។ ឧប្បត្តិវសេនាតិ ទេវេសុ ឧប្បត្តិវសេន។ សេដ្ឋសម្មតានម្បីតិ អបិ-សទ្ទេន បគេវ អសេដ្ឋសម្មតានន្តិ ទស្សេតិ។ អភិនន្ទន្តានន្តិ សប្បីតិកតណ្ហាវសេន បមោទមានានំ។ រជ្ជន្តានន្តិ ពលវរាគវសេន រជ្ជន្តានំ។ រូបបរិភោគេន ឧប្បន្នតណ្ហាសម្បយុត្តសោមនស្សវេទនា រូបតោ និព្ពត្តិត្វា ហទយតប្បនតោ អប្បរសាទយោ វិយ រូបរសាតិ វុច្ចន្តិ។ អាវិញ្ឆន្តីតិ អាកឌ្ឍន្តិ។ វត្ថារម្មណាទិសាមគ្គិយន្តិ វត្ថារម្មណាទិការណសាមគ្គិយំ។ អនុក្ខិបន្តោតិ អត្តុក្ខិបនវសេន កថិតេ ព្រាហ្មណស្ស អសប្បាយកថតោ អត្តានំ អនុក្ខិបន្តោ អនុក្កំសេន្តោ។

ឯតស្មិំ បនេត្ថ ករណេ សាមិវចនន្តិ “ជហិតា”តិ ឯតស្មិំ អត្ថេ តថាគតស្សាតិ ករណេ សាមិវចនំ, តថាគតេន ជហិតាតិ អត្ថោ។ មូលន្តិ កវម្លំ។ “តាលវត្ថុកតា”តិ វត្តព្ពេ “ឧច្ឆិន្នមូលា”តិអាទីសុ វិយ មជ្ឈេបទលោបំ កត្វា អ-ការស្ស ទីឃំ កត្វា “តាលាវត្ថុកតា”តិ វុត្តន្តិ អាហ “តាលវត្ថុ វិយ នេសំ វត្ថុ កតន្តិ តាលាវត្ថុកតា”តិ។ តត្ថ តាលស្ស វត្ថុ តាលវត្ថុ។ យថា អារាមស្ស វត្ថុភូតបុព្ពោ បទេសោ អារាមស្ស អភាវេ “អារាមវត្ថូ”តិ វុច្ចតិ, ឯវំ តាលស្ស បតិដ្ឋិតោកាសោ សមូលំ ឧទ្ធរិតេ តាលេ បទេសមត្តេ ឋិតេ តាលស្ស វត្ថុភូតបុព្ពត្តា “តាលវត្ថូ”តិ វុច្ចតិ។ តេសន្តិ រូបរសាទីនំ។ កថំ បន តាលវត្ថុ វិយ នេសំ វត្ថុ កតន្តិ អាហ “យថា ហី”តិអាទិ។

ទ្វបិឌិបរិខេការេកេ ក្លប្បត្តតញ្ញាឃុត្តរោយតស្សចេកតាវស្លាតទ្វបរោរាឌឹតំ ឌិត្តរក្តាតស្ស អឆិដ្ឋាតកាចេតា ទុត្តំ “ទេតរំ បុគ្គេ ក្លប្បត្តបុគ្គាការេចត ចត្តុយេត្ត ឌិត្តរក្តាតេត កេត”តិៈ តត្ត បុគ្គេតិ បុគ្គេ, រទាកការេលតិ ទុត្តំ ហោតិៈ តាលិចត្តកតាតិ ទុង្គត្តីតិ តាលចត្តុ ឌិឃ អត្តេកា ចត្តុស្ស កតត្តា ទ្វបរោរាឌេឃា “តាលិចត្តកតា”តិ ទុង្គត្តិៈ ឲុតេត បហឹតកិលេវោតំ បុត ក្លប្បត្តិឃា អការេចា ឌស្សិតោៈ

អចិទ្វញ្ញុហិឌយុត្តាតិ អចិទ្វញ្ញុហិរកាចតាឃៈ យត្តកន្តិត្តោ តារេលិ បត្តុចលិឌឹតំ អចត្តុក្ខតោ តាលិចត្តុតិ អាហ “យត្តកន្តិត្តតារេលិ ឌិឃ កតា”តិៈ ឲុតេត “តាលិចត្តុ ឌិឃ កតាតិ តាលិចត្តកតា”តិ អឃំ ឌិក្កហោ ឌស្សិតោៈ ឲត្ត បត “អចត្តុក្ខតោ តារេលិ ឌិឃ កតាតិ អចត្តុតាលកតា”តិ ចត្តេត្តា ឌិរេវរតស្ស បទតិបាតំ កត្វា “តាលិចត្តកតា”តិ ទុត្តត្តិ ឌដ្ឋត្តំៈ គ្គយិតា បតេត្តត គ្គងំ ឌេស្សតិ – ទ្វបរោរាឌិចេតេត ឌិបាកឌយុឌយុ ហុត្វា បុគ្គេ ក្លប្បត្តក្សលក្សលិ ឌយុ កហិតា, ទេ ក្លប្បត្តាបិ យត្តការឌិរោតំ តញ្ញាឌិឌ្ឍាតំ យក្កបេត្តត លិត្តត្តា អាឃតិៈ តាលបត្តុរឌិរេ ឌិបាកក្លូទ្តេ តិន្តាទត្តត្តំ អរយត្វា ឌាតា, តស្វា តាលិចត្តុ ឌិឃ កតាតិ តាលិចត្តកតា ទ្វបរោរាឌេឃាតិៈ គ្គយស្វិ អត្ត “អកិតត្តត្តាត”ត្តិ គ្គយិតា បចេត ក្សលរោយតស្សយុ វក្កហិតត្តិ ចេត្តិៈ អតកាចំ កតាតិ ឲត្ត អត្-វេទ្ឋា បន្ធារេទ្ឋត រយាតេត្តាតិ អាហ “ឃចា តេតរំ បន្ធាការេចា ត ហោតី”តិអាឌិៈ

ឃត្វា ទោ ត្វំ វត្តាឃ ចេតេតិ, រោ បរិឃារេឃា ត ហោតីតិ ឃំ ចត្តុតាឌិរោយក្កិរោកាចវស្លាតំ ការេណំ អទេរទ្វបតាឃ ចេតេតិ, តំ ការេណំ ត ហោតិ, ត ឌិឌ្ឍតីតិ អត្ត្វាៈ តត្ ចាឃំ (ទ្រាហុណោ ឃំ ចត្តុតាឌិរោយក្កិរោកាចវស្លាតបរិឃាឃំ វត្តាឃ “អទេរទ្វេបិ កចំ កោតយោ”តិ អាហ, “រោ បរិឃារេឃា តត្តី”តិ ទុទ្តុ ចត្តុតាឌីតិ កកចា កទោតីតិ អាបឌ្ឍតីតិ គ្គយំ អតិដ្ឋប្បវក្កំ ឌេស្សត្តោ អាហ “តត្ ចា”តិអាឌិៈ

វត្តបរិឃារេឃស្វតិ វត្តចារេទ្ធៈ វត្តាឃការិតយត្តត្តិ ឃំ វត្តាឃ (ទ្រាហុណោ “តិត្តទារេកា កចំ កោតយោ”តិអាឌិយាហៈ កកចា ច ឃំ វត្តាឃ តិត្តទាកតាឌិ អត្តតិ អត្ថាតាតិ, តំ វត្តាឃការិតយត្តៈ លក្ខទាកបរិខេការេកាតិ លក្ខទាកចេរេត បរិខេការេកាៈ អបទំ បរិឃាឃត្តិ អញ្ញំ ការេណំៈ

ក្សលរឃុដាចារេកឃុត្តិ ក្សលិចារេវស្លាតំ កយុំ, ក្សលចារិត្តត្តិ អត្ត្វាៈ អកិរិឃត្តិ អកទោកាចំ ៈ “អទេតកឌិហិតាតំ បាបកាតំ អក្សលលិតំ ឌយុាត”ត្តិ វោយដ្ឋាចេតេបិ បរិរោរចេរាឃតោ ទុត្តាចេរេរា អក្សលឌយុា កេហតញ្ញាតិ អាហ “ឌេបត្វា ទេ ឌយុ”តិអាឌិ, ទេ ឃចាទុត្តកាឃឌុក្ខុទិតាឌិកេ អក្សលឌេយុ ឌេបត្វាតិ អត្ត្វាៈ អទេតកឌិហិតាតិ អទេតកប្បការាៈ

អឃំ លោកតត្តីតិ អឃំ ទុឌ្ឍាតំ អកិចាឌតាឌិកិរិឃលក្ខណា លោកប្បចេណីៈ អតាកាយិ(ទ្រាហ្វាតំ អលក្ខារាឌីស្ អតាកាយិកិក្លូតត្វា ឌិចរាឌីស្ តិកត្តិចេរេត រាក្សប្បត្តិ ហោតីតិ អតាកាយិយេក្កត បញ្ចាកាយក្សលិកទាកេស្សច បហាតំ ចេឌិតត្តាត្តិ អាហ “បញ្ចាកាយក្សលិកទាកេស្សា”តិៈ ទ្វបិឌីស្ បញ្ចាស្ កាយក្សលាស្ ចត្តុកាយកោដ្ឋារេរស្ ក្លប្បឌ្ឍយាតោ ទាកោ “បញ្ចាកាយក្សលិកទាកោ”តិ ចេឌិតត្តាៈ កោដ្ឋារចេតេតា ហេត្ត ក្សល-វេទ្ឋា “ចេឃាក្សលា អត្តប្បគ្គា ឌហត្តី”តិអាឌីស្ (វំៈ តិៈ ១ៈ៣) ឌិឃៈ

ᩋᨠᩩᩈᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᨴ᩠ᩅᨿᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩈᩉᨣᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᨴ᩠ᩅᨿᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩔ᪨ ᨾᩮᩣᩉᩔ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩩᩈᩃᩈᩣᨵᩣᩁᨱᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᩉ “ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩩᩈᩃᩈᨾ᩠ᨽᩅᩔᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᩅᩈᩮᩈᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨿᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩴ᪨

ᨩᩥᨣᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᩉᩁᩣᨿᨲᩥ ᩋᩉᩥᩁᩥᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᩁᩪᨷᨲᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨲᩮᩣ ᨠᨳᩴ ᨠᩣᨿ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᩋᩉᩥᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨴᩥᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨩᩥᨣᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᩅᩥᨿ, ᨩᩥᨣᩩᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᨧ ᩈᩃ᩠ᩃᩮᨠ᩠ᨡᩥᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨩᩥᨣᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦᨠᩣᩁᨠᩔ ᨩᩥᨣᩩᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᩋᨠᩩᩈᩃᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨩᩥᨣᩩᨧ᩠ᨨᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲᩔ ᨧ ᩅᩮᨴᨶᩴ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶᩣ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦᨽᩣᩅᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᨩᩣᨲᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩈᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩈᩦᩃᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨩᩮᨣᩩᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᩥᨣᩩᨧ᩠ᨨᨶᩈᩦᩃᩴ᪨

ᩃᩮᩣᨠᩅᩮᩣᩉᩣᩁᨠᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩅᩮᩣᩉᩣᩁᨠᩁᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨧ ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᨶᩣᨶᩣᨲᩥ ᨶᩣᨶᩣᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩥᨠᨷ᩠ᨷᩴ᪨ ᨷᩁᩥᨠᨷ᩠ᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨷᨠᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨲᨱ᩠ᨯᩴ ᨧ ᩋᩅᩉᩦᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨲᨱ᩠ᨯᩴ ᩅᩥᨲᨱ᩠ᨯᩅᩣ, ᨲᩥᨠ᩠ᨡᩃᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨲᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᩅᩉᩦᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨷᨴᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨶᩣᨶᩣᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩔ ᨷᨠᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᨲᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩈᨶ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣᨲᩮᩣ ᨶᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩴ ᨷᨶ “ᩅᩥᨲᨱ᩠ᨯᩅᩣᨴᩴ ᨴᩦᨷᩮᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩅᩥᩅᩥᨵᩣ ᩉᩥ ᨲᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩅᩥᨵᨲᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩃᩮᩣᨠᨷ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᨲᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨲᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨷ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩔ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩃᩮᩣᨠᨲᩮᩣ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᩅᩥᩅᩥᨵᩣ ᨲᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᨳᩣ “ᨿᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᨾᨠᩣᩈᩦ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮ “ᨿᩣᩈᨴ᩠ᨴᩥᨠᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩅᩥᨲᨱ᩠ᨯᩴ ᩅᨴᩴ ᩅᨴᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨲᨱ᩠ᨯᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ᪨

ᨠᨷᩣᩃᨷᩩᨭᩮᩈᩣᨲᩥ ᨠᩣᩃᩅᩥᨭᩉᩥᨲᨲᩣᨿ ᨴᩦᨶᨾᨶᩩᩔᩣ᪨ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨲᩣᨲᩥ ᩋᩅᩥᨧᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨶᩥᩔᨦ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨴᩥᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᩅᩥᨿ “ᨻ᩠ᨿᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᩋᨿᩴ ᨠᩣᨿ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩅᩥᨧᩣᩁᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᨲ᩠ᨳᨷ᩠ᨷᨵᩣᨶᩴᩅᩥᨠᨷ᩠ᨷᩮᨲᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

“ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᨣᨻ᩠ᨽᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣᨷᩥ ᨴᩮᩅᨲ᩠ᨲ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᨴᩮᩅ ᩈᩮᩅᨴᩮᩅᩔ ᨣᨻ᩠ᨽᨣ᩠ᨣᩉᨱᩔ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨿᩮᩅ ᨣᨻ᩠ᨽᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩥᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉ “ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨷᨭᩥᩃᩣᨽᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩋᩉᩥᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨴᩥᩈᩣᨿᩦᨴᩥᨠᨾ᩠ᨾᩔ᪨ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮ ᨴᩮᩣᩈᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨾᩣᨲᩥᨲᩮᩣ ᩋᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᨲᩩᨠᩣᨾᩔ ᨴᩣᩈᩥᨿᩣ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨴᩣᩈᩥᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᩮᨶ ᨴᩮᩣᩈᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩴ ᩅᩥᨿ ᨠᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮ ᨴᩮᩣᩈᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᨷᩥ ᩑᩅᨾᩣᩉᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ᪨ ᨣᨻ᩠ᨽᨲᩮᩣᨲᩥ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᨷ᩠ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩣᩉ “ᩋᨶᩮᨬ᩠ᨬᩣ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩪᨷᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨷᩩᩃᩣᨲᩥᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ “ᩉᩦᨶᩮᨶ ᨧ ᨣᨻ᩠ᨽᩮ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩋᨷᨣᨻ᩠ᨽᩮ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩔ ᩑᩅᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉ “ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᨣᨻ᩠ᨽᨷᩁᩥᨻᩣᩉᩥᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩉᩦᨶᨣᨻ᩠ᨽᨷᨭᩥᩃᩣᨽᨠᩣᩁᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩉᩮᨲ᩠ᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨿᨲᩥᨾ᩠ᨷᩥ ᩉᩦᨶᨣᨻ᩠ᨽᨷᨭᩥᩃᩣᨽᨠᩣᩁᩦ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩉᩦᨶᩮᨶ ᨧ ᨣᨻ᩠ᨽᩮ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᩋᨷᨣᨻ᩠ᨽᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ᪨ ᨷᩩᨶ ᨲᩔᩮᩅ ᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩔ “ᨠᩮᩣᨵᩅᩈᩮᨶ…ᨷᩮ… ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩔ ᩋᨶᩩᩁᩪᨷᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉ “ᩉᩦᨶᩮᨶ ᩅᩣᩔ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨣᨻ᩠ᨽᩅᩣᩈᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨣᨻ᩠ᨽ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ “ᨣᨻ᩠ᨽᩮ ᩅᩈᨲᩥ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨵ᪈ ᩈ᪈ ᪑᪈᪓᪕᪈᪖᪙᪖) ᩅᩥᨿ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩈᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ “ᩋᨶ᩠ᨲᨾᩈᩮᩣ ᨣᨻ᩠ᨽᨷᩣᨲᨶᩴ ᩏᨷᩣᨴᩣᨿᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾᩉᩣᩅ᪈ ᪑᪒᪘) ᩅᩥᨿ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉ “ᩋᨶᩣᨣᨲᩮ ᨣᨻ᩠ᨽᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨣᨻ᩠ᨽᩮ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨣᨻ᩠ᨽᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣ᪨ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩮᨶ ᨷᩩᨶᨻ᩠ᨽᩅᩮᩣᨲᩥ ᩋᨷᩩᨶᨻ᩠ᨽᩅᩮᩣ᪨ ᨠᨾ᩠ᨾᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩴ ᨷᩩᨶᨻ᩠ᨽᩅᩴ ᩅᩥᩉᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᩉ “ᩅᩥᩉᨲᨠᩣᩁᨱᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩣ ᨶᩥᩔᩣᨿᩦᨲᩥ

អណ្ឌជសំសេទជឱបបាតិកា។ ឯត្ថ ច យទិបិ “អបាកដា”តិ ឋានស្ស អត្ថរូបតោ កដ្ឋសេឃ្យា ឧទ ចត្តាឡា, បរង្គតោ បត លក្ខយាតំ សង្ខ្យាបិ ចត្តំ ចង្គីតិ បុគ្គលាទិកិត្តិតិបិ ចុត្តាតិ វេទិតព្វា។

ឋានាតិ សត្តបរិយាយស្ស កដ្ឋ-សង្ខស្ស ចរេត ចិក្កហតាគត្តំ ធរស្សេត្តា អាហ “អបិចា”តិអាទិ។ ឋានស្មិំ បត ចិកវេប្យ កដ្ឋសេឃ្យា បុគ្គលាទិកិត្តិត្តីតិ ក្ខកឃយិ កដ្ឋសេឃ្យចរេសតេច ចុត្តត្តិបិ ចនត្តិ។ តត្ថ ច “អាឃតិ កដ្ឋសេឃ្យា បហីតា”តិ ចុត្តត្តា កដ្ឋស្ស សេឃ្យា ឧទ បហីតា, ត បត កដ្ឋទាតិ អាបដ្ឋីតិ អាហ “ឃធា ចា”តិអាទិ។ អថ “អកិតិត្តត្តី”តិ ឧត្តកវេយច អចត្វា បុគ្គលក្កហណំ កិយត្តត្តិ អាហ “អកិតិត្តត្តិ ច តាយា”តិអាទិ។ អបុគ្គលចក្ខុតាតិ លវេលា លវេលា ក្ខប្បដ្ឋយាតាតំ ឆយ្ខាតំ អកិតិត្តត្តិ។

ឆយ្ខធាតុត្តិ ឧត្តុ ឆវេយ្ខ អគចរេសវេស ធាវេទតិ ឃាឆាចវេតា ក្ខបធាវេទតីតិ ឆយ្ខធាតុ, ឆយ្ខាតំ ឃឆាសកាចវេតា អចព្ពុញ្ញគសកាវេចា, សត្ថញាតញ្ញាលាវេស្សតំ អធិចចតំ។ បដិចិន្តិញ្ញាតិ សង្ឃិកត្វា, បដិលកិត្វាតិ អវេត្វា, បដិលិកវេហត្វាតិ ចុត្តំ វេហាតិ។ វេឆសតាចិលិសប្បវេត្តា វេហាតីតិ ទុចិចវេសត បរិចវេត្តត្វា ធវេស្សតំ សយត្វតា វេឆសតាចិលិវេសា, តំ បវេត្តា អធិកវេតាតិ អវេត្វា។ កទុលាចិប្បាទត្តិ សត្ថសវេត្តសុ យហាកទុលាឃ ឋវេលំ។ តាឌិលក្ខលាវេយច បុគ ក្ខបយាឃ ចិកាវេចត្វា ធវេស្សវេត្តា អាហ “បឆចីសយចិត្តត”ត្តិ។ ឃឆា បឆចី សុចិអសុចិតិវេក្កបវេច្ឆធគវេកធតាឌីសុ ត ចិកយ្យតិ, អត្ថវេទាឆចិវេទាធំ ត បិបុលាតិ, ឧចំ ឋាន្ធាតិវេដ្ឋសុ លិកាលិកាឌីសុ អត្ថវេទាឆចិវេទាឆប្បហាគវេតា អចិកយ្យិតចិត្តតាឃ បឆចីសយចិត្តតត្តិ អវេត្វា។ អក្បប្បឆយ្ខតត្តិ ឧត្តុ អក្បប្បឆវេយ្ខា តាយ ឋលសយាបត្តីតិ វេពធិ ចនត្តិ។ “បវេទសុ បត អវេក្កាសវេត្តសុបិ អត្តវេតា បឆចីសយចិត្តតាឃ អក្បប្បគសកាចតត្តិ ឧចវេយត្វ អវេត្វា កវេហតវេត្ថា”តិ អយ្យាកំ លត្តិ។ ឌទាឃ អត្ថសដត្តិ ឌទាឃ បលិវេចធិតំ។ ព្រាហ្មណស្ស ចុទ្ធតាឃ អាសត្តុចុត្តិយវេលត្តិ សម្ពាចគចវេសត “អដ្ឋ យទិត្វា”តិអាទិ ចុត្តំ។ “យហវេត្តត វេលា បត ក្ខស្សាវេហតា”តិ សាគុ វេលា បត តឆាទ្ធបិតំ អវេហតំ ធស្សតំ វេហាតី”តិ ឧចំ សញ្ញាតយហុស្សាវេហត។ អប្បដិសយំ បុវេទឌាតកាចត្តិ អគញ្ញាសាធាវេលំ បុវេទឌាតកាចំ។ តត្ថិ ឧតស្ស បដិសវេយាតិ អប្បដិសវេយា, បុវេទឌាតកាវេចា។

បវេក្ក ចិគ្គត្តាតិ បវេត្ត ចាវេលត្តា។ តិក្ខយត្តាគត្តិ តិក្ខាវេលា សាយិចចតំ, តិក្ខវេត្តស្វតិ អវេត្វា។

វេសា វេឌវេដ្ឋា ឋាតិ អស្ស ចចតីវេឃាតិ វេឃា បធយតទំ អណ្ណវេកាសវេតា តិក្ខវេត្តា ក្យក្កដវេបិតវេកា, វេសា វេឌវេដ្ឋាតិ ចចតីវេឃា អស្ស, កវេចឃ្យាតិ អវេត្វា។ សយ្យដិបិវេឆវេត្តាតិ សំសវេត្តវេត្តា។ តិក្ខុយបរិឃាបត្តាបិ សត្តា អចិន្តាវេកាសស្ស អវេត្តា បចិដ្ឋា តត្វ តត្វ អប្បហីតាឃ អចិន្តាឃ វេចធិតត្តាតិ អាហ “អចិន្តាវេកាសស្ស អវេត្តា បចិវេដ្ឋសុ សវេត្តសុ”តិ អណ្ណវេកាសត្តិ ពីឌកបិលំ។ វេលិកសត្តិចាវេសតិ វេលិវេកាវេឃច សក្កុយ សយាកយុ តិចាសតវេដ្ឋត វេលិកសត្តិចាវេសា, សត្តតិកាវេឃា។ សយ្ខាសវេព្ខាឆិត្តិ ឧត្តុ សយ្ខាតិ អចិបរីតវេត្វា, សំ-សវេដ្ឋា សាយត្តិ ឋាយយត្វំ ឌីវេបតិ។ តស្មា សយ្ខា អចិបរីវេតតាកាវេទត សឃវេយច ចត្តារិ សច្ចាតិ ពុជ្ឈាតិ បដិចិជ្ឈាតីតិ សយ្ខាសវេព្ខាឆីតិ យវេក្កា ចុច្ចតិ។ វេតតាហ “សយ្ខា សាយព្វា វេពាធិ”ត្តិ, សយ្ខា សឃវេយច ច ពុជ្ឈគកត្តិ អវេត្វា។ សយ្ខាតិ ចា បសត្ថចចវេតា, សំ-សវេដ្ឋា សុគ្គទចចវេតាតិ អាហ “អថ ចា បសត្ថំ សុគ្គទព្វា វេពាធិ”ត្តិ។

អសម្បត្តគោចរកត្តាតិ សម្បត្តគោចរានំ អគោចរកត្តា សម្បត្តគោចរេ ន ឋាតីតិ ហិ អសម្បត្តគោចរកោ, អសមយត្តសមយានំ កាមកត្តា យថា “អប្បិយបក្ខានិ ឧបាតី”តិ។ ពិនេយ្យា ចិន្តាតិ រូបនិស្សយតោ សហេវ អនេហត្តមហេសេន ពិនេយ្យា ចិន្តា ហេតិ។ នន្វ ចេត្ត ពីសុ ចិន្តាសុ អាសចក្កយតោលស្ស យក្កបរិយាបន្នត្តា កថមេតំ វុត្តន្តិ “យកេ្កា ពិនេយ្យា ចិន្តា ហេតី”តិ? នាយំ ទោសោ។ សតិបិ អាសចក្កយតោលស្ស យក្កបរិយាបន្នការេ អដ្ឋក្ខិកេ យកេ្ក សតិ យក្កតោរលោន សទ្ធិំ ពិនេយ្យា ចិន្តា បរិបុណ្ណា ហោន្តីតិ “យកេ្កា ពិនេយ្យា ចិន្តា ហេតី”តិ វុត្តន្តិ។ លោ អភិញ្ញាតិ ឧត្តាបិ ឧរេសច នយោ។ សាចកបរិយាទិតោលន្តិ អក្កសាចកេហិ បដិលភិតព្ពយេច លោកិយលោកុត្តរតោលំ។ បច្ចេកពោធិតោលន្តិ ឧត្តាបិ ឯមិនាច នយេន អត្ថោ ចេទិតព្ពោ។ អត្តញ្ញាសិន្តិ ជានិំ។ ជានន្តោ ន អនុស្សុចាទិចសេនាតិ អាហ “បដិវិជ្ឈិន្តិ, បច្ចក្ខមកាសិន្តិ អត្ថោ។ បដិវេចឆោបិ ន ស្វេរ ជិតស្ស លក្ខណប្បដិវេចឆោ ជិយាតិ អាហ “បត្តោយីំ”តិ, បិបុលិន្តិ អត្ថោ។ បិបុលតន្ត្យា ន សយំ កត្វាតិ អាហ “អធិកេតាយីំ”តិ, សន្តានេ រូប្បាទនវសេន បដិលភិន្តិ អត្ថោ។

ឧបមុសម្បដិបិតន្តិ ឧបមុត្តស្ស រូបយេឃ្យេន សមុទេច បដិបិតំ។ អត្ថនាតិ រូបយេឃ្យេត្ថនា។ យថា ក្រក្កដិយា អល្លេសុ ពិចិឆគិរិយាកតលំ ក្រក្កដដ្ឋបកាតំ អល្លកោសតោ គិក្ខមនស្ស មូលការលំ, ឯវំ ពោធិសត្តភូតស្ស ភគចតោ ពិចិឆាតុបស្សនាកតលំ អបិជ្ជល្លកោសតោ គិក្ខមនស្ស មូលការលន្តិ អាហ “យថា ហិ តស្សា ក្រក្កដិយា…បេ… ពិចិឆាតុបស្សនាកតល”ន្តិ។ “សត្តានេ”តិ វុត្តត្តា អល្លសមិសតា សត្តានស្ស, ជាហិ គិក្ខមក្រក្កដដ្ឋបកសមិសតា ពុទ្ធក្រលាតំ, ពុទ្ធក្រលាតិ ច អត្ថតោ ពុទ្ធេវេច “តថាគតស្ស ភោ ឧតំ, ចារេសដ្ឋ, អធិចចតំ ឧមុកាយោ ឋតិបី”តិ ចចតោ។ អបិជ្ជល្លកោសស្ស តនុការេចាតិ ពលចចិបស្សនាចសេន អបិជ្ជល្លកោសស្ស តនុការេចា, បដិច្ឆាទនសាមត្ថេ ន អបិជ្ជាយ អល្លកោសសមិសតា។ មុទុភូតស្សបិ លេខាចាបត្តិ ហោតីតិ តន្និចត្តនត្ថំ “ឆល្លលេខការេចា”តិ វុត្តំ។ ពិក្កលេខិប្បសត្តសុខការេចាតិ ឯត្ថ បរិក្កមូយាសេនសុ សង្ខារេសុ ចិបស្សនាតោលស្ស សមាធិន្ទ្រិយចសេន សុលាតុប្បេចសោ ពិក្កតា, អតុបដិសិទ្ធាបិ សតិន្ទ្រិយចសេន អតតិក្កមនតោ អក្រុណ្ណតា លេខការេចា។ ពិក្កាបិ ហិ ឯកច្ចោ សទោ លក្ខ បត្វា ក្រុណ្ណោ ហោតិ, ន តថា ឯតំ។ សតិបិ លេខការេច សុលុមប្បចត្តិចសេន កិលេសសមុទាចារសន្តានសហិតតាយ សទ្ធិន្ទ្រិយចសេន បសន្នការេចា, សតិបិ បសន្នការេច អន្តរា អនោសក្កិត្វា កិលេសបច្ចត្ថិកានំ សុដ្ឋុ អភិភចនតោ ចិរិយិន្ទ្រិយចសេន សូរការេចា ចេទិតព្ពោ។ ឯចមិមេហិ បការេហិ សង្ខារុបេក្ខាតោលមេច កហិតន្តិ ទដ្ឋព្ពំ។ ចិបស្សនាតោលស្ស បរិណាមការលោតិ ចិបស្សនាយ វុដ្ឋានកាមិនិភាចាបត្តិំ។ តទា ច សា យក្កតោលកព្ភំ ធារេន្តី ចិយ ហោតីតិ អាហ “កព្ភក្ករណការលោ”តិ។ កព្ភំ កណ្ហេបត្វាតិ សង្ខារុបេក្ខាយ អនន្តរំ សិលាប្បត្តអនុលោមចិបស្សនាចសេន យក្កចិជាយនត្ថំ កព្ភំ កណ្ហេបត្វា។ អភិញ្ញាបក្ខេតិ លោកិយាភិញ្ញាបក្ខេ។ លោកុត្តរាភិញ្ញា ហិ អបិជ្ជល្លកោសំ បធាលិតា។ បេបិត្តកោសុ បន កត្វចិ “ឆាភិញ្ញាបក្ខេ”តិ លិខន្តិ, សោ អបិធោតិ ចេទិតព្ពោ។

ជេដ្ឋោ សេដ្ឋោតិ វុទ្ធតមត្តា ជេដ្ឋោ, សព្ពក្រលេហិ បាសំសត្តមត្តា សេដ្ឋោ។

ឋបោតិ “អាចន្ទំ ភោ បន ធម, ធ្រាហ្មណ, ចិរិយ”ន្តិអាទិកាយ ទេសនាយ អនុសន្ធិំ ទស្សេន្តោ អាហ “ឯវំ ភគចា”តិអាទិំ។ តត្ថ បុព្ពភាគតោ បត្តិតិ ភាចនាយ បុព្ពភាគិយចិរិយារម្ភតោ បដ្ឋាយ។ មុដ្ឋស្សតិតាតិ ចិតដ្ឋស្សតិតា, សតិចិរហិតតាតិ អត្ថោ។ សារទ្ធការេយតាតិ សទរថការេយតា។ ទោធិយល្លតិ ទោធិសត្តាតស្ស តោលស្ស មល្លកាចប្បត្ត ឋានេ។ ទោធិតិ ហិ បញ្ញា វុច្ចតិ។ សា ឯត្ថ

មណ្ហា បសន្នា ខាតាតិ សោ បខេសោ “ធោនិយេណ្ហា”តិ បញ្ញាតោ។ បគ្គហិតត្តិ អារទ្ធំ សិថិលំ អកត្វា ទឡ្ហបរក្កមសង្ខាតស្សហតការេន គហិតំ។ តេនាហ “អសិថិលប្បវត្តិត”ន្តិ។ អសល្លីនត្តិ អសង្កុចិតំ កោសជ្ជវសេន សង្កោចំ អនាបន្នំ ឧបដ្ឋិតាតិ ឧបការកសង្ខារេតន អបិលាបនការេន អារម្មណំ ឧបគន្ត្វា ឋិតា។ តេនាហ “អារម្មណាភិមុខីភាវេន”តិ។ សមាធានស្ស ចិន្តនវសេន បវត្តិយា ន សម្មុដ្ឋាតិ អសម្មុដ្ឋា។ កិញ្ចាបិ ចិត្តប្បស្សទ្ធិវសេន ចិត្តមេវ បស្សទ្ធំ, កាយប្បស្សទ្ធិវសេន ច កាយោ បស្សទ្ធោ ហោតិ , តថាបិ យស្មា កាយប្បស្សទ្ធិ ឧប្បជ្ជមានា ចិត្តប្បស្សទ្ធិយា សហេវ ឧប្បជ្ជតិ, ន វិនា, តស្មា វុត្តំ “កាយចិត្តប្បស្សទ្ធិវសេនា”តិ។ កាយប្បស្សទ្ធិយា ឧភយេសម្បិ កាយានំ បស្សម្ភនាវហត្តា វុត្តំ “រូបកាយោបិ បស្សទ្ធោយេវ ហោតី”តិ។

សោ ច ខោតិ សោ ច ខោ កាយោ។ វិគតទរថោតិ វិគតកិលេសទរថោ។ នាមកាយេ ហិ វិគតទរថេ រូបកាយោបិ វូបសន្តទរថបរិឡាហោ ហោតិ។ សម្មា អាហិតន្តិ នានារម្មណេសុ វិធាវនសង្ខាតំ វិក្ខេបំ វិទ្ធំសិត្វា ឯកស្មិំយេវ អារម្មណេ អវិក្ខិត្តភាវាបាទនេន សម្មទេវ អាហិតំ ឋបិតំ។ តេនាហ “សុដ្ឋុ ឋបិត”ន្តិអាទិ។ ចិត្តស្ស អនេកគ្គភាវោ វិក្ខេបវសេន ចញ្ចលតា, សា សតិ ឯកគ្គតាយ ន ហោតីតិ អាហ “ឯកគ្គំ អចលំ និប្ផន្ទន”ន្តិ។ ឯត្តាវតាតិ “អារទ្ធំ ខោ បនា”តិអាទិនា វីរិយសតិបស្សទ្ធិសមាធីនំ កិច្ចសិទ្ធិទស្សនេន។ តត្ថ ច សទ្ធាបញ្ញានម្បិ កិច្ចសិទ្ធិ ឈានស្ស បុព្ពភាគប្បដិបទាយ ទស្សិតាតិ? សច្ចំ, សា បន នានន្តរិកការេន អវុត្តសិទ្ធាតិ ន គហិតា។ អសតិ ហិ សទ្ធាយ វីរិយារម្ភាទីនំ អសម្ភវោយេវ, បញ្ញាបរិគ្គហេ ច នេសំ អសតិ ញាយារម្ភាទិការោ ន សិយា, តថា អសល្លីនាសម្មោសតាទយោ វីរិយាទីនន្តិ អសល្លីនតាទិគ្គហណេនេវ បញ្ញាកិច្ចសិទ្ធិ គហិតាតិ ទដ្ឋព្ពំ។ ឈានការណានំ ច សមាធិកិច្ចំ អធិកំ ឋបិតន្តិ ទស្សេតុំ សមាធិបរិយោសានាវ ឈានស្ស បុព្ពភាគប្បដិបទា កថិតាតិ ទដ្ឋព្ពំ។

អតីតភវេ លទ្ធា តប្បដិពទ្ធាតិ នាមគោត្តាតិ ច សទ្ធិំ បុព្ពេនិវាសំត្វេវ គហិតន្តិ អាហ “កិំ វិទិតំ ករោតិ? បុព្ពេនិវាស”ន្តិ។ មោហោ បដិច្ឆាទកដ្ឋេន តមោ វិយ តមោតិ អាហ “ស្វេវ មោហោ”តិ។ ឱភាសករណដ្ឋេនាតិ កាតព្ពតោ ករណំ។ ឱភាសោវ ករណំ ឱភាសករណំ។ អត្តនោ បច្ចយេហិ ឱភាសការកេន និព្ពត្តិតព្ពដ្ឋេនាតិ អត្ថោ។ សេសំ បសំសាវចនន្តិ បដិបក្ខវិធមនបវត្តិវិសេសានំ ទីបនតោ វុត្តំ។ អវិជ្ជា វិហតាតិ ឯតេន វិជាននដ្ឋេន វិជ្ជាតិ អយម្បិ អត្ថោ ទីបិតោតិ ទដ្ឋព្ពំ។ “កស្មា? យស្មា វិជ្ជា ឧប្បន្នា”តិ ឯតេន វិជ្ជាបដិបក្ខា អវិជ្ជា, បដិបក្ខតា ចស្សា បហាតព្ពភាវេន វិជ្ជាយ ច បហាយកភាវេនាតិ ទស្សេតិ។ ឯស នយោ ទុតិយម្បិ បទេ យោជេតិ ទុតិយំ “តមោ វិហតោ វិនដ្ឋោ, កស្មា? យស្មា អាលោកោ ឧប្បន្នោ”តិ ទុតិយំ អតិទិសតិ។ កិលេសានំ អាតាបនបរិតាបនដ្ឋេន វីរិយំ អាតាបោតិ អាហ “វីរិយាតាបេន អាតាបិនោ”តិ, វីរិយវតោតិ អត្ថោ។ បេសិតត្តស្សាតិ យថាធិប្បេតត្ថសិទ្ធិំ បតិ វិស្សដ្ឋចិត្តស្ស។ យថា អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោតិ អញ្ញស្សបិ កស្សចិ មាទិសស្សាតិ អធិប្បាយោ។ បធានានុយោគស្សាតិ សម្មប្បធានានុយុត្តស្ស។

បច្ចវេក្ខណាការបរិគ្គហិតន្តិ ន បឋមទុតិយញាណាទិកំ វិយ កេវលន្តិ អធិប្បាយោ។ ទស្សេន្តោតិ វិភាវនវសេន ទស្សេន្តោ។ សរូបតោ ហិ បុព្ពេ ទស្សិតមេវាតិ។

តិក្ខត្តុំ ជាតោតិ ឋយិនា បន ឋានំ ទស្សេតិ – “អហំ, ព្រាហ្មណ, បឋមវិជ្ជាយ ជាតោយេវ បុរេជាតស្ស សហជាតស្ស វា អភាវតោ សព្ពេសំ ជេដ្ឋោ មហល្លកោ, កិមង្គំ បន តីហិ វិជ្ជាហិ តិក្ខត្តុំ ជាតោ”តិ។ បុព្វេនិវាសញាណេន អតីតំសញាណន្តិ អតីតារម្មណសភាវតាយ តស្សាវិភាវេតា ច បុព្វេនិវាសញាណេន អតីតំសញាណំ បកាសេត្វាតិ យោជេតព្វំ។ តត្ថ អតីតំសញាណន្តិ អតីតក្ខន្ធាយតនធាតុសង្ខាតេ អតីតេ កោដ្ឋាសេ អប្បដិហតញាណំ។ ទិព្វចក្ខុញាណស្ស បច្ចុប្បន្នារម្មណត្តា យថាកម្មុបគញាណស្ស អនាគតំសញាណស្ស ច ទិព្វចក្ខុវសេនេវ ឥជ្ឈនតោ ទិព្វចក្ខុនា បរិភណ្ឌញាណត្តា ទិព្វចក្ខុម្ហិយេវ ច ឋិតស្ស ចេតោបរិយញាណស្សិទ្ធិតោ វុត្តំ “ទិព្វចក្ខុនា បច្ចុប្បន្នានាគតំសញាណ”ន្តិ។ តត្ថ ទិព្វចក្ខុនាតិ សបរិភណ្ឌេន ទិព្វចក្ខុញាណេន។ បច្ចុប្បន្នំសោ ច អនាគតំសោ ច បច្ចុប្បន្នានាគតំសំ, តត្ថ ញាណំ បច្ចុប្បន្នានាគតំសញាណំ។ អាសវក្ខយញាណាធិគមេនេវ សព្វញ្ញុតញ្ញាណស្ស វិយ សេសាសាធារណញាណទសពលញាណអាវេណិកពុទ្ធធម្មាទីនម្បិ អនញ្ញសាធារណានំ ពុទ្ធគុណានំ ឥជ្ឈនតោ វុត្តំ “អាសវក្ខយេន សកលលោកិយលោកុត្តរគុណ”ន្តិ។ តេនាហ “សព្វេបិ សព្វញ្ញុគុណេ បកាសេត្វា”តិ។

បីតិវិប្ផារបរិបុណ្ណគត្តចិត្តោតិ បីតិផរណេន បរិបុណ្ណកាយចិត្តោ។ អញ្ញាតន្តិ អញ្ញាតស្សាតិ អត្ថោ។ អភិ-សទ្ទយោគតោ ហិ សាមិអត្ថេ ឧបយោគវចនំ។ សេសមេត្ថ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

វេរញ្ជសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. សីហសុត្តវណ្ណនា

១២. ទុតិយេ សន្ថាគារេ (ម॰ និ॰ អដ្ឋ॰ ១.២២; សំ॰ និ॰ អដ្ឋ॰ ២.៣.២៣២) នាម ឯកា មហាសាលា។ ឧយ្យោគកាលាទីសុ ហិ រាជានោ តត្ថ ឋត្វា “ឯត្តកា បុរតោ គច្ឆន្តុ, ឯត្តកា បច្ឆា”តិអាទិនា តត្ថ និសីទិត្វា សន្ថំ ករោន្តិ, មរិយាទំ ពន្ធន្តិ, តស្មា តំ ឋានំ “សន្ថាគារ”ន្តិ វុច្ចតិ។ ឧយ្យោគដ្ឋានតោ ច អាគន្ត្វា យាវ គេហេ គោមយបរិភណ្ឌាទិវសេន បដិជគ្គនំ ករោន្តិ, តាវ ឯកំ ទ្វេ ទិវសេ តេ រាជានោ តត្ថ សន្ថម្ភន្តីតិបិ សន្ថាគារំ។ តេសំ រាជូនំ សហ អត្ថានុសាសនំ អគារន្តិបិ សន្ថាគារំ។ គណរាជានោ ហិ តេ, តស្មា ឧប្បន្នំ កិច្ចំ ឯកស្ស វសេន ន សិជ្ឈតិ, សព្ពេសំ ឆន្ទោ លទ្ធុំ វដ្ដតិ, តស្មា សព្ពេ តត្ថ សន្និបតិត្វា អនុសាសន្តិ។ តេន វុត្តំ “សហ អត្ថានុសាសនំ អគារ”ន្តិ។ យស្មា ចេត្ថ សន្និបតិត្វា “ឥមស្មិំ កាលេ កសិតុំ វដ្ដតិ, ឥមស្មិំ កាលេ វបិតុ”ន្តិអាទិនា ឃរាវាសកិច្ចានិ សម្មន្តយន្តិ, តស្មា ឆិទ្ទាវឆិទ្ទំ ឃរាវាសំ សន្ថរន្តីតិបិ សន្ថាគារំ។

បុត្តទារធនាទិឧបករណបរិច្ចាគោ បារមិយោ, អត្តនោ អង្គបរិច្ចាគោ ឧបបារមិយោ, អត្តនោ ច ជីវិតបរិច្ចាគោ បរមត្ថបារមិយោ។ ញាតីនំ អត្ថចរិយា ញាតត្ថចរិយា, លោកស្ស អត្ថចរិយា លោកត្ថចរិយា, កម្មស្សកតញាណវសេន អនវជ្ជកម្មាយតនសិប្បាយតនវិជ្ជាដ្ឋានបរិចយវសេន ខន្ធាយតនាទិបរិចយវសេន លក្ខណត្តយតីរណវសេន ច ញាណចារោ ពុទ្ធចរិយា។ អង្គនយនធនរជ្ជបុត្តទារបរិច្ចាគវសេន បញ្ច មហាបរិច្ចាគេ បរិច្ចជន្តោ។ សតិបិ មហាបរិច្ចាគានំ ទានបារមិភាវេ

បរិច្ឆាកចិរេសរសកាចឥស្សតត្វេញ្ចួច សុទុក្ខកាចឥស្សតត្វញ្ចា បញ្ចាយហាបរិច្ឆាកាគំ ចិរ្ទំ កហណ៌, តេតាេឃច ច អក្ខបរិច្ឆាកេតា ចិរ្ទំ តឃតបរិច្ឆាកក្កហណ៌ បរិច្ឆាកកាចសាយេញ្ញាបិ ឆគរខ្ចបរិច្ឆាកេតា បុត្តឥារបរិច្ឆាកក្កហណញ្ចា ចិរ្ទំ កតំ បញ្ញាខ្ចាច សេត្តេបិ

សត្តសុ អតុបស្សតាសុតិ អតិច្ចាតុបស្សតា, ទុក្ខាតុបស្សតា, អតត្តាតុបស្សតា, តិព្វិទាតុបស្សតា, ចិរាកាតុបស្សតា, តិរោធាតុបស្សតា, បដិតិស្សក្កាតុបស្សតាតិ ព្ពយាសុ សត្តសុ អតុបស្សតាសុ

អតុចិច្ចការត្តិ អេចច្ចករណ៌ ខ្ចិហិ ការេណហិ អតិឃ្យាតិកសាសេត ចិតា អត្តតោ សាចកត្តំ ខ្ចបកេត បក្កណត្តិ, តាតិ ឥេស្សត្វំ “កត្វា”តិអាទិ ទុត្តំ

អតុបុព្វាំ កឆត្តិ (ឌី ត ឌី ១៖៦៨-៦៩) អតុបុព្វាំ កេឆតព្វាកថំ កា បត សាតិ? ឥាតាឌិកឆា តត្វ ឥាតកឆា តាច បទុរឌតេសុបិ បចត្តិឃា សព្វសត្តសាឆារណត្តា សុករត្តា សីេល បតិដ្ឋាតស្ស ខ្ចបិឃកាចេតា ច អាឌិេតា កថិតា បរិច្ឆាកសីេលា ហិ បុក្កេលា បរិក្កហចត្ថុសុ តិស្សក្ខកាចេតា សុេលេតច សីលាតិ សយាឌិឃតិ, តត្វ ច សុប្បតិដ្ឋិេតា េហាតិ សីេលត ឥាឃកប្បដិក្កាហកចិសុទ្ធិេតា បរាតុក្កហំ ចត្វា បរបីឡអាតិចត្តិចេឆតេតា កិរិឃាឆម្ពំ ចត្វា អកិរិឃាឆម្ពចេឆតេតា, េកាកសម្បត្តិេហតុំ ចត្វា កចសម្បត្តិេហតុចេឆតេតា ច ឥាតកឆាតត្តរំ សីលកឆា កថិតា “តញ្ចា សីលំ ចដ្ឋតិស្សិតំ, អយំ កចសម្បត្តិ តស្ស ផល”ត្តិ ឥស្សតត្វំ “ព្ពេយហិ ច ឥាតសីលយេឃហិ បណីតបណីតតរាឌិេកឥកិត្តេហិ បុញ្ញាកិរិយចត្ថុហិ ឲតា ចាតុយហារាឌិកាឌីសុ បណីតបណីតតរាឌិេកឥកិត្តា អបរិេយឃ្យា ឌិព្វេកាកសម្បត្តិេឃា លទ្ធព្វា”តិ ឥស្សតត្វំ តេឥតត្តរំ សក្កកថា “ឧ្ចាឃំ សេក្កា រាកាឌីហិ ខ្ចបក្កិលិដ្ឋោ, សព្វឆាតុបក្កិលិដ្ឋោ អរិឃេយក្កោ”តិ ឥស្សតត្វំ សក្កាតត្តរំ យេក្កោ, យក្កញ្ចា កេឆេត្តត តេឥធិកឲ្យបិឃសត្តស្សតត្វំ សក្កបរិយាបត្តាបិ បេកច ព្ពតេរ សេព្វាបិ កាឃា តាយ ពាហុ៉ាឌីតចា អតិច្ចា អទ្ធុចា ចិបរិណាយឆម្ពាតិ កាយាគំ អាឌីតេចា “ហីតា កយ្ឆា េបិត្តុខ្ចតិកា អគរិយា អតត្វសំហិតា”តិ េតសំ ខ្លោការេរា លិយកការេចា សេព្វាបិ កចា កិេលសាគំ ចត្ថុភូតាតិ តត្វ សំកិេលេសា សព្វេសា សំកិេលសចិប្បមុត្តំ តិព្វាតត្តិ េគក្ខេម្ម អាតិសំេសា ច កេឆតព្វាតិ អយេមត្វ យក្កត្តិតិ ឲត្វ ព្ពតិ-សេទ្ទត អាឌិ-អេត្ថត ឌីបិេតាតិ េចឌិតព្វំ

សុណាគំ តិឥាតត្តិ ឌិដ្ឋឆម្ពិកាគំ សម្បរាឃិកាគំ តិព្វាតុបសំហិតាតញ្ចាតិ សព្វេសម្បិ សុណាគំ ការណ៌ ឃតិញ្ញាកិច្ចិ េលាេក េកាកសុខំ តាយ, តំ សព្វំ ឥាតាឌីតត្តិ បិកេរដឃេឃត្វា ឃំ បត ឈាតចិបស្សតាយក្កផលតិព្វាតប្បដិសំយុត្តំ សុខំ, តស្សបិ ឥាតំ ខ្ចបតិស្សយបច្ចេឃា េហាតិេឃច សម្បត្តីគំ មូលត្តិ ឃា ព្ពយា េលាេក បេឌសរខ្ចមិរិស្សរិឃសត្តរតគសមុខ្ចលចក្កចត្តិសម្បឥាតិ ឲចំបេកឥា យាតុសិកា សម្បត្តិេឃា, ឃា ច ចាតុយហារាឌិកាឌិកតា ឌិព្វសម្បត្តិេឃា, ឃា ចា បតឥញ្ញាបិ សម្បត្តិេឃា , តាសំ សព្វាសំ ព្ពឥំ មូលការណ៌ េកាកាគត្តិ កុឌ្ឍិតព្វេដ្ឋត “េភាេកា”តិ លទ្ធតាយាគំ បិឃយតាបិឃរូបឌីគំ តត្តិស្សឃាគំ ចា ខ្ចបេកាកសុណាគំ បតិដ្ឋា តិច្ចលិឆិដ្ឋាតតាយ ចិសេយតស្សាតិ ឭសតប្បត្តស្ស តាណត្តិ រក្ខា, តេតា បរិបិលតេតា េលណត្តិ ឭសតេតហិ បរិបិតិឃយាតស្ស ឱលីឃតប្បេឥសា កតីតិ កត្តព្វដ្ឋាគំ បរាយណត្តិ បដិសរណ៌ អចស្សេឃាតិ ចិតិបតិតំ អេឥេត្តា តិស្សេឃា អារម្ពណត្តិ ឱលុព្ភារម្ពណ៌

រតតយឃឹហាឃតឃឌិឃត្តិ ឃន្តារតតយឃឃត្តក្ខយហាឹហាឃតឃឌិឃំ៉ ៩ចំ ហិឃ្ស យហល្លិហុត្វា ឃន្តារឃា ចិតិបតិតុំ អប្បគាតង្គោ ឌឹបិរតោ

រហាតិ៉ យហាបឆឹឃឌិឃំ កតាកតង្គារត បតិង្គាតឃ្ស លកាបតរតា៉ ឃឆា ត្សន្តាលឃ្ស បុរិឃឃ្ស អាលម្ពូតរឌ្ឍ ្ខតិង្គរតា តិង្គរតា ច

្ខបត្តក្ខុទា, ៩ចំ គាតំ ឃត្តាតំ ឃយ្យត្តិករច ្ខបបត្តិឃា ធិតិឃា ច បច្ចុរឃាតិ អាហ "អាលម្ពូតរង្គត អាលម្ពូតរឌ្ឍឃឌិឃ"ត្តិ៉

ត្សល្លតិត្វរលាង្គតាតិ ត្សក្កតិត្សល្លង្គាតតិត្វរលាង្គត៉ ឃយឃ្សាឃតង្គតាតិ រលិកយឆ្លូទិឃាឌិបឌិឃត្តុបម្ពចរតា ឃយឃ្សាឃតង្គត៉

កឃបទិត្តាលាង្គតាតិ គាលិក្ខិឃកឃរតា បរិបិលតង្គត៉ យរឆ្លូរយលិឌឹហិតិ យរឆ្លូររលិករគាឃយឆ៌ឃ្សាយិឆ្លាឌិង្គិចិចិកិឆ្លាឌិចិត្តូយរលហិ៉

អត្សុបលិត្តង្គតាតិ អត្សុបក្កិលិង្គតាឃ៉ រតឃត្តិ យរឆ្លូរយលិឌឹតំ៉ រតឃំ ៩ច ត្សរាឃគង្គត៉ អឃត្តាឃតង្គតាតិ ឃត្តាឃរហត្យអការចត៉ រឃា

ហិ គាឃរកា គាតបតិ, រឃា ឃយ្យតិបិ ត ក្សរតាធិ ឃត្តុឃតិ, បរកច អាឃតិ៉ ពលចត្តុង្គតាតិ យហាពលចតាឃ៉ គាឃរកា ហិ គាតបតិ

ឃយ្យតិ បក្កពរលត ពលចា រហាតិ, អាឃតិ បត កាឃពលិឌឹហិបិ៉ អភិយក្កលឃម្ពុតង្គតាតិ "ចឌ្ឋិការលា"ត្តិ អភិឃម្ពុតការចត៉

ចិបត្តិកចរតា ឃយ្យត្តិកច្ឆុបតឃតំ រលយត្តក្សុយិឃយ្យាបតំ៉

ត្តគាតិ យហាររាឃិធិចទិឃការចតបិ គាតក្សលំ គរឃ្សត្សុំ "គាតំ តាររយត"ត្តិអាឌិ ត្សត្តុំ៉ តត្ត អត្តាតំ តិឃ្សាររតត្តតាតិ ៩រតត "គាតឋលំ

ឃម្ពុររច បឃ្សត្តា យហាបុរិឃា អត្តរតា ឌឹចិតយ្យិ បរិច្ចុឌត្តិ, តឃ្ពុា រកា តាយ ចិន្ត្យាឌាតិរកា ពាហិររ ចត្តុឃ្ពុិ បរកច ឃក្កុ ករទរឃ្សា"តិ

ឆ្គចាឌំ ររតិ៉ ត្តគាតិ ឃា រលិកិឃា រលិក្សត្តរា ច ្ខក្កិឃកតា ឃយ្យត្តិរឃា, តា ឃន្តា គាតរតាររឃច បចត្តុត្តិតិ គរឃ្សរត្តា

"គាតឌឹ្យ"តិអាឌិយាហ៉ តត្ត ឃក្កយារ(ពាហុ្ពុឃយ្យត្តិរឃា អត្តហិតាឃ ៩ច, ចក្កចត្តិឃយ្យត្តិ បត អត្តហិតាឃ បរហិតាឃ ចាតិ គរឃ្សត្សុំ ឃា

តាឃំ បររតា ចក្កចត្តិឃយ្យត្តិ ត្សត្តា៉ ៩តា រលិកិឃា, ត្តយា បត រលិក្សត្តរាតិ គរឃ្សត្សុំ "ឃាចកបិរឃិគាលា"ត្តិអាឌិ ត្សត្តុំ៉ តាឃ្សុបិ

្ខក្កង្គក្កង្គតត្សក្កង្គតយតំ គរឃ្សត្សុំ ករយត គាលាត្តឃំ ត្សត្តុំ៉ រតឃំ បត គាតឃ្ស បច្ចុឃការចា រហង្គា ត្សរត្តារឃច៉ ៩រតរតច តឃ្ស

(ពាហុ្ពុឃយ្យត្តិឃាបិ បច្ចុឃការចា ឌឹបិរតាតិ ររចឌិតរន្តា៉

គាតច្ចុ តាយ គក្កិរលាឃ្សយុ ហិតន្តុាឃរឃត ប្ចុឌតន្តុាឃរឃត ចា អត្តរតា ឃត្តកាឃ្ស បររឃំ បរិច្ចុឌតំ, តឃ្ពុា គាឃរកា បុរិឃបុក្ករលិ

បររ ហត្តិ, បររឃំ ចា ឃត្តកំ ហរតិតិ អង្គាតរយតត្តិ អាហ "គាតំ ររររត្តា ឃឹលំ ឃយាគាតុំ ឃរក្កាតិ"តិ៉ ឃឹលិលក្ការរឃឌិរឃា អលក្ការរា

តត្តិ រឃាកាចិរឃឃាចហត្តា ឃឹលឃ្ស៉ ឃឹលបុបឃ្សឃឌិឃំ បុបឃ្ស តត្តិតិ ៩ត្តាបិ ៩រឃច តរឃា៉ ឃឹលកន្ត្លឃឌិរឃា ករន្ត្លា តត្តិតិ ៩ត្ត "ចត្តុតំ

តកទំ ចាឃឹ"តិអាឌិកា (ឆ៉ ប៉ ៣៣) កាឆា – "ករន្ត្លា ត្តឃឹតំ ចិរឌិក្កិតាតំ, កាឃា ត្សរតា កន្ត្លតិ យាលុរតតា"តិអាឌិកា (ឌា៉ ៧៉៣លិ៉៣៣)

ឌាតកកាឆារឃា ច អាហទិត្វា ចត្តន្តា៉ ឃឹលឌឹ្យាឃត្តាតំ អាករលាទ្យោច អលក្ការរា ច កន្ត្លចិរលបតច្ចុ បរឃ្ស គឃ្សតឹឃកាចាចហត្ចុ៉

រតតាហ "ឃឹលិលក្ការរត ហឹ"តិអាឌិ៉

អឃំ ឃរក្កា លត្ចុតិតិ ត្តគំ យន្តុិ្យរយហិ អាររឌ្ឍ ឃឹលំ ឃន្ត្លាឃាហ៉ រតរតចាហ ឃរក្កា ររចរាឌា –

"ហឹរតត (ពាហុ្ពុចទិរឃត, លត្តិរឃ ្ខបបន្តុតិ;

បញ្ញាបេន ច ឯកត្តំ, នានត្តេន វិភូតា”តិ (ឌា៝ ១៝ ប៝ សិ៝);

ហេដ្ឋាតិ ឧទោ៝ កន្តោតិ កថេតីយោ៝ បនាមេតិ បនច្ឆន្ទកោ៝ តំ បន តស្ស ហេដ្ឋាទិកានំ ទស្សេតុំ “និច្ចេបត្ត កិញ្ចិអា”តិអាទិ វុត្តំ៝

ទោសោតិ អនិច្ចតាទិនា អប្បស្សាទាទិនា ច ទូសិតាការោ, យតោ តេ វិញ្ញូនំ ចិត្តំ នារាធេន្តិ៝ អថ វា អាទីនំ វាតិ បវត្តតីតិ អាទីនវោ, បរមកបណតា៝ តថា ច កាមា យថាតថំ បច្ចវេក្ខន្តានំ បច្ចុបដ្ឋន្តិ៝ លាមកការោតិ អសេដ្ឋេហិ សេវិតព្ពា, សេដ្ឋេហិ ន សេវិតព្ពា និហីនាការោ៝ សំកិលិស្សន្តិ វិពាធីយន្តិ ឧបតាបីយន្តិ ច៝

នេក្ខម្មេអានិសំសន្តិ ឯត្ថ “យត្តកា កាមេសុ អាទីនវា, តប្បដិបក្ខតោ តត្តកា នេក្ខម្មេ អានិសំសា៝ អបិច នេក្ខម្មំ នាមេតំ អសម្ពាធំ អសំកិលិដ្ឋំ, និក្ខន្តំ កាមេហិ, និក្ខន្តំ កាមសញ្ញាយ, និក្ខន្តំ កាមវិតក្កេហិ, និក្ខន្តំ កាមបរិឡាហេហិ, និក្ខន្តំ ព្យាបាទសញ្ញាយា”តិអាទិនា នយេន នេក្ខម្មេ អានិសំសេ បកាសេសិ៝ បព្ពជ្ជាយំ ឈានាទីសុ ច គុណេ វិភាវេសិ វណ្ណេសិ៝ កល្លចិត្តន្តិ កម្មនិយចិត្តំ ហេដ្ឋា បវត្តិតទេសនាយ អស្សទ្ធិយាទីនំ ចិត្តទោសានំ វិគតត្តា ឧបរិ ទេសនាយ ភាជនភាវូបគមេន កម្មនិយចិត្តំ៝ អដ្ឋកថាយំ បន យស្មា អស្សទ្ធិយាទយោ ចិត្តស្ស រោគភូតា, តទា តេ វិគតា, តស្មា អាហ “អរោគចិត្ត”ន្តិ៝ ទិដ្ឋិមានាទិកិលេសវិគមេន មុទុចិត្តំ៝ កាមច្ឆន្ទាទិវិគមេន វិនីវរណចិត្តំ៝ សម្មាបដិបត្តិយំ ឧឡារបីតិបាមោជ្ជយោគេន ឧទគ្គចិត្តំ៝ តត្ថ សទ្ធាសម្បត្តិយា បសន្នចិត្តំ៝ យទា ភគវា អញ្ញាសីតិ សម្ពន្ធោ៝ អថ វា កល្លចិត្តន្តិ កាមច្ឆន្ទវិគមេន អរោគចិត្តំ៝ មុទុចិត្តន្តិ ព្យាបាទវិគមេន មេត្តាវសេន អកឋិនចិត្តំ៝ វិនីវរណចិត្តន្តិ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចវិគមេន អវិក្ខេបតោ តេន អបីឡិតចិត្តំ៝ ឧទគ្គចិត្តន្តិ ថិនមិទ្ធវិគមេន សម្បគ្គហិតវសេន អលីនចិត្តំ៝ បសន្នចិត្តន្តិ វិចិកិច្ឆាវិគមេន សម្មាបដិបត្តិយំ អធិមុត្តចិត្តន្តិ ឯវមេត្ថ សេសបទានំ អត្ថោ វេទិតព្ពោ៝

សេយ្យថាបីតិអាទិនា ឧបមាវសេន តស្ស កិលេសប្បហានំ អរិយមគ្គុប្បាទនញ្ច ទស្សេតិ៝ អបគតកាឡកន្តិ វិគតកាឡកំ៝ សម្មទេវាតិ សុដ្ឋុ ទេវ៝ រជនន្តិ នីលបីតលោហិតាទិរង្គជាតំ៝ បដិគ្គណ្ហេយ្យាតិ គណ្ហេយ្យ, បភស្សរំ ភវេយ្យ៝ តស្មិំយេវ អាសនេតិ តស្សំយេវ និសជ្ជាយំ៝ ឯតេនស្ស លហុវិបស្សកតា តិក្ខបញ្ញតា សុខប្បដិបទខិប្បាភិញ្ញតា ច ទស្សិតា ហោតិ៝ វិរជន្តិ អបាយគមនីយរាគរជាទីនំ វិគមេន វិរជំ៝ អនវសេសទិដ្ឋិវិចិកិច្ឆាមលាបគមេន វីតមលំ៝ បឋមមគ្គវជ្ឈកិលេសរជាភាវេន វា វិរជំ៝ បញ្ចវិធទុស្សីល្យមលវិគមេន វីតមលំ៝ តស្ស ឧប្បត្តិអាការទស្សនត្ថំ កស្មា វុត្តំ? តត្ថ មគ្គញាណំ អសង្ខតធម្មារម្មណន្តិ ចោទនំ សន្ធាយាហ “តញ្ហី”តិអាទិ៝ តត្ថ បដិវិជ្ឈន្តន្តិ អសម្មោហប្បដិវេធវសេន បដិវិជ្ឈន្តំ៝ តេនាហ “កិច្ចវសេនា”តិ៝ ឥទានិ ឧបមាសំសន្ទនំ – វត្ថំ វិយ ចិត្តំ, វត្ថស្ស អាគន្តុកមលេហិ កិលិដ្ឋភាវោ វិយ ចិត្តស្ស រាគាទិមលេហិ សំកិលិដ្ឋភាវោ, ធោវនសិលាតលំ វិយ អនុបុព្ពិកថា, ឧទកំ វិយ សទ្ធា, ឧទកេន តេមេត្វា ឩសគោមយឆារិកាខារេហិ កាឡកេ សម្មទ្ទិត្វា វត្ថស្ស ធោវនប្បយោគោ វិយ សទ្ធាសិនេហេន តេមេត្វា តេមេត្វា សតិសមាធិបញ្ញាហិ ទោសេ សិថិលេ កត្វា សុតាទិវិធិនា ចិត្តស្ស សោធនេ វីរិយារម្ភោ៝ តេន បយោគេន វត្ថេ កាឡកាបគមោ វិយ វីរិយារម្ភេន កិលេសវិក្ខម្ភនំ, រង្គជាតំ វិយ អរិយមគ្គោ, តេន សុទ្ធវត្ថស្ស បភស្សរភាវោ

ចិយ ចិក្លុប្ពិ៍តកិលេសស្ស ចិត្តស្ស យក្កេត បរិយោគបតត្តិ៍

“ឌិដ្ឋឆេយ្យា”តិ ចត្វា ឥស្សត៌ ភាយ ទោលាឥស្សភតោ អញ្ញាយ្យិ អត្តិ៍តិ តត្តិចត្តតត្តិ៍ “បត្តឆេយ្យា”តិ ចុត្តិ៍ បត្តិ ភាយ ទោលាឥស្សត្តិតោ អញ្ញាបិ ចិដ្ឋតិតិ តតោ ចិសេសភត្តិ៍ “ចិឌិតឆេយ្យា”តិ ចុត្តិ៍ សា បតេសា ចិឌិតឆយុតា ឆយ្យស្ស ឲាពេតសេតបិ ហោតិតិ តិប្បេតសតោ ចិឌិតកាចំ ឥស្សត្តុ៍ “បរិយោគាញហឆេយ្យា”តិ ចុត្តិ៍ តេតស្ស សន្ធាកិសេប្លាធំយេច ឌិបតិ៍ យក្កិកាលាញ្ចាឲកាកិសយយចសេត បរិញ្ញាឌិកិច្ចំ សាឆេត្តិ តិប្បេតសេត ចតុសច្ចឆយុំ សយត្តតោ ឌ្ជកាញហំ ភាយ ហោតិ៍ តេតាហ “ឌិដ្ឋោ អរិយសច្ចឆេយ្យា ឲតេតាតិ ឌិដ្ឋឆេយ្យា”តិ៍ តិណ្ណា ចិឌិកិច្ឆាតិ សប្បឌិកយកត្តារសឌិសា សោឡអសចត្តកា អដ្ឋចត្តកា ច តិណ្ណា តិត្តិណ្ណា ចិឌិកិច្ឆា៍ ចិកតា កចំកចាតិ បចត្តិអាឌិស្ស “ឲចំ ត្ ទោ, ត ត្ ទោ”តិ ឲចំ បចត្តិកា ចិកតា សយុធ្ធិត្តា កចំកចា៍ សារឌ្ជកាទាត៌ ប៊ិបឆេយ្យាត៌ បហិតត្តា តប្បឌិបក្កិស្ស សិលិឌិក្រលាស្ស បតិដ្ឋិតត្តា ទេចសារឌ្ជ ចិសារឥកាចំ ទេឈ្យត្តិ៍យំ បតត្តា៍ អត្តតា ឲច បច្ចក្ខតោ ឌិដ្ឋត្តា ត បរំ បទេច្ចតិ, ត ចស្ស បរោ បទេច្ចតេត្ថា អត្តិ៍តិ អបរប្បច្ចយោ៍

ប្ពិ៍សិក្លា កពត្តិ អត្តាត៌ ប្ពិ៍សិក្លា យារលាចសេត កតំ តិត្ថាត្តិតំ យំសំ៍ បឌិច្ចកាយុត្តិ ឲត្ត កយុ-សឌ្ឍា កយុសាឆេតា អតិតកាលិកោ ចាតិ អាហ “អត្តាត៌ បឌិច្ចកត”ត្តិ៍ តិសិត្តកយុស្សត៌ អឌិចចត៌ “បឌិច្ច កយុំ ចុសតិ”តិអាឌិស្ស (ឌោ៍ ១៍៣៍លិរ៍) ចិយ៍ តិសិត្តកយុស្សាតិ តិសិត្តការេចត លឌ្ឍាកយុស្ស៍ ករលាចសេត បឌិច្ចកាយុំ ឲត្ត អត្តិ៍តិ យំសំ បឌិច្ចកាយុំ យថា ញុឌ្ឍិ ញុឌ្ឍ៍ តំ ឲតស្ស អត្តិ៍តិ ញុឌ្ឍា៍ សេសមេត្ត ប្ពត្តាតសេច៍

សិហស្សត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

១៣-៣៍ អស្សាឌាតិយស្សត្តាឌិចណ្ណតា

១៣-១៣៍ តតិយេ សារេឈ្យាតិតិ សឆត្តាតិ៍ សេសបទេស្សបិ ឲសេច តយោ៍ តាតិ បតស្ស សារេឈ្យាឌិតិ កាយចិត្តឌុកតាបឌិបក្លក្ខតា លេិកសហកតចិត្តប្បាឥស្ស បចត្តិអាការចិសេសា៍ តត្ត ឃស្ស កិត្តិច្ចិតេច ឆាតេ ឆាតុកាយស្ស សតោ យំ ឆាត៌ យតុស្សាត៌ សប្បឌិកយំ, បុទតោ កត្តា តទេច សប្បឌិកយដ្ឋាតេច ឆស្សាយិតិ ត ហោតិ, ចត្តាតាឌិប្បាយកាចតោ ឆាតុកាយដ្ឋាតេយេច តិលាតត្តមុទា ចិយ ចត្តាទោ បិទេ តិដ្ឋលេត្វា តិដ្ឋតិ, អយំ សេធា ភាយ, ព្ពុយស្ស សារេឈ្យស្ស បិកោដកោលាំ៍ តថា ឃស្ស កិត្តិច្ចិតេច ឆាតេ តិចត្តិត្វា លត្តកតំ បិទេតុកាយស្ស សតោ យំ ឆាត៌ យតុស្សាត៌ សប្បឌិកយំ, បុទតោ កត្តា តទេច បិទេតស្សាយិតិ ត ហោតិ, បិទេតុកាយដ្ឋាតេយេច តិចត្តិត្វា បិទេតតិ, អយំ ក្ញុដោ ភាយ៍ ឃស្ស កាលេត ចាយតោ, កាលេត ឥក្លិលាតោ, កាលេត ប្ពុយក្កេតេច ច កត្តុកាយស្ស សតោ យំ ឆាត៌ យតុស្សាត៌ សប្បឌិកយំ, បុទតោ កត្តា តទេច ឲចំ កទិស្សាយិតិ ត ហោតិ, យឌិច្ឆកំ កត្តុកាយដ្ឋាតេយេច កាលេត ចាយតោ, កាលេត ឥក្លិលាតោ, កាលេត ប្ពុយក្កំ កច្ឆតិ, តថា លេល្ឌំ ចា បស្សាចំ ចា ចិស្សជ្ជេតុកាយស្ស ឰធំ ឆាត៌ ស្សយុដ្ឋិ អាកិណ្ណយតុស្សំ ទេយលិយំ៍ ឰយស្សិ ឆាតេ ឲចទ្វបំ កាតុំ ត យុត្តំ, បុទតោ កត្តា បឌិច្ឆដ្ឋាតេ កទិស្សាយិតិ ត ហោតិ, តត្តច កទោតិ, អយំ ឌិយេបាភាយ៍ ឃស្ស បត កិត្តិច្ចិ ឆាតេ យក្កា ប្ពក្កយុ តិចត្តិត្វា បឌិយក្កិ អាទោហិតុកាយស្ស សតោ យំ ឆាត៌ យតុស្សាត៌ សប្បឌិកយំ, បុទតោ កត្តា តទេច

ឲចំ ពរិឃ្យាឃឹតិ ត ហោតិ, បខិយក្កិ អាទេវាហិត្យកាយដ្ឋានតេឃេច យក្កា ក្នុឞ្ឃ តិចត្តិត្វា បខិយក្កិ អាទេវាហតិ, អឃំ ចទ្កា តាឃ៍ ទ្ថតិ ទ្ថឃំ ចត្យត្តិឆឃ្យិ ពិរិឃំ ឃត្ថាឃេតំ ទុត្តំ "ឃាតិ លោ បតស្ស តាតិ ឃាទេដ្យាតិ...បេ... អាចិពត្វា ហោតី"តិ៍ ចត្យេត្វ តត្តិ ចត្វត្តិ៍

អឃ្យាខាតឹឃឃុត្តាឌិចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

ទ៍-ប័៍ ឃលឃុត្តាឌិចណ្ណតា

១ទ៍-១ប័៍ បត្ថាយ (ឆ៍ ប៍ អដ្ឋ៍ ៣៍៣៧) ឃា ពាទិ បទិឃត្តិ ចា ឃិបំ ចា ឃត្វា អឃត្ថាឃត្តស្ស អតត្យុឌ្ឍាត្តស្ស ចិតស្សតិ, តិទត្ថទំ ចា ត ក្លឃដ្ឋាតិ, តត្វា "អឃត្ថាឃឃលិ ឃត្តា"តិ ទុត្តំ៍ ឃត្វា បត ឈទាចាឃំ ចឃត្តស្ស ក្ឋដ្ឋាឃ្យដ្ឋាឃ ឌិណ្ណប្យខិឃត្ថទណាឌីតិ អពេទាត្តស្ស ឈទំ តាឃ ចិតស្សតិ, តត្វា "អតុដ្ឋាតឃលិ ឈទា"តិ ទុត្តំ៍ ឃត្វា ពិហិឃ្យ ចា បត្ថាឌិតឃ្យ ចា ពោឃត្ថចេឃេត ឃទឹទប្យឌក្កតំ ចា បទិក្ខាទប្យខិឌក្កតំ ចា អពេទាត្តស្ស ពាទេយា ទុត្តណ្ណា ហោតិ, តត្វា "ឃលំ ចណ្ណឃ្យ ពោឃត្ថ"ត្តិ ទុត្តំ៍ ឃត្វា បត ពាទេចា ទក្ខត្តស្ស បឃាឆចេឃេត តិត្ថាឃត្តស្ស ចា ពិត្យអត្តស្ស ចា តា ពាទេចា អតិត្វបក្ខុតាឌីហិ ចា ចាត្យអឃិពទេចាទាឌិក្លបត្ថចេត ចា បទេទំ ឃាលិទក្ខត្តាឌីតិ ឌូតទិត្វា ពាឆតចេឃេត ចា ចិតាឃឃាបត្ថត្តិ, ឃឃេឃ្យិ ឆណ្ឌំ ចា បទិកាឃំ ចា បិបុណាតិ, បត្ថាឌិតំ ចា បត ឈទ្វាទាឌីតិ អទក្ខត្តិ បឃាឆចេឃេត ពិលេឃា ឌូតទិត្វា ឃាឃតា ចាទេចត្តិ, តត្វា "បឃាទោ ទក្ខទោតា ឃល"ត្តិ ទុត្តំ៍ ឃោ ហិឃ្យ ចិតាឃាចហោត ឃលដ្ឋាតិឃត្តា ឃលំ៍

ទុដ្ឋទិតត្តិ អតិចាទេទា៍ អតិចាទិតិតិត្យាឌ្ឋត្តិ ឃាឃិពោឃិ កោហា តឹហទតិ, ឃាតាឃិត្យតំ ឃត្តិពំ ពតឃ្យិ "ត្វំ ព្យលឃ្យ អដ្ឋាទក្ខតា, អក្ខិហិបិ ត ដដ្ឋត្តា"តិ តំ ឃាតាឃិតទោឃិ តឹហទត្តិ, ឃា អតាចា ចិធទត្តិ ឃហាទុក្ខិ បិបុណាតិ៍ តោតឃ្យា ទុដ្ឋទិតំ "ឃល"ត្តិ ទុត្តំ៍ ឌឌតោតិ ចាឃពឃ្យ៍ ឃឃ្យ ហិ ពេត្តពឃតពាលេ "ឌ្ឋឃឃ្ចិ ពេទេត្ត ឃឃ្យេត្ត ឃលិពតត្តាឌីតិ ឆឃ្យាឃី"តិ ចិទេត្តត្វាបិ តិបឞ្យេត្ត ឃឃ្យ ឃឆ្លទំ ក្លប្យឌ្ឍិត្វា ចាពចិត្តំ តិចាទេតិ, ឃោ ឃឆ្លទចេឃេត ចាពចិទេត្ត អចិទ្យហេត្ត ឃត្យុឃឃ្យត្តិ, ឌិត្ថាឃឃ្យត្តិ, តិត្ថាតឃឃ្យត្តិតិ តិឃ្យា ឃឃ្យត្តិឃោ ត លកតិ៍ តោត ទុត្តំ "ឃឆ្លទំ ឌឌតោតា ឃល"ត្តិ៍ អទេត្ថាឃុបិ ឲចទ្ទបេឃុ ឲឃេច តេឃោ៍ បិបពា ឆឃ្ញុតិ អព្យុឃលិ ឆឃ្ញា៍ តេ បត ទ្ថឆលោព បទលោព ច ឃលឃេច៍ តតាតិ ហោដ្ឋា ទុត្តឃលតោតា៍ ឃលតទត្តិ អតិទេពឃលំ៍ ឈដ្ឋាឌីតិ ក្លត្តាតត្វាតេច៍

ឃលឃុត្តាឌិចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

ឆ៍ បហាទាឌឃុត្តចណ្ណតា

១ឆ៍ តចេឃ (ក្លដា៍ អដ្ឋ៍ ៣ទ៍; ឃាទត្វ៍ ឌី៍ ទ្យ្យអចក្ក ៤៍៣ប័៣) អឃុទាតិ ឌេចា ចិឃ ត ឃុទត្តិ ត ពិត្យអត្តិ ត ចិទោទាឆត្តីតិ អឃុទា៍ ឃុទា តាឃ ឌេចា, តោតំ បខិបក្ខាតិ ចា អឃុទា, ចេឞបិត្តិបហាទាឆាឌេយា ៍ តោតំ តចតំ ឃិតតទ្យស្ស ហោដ្ឋាកាទេព៍ តោ តត្វ បចិឃត្តា តិក្ខឃត្តា

សិនេរុបាទេ មណ្ឌបាទីនិ និម្មិនិត្វា កីឡអត្ថា អភិរមន្តិ។ សា តត្ថ តេសំ អភិរតិ។ ឥមេ គុណេ ជិត្វាតិ អាហ "យេ ជិត្វា ជិត្វា អសុរា មហាសមុទ្ទេ អភិរមន្តី"តិ។

យស្មា លោកិយា ជម្ពុទីបេបិ, ហិមវា តត្ថ បតិដ្ឋិតសមុទ្ទេហិ បត្តតា តប្បកវា នគិយោតិ ឯតស្ស យំ យំ ន មនុស្សលោកេ វរំ, តត្ថ សមំ សម្ពុទ្ធា អញ្ញាបិ សម្ពាហយន្តិ, តស្មា តត្ថ សម្ពាហនិមន្តំ "អយំ តាវ ជម្ពុទីបោ"តិអាទិ អារទ្ធំ។ ធនសមាហស្សយោគបរិយានោ អាយាមតោ វិត្ថារតោ វាតិ អធិប្បាយោ។ តេនាហ "តត្ថា"តិអាទិ។ ឧទកេន អញ្ញោត្ថេវ តច្ឆកេហិ សុត្តានិ បុប្ផាគន្ធយោគ សុក្ខរសស្សានិ គន្ធានិ សុរស្សគន្ធំ, យំ លោកេ "ទសគន្ធ"ន្តិ វុច្ចតិ។ មូលគន្ធោ កាលានុសារិយាទិ។ សារគន្ធោ ចន្ទនាទិ។ ផេគ្គុគន្ធោ សលលាទិ។ តចគន្ធោ លវង្គាទិ។ បបដិកាគន្ធោ កបិត្ថាទិ។ រសគន្ធោ សជ្ជុលសាទិ។ បត្តគន្ធោ តមាលហិរិវេរាទិ។ បុប្ផគន្ធោ នាគកុង្កុមាទិ។ ផលគន្ធោ ជាតិផលាទិ។ គន្ធគន្ធោ សព្ពេសំ គន្ធានំ គន្ធោ។ "សព្ពានិ បុប្ផលតោ បញ្ញាស យោជនានិ, អាយាមតោ បន ឧព្ពេធតោ វិស យោជនសតានេវា"តិ វទន្តិ។

មនោហរសិលាតលានីតិ រតនមយត្តា មនុញ្ញរូបានិ សិលាតលានិ។ សុបដិយត្តានីតិ តច្ឆកេហិ សុត្តានិ សាធារណាកម្មតាវ សុដ្ឋុ បដិយត្តានិ សុសណ្ឋិតានិ ហោន្តិ។ មញ្ជូសកបាទីនិ ឧទកំ មលំ គណ្ហាតិ, នគរាវតោ ផលិកសមានិ សិលាបរិក្ខាកានិ។ និរិយតោ ទីឃំ ឧក្កដ្ឋកុដន្តិ "និរន្តរបត្តត"ន្តិ អាហ។ បុរិមានិ នាមគោត្តានីតិ ឯត្ថ នាមំ និក្ខមាតិអាទិកំ គោត្តំ, គគ្គា យមុនាតិអាទិកំ នាមំ។

វនមាលាតិ វត្ថុមាលា។ បុរត្តត្ថិ បុណ្ណការេហិ មសារគល្ល "ចិត្តផលក"ន្តិបិ វទន្តិ។ មហតំ ឱតានន្តិ មហន្តានំ វត្តានំ។ តិមិ តិមិង្គលា តិមិតិមិង្គលាតិ តិស្សោ មច្ឆជាតិយោ។ តិមិំ គិលនសមត្ថា តិមិង្គលា។ តិមិញ្ច តិមិង្គលញ្ច គិលនសមត្ថា តិមិតិមិង្គលាតិ វទន្តិ។

មមសាវកាតិ សោតាបន្នាទិកេ អរិយបុគ្គលេ សន្ធាយ វទតិ។ ន សំវសតីតិ ឧបោសថកម្មាទិវសេន សំវាសំ ន ករោតិ។ ឧក្ខិបតីតិ អបនេតិ។ វិមុត្តិរសោតិ កិលេសេហិ វិមុច្ចនរសោ។ សព្ពា ហិ សាសនសម្បត្តិ យាវទេវ អនុបាទាយ អាសវេហិ ចិត្តស្ស វិមុត្តិអត្ថា។

រតនានីតិ រតិជននដ្ឋេន រតនានិ។ សតិបដ្ឋានាទយោ ហិ ភាវិយមានា បុព្ពភាគេបិ អនប្បកំ បីតិបាមោជ្ជំ និព្ពត្តេន្តិ, បគេវ អបរភាគេ។ វុត្តញ្ហេតំ –

"យតោ យតោ សម្មសតិ, ខន្ធានំ ឧទយព្វយំ;

លភតី បីតិបាមោជ្ជំ, អមតំ តំ វិជានត"ន្តិ។ (ធ· ប· ៣៧៤) –

លោកិយរតនតិន្នត្ថំ បន បីតិបាមោជ្ជំ ន តស្ស កលភាគម្បិ អគ្ឃតិ។ អបិច –

“ចិត្តីកតំ មហគ្ឃញ្ច, អតុលំ ទុល្លភទស្សនំ;

អនោមសត្តបរិភោគំ, រតនន្តិ បវុច្ចតិ”។ (ទី។ និ។ អដ្ឋ។ ២។៣៣; សំ។ និ។ អដ្ឋ។ ៣។៥។២២៣; ខុ។ បា។ អដ្ឋ។ ៦។៣; សុ។ និ។ អដ្ឋ។ ១។២២៦; មហានិ។ អដ្ឋ។ ៥០);

យទិ ច ចិត្តីកតាទិភាវេន រតនំ នាម ហោតិ, សតិបដ្ឋានាទីនំយេវ ភូតតោ រតនភាវោ។ ពោធិបក្ខិយធម្មានញ្ហេសោ អានុភាវោ, យំ សាវកា សាវកបារមិញាណំ, បច្ចេកពុទ្ធា បច្ចេកពោធិញាណំ, សម្មាសម្ពុទ្ធា សម្មាសម្ពោធិំ អធិគច្ឆន្តិ អាសន្នការណត្តា។ អាសន្នការណញ្ហិ ទានាទិឧបនិស្សយោតិ។ អបិច រតិជនកដ្ឋេន ចិត្តីកតាទិអត្ថេន ច រតនភាវោ ពោធិបក្ខិយធម្មានំ សាតិសយោ។ តេន វុត្តំ “តត្រិមានិ រតនានិ, សេយ្យថិទំ។ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា”តិអាទិ។

តត្ថ អារម្មណេ ឱក្កន្តិត្វា ឧបដ្ឋានតោ ឧបដ្ឋានំ, សតិយេវ ឧបដ្ឋានន្តិ សតិបដ្ឋានំ។ អារម្មណស្ស បន កាយាទិវសេន ចតុព្ពិធត្តា វុត្តំ “ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា”តិ។ តថា ហិ កាយវេទនាចិត្តធម្មេសុ សុភសុខនិច្ចអត្តសញ្ញានំ បហានតោ អសុភទុក្ខានិច្ចានត្តភាវគ្គហណតោ ច នេសំ កាយានុបស្សនាទិភាវោ វិភត្តោ។

សម្មា បទហន្តិ ឯតេន, សយំ វា សម្មា បទហតិ, បសត្ថំ សុន្ទរំ វា បទហន្តីតិ សម្មប្បធានំ, បុគ្គលស្ស វា សម្មទេវ បធានភាវករណតោ សម្មប្បធានំ វីរិយស្សេតំ អធិវចនំ។ តយិទំ អនុប្បន្នុប្បន្នានំ អកុសលានំ អនុប្បាទនប្បហានវសេន អនុប្បន្នុប្បន្នានំ កុសលានំ ធម្មានំ ឧប្បាទនដ្ឋាបនវសេន ច ចតុកិច្ចសាធកត្តា វុត្តំ “ចត្តារោ សម្មប្បធានា”តិ។

ឥជ្ឈតីតិ ឥទ្ធិ, សមិជ្ឈតិ និប្ផជ្ជតីតិ អត្ថោ។ ឥជ្ឈន្តិ វា តាយ សត្តា ឥទ្ធា វុទ្ធា ឧក្កំសគតា ហោន្តីតិ ឥទ្ធិ។ ឥតិ បឋមេន អត្ថេន ឥទ្ធិ ឯវ បាទោតិ ឥទ្ធិបាទោ, ឥទ្ធិកោដ្ឋាសោតិ អត្ថោ។ ទុតិយេន អត្ថេន ឥទ្ធិយា បាទោ បតិដ្ឋា អធិគមុបាយោតិ ឥទ្ធិបាទោ។ តេន ហិ ឧបរូបរិវិសេសសង្ខាតំ ឥទ្ធិំ បជ្ជន្តិ បាបុណន្តិ។ ស្វាយំ ឥទ្ធិបាទោ យស្មា ឆន្ទាទិកេ ចត្តារោ អធិបតិធម្មេ ធុរេ ជេដ្ឋកេ កត្វា និព្ពត្តីយតិ, តស្មា វុត្តំ “ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា”តិ។

បញ្ចិន្ទ្រិយានីតិ សទ្ធាទីនិ បញ្ច ឥន្ទ្រិយានិ។ តត្ថ អស្សទ្ធិយំ អភិភវិត្វា អធិមោក្ខលក្ខណេ ឥន្ទដ្ឋំ ការេន្តីតិ សទ្ធិន្ទ្រិយំ។ កោសជ្ជំ អភិភវិត្វា បគ្គហលក្ខណេ, បមាទំ អភិភវិត្វា ឧបដ្ឋានលក្ខណេ, វិក្ខេបំ អភិភវិត្វា អវិក្ខេបលក្ខណេ, អញ្ញាណំ អភិភវិត្វា ទស្សនលក្ខណេ ឥន្ទដ្ឋំ ការេន្តីតិ បញ្ញិន្ទ្រិយំ។

តានិយេវ អស្សទ្ធិយាទីហិ អនភិភវនីយតោ អកម្បិយដ្ឋេន សម្បយុត្តធម្មេសុ ថិរភាវេន ច ពលានិ វេទិតព្វានិ។

សត្ត ពោជ្ឈង្គាតិ ពោធិយា, ពោធិស្ស វា អង្គាតិ ពោជ្ឈង្គា។ យា ហិ ឯសា ធម្មសាមគ្គី យាយ លោកិយលោកុត្តរមគ្គក្ខណេ ឧប្បជ្ជមានាយ លីនុទ្ធច្ចបតិដ្ឋានាយូហនកាមសុខត្តកិលមថានុយោគុច្ឆេទសស្សតាភិនិវេសាទីនំ អនេកេសំ ឧបទ្ទវានំ បដិបក្ខភូតាយ សតិធម្មវិចយវីរិយបីតិបស្សទ្ធិសមាធិឧបេក្ខាសង្ខាតាយ ធម្មសាមគ្គិយា អរិយសាវកោ ពុជ្ឈតិ, កិលេសនិទ្ទាយ ឧដ្ឋហតិ, ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ បដិវិជ្ឈតិ, និព្ពានមេវ វា សច្ឆិករោតីតិ “ពោធី”តិ វុច្ចតិ។ តស្សា ធម្មសាមគ្គិសង្ខាតាយ ពោធិយា អង្គាតិបិ ពោជ្ឈង្គា ឈានង្គមគ្គង្គាទយោ វិយ។ យោបេស វុត្តប្បការាយ ធម្មសាមគ្គិយា ពុជ្ឈតីតិ កត្វា អរិយសាវកោ “ពោធី”តិ វុច្ចតិ។ តស្ស ពោធិស្ស អង្គាតិបិ ពោជ្ឈង្គា សេនង្គរថង្គាទយោ វិយ។ តេនាហុ បោរាណា “ពុជ្ឈនកស្ស បុគ្គលស្ស អង្គាតិ ពោជ្ឈង្គា”តិ (វិភ. អដ្ឋ. ៣៩៩; សំ. និ. អដ្ឋ. ២.៥.១៨២; បដិ. ម. អដ្ឋ. ២.២.១៧)។ “ពោធាយ សំវត្តន្តីតិ ពោជ្ឈង្គា”តិអាទិនា (បដិ. ម. ២.១៧) នយេនបិ ពោជ្ឈង្គត្ថោ វេទិតព្ពោ។

អរិយោអដ្ឋង្គិកោ មគ្គោតិ តំតំមគ្គវជ្ឈេហិ កិលេសេហិ អារកត្តា, អរិយភាវករត្តា, អរិយផលបដិលាភករត្តា ច អរិយោ។ សម្មាទិដ្ឋិអាទីនិ អដ្ឋង្គានិ អស្ស អត្ថិ, អដ្ឋ អង្គានិយេវ វា អដ្ឋង្គិកោ។ មារេន្តោ កិលេសេ គច្ឆតិ និព្ពានត្ថិកេហិ វា មគ្គីយតិ, សយំ វា និព្ពានំ មគ្គតីតិ មគ្គោតិ ឯវមេតេសំ សតិបដ្ឋានាទីនំ អត្ថវិភាគោ វេទិតព្ពោ។

សោតាបន្នោតិ មគ្គសោតំ សោតំ អាបជ្ជិត្វា បាបុណិត្វា ឋិតោ, សោតាបត្តិផលដ្ឋោតិ អត្ថោ។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោតិ សោតាបត្តិផលស្ស អត្តបច្ចក្ខករណាយ បដិបជ្ជមានោ បឋមមគ្គដ្ឋោ, យោ អដ្ឋមកោតិបិ វុច្ចតិ។ សកទាគាមីតិ សកិទេវ ឥមំ លោកំ បដិសន្ធិគ្គហណវសេន អាគមនសីលោ ទុតិយផលដ្ឋោ។ អនាគាមីតិ បដិសន្ធិគ្គហណវសេន កាមលោកំ អនាគមនសីលោ តតិយផលដ្ឋោ។ សោ បន សទ្ធានុសារី ធម្មានុសារី ឯកពីជីតិឯវមាទិកោ អរិយបុគ្គលាធិការោ, សោ ឯតេនេវ បភេទោតិ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

បហារាទសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. ឧបោសថសុត្តវណ្ណនា

២០. ទសមេ តទហុបោសថេតិ (ឧទា. អដ្ឋ. ៣៥; សារត្ថ. ដី. ចូឡវគ្គ ២.២៨២) តស្មិំ ឧបោសថទិវសភូតេ អហនិ។ ឧបោសថករណត្ថាយាតិ ឱវាទបាតិមោក្ខ ឧទ្ទិសិតុំ។ ឧទ្ធស្តំ អរុណន្តិ អរុណុគ្គមនំ។ ឧទ្ទិសតុ, ភន្តេ, ភគវា ភិក្ខូនំ បាតិមោក្ខន្តិ ថេរោ ភគវន្តំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ យាចតិ។ តស្មិំ កាលេ “ន, ភិក្ខវេ, អនុបោសថេ ឧបោសថោ កាតព្ពោ”តិ (មហាវ. ១៦៩) សិក្ខាបទស្ស អបញ្ញត្តត្តា។ កស្មា បន ភគវា តិយាមរត្តិំ វីតិនាមេសិ ? តតោ បដ្ឋាយ ឱវាទបាតិមោក្ខ អនុទ្ទិសិតុកាមោ តស្ស វត្ថុំ បាកដំ កាតុំ។ អទ្ទសាតិ កំ អទ្ទស? អត្តនោ ចេតោបរិយញាណេន តស្សំ បរិសតិ ភិក្ខូនំ ចិត្តានិ បរិជានន្តោ តស្ស ទុស្សីលស្ស ចិត្តំ បស្សិ។ យស្មា បន ចិត្តេ ទិដ្ឋេ

តំសមង្គីបុគ្គលោ ជិន្នោ តាយ ហោតិ, តស្មា “អង្គសា ឥមា អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោតំ បុគ្គលំ ទុស្សីល”ន្តិអាទិ វុត្តំ។ យទេច ហិ អតាពតោ សត្តស្ស ជិចសេស្ស បចត្តំ បនេសំ ចិត្តំ ចេចេតាបរិយញាណលាភី ញាតាតិ, ឲចំ អតីតេបីតិ។ មនុញ្ញកិលេសញ្ញស្ស តិសិតត្តិ

សញ្ញបរិយាបន្តោ ចិយ កិលេសញ្ញស្ស អន្តោ តិសិត្តំ ជិន្នោសីតិ អយំ ត បពតន្តោតិ ភពចតា ជិន្នោ អសិ។ យស្មា ច ឲចំ ជិន្នោ, តស្មា តត្ថិ

តោ ពច កិលេហិ សង្គិ ឲពពមុខិសំចារសោ។ យស្មា បត សោ សំចារសោ ពច តត្ថិ, តស្មា វុឌ្ឍិហិ, អាចុសោតិ ឲចរមត្ថ បធរឃោឌតា

ចេចិតព្ពា។

ពតិយម្បិ ឥមា សោ បុគ្គលោ តុណ្ហីអហោសីតិ អនេកពចារំ ចត្វាបិ “ចេឆេរា មឃមេច តិគ្គិត្តោ ឲ្យមិស្សតី”តិ ចា, “ព្ពជាតិ ព្ពមេសំ បដិបត្តិ ញាតិស្សាមី”តិ ចា អធិប្បាយេត តុណ្ហីអហោសិ។ ពាហាយំ ពតេហត្វាតិ “ភពចតា មយា ច យាឆាចតោ ជិន្នោ, យាចពតិយំ ‘វុឌ្ឍិហិ, អាចុសោ’តិ ច វុត្តោ ត វុឌ្ឍាតិ, ព្ពជាតិស្ស តិក្កឌ្ឍកាលោ, មា សញ្ញស្ស វុបោសថត្តរាយោ អហោសី”តិ តំ ពាហាយំ អក្គហេសិ, តថា ពតេហត្វា។ ពាហិ ទ្វារកោដ្ឋកា តិក្ខាមេត្វាតិ ទ្វារកោដ្ឋកា ទ្វារសាលតោ តិក្ខាមេត្វា។ ពាហីតិ បត តិក្ខាមិតដ្ឋាតធស្សតំ។ អឆ ចា ពាហិទ្វារកោដ្ឋកាតិ ពាហិទ្វារកោដ្ឋកតោបិ តិក្ខាមេត្វា, ត អន្តោទ្វារកោដ្ឋកតោ ឲច។ វុភយត្ថាបិ ចិហារតោ ពាហិកត្វាតិ អត្ថោ។ ស្វចិឃដិតំ ធត្វាតិ អគ្គឡអស្វចិត្តា វុបរិឃដិកញ្ញា អាធហិត្វា, ស្វដ្ឋតាទំ ពចាដំ ឆពេត្វាតិ អត្ថោ។ យាច ពាហាកហណាបិ តាយាតិ ព្ពមិតា “អបរិសុទ្ធា, អាតន្ទ, បរិសា”តិ ចចតំ សុត្វា ឲច ហិ តេត បក្កមិតព្ពំ សិយា, ឲចំ អបក្កមិត្វា យាច ពាហាកហណាបិ តាយ សោ មោឃបុរិសោ អាពមេស្សតិ, អច្ឆរិយមិទន្តិ ធស្សេតិ។ ព្ពធញ្ញា ពរហតច្ឆរិយមេចាតិ ចេចិតព្ពំ។

អឆ ភពចា ជិន្តេសិ – “ព្ពជាតិ កិលេសញ្ញ អព្ពតោ ញាតោ, អបរិសុទ្ធា បុគ្គលោ វុបោសថំ អាគច្ឆតិ, ត ច តថាគតា អបរិសុទ្ធាយ បរិសាយ វុបោសថំ ពតេរាត្តិ, បាតិមោក្ខំ វុទ្ទិសត្តិ។ អត្វុទ្ទិសន្តេ ច កិលេសញ្ញស្ស វុបោសថោ បច្ឆិជ្ជតិ។ យំត្វតាហំ ព្ពតោ បដ្ឋាយ កិក្ខូតំយេច បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ អត្វុញាតេយ្យ”ន្តិ។ ឲចំ បត ជិន្តេត្វា កិក្ខូតំយេច បាតិមោក្ខុទ្ទេសំ អត្វុញាតិ។ តេត វុត្តំ “អឆ ខោ ភពចា…បេ… បាតិមោក្ខំ វុទ្ទិសេយ្យាថា”តិ។ តត្ថ ត ធាតាហន្តិ ព្ពធាតិ អហំ វុបោសថំ ត ពរិស្សាមិ, បាតិមោក្ខំ ត វុទ្ទិសិស្សាមីតិ បច្ចេកំ ត-ការេត សម្ពន្ធោ។ ទុចិធញ្ហិបាតិមោក្ខំ – អាណាបាតិមោក្ខំ, ឱចាធបាតិមោក្ខន្តិ។ តេសុ “សុណាតុ មេ, ភន្តេ”តិអាទិកំ (មហាច។ ១៦៤) អាណាបាតិមោក្ខំ។ តំ សាចកាច វុទ្ទិសន្តិ, ត ពុទ្ធា, យំ អត្ថទ្ធមាសំ វុទ្ទិសីយតិ។ “ខន្តី បរមំ…បេ… សព្ពាបាបស្ស អករណំ…បេ… អត្វុបចាធោ អត្វុបឃាតោ…បេ… ឲតំ ពុទ្ធាត សាសត”ន្តិ (ធី។ និ។ ២។៥០; ធ។ ប។ ១៨៣-១៨៥; វុធា។ ១៩; នេត្តិ។ ១០) ព្ពមា បត តិស្សោ កាថា ឱចាធបាតិមោក្ខំ តាម។ តំ ពុទ្ធាច វុទ្ទិសន្តិ, ត សាចកា, ឆត្តម្បិ ចស្សាតិ អច្ចយេត វុទ្ទិសន្តិ។ ទីឃាយុកពុទ្ធាតញ្ហិធរមាតកាលេ អយមេច បាតិមោក្ខុទ្ទេសោ, អប្បាយុកពុទ្ធាតំ បត បឋមពោធិយំយេច។ តតោ បរំ ព្ពតរោ។ តញ្ច ខោ កិក្ខូយេច វុទ្ទិសន្តិ, ត ពុទ្ធា, តស្មា អម្ហាកម្បិ ភពចា ចីសតិចស្សមត្តំ ព្ពមំ ឱចាធបាតិមោក្ខំ វុទ្ទិសិត្វា ព្ពមំ អត្តរាយំ ធិស្វា តតោ បរំ ត វុទ្ទិសិ។ អដ្ឋាតត្តិ អការណំ។ អតចការសោតិ តស្សេច ចេចចតំ។ ការណញ្ហិយឆា តិដ្ឋតិ ឲត្ថ ផលំ តធាយត្តចុត្តិតាយាតិ “ឋាត”ន្តិ វុច្ចតិ, ឲចំ “អចការសោ”តិបិ វុច្ចតិ។ យន្តិ ពិរិយាបរាមសតំ។

អដ្ឋិមេ, កិក្ខចេ, មហាសមុទ្ទេតិ ពោ អត្វុសន្តិ? យាយំ អបរិសុទ្ធាយ បរិសាយ បាតិមោក្ខស្ស អត្វុទ្ទេសោ វុត្តោ, សោ ព្ពមស្មិំ ធម្មចិតយេ

អច្ឆរិយោ អព្ភុតោ ធម្មោតិ តំ អបរេហិបិ សត្តហិ អច្ឆរិយព្ភុតធម្មេហិ សទ្ធិំ វិភជិត្វា ទស្សេតុកាមោ បឋមំ តាវ តេសំ ឧបមាភាវេន មហាសមុទ្ទេ អដ្ឋ អច្ឆរិយព្ភុតធម្មេ ទស្សេន្តោ សត្ថា “អដ្ឋិមេ, ភិក្ខវេ, មហាសមុទ្ទេ”តិអាទិមាហ។

ឧបោសថសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

មហាវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣។ គហបតិវគ្គោ

១-៧។ បឋមឧគ្គសុត្តាទិវណ្ណនា

២១-២៧។ តតិយស្ស បឋមទុតិយេសុ នត្ថិ វត្តព្វំ។ តតិយេ “ហត្ថកោ”តិ វត្តព្វេ “ហត្ថកោ”តិ វុត្តំ។ សោ ហិ រាជបុរិសានំ ហត្ថតោ យក្ខស្ស ហត្ថំ, យក្ខស្ស ហត្ថតោ ភគវតោ ហត្ថំ, ភគវតោ ហត្ថតោ បុន រាជបុរិសានំ ហត្ថំ គតត្តា នាមតោ ហត្ថកោ អាឡវកោតិ ជាតោ។ តេនាហ “អាឡវកយក្ខស្ស ហត្ថតោ ហត្ថេហិ សម្បដិច្ឆិតត្តា ហត្ថកោតិ លទ្ធនាមោ រាជកុមារោ”តិ។ ចតុត្ថាទីនិ ឧត្តានត្ថានេវ។

បឋមឧគ្គសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨។ ទុតិយពលសុត្តវណ្ណនា

២៨។ អដ្ឋមេ ខីណាសវស្ស សព្ពេសំ សង្ខារានំ អនិច្ចតា អសម្មោហវសេន កិច្ចតោ មគ្គបញ្ញាយ សុប្បដិវិទ្ធា, វិបស្សនាយ អារម្មណករណវសេនបីតិ ទស្សេត្វា អាហ “សហវិបស្សនាយ មគ្គបញ្ញាយា”តិ។ ទ្វយេ កាមាតិ ទ្វេបិ កាមេ វទតិ។ កិលេសវសេន ឧប្បជ្ជមានោ ហិ បរិឡាហោ វត្ថុកាមសន្និស្សយោ វត្ថុកាមវិសយោ ចាតិ ទ្វេបិ សបរិឡាហដ្ឋេន អង្គារកាសុ វិយាតិ “អង្គារកាសូបមា”តិ វុត្តា។ អន្តោ វុច្ចតិ លាមកដ្ឋេន តណ្ហា, ព្យន្តិ វិគតន្តិ ភូតន្តិ ព្យន្តិភូតន្តិ អាហ “វិគតន្តភូត”ន្តិ, និត្តណ្ហន្តិ អត្ថោ។

ទុតិយពលសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ អក្ខណសុត្តវណ្ណនា

២៩។ នវមេ យស្មា មហិទ្ធិកា ទេវតា ទេវាសុរានំ អាវាហំ គច្ឆន្តិ, វិវាហំ ន គច្ឆន្តិ, តស្មា ទេវត្តិវិសយេនេវ អសុរកាយោ គហិតោតិ វេទិតព្វោ។ ទេវាសុរា បន ទេវា ឯវាតិ តេសំ ទេវេហិ សង្គហោ អវុត្តសិទ្ធោវ។

អក្ខណសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០។ អនុរុទ្ធមហាវិតក្កសុត្តវណ្ណនា

១០។ ទសមេ អប្បិច្ឆស្សាតិ ន ឥច្ឆស្ស។ អភាវត្ថោ ហេត្ថ អប្បសទ្ទោ “អប្បឌំសមកសវាតាតប”តិអាទីសុ (អ។ និ។ ១០។១១) វិយ។ បច្ចយេសុ អប្បិច្ឆោ បច្ចយប្បិច្ឆោ, ចីវរាទិបច្ចយេសុ ឥច្ឆារហិតោ។ អធិគមប្បិច្ឆោតិ ឈានាទិអធិគមវិភាវនេ ឥច្ឆារហិតោ។ បរិយត្តិអប្បិច្ឆោតិ បរិយត្តិយំ ពាហុសច្ចវិភាវនេ ឥច្ឆារហិតោ។ ធុតង្គប្បិច្ឆោតិ ធុតង្គេសុ អប្បិច្ឆោ ធុតង្គភាវវិភាវនេ ឥច្ឆារហិតោ។ សន្តគុណនិគុហនតាតិ អត្តនិ វិជ្ជមានានំ ឈានាទិគុណានញ្ច ពាហុសច្ចគុណស្ស ធុតង្គគុណស្ស ច និគុហនេន លាភេន។ សម្បជ្ជតីតិ និប្ផជ្ជតិ សិជ្ឈតិ។ នោ មហិច្ឆស្សាតិ មហតិយា ឥច្ឆាយ សមន្នាគតស្ស នោ សម្បជ្ជតិ អនុធម្មស្សបិ អនិប្ផជ្ជនតោ។ បវិវិត្តស្សាតិ បការេហិ វិវិត្តស្ស។ តេនាហ “កាយវិវិត្តាទិវិវេកេហិ វិវិត្តស្សា”តិ។ អារព្ភវត្ថុវសេនាតិ ភាវនាភិយោគវសេន ឧកឹភាវេវាច កាយវិវេកោតិ អធិប្បេតោ, ន គណសង្គណិកាភាវមត្តន្តិ ទស្សេតិ។ កម្មន្តិ យោគកម្មំ។

សត្តេហិ កិលេសេហិ ច សង្គណនំ សមោធានំ សង្គណិកា, សា អារមិតព្ពដ្ឋេន អារាមោ ឯតស្សាតិ សង្គណិការាមោ, តស្ស។ តេនាហ “គណសង្គណិកាយ ចេវា”តិអាទិ។ អារទ្ធវីរិយស្សាតិ បគ្គហិតវីរិយស្ស។ តញ្ហិ លោកុត្តរវិវេក និក្ខមវសេន “អយំ ធម្មោ”តិ វចនតោ។ ឧសនយោ ពុត្តេសុបិ វិវដ្ដនិស្សិតំយេវ ហិ សមាធានំ ពលាធិប្បេតំ, តថា បញ្ញាបិ។ កម្មស្ស-កតបញ្ញាយ ហិ ឋិតោ កម្មវសេន ភវេសុ នានប្បការេ អនេត្វាតិ ញាតេត្វា កម្មក្ខយករំ ញាណំ អធិប្បេតំ, តទត្ថញ្ញា យស្សាហំ ករោតិ។ យានានេយា សត្តសន្តានំ សំសារេ បបញ្ចេន្តិ វិត្ថារេន្តីតិ បបញ្ចាតិ អាហ “តណ្ហាមានទិដ្ឋិបបញ្ចរហិតត្តា”តិអាទិ។ សេសមេត្ថ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។

អនុរុទ្ធមហាវិតក្កសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

គហបតិវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៤។ ទានវគ្គោ

១-៤។ បឋមទានសុត្តាទិវណ្ណនា

៣១-៣៤។ ចតុត្ថស្ស បឋមេ អាសជ្ជាតិ យស្ស ទេតិ, តស្ស អាគមនហេតុ តេន សមាគមនិមិត្តំ។ ភយាតិ ភយហេតុ។ ននុ ភយំ នាម លទ្ធកាយតារាការភយោ ចិយ ចេតនាយ អចិន្តិតោ, តំ កត្វា ឋានេ គហិតន្តិ? ភយិនំ តានិយំ ចោហារភយាទិ សន្ធាយ វុត្តន្តិ ទស្សេតុំ “អយំ អទាយកោ អការកោ”តិអាទិ វុត្តំ។ អទាសិ មេតិ យំ បុព្ពេ កតំ ឧបការំ ចិន្តេត្វា ទីយតិ, តំ សន្ធាយ វុត្តំ។ ទស្សតិ មេតិ បច្ចុបការាសីសាយ យំ ទីយតិ, តំ សន្ធាយ វុត្តំ។ សាហុ ទានន្តិ ទានំ នាមេតំ បណ្ឌិតបញ្ញត្តន្តិ សាធុសមាចារេ ឋត្វា ទេតិ។ អលង្ការត្ថន្តិ ឧបសោភនត្ថំ។ ទានេហិ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខន្តស្ស បាមោជ្ជបីតិសោមនស្សានិ ឧប្បជ្ជន្តិ, លោភទោសឥស្សាមច្ឆេរាទយោបិ ចិត្តំ ករោន្តិ។ ឋានាតិ ទានំ អនុកូលមេវ បរិព្រូហេនេន បច្ចត្ថិកមលវិទ្ធំសេនេន ច ភាវនាចិត្តស្ស ឧបសោភនាយ ច បរិក្ខារាយ ច ហោតីតិ “អលង្ការត្ថញ្ចេវ បរិក្ខារត្ថញ្ច ទេតី”តិ វុត្តំ។ តេនាហ “ទានញ្ហិ ចិត្តំ មុទុំ ករោតី”តិអាទិ។ មុទុចិត្តោ ហោតិ លទ្ធា ទាយកោ “ឋាយិកា មយា សង្គហោ កតោ”តិ, ទាតាបិ លទ្ធិ។ តេន វុត្តំ “ឧភិន្នម្បិ ចិត្តំ មុទុំ ករោតី”តិ។

អទន្តទមនន្តិ អទន្តា អនស្សវាបិស្ស ទានេន ទន្តា អស្សវា ហោន្តិ, ទមេ ទត្តិ។ អទានំ ទន្តទូសកន្តិ អទានំ បុព្ពេ ទន្តានំ អស្សវានម្បិ វិឃាតុប្បាទនេន ចិត្តំ ទូសេតិ។ ឧន្នមន្តិ ទាយកា បិយំវទា ច បរេសំ កុទ្ធិតីការា? តមន្តិបដិគ្គាហកា ទានេន បិយវាចាយ ច លទ្ធសង្គហា សង្គហកា។

ចិត្តាលង្ការទានមេវ ឧត្តមំ អនុបក្កិលិដ្ឋតាយ សុបរិសុទ្ធតាយ ឧឡារបរិច្ចាគតាយ ច។ ទុតិយាទីនិ ឧត្តានត្ថានេវ។

បឋមទានសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥។ ទានូបបត្តិសុត្តវណ្ណនា

៣៥។ បញ្ចមេ ទានបច្ចយាតិ ទានការណា, ទានមយបុញ្ញស្ស កតត្តា ឧបចិតត្តាតិ អត្ថោ។ ឧបបត្តិយោតិ មនុស្សេសុ ទេវេសុ ច និព្ពត្តិយោ។ ទហតីតិ ឯកចារមេវ អនុប្បជ្ជិត្វា យថា ឧបរិ តេនេវាការេន បវត្តតិ, ឯវំ ទហតិ។ តេនេវ វស្ស អធិដ្ឋាតីតិ អាហ “តស្សេវ វេវចន”ន្តិ។ វឌ្ឍេតីតិ ព្រូហេតិ ន ហាបេតិ។ ហីនេ វិមុត្តន្តិ អធិមុត្តំ, ហីនេហិ បេលាវិ បញ្ញត្តិ អធិមុត្តំ វា វិស្សដ្ឋំ និប្បរិយាយតោ ឧត្តរិ នាម បណីតំ មគ្គម្បិ ហីនមជ្ឈិមវិបាកស្ស លព្ភនតោតិ វុត្តំ “ឧត្តរិ អភាវិតន្តិ តតោ ឧបរិមគ្គផលត្ថាយ អភាវិត”ន្តិ។ សំវត្តតីតិ តថាបរិហីនំ ទានមយំ ចិត្តំ។ យំ បន បិទ្ធយំ “តញ្ច ខោ”តិអាទិ វុត្តំ, តំ តត្រូបបត្តិយា

ចិតាគ្គការគុស្សឹល្យាកាចឥស្សតបរំ ឥដ្ឋន្តាំ, ត ឥាតយឈស្ស បុញ្ញាស្ស រកាចលស្ស ចាំសំចត្តតតាឥស្សតបរត្តិ ឥដ្ឋន្តាំ៖ សយុដ្ឋិត្តរាកស្សាតិ សយុដ្ឋិត្តកាយរាកស្ស៑ តស្ស ហិ សិឃា ព្រាហ្មុរលាឡែកា ខ្មែរបត្តិ, ត សយុដ្ឋិត្តកចរាកស្ស៑ ឌិតរាកក្កហរលាត រចត្តុ ការេយសុ ឌិតរាកតា អឆិរប្បតា, ឃាឃ ព្រាហ្មុរលាក្ឌបបត្តិ សិឃា៑ រតតាហ "ឥាតយរត្តរតចា"តិអាឌិ៑ ឃឌិ ឲចំ ឥាតំ តត្តុ កិយត្តិឃត្តិ អាហ "ឥាតំ បតា"តិអាឌិ៑ ឥារតត យុក្សចិរត្តាតិ ពាឌ្ឍាឈារត រចរិបុក្ករលបិ អត្តរតា ឥាតសយ្យឌិឆ្នរតត យុក្សក្ខតចិរត្តា៑

ឥាត្វុបបត្តិសុត្តចណ្ណនា តិដ្ឋិតា៑

៩៑ បុញ្ញាកិរិយចត្ថុសុត្តចណ្ណនា

១៩៑ លរដ្ឋ បុញ្ញកចឋលំ តិដ្ឋារត្តត្តិ, អត្តរតា សត្តាតំ បុតត្តិតិ ចា បុញ្ញាតិ ច តាតិ រហត្យបច្ចុរឃហិ កាត្តព្វារតា កិរិយា ចាតិ បុញ្ញាកិរិយា, តារឃច ច រតសំ រតសំ បិឃយតាបតាឌិអាតិសំសាតំ ចត្ថុកាចរតា បុញ្ញាកិរិយចត្ថុតិ៑

អត្ថដ្ឋិត្តកចយ្ហលស្ស អត្ថក្កហចរសត, ប្ញូខាចរសត ចា អត្តរតា រតឃ្យឆយ្ហស្ស បរស្ស បរិច្ចាករចតតា ឌីយតិ ឲរតតាតិ ឥាតំ, ឥាតរេយច ឥាតយឃំ៑ បតប្អូនលាយត្តុ យឃ-សត្ថោ៑ ឌីចរាឌីសុ ចត្ថុសុ បច្ចុរឃសុ (ឌី៑ តិ៑ អដ្ឋ៑ ១៑១០១), អត្ថាឌីសុ ចា ឥសសុ ឥាតចត្ថុសុ, ខ្វុបិឌីសុ ចា លសុ អារយ្ហលាសុ ចាំ ចាំ រតត្តស្ស រតសំ ខ្មែរប្បាឥតរតា បដ្ឋាឃ បុព្វការក បរិច្ចាកការល បច្ឆា រសាយតស្សចិរត្តត អត្តស្សរលា ចាតិ តឹសុ ការលសុ បចត្តរចតតា ឥាតយឃំ បុញ្ញាកិរិយចត្ថុ តាយ៑

តិច្ចសិទ្ធិលារបិរសឆសីលាឌិចរសត បច្ចា អដ្ឋ ឥស ចា សីលាតិ សយាឌិយត្តស្ស "សីលប្អូនលាត្តុំ បព្វាឌិស្សាមិ"តិ ចិហារំ កច្ឆត្តស្ស បព្វាឌត្តស្ស, យរតារចំ យត្តុក់ បិរបត្តា "បព្វាឌិតោ ចតយិព្រាឝ សុដ្ឋ"តិ អាចរជ្ជត្តស្ស, សត្ថាឃ បិតិរយាក្លា បរិប្អូនរត្តស្ស, បញ្ញាឃ ឌីចរាឌិរកា បច្ចុរឃ បច្ចុរចក្ខត្តស្ស, សតិឃា អាបិឆការតសុ ខ្វុបិឌីសុ ចក្ខុទ្វារាឌីតិ សំចរត្តស្ស, ឌិរិរឃត អាឌីចំ រសារឆត្តស្ស ច បចត្តរចតតា សីលតិ, សីរលតីតិ ចា សីលយឃំ បុញ្ញាកិរិយចត្ថុ តាយ៑

បដិសម្ភិទាឃំ (បដិ៑ យ៑ ១៑៣ប័) ចុរត្តត ចិបស្សតាយរក្កត ចក្ខុ អតិច្ចរតា ឌុក្ខរតា អតត្តរតា ចិបស្សត្តស្ស, រសាតំ...រប... ឈាតំ...រប... ឌិច្ហា.រប... កាឃំ...រប... ខ្វុប...រប... ឆរយ្ហ...រប... ចក្ខុចិញ្ញាណំ...រប... យរតាចិញ្ញាណំ...រប... ចក្ខុសយ្យស្សំ ...រប... យរតាសយ្យស្សំ...រប... ចក្ខុសយ្យស្សឌំ រចឥតំ...រប... យរតាសយ្យស្សឌំ រចឥតំ...រប... ឌរាយរណំ អតិច្ចរតា ឌុក្ខរតា អតត្តរតា ចិបស្សត្តស្ស ឃា រចតតា, ឃា ច បឆឌឹកសិលាឌីសុ សត្តាសុ អដ្ឋត្តិសាឃ អារយ្ហលាសុ បចត្តា ឥសាតរចតតា, ឃា ច អតចឌ្ជសុ កយ្ហាឃតតសិប្បាឃតតចិជ្ជាដ្ឋារតសុ បរិចឃយតសិការាឌិចរសត បចត្តា រចតតា, សត្តា សា ភាវចតិ ឲតាឃាតិ ភាចតាយឃំ ចុត្តតរឃត បុញ្ញាកិរិយចត្ថុ ចាតិ ភាចតាយឃំ បុញ្ញាកិរិយចត្ថុ៑

ឯកមេកេញ្ញត្ថ យថារហំ បុព្វភាគតោ បដ្ឋាយ ករោន្តស្ស កាយកម្មំ ហោតិ។ តទត្ថំ វាចំ និច្ឆារេន្តស្ស វចីកម្មំ។ កាយង្គំ វាចង្គំ អចោបេត្វា មនសា ចិន្តយន្តស្ស មនោកម្មំ។ អន្នាទីនិ ទេន្តស្ស វាបិ “អន្នទានាទីនិ ទេមី”តិ វា, ទានបារមឹ អាវជ្ជេត្វា វា ទានកាលេ ទានមយំ បុញ្ញកិរិយវត្ថុ ហោតិ។ យថា ហិ ទេន្តស្ស “អន្នទានាទីនិ ទេមី”តិ ទានកាលេ ទានមយំ បុញ្ញកិរិយវត្ថុ ហោតិ, ឯវំ “ឥទំ ទានមយំ សម្មាសម្ពោធិយា បច្ចយោ ហោតូ”តិ ទានបារមឹ អាវជ្ជេត្វា ទានកាលេបិ ទានសីសេនេវ បវត្តិតត្តា។ វត្តសីសេ ឋត្វា ទទន្តោ “ឯតំ ទានំ នាម មយ្ហំ កុលវំសហេតុ បវេណិចារិត្ត”ន្តិ ចារិត្តសីសេន វា ទេន្តោ ចារិត្តសីលត្តា សីលមយំ។ ខយតោ វយតោ សម្មសនំ បដ្ឋបេត្វា ទទតោ ភាវនាមយំ បុញ្ញកិរិយវត្ថុ ហោតិ។ យថា ហិ ទេយ្យធម្មបរិច្ចាគវសេន វត្តមានាបិ ទានចេតនា វត្តសីសេ ឋត្វា ទទតោ សីលមយំ បុញ្ញកិរិយវត្ថុ ហោតិ បុញ្ញាភិសង្ខារស្ស អបរភាគេ ចេតនាយ ច ឋានបវត្តត្តា។

បុញ្ញកិរិយវត្ថុសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧-៨។ សប្បុរិសទានសុត្តាទិវណ្ណនា

២៧-២៨។ សត្តមេ វិចេយ្យ ទេតីតិ ឯត្ថ ទ្វេ វិចិនានិ ទក្ខិណេយ្យវិចិននំ, ទក្ខិណាវិចិននញ្ច។ តេសុ វិបន្នសីលេ ពុទ្ធេតា ពាហិទ្ធា បព្វជ្ជុតិ បាសណ្ឌកេ ច ទក្ខិណេយ្យេ បហាយ សីលាទិគុណសម្បន្នេ សាសនេ បព្វជិតេ ទានំ ទក្ខិណេយ្យវិចិននំ នាម។ លាមកលាមកេ បច្ចយេ អបនេត្វា បណីតបណីតេ វិចិនិត្វា ទេន្តំ ទានំ ទក្ខិណាវិចិននំ នាម។ តេនាហ “វណ្ណស្ស ជិត្ថំ យហប្បសំ ភវិស្សតី”តិអាទិ។ អដ្ឋមេ នត្ថិ វត្តព្វំ។

សប្បុរិសទានសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩-១០។ អភិសន្ទសុត្តាទិវណ្ណនា

២៩-៣០។ នវមេ បុញ្ញាភិសន្ទាតិ បុញ្ញនទិយោ។ កុសលាភិសន្ទាតិ កុសលានំ បវាហា។ សុខស្សាហារាតិ សុខបច្ចយា។ អគ្គាតីតិ ញាតត្តា អគ្គញ្ញានិ។ ចិររត្តំ ញាតត្តា រត្តញ្ញានិ។ អរិយានំ សាធូនំ វំសានីតិ ញាតត្តា វំសញ្ញានិ។ បោរាណានិ អាទិបុរិសានំ ឯតានីតិ បោរាណានិ។ សព្វសោ កេនចិបិ បការេន សាធូហិ ន កិណ្ណានិ ន ខិត្តានិ ឆឌ្ឌិតានីតិ អសំកិណ្ណានិ។ អយញ្ច នយោ តេសំ យថា អតីតេ, ឯវំ ឯតរហិ អនាគតេ ចាតិ អាហ “អសំកិណ្ណបុព្វានិ ន សំកិយន្តិ ន សំកិយិស្សន្តី”តិ។ ឥតោ ឯវ អប្បដិកុដ្ឋានិ។ ន ហិ កេនចិ វិញ្ញូ សមណព្រាហ្មណា ហិំសាទិបាបកំ អនុជានន្តិ។ អបរិមាណានំ សត្តានំ អភយំ ទេតីតិ សព្វេសុ សត្តេសុ និហិតទណ្ឌត្តា សកលស្សបិ សត្តកាយស្ស ភយាភាវំ ទេតិ។ អវេរន្តិ វេរាភាវំ។ អព្យាបជ្ឈន្តិ និទ្ទុក្ខំ។ ឯវមេត្ថ សង្ខេបតោ បាឡិវណ្ណនា វេទិតព្វា។ ទសមេ នត្ថិ វត្តព្វំ។

អភិឃត្ហឃ្យត្តាឱចឈ្ឈភា ភិក្ខុពា៉

ទាភចក្កចឈ្ឈភា ភិក្ខុពា៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪓. ᩁᩪᨸᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᨠᨳᩣ

᪑-᪔. ᨶᩥᨻ᩠ᨹᨶ᩠ᨶᩁᩪᨸᨠᨳᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪑-᪓᪔. ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩔ ᨸᨮᨾᩣᨴᩦᩈᩩ ᨠᨲ᩠ᨳᩥ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩣ. ᩃᨠ᩠ᨡᨱ (ᨾ. ᨶᩥ. ᨭᩦ. ᪑.᪑.᪑᪙᪓) ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨲᩥ ᩅᨲᩔᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥ, ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩅ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ, ᨲᩔ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨠᩔ. ᨿᨳᩣᨲᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᩥ ᨧᩥᨱ᩠ᨱᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᩮᩈᩮᩈᩣᨸᩥ ᩋᩣᨲᨲᩁᩮᨿᨧᩣᨲᩥ “ᨧᨿᨸᩁᩥᨿᩮᩣᨣᨴ᩠ᨵᩔ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨶᩈᩈᩴ ᨠᨲᩴ. ᩅᨠᨲᩃᨲ᩠ᨳᩁᩥᨿᩴ ᨠᩩᨿᨠ᩠ᨡᩩᨠᨴ᩠ᨵᩥᨠᩣᨶᩴ. ᩁᩪᨸᨿᨲᩃᩴ ᨠᩁᩥᨿᨶᩥᨠ᩠ᨠᩣᨶᩴ ᨧᨿᨸᩁᩥᨿᩮᩣᨣᨴ᩠ᨵ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᩣᨲᨲᨧᩥᨲᩴ. ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩣ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᨣᨴ᩠ᨵ ᨠᩣᨿ ᨧᨲᩩᩁᩔᩋᨻ᩠ᨻᩣᩉᩴ ᨸᨱᩣᨧᩣᨶᩥ ᨧ. ᨠᩣᨿᩩᩃᩦᩋᩣᨶᩥᨠᨿᩥ ᩅᩮᨲ᩠ᨳᨧ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨴᨱ᩠ᨯᩮᨻ᩠ᨻᩣ. ᨧᩥᩈᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᩣᨶᩥ-ᩈᨴ᩠ᨵᨠ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥᨠᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ. ᩈᨿᩣᨶᩦᨲᩥ ᩈᨿᨲᩣᨿᩋᨠᩴᩈᨲᩣᨿᩋᩈᩥᩃᩥᩈᩃᩥᨠᨲᩣᨿᩋᩣᨶᩥ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨿᨲᩣᨿᩋᩴ ᨠᩣᨿ ᨴᨲ᩠ᨲᨿᨥᨲᩣᨿᩋᩴ. ᨠᩴᩈᨲᩣᨿᩋᩴ ᩃᩮᩣᩉᨿᩴ. ᩈᩥᩃᩥᨿᩴ ᩋᨥᩮᩣᨸᨲ᩠ᨲᨠ ᨧ ᨧᩣᨴᨠᨲᩣᨿᩋᩴ ᩈᩥᩃᩥᩈᩃᩥᨠᨲᩣᨿᩋᩴ. ᩈᩩᨿᨭ᩠ᨮᩥᨲᩔᩣᨲᩥ ᩈᩩᨯ᩠ᨰ ᨸᨭᩥᨥᨲ᩠ᨲᩔ. ᨸᨿᩣᨱᩮᨲᩥ ᨠᩣᨲᩥᨴᨿᩉᨠᩣᨲᩥᨶᩥᨾᩥᩃᩈᨻ᩠ᨻᩣᨲᩮ ᨿᨭ᩠ᨮᩥᨿ ᨿᨭ᩠ᨮᨠᩣᨸᨿᩣᨱᩮ. ᩃᩮᨠᩮᩣᨲᩥ ᨸᨴᩩ ᨸᨴᩮᩣ. ᩈᩮᩣ ᨧᩔ ᨸᨴᩩᨠᩣᩁᩮᩣ ᨿᨠᩣᩉᩁᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩁᩮᩣ”ᨲᩥ. ᩁᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨳᩥ ᩁᩣᨠᩴ ᨴᨸ᩠ᨸᩣᨱᩮᨲᩥ. ᩃᨿᨲᩮᨧᩣᨲᩥ ᩁᩮᩣᨧᨲᩮᨧ. ᨠ ᨠᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠ᩠ᨠᨲᩦᨲᩥ ᨠ ᨲᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩈᩮᩣᨲᩈᩩᩃᨠᩣᨧᩮᨲᩣ ᨸᩥᨥᩣᨲᩥᨲᨴ᩠ᨵᩣᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ.

ᨠᨲ᩠ᨳᩣᨴᩥ ᨠᩣᨲᩥᨿᨭ᩠ᨮᩦᨲᩥ ᩈᩣᨿᩥᨠᩴ ᨿᨭ᩠ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩣ ᨿᨠᩈᩣᨸᩥ ᨠ ᨸᨲ᩠ᨲᩥ. ᨴᨴ᩠ᨵᩣᩉᩥᨠᩣᨲᩥ ᨴᨴ᩠ᨵᩣᨠᨧᩥᩁᩥᨿᩈᨿᨲ᩠ᨳᩣ. ᩋᨠᩃᩈᩣᨲᩥ ᨠᩥᨠ᩠ᨠᩣᩈᨭ᩠ᨮᩣ.

បឋឥមធលោកិកសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឧបោសថវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បឋមបណ្ណាសកំ និដ្ឋិតំ។

១។ ទុតិយបណ្ណាសកំ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(៤) ១. នកោតយឹចនក្កា

១-២. នកោតយឹស្តាឌិចណ្ណភា

៦១-៦២. លដ្ឋស្ស បផនយ (សារត្ថ. ជី. ធ្មូអចក្ក ២.៣០២) នកោតយឹតិ នកោត្តា. ភាយករលឌិចនស បភស្សា លទ្ធសក្កានរា (ថាហុលា លក្ខលាសយ្យត្តិ ខិស្វា “សនច អឃំ ឌឹតទំ លកិស្សតិ, ចក្កចត្តិរនញ្ញា យនហសឹ កចិស្សតិ. សនច បុត្តំ លកិស្សតិ, ចក្កចត្តិរាឌា កចិស្សតឹតិ ក្ខកឃឆាបិ យហតឹនឃចស្សា បឌា កចិស្សតឹ”តិ ញ្ញាកទិស្ស. អឆស្សា “យហាបឌាបតឹ”តិ ភាយំ អកំស្ស. នតភាហ “បុត្តបឌាឃ ននច ឌឹត្យបឌាឃ ច យហត្តត្តា ខុចំលទ្ធភាយា”តិ.

“អត្តដល្ខា កឃំ ឌាតំ, ឌត បស្សច នយផក;

សំនចក កិត្តឃិស្សាយិ, ឃឆា សំចិឌិតំ យឃា”តិ. (ស្ស. តិ. ៥៦១; យហាតិ. ១៤០) –

អាឌិភា អត្តដល្ខស្សត្តំ កនឆសិ. តំតំបនលិកភកិរិឃា កាឃចាចាហិ បនក្កយត្តិនឃា ក្ខក្កណ្ណត្វតិ សាសត នបនសត្តិ ភាយាតិ កត្វា ចុត្តំ “សាសត នបនសត្វា”តិ. ក្យលាលដហត្តិ ក្យលាលដហតឹទំ. អភកិទតិ ចិនភានដត្វាតិ ឌ្ឋត្តិ៍ត នឌាសដស្សភយុនលភ កាយាត នចាការសំកិនលសចិកាចនភភ អភកិទតិ ចិនភានដត្វា.

អាបិឌិកាតិ សំចទ្ទកា, ត្យយ្យាកំ ហត្វបិនដស្ស កិច្ចំ អសារឆនត្តស្ស ហនត្វ ច បិនដ ច ចនឆ្ឆត្វា បជិឌក្កិតាតិ អនត្វា. នបិសិកាតិ ឌិចសស្ស នត្វ តនឃា ចានន ភហានបត្វា នកានឌត្វា បិនឃត្វា ត្យនយ្យបិនសសិ. ឆត្វា បិនឃសឹតិ ភត្តក្យយានរា កិទ នតិឌិសត្តនតា កតិបិនហនភច ដហនរា, តស្មិ ឌានត យហាបឌាបតឹ អត្តនភា បុត្តំ ឆាតឹត ដត្វា សឃំ នតិឌិសត្តស្ស ឆាតិកិច្ចំ សាឆឃយាភា អត្តនភា ឆត្វា បិនឃសិ. តំ សត្ថាឃ នឆនរា ខុចយាហ. ដហនរាតិ តទ្យនលា. ឃ្យចាតិ នឃាឌ្ឋនញ្ញា ជិនតា. យល្ខភកឌាតិនកាតិ អលក្ខារសកានចា. តត្វ នកាចិ តទ្យនលាបិ ឃ្យចា ភ នហាតិ ឃឆា អតិតទ្យនលា. នកាចិ ឃ្យចាបិ យល្ខភកឌាតិនកា ភ នហាតិ ឃឆា ក្ខបសត្តសកានចា, អាលសិឃញ្ញសភាឌីហិ ចា អកិក្សនតា. ឌ្ឋឆ បភ ដហនរា ននច ឃ្យចា ច យល្ខភកឌាតិនកា ច អឌិនបនតា, តស្មា ខុចយាហ. ក្ខប្យលិឌិតិ យល្ខភកឌាតិនកា ច នលិកសយូតត្វា ចុត្តាតិ.

យាត្យកាយស្ស បត្ថឌិតត្តាតិ ឌ្ឋឆំ បញ្ចចស្សសតនតា ក្ខឆ្ឌំ អដ្ឋត្វា បញ្ចស្សនឃច ចស្សសនតស្ស សដ្ឋយដ្ឋិតិឃា ការលតិដស្សត. បជិសយ្ខិកាបនកដប្យត្តលិលាសចចនសនភច ចុត្តត្តិ ខុត្វ បជិសយ្ខិកាប្យត្តលិលាសចក្កហនលាភ ឈាភាតិបិ កហិតានភច នហាត្តិ. ភ ហិ តិឌ្ឋាភកាត សត្ថប្យការសយ្យត្តិ ឌ្ឋឌ្ឋាតិ ចដត្តិ. ស្សក្ខចិបស្សកលិលាសចចនសភ ចស្សសហស្សត្តិអាឌិភា ច ឃំ ចុត្តំ, តំ លត្ថកកាលាកាត

បទោត ទុត្តត្តិ ទេទិតព្ពា៑ ចិតយដ្ឋកថាយម្បិ (ក្ខុព្ទអច៑ អដ្ឋ៑ ៣០៦) ព្ហមិភាច ភទយត ទុត្តា៑

ទីឃនិកាយដ្ឋកថាយំ (ទី៑ និ៑ អដ្ឋ៑ ១៑១៩១) បត "បដិសម្ភិទាប្បត្តេហិ ចត្ឋសហស្សំ អដ្ឋាសិ, ឆព្ទអភិញ្ញេហិ ចត្ឋសហស្សំ, តេវិជ្ជេហិ ចត្ឋសហស្សំ, សុក្ខវិបស្សកេហិ ចត្ឋសហស្សំ, បិតិទេយាទក្ខេត ចត្ឋសហស្សំ អដ្ឋាសី"តិ ទុត្តា៑ ព្ហនាបិ សារតត្ថទីបនីកាយ (អ៑ និ៑ អដ្ឋ៑ ១៑ ១៑១១០) "ព្ទុដ្ឋភញ្ញាបរិនិព្វានតោ ចត្ឋសហស្សទេច បដិសម្ភិទា និព្ពត្តេត្វា សទក្កាត្តិ, តទោ បទំ ឆ អភិញ្ញា, តទោ តាបិ និព្ពត្តេត្វា អសទក្កាត្វា តិស្សោ វិជ្ជា និព្ពត្តេត្តិ, កន្តេត្ត កន្តេត្ត កាលេ តាបិ និព្ពត្តេត្វា អសទក្កាត្វា សុក្ខវិបស្សកា ទោហត្តិ៑ ឯទេតេច ឧបាយេត អនាកាមិនោ, សកទាកាមិនោ, ទសាតាបន្នា"តិ ទុត្តា៑

សំយុត្តនិកាយដ្ឋកថាយំ (សំ៑ និ៑ អដ្ឋ៑ ១៑១៑១៥៩) បត "បឋមទោធិយញ្ញាក៏ក្ខ បដិសម្ភិទាប្បត្តា អហេសុំ៑ អឆ កាលេ កន្តេត្ត បដិសម្ភិទា បិបុលិតុំ ត សក្ខិសុ, ឆព្ទអភិញ្ញា អហេសុំ៑ តទោ ឆ អភិញ្ញា បត្តុំ អសទក្កាត្វា តិស្សោ វិជ្ជា បិបុលិសុ៑ ព្ហទានិ កាលេ កន្តេត្ត តិស្សោ វិជ្ជា បិបុលិតុំ អសទក្កាត្វា អាសទក្ខយញ្ញាបិបុលិស្សត្តិ, តម្បិ អសទក្កាត្វា អនាកាមិផលំ, តម្បិ អសទក្កាត្វា សកទាកាមិផលំ, តម្បិ អសទក្កាត្វា ទសាតាបត្តិផលំ, កន្តេត្ត កាលេ ទសាតាបត្តិផលម្បិ បត្តុំ ត សក្ខិស្សត្តី"តិ ទុត្តា៑ យទ្វា ទេតំ សព្ពា អដ្ឋកថាយព្ពាបដិទិទ្ធំ, តទ្វា ទេតសំ ទេតសំ ភាលកាតំ យតទេច អាចទិទេយត តត្វ តត្វ ឥស្សិតត្តិ កហេតព្ពា៑ អព្ហាទា ហិ អាចទិយស្សេច សុព្ហាបទចិទោនបាបទក្កា សិយាតិ៑

តាតិទេយចាតិ តាតិទេយច បញ្ចាចត្ឋសហស្សាតិ៑ បរិយត្តិមូលកំ សារតត្ថិ អាហ "ត ហិ បរិយត្តិយាអសតិ បដិទេធោ អត្ថិ"តិអាទិ៑ បរិយត្តិយា ហិ អត្តទហិតាយ បដិបត្តិអត្តទនាយតិ, បដិបត្តិយា អត្តទហិតាយ អធិកទោ អត្តទនាយតិ៑ កិំការណា? អយញ្ញាបរិយត្តិ បដិបត្តិយា បច្ចយោ ទោហតិ, បដិបត្តិ អធិកមស្សំ៑ ព្ហតិ បដិបត្តិតោបិ បរិយត្តិទេយច បមាណំ៑ ទុតិយតតិទេយសុ តត្ថិ ចត្តព្ពា៑

ទោកាតមីសុត្តាទិចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

៣-៥៑ ទីឃជាណុសុត្តាទិចណ្ណតា

៥៣-៥៥៑ ចតុទេត្វ (ទី៑ និ៑ អដ្ឋ៑ ១៑១៩៥) ឯទេកត ទេកាទេក កុទេព្ហាយញ្ហាតិ ឯទេកត ទេកាដ្ឋាទេសត ទេកាទេក កុទេព្ហាយញ្ហ, ចិតិកុទេព្ហាយញ្ហ ចាតិ អទេត្វា៑ ទ្វីហិ កត្ថិត្តិ ទ្វីហិ ទេកាដ្ឋាទេសហិ កសិចលិព្ហាទិកម្មំ បទយាទេយ្យា៑ តិធាទេបយ្យាតិ ចតុត្វទេកាដ្ឋាសំ តិធេត្វា ផទេបយ្យ, តិផហិត្វា ក្ខុមីកតំ កត្វា ផទេបយ្យាតិ អទេត្វា៑ អាបទាសុ កចិស្សតីតិ ក្ខុលិតញ្ញាត សព្ពាកាលំ ឯកសដិសំ ចត្តតិ, កទាចិ រាជអក្កិទោទរភ្ជិក្ខាទិទេសត អាបទា ឧប្បជ្ជត្តិ, តទ្វា ឯចំ អាបទាសុ ឧប្បត្នាសុ កចិស្សតីតិ ឯកំ ទេកាដ្ឋាសំ តិធាទេបយ្យាតិ ទុត្តា៑ ព្ហទេយសុ បត ចតុសុ ទេកាដ្ឋាទេសសុ កតទំ ទេកាដ្ឋាសំ កហេត្វា ក្ខុសលំ កាតព្ពត្តិ? "ទេកាទេក កុទេព្ហាយញ្ហា"តិ ទុត្តទេកាដ្ឋាសំ៑ តទោ កហិត្វា ហិ ភិក្ខុតម្បិ កបណទ្ធិកាតម្បិ ទាតំ ទាតព្ពំ, ទេបសកាទញ្ញាបិតាទីតម្បិ ទេចតំ ទាតព្ពំ៑ សមណព្រាហ្មណកបណទ្ធិកាទីតំ ទាតចទេសត ទេច, អធិចត្វទេចតាទីតំ ទេបតចលិចទេសត,

ត្យបិតាឥតំ ចេតតចេសត ច ចិតិយោកោបិ ុបយោកោ ខច៉

អបេត្តិ កង្ខត្តិ, អបេត្តា ចា ខេតហិតិ អបិយា, អបិយា ខច យុលាតិ ក្ខារាតិតិ អបិយយុលាតិ៉ ចិភាសក្ខារាតិតិ ខត្តាបិ ខសេច តយោ៉ បញ្ចាយេ តត្តិ ចត្តត្តា៉

ឥឈញាលុស្សត្តាទិចណ្ណកា និដ្ឋិតា៉

៩-ប៉ កឃស្សត្តាទិចណ្ណកា

ទ៩-ទប៉ ឈេដ្ឋ កង្ខចាសេា ញ្ញាឆ ុត្តាទបឝលេបត កង្ខរា ចុត្តាតិ អាហ “កង្ខរាតិ កង្ខចាសេា”តិ៉ សត្តយដ្ឋយាតិ ុត្តាភត្តាតិ៉

កឃស្សត្តាទិចណ្ណកា និដ្ឋិតា៉

៩-១០ បុក្កលស្សត្តាទិចណ្ណកា

ទជ-៩០ តចេយ ឌាត៌ ឌេត្តាតត្តិ ឌក្លិលេឃ្យុ ុឌ្ជិស្ស ឌាត៌ ឌេត្តាត៌ ុបឌិ ចិបច្ចត្តិ ខេតត, ុបឌិស្ស ចា ចិបច្ចតិ, ុបឆយោ ចា ចិបិកា ខតស្សាតិ ុបឌិចិបិក៌ សេញ្ញុទិត្ថ យហបុលត្តិ អទិយសេញ្ញុទិត្ថ ចិបុារដ្ឋាត៌ ហោតិ, ចិបុលចលត្តិ អត្តា៉ ឌសេយ តត្តិ ចត្តត្តា៉

បុក្កលស្សត្តាទិចណ្ណកា និដ្ឋិតា៉

កោតយឹចក្កចណ្ណកា និដ្ឋិតា៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(សិ) ១. ក្សមិធាលចក្កោ

១-៣. ឰ្ឋាស្វត្តាឌិចណ្ណតា

៩១-៩៣. សត្តមស្ស បធមាឌីនិ ស្ទចិទ្ធោឃ្យាតិ. បញ្ចមេ (ឌី. តិ. ឌី. ១.១សិ១) អភិកចតីតិ អភិក្ស, បទិកម្ម៉, ធាលាំ ចា. អភិក្ស អាយតតិ ខុតស្សាតិ អភិកាយតតិ, ឥសាតំ. អភិកចិតន្តុំ ចា អារម្មូណាសន្លាតំ អាយតតិ ខុតស្សាតិ អភិកាយតតិ. អឆ ចា អារម្មូណាភិកចតទោតា អភិត្យ ច ចំ អាយតតត្បា ខេឃាពិទោតា ស្វលចិខេសសាតិ អធិដ្ឋាតកាចទោតា មតាយតតឆម្ទាយតតកាចទោតា ចាតិបិ សសម្យឃ្យត្តន្យាតិ អភិកាយតតិ. ទោតាហ "អភិកចតការទណាតី"តិអាដិ. តាតិ ហឹតិ អភិកាយតតសញ្ញាតាតិ ឥសាតាតិ. "ប្ងុក្កលស្ស ធាលាត្យតួទិឃតាឃា"តិ ឰាឆំ ក្ខកឃត្វាបិ ខេឃាខេឌតត្វាំ. ពថំ? បដិបក្ខកាទេចត បច្ចតឹកឆមេ្ម អភិកចត្តិ ប្ងុក្កលស្ស ធាលាត្យតួទិឃតាឃ អារម្មូណាតិ អភិកចត្តិ. ធាលាឆាខេលខេតច ហិ អារម្មូណាភិកចតំ ចិឃ បដិបក្ខាភិកទោចាឃិតិ.

បទិកម្មូចខេសតអន្តាំ ក្ខុបសន្ទាំ, ត អប្បតាចខេសត. ត ហិ បដិកាភតិមិត្តារម្មូណា អប្បតា អន្តាចិសឃា សម្ពុចតិ. ចំ បត អន្តាបទិកម្មូចខេសត លទ្ធំ ពសិណតិមិត្តំ អចិស្វទ្ធេមច ខោហាតិ, ត ឆាហិន្ទាបទិកម្មូចខេសត លទ្ធំ ចិឃ ចិស្វទ្ធំ.

បទិត្តាតីតិ ឃធាលន្ទាតិ ស្វប្បសទាចមត្តាតិ. ទោតាហ "អចដ្ឋិតាតី"តិ. បទិត្តចខេសតចាតិ ចណ្ណចខេសត អាទោការោក ចិន្ទ្ធមាទោតិបិ បទិត្តចខេសខេតច ឰាឆំ អភិកាយតតិ ទ្វត្តំ. បទិត្តតា ខេហតួ អភិកចតស្ស ពារណំ. ចណ្ណាទោការោក សតិបិ អសតិបិ អភិកាយតតកាចតា តាម តិក្លបញ្ញាខេស្សច សម្ពុចតិ, ត ឰតាខេស្សាតិ អាហ "ធាលាត្យតួទិទោតា ប្ងុក្កលោ"តិ. អភិកចិត្វា សមាបដ្ឋីតិ ខុត្វ អភិកចតំ សមាបដ្ឋតត្បា ក្ខបធារន្ទ្ធាតាឌិកមសមតត្តួទមេច អប្បតាឥសាគ្សប្បាឌតត្តិ អាហ "សហ តិមិត្តប្បាឌេខេតខេចត្វ អប្បតំ បិខេបតី"តិ. សហ តិមិត្តប្បាឌេតាតិ ច អប្បតាបទិចាសាកាចស្ស លក្ខណាចចតខេមតំ. ខេឃា "សិប្បាភិខ្ញោ"តិ ទ្វច្ចតិ, តទោតាបិ ធាលាត្យតខេស្សច អភិកាយតតកាចតា. ខុត្វាតិ ខុតស្វ៉ិ តិមិខេត្វា. អប្បតំ បិខេបតីតិ កាចតំ អប្បតំ ខេតតិ.

ខុត្វ ច ពេចិ "ក្ខប្បខេត្ត ក្ខបធារន្ទ្ធាខេត ចំ អារឌ្ឋ ខេឃ ខេហដ្ឋីមខេត្តត ឆ្វេ តខេឃា ឌចតចារា បចត្តត្តិ, ខេត ក្ខបធារន្ទ្ធាតបក្ខិកា ខុច, តឆតត្តួទត្បា កចក្កបទិចារខេសត ក្ខបធារាខេសចតាឃ ច ចិតា អប្បតា ខេហាតិ, សហ តិមិត្តប្បាឌេខេតច អប្បតំ បិខេបតី"តិ ចឆត្តិ, ចំ ទោតសំ មតិមត្តំ. ត ហិ បទិចាសិពាខេម្ហត អប្បតាចាខេរា ឰាន្ទ្ធិទោតា, តាបិ មហក្កតប្បមាណន្ទ្ធាតេស្ប ចិឃ ក្ខបធារន្ទ្ធាខេត ខុពត្តទោតា បច្ចខេចក្ខណា ឰាន្ទ្ធិតន្ទ្ធា, តស្មា ក្ខបធារន្ទ្ធាតាឌិកមទោតា បទំ ពតិបឃកចក្កចិត្តាចសាខេត អប្បតំ បិប្វណខេត្តា "សហ តិមិត្តប្បាឌេខេតខេចត្វ អប្បតំ បិខេបតី"តិ ទ្វខេត្តា. "សហ តិមិត្តប្បាឌេតា"តិ ច អធិប្បាឃិពមិឌំ ចចតំ, ត តឹតត្វំ អធិប្បាខេឃា ទ្វត្តតខេឃខេតច ខេចឌិតខេន្តា.

ត អខេន្តាសមាបត្តិឃំ តដា តធាទ្វបស្ស អារោកាពស្ស អសម្ពុចទោតា, សមាបត្តិទោតា ទ្វដ្ឋិតស្ស អារោការោកា ប្ងុន្តាកាកកាចតាឃ ចខេសត

ឈានក្ខណេ បវត្តំ អភិភវនាការំ គហេត្វា បវត្តោតិ ទដ្ឋព្វំ។ អភិធម្មដ្ឋកថាយំ (ធ· ស· អដ្ឋ· ២០៤) បន “ញាយិនា បនស្ស បុព្ពភាគោ កថិតោ”តិ វុត្តំ។ អតេត្តាសមាបត្តិយំ តថា អាភោគាភាវេ កស្មា “ឈានសញ្ញាយបី”តិ វុត្តត្តា អាហ “អភិភវន...បេ... អត្ថី”តិ។

វឌ្ឍិតប្បមាណានីតិ វិបុលប្បមាណានីតិ អត្ថោ, ន ឯកង្គុលទ្វង្គុលាទិវសេន វឌ្ឍិំ បាបិតានីតិ តថាវឌ្ឍនស្សេវេត្ថ អសម្ភវតោ។ តេនាហ “មហន្តានី”តិ។ ភត្តវឌ្ឍិតកន្តិ ភុញ្ជនភាជនេ វឌ្ឍិត្វា ទិន្នំ ភត្តំ, ឯកេន បុរិសេន ភុញ្ជិតព្ពភត្តតោ ឧបឌ្ឍភត្តន្តិ អត្ថោ។

រូបេ សញ្ញា រូបសញ្ញា, សា អស្ស អត្ថីតិ រូបសញ្ញី, ន រូបសញ្ញី អរូបសញ្ញី។ សញ្ញាសីសេន ឈានំ វទតិ។ រូបសញ្ញាយ អនុប្បាទនមេវេត្ថ អលាភិតា។ ពហិទ្ធាវ ឧប្បន្នំ ពហិទ្ធាវត្ថុស្មិំយេវ ឧប្បន្នំ។ អភិធម្មេ (ធ· ស· ២០៤-២០៥) បន “អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញី ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ បរិត្តានិ សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានិ, អប្បមាណានិ សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានី”តិ ឯវំ ចតុន្នំ អភិភាយតនានំ អាគតត្តា អភិធម្មដ្ឋកថាយំ “កស្មា បន យថា សុត្តន្តេ អជ្ឈត្តំ រូបសញ្ញី ឯកោ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ បរិត្តានីតិអាទិ វុត្តំ, ឯវំ អវត្វា ឥធ ចតូសុបិ អភិភាយតនេសុ អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញិតាវ វុត្តា”តិ ចោទនំ កត្វា “អជ្ឈត្តរូបានំ អនភិភវនីយតោ”តិ ការណំ វត្វា “តត្ថ វា ឥធ វា ពហិទ្ធា រូបានេវ អភិភវិតព្ពានិ, តស្មា តានិ និយមតោវ វត្តព្ពានីតិ តត្រាបិ ឥធាបិ វុត្តានិ, ‘អជ្ឈត្តំ រូបសញ្ញី’តិ ឥទំ បន សត្ថុ ទេសនាវិលាសមត្តមេវា”តិ វុត្តំ។

ឯត្ថ ច វណ្ណាភោគរហិតានិ សហិតានិ ច សព្ពានិ “បរិត្តានិ សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានី”តិ វុត្តានិ, តថា “អប្បមាណានិ សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានី”តិ។ អត្ថិ ហិ ឯសោ បរិយាយោ “បរិត្តានិ អភិភុយ្យ, តានិ ចេ គនានិ វណ្ណវសេន អាភុជិតានិ ហោន្តិ សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានិ អភិភុយ្យា”តិ។ បរិយាយកថា ហិ សុត្តន្តទេសនាតិ។ អភិធម្មេ បន និប្បរិយាយទេសនត្តា វណ្ណាភោគរហិតានិ វិសុំ វុត្តានិ, តថា សហិតានិ។ អត្ថិ ហិ ឧភយត្ថ អភិភវនវិសេសោតិ, តថា ឥធ បរិយាយទេសនត្តា វិមោក្ខានម្បិ អភិភវនបរិយាយោ អត្ថីតិ “អជ្ឈត្តំ រូបសញ្ញី”តិអាទិនា បឋមទុតិយអភិភាយតនេសុ បឋមវិមោក្ខោ, តតិយចតុត្ថអភិភាយតនេសុ ទុតិយវិមោក្ខោ, វណ្ណាភិភាយតនេសុ តតិយវិមោក្ខោ ច អភិភវនប្បវត្តិតោ សង្គហិតោ។ អភិធម្មេ (ធ· ស· ២០៤-២០៥, ២៤៤-២៤៥) បន និប្បរិយាយទេសនត្តា វិមោក្ខាភិភាយតនានិ អសង្ករតោ ទស្សេតុំ វិមោក្ខេ វជ្ជេត្វា អភិភាយតនានិ គហិតានិ។ សព្ពានិ ច វិមោក្ខកិច្ចានិ ឈានានិ វិមោក្ខទេសនាយំ វុត្តានិ។ តទេតំ “អជ្ឈត្តំ រូបសញ្ញី”តិ អាគតស្ស អភិភាយតនទ្វយស្ស អភិធម្មេ អភិភាយតនេសុ អវចនតោ “រូបី រូបានិ បស្សតី”តិអាទីនញ្ច សព្ពវិមោក្ខកិច្ចសាធារណវចនភាវតោ វវត្ថានំ កតន្តិ វិញ្ញាយតិ។ “អជ្ឈត្តរូបានំ អនភិភវនីយតោ”តិ ឥទំ អភិធម្មេ កត្ថចិបិ “អជ្ឈត្តំ រូបានិ បស្សតី”តិ អវត្វា សព្ពត្ថ យំ វុត្តំ “ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតី”តិ, តស្ស ការណវចនំ។ តេន យំ អញ្ញហេតុកំ, តំ តេន ហេតុនា វុត្តំ។ យំ បន ទេសនាវិលាសហេតុកំ អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញិតាយ ឯវ អភិធម្មេ វចនំ, ន តស្ស អញ្ញំ ការណំ មគ្គិតព្ពន្តិ ទស្សេតិ។

អជ្ឈត្តរូបានំ អនភិភវនីយតា ច តេសំ ពហិទ្ធារូបានំ វិយ អវិភូតត្តា ទេសនាវិលាសោ ច យថាវុត្តវវត្ថានវសេន វេទិតព្ពោ វេនេយ្យជ្ឈាសយវសេន វិជ្ជមានបរិយាយកថាភាវតោ។ “សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានី”តិ ឯតេនេវ សិទ្ធត្តា ន នីលាទិអភិភាយតនានិ វត្តព្ពានីតិ ចេ? តំ ន។ នីលាទីសុ កតាធិការានំ នីលាទិភាវស្សេវ អភិភវនការណត្តា។ ន ហិ តេសំ បរិសុទ្ធាបរិសុទ្ធវណ្ណានំ បរិត្តតា វា

អប្បយាណតា ចា អភិកចតការណំ, អឆ ទោ តឹលិខិការចា ឲចាតិ។ ឲទេតយុ ច បទិត្តាឌិកនិលាទ្វបេយុ ឃំ ឃំ ចទិតយ្យ ឰយាតិ អភិកាឃតតាតិ ឰដ្ឋត្តិ, តំ ឌទេយ្យតុំ "ឰទេយុ បតា"តិអាឌិ ចុត្តំ។ សន្តិសង្គាហិកចទេសតាតិ តឹលចណ្ហតឹលតិឌយ្យតតឹលតិការឞាត់ ឞាឆារណចទេសត។ ចណ្ហចទេសតាតិ សកាចចណ្ហចទេសត។ តិឌយ្យតចទេសតាតិ បឃ្សិតន្តាតាចទេសត ចក្ខុចិន្ទ្តាណាឌិចិន្ទ្តាណចិឌិឃា ពទេហតន្តាតាចទេសត។ ឰ្ណការសចទេសតាតិ សប្បការសតាឃ អចការសតចទេសត។

ឰឆ្ឋាយុត្តាឌិចណ្ហតា តិដ្ឋិតា។

៩។ ចិទេយាក្លុយុត្តចណ្ហតា

៩៩។ ឈេដ្ឋ (ឌី។ និ។ ឌី។ ១។១១៨) ពេតទេ្ឋតាតិ ពេត សកាចេត។ សកាចេា ហិ ខាពេណត ឃាឆាចទោ អទេហីឃទោ ខាឋតន្តទោ "អទេត្វា"តិ ចុច្ចតិ, ទេសា ឲច ត្ច-ការឞ្យ ដ្ឋ-ការំ ពត្វា "អទេ្ឋា"តិ ចុទេត្តា។ អឆិយុច្ចតទេ្ឋតាតិ អឆិពំ សចិទេសំ យុច្ចតទេ្ឋត។ ឲទេតត សតិបិ សន្តាយ្យបិ ទ្វបិចចទន្ទ្សាតយ្យ ចិក្លុក្ខតចទេសត បឌិបក្លទោ ចិយុត្តការទច ទេឃត កាចតាចិទេសទេសត តំ ឈាត់ សាតិសឃំ បឌិបក្លទោ ចិយុច្ចិត្វា បចត្តតិ, ទេសា កាចតាចិទេសទេសា ឌីបិទោ។ កចតិ ហិ សយាតឌាតិឃុទេត្តាបិ កាចតាចិទេសទេសត បចត្តិអាពារចិទេសទេសា។ ឃឆា តំ សង្កាចិយុត្តទោ ឌិដ្ឋិប្បត្តយ្យ, តឆា បច្ចតឹពឆទេមហិ យុដ្ឋ ចិយុត្តតាឃ ឲច អតិក្កហិតកាចេត តិទាសង្គតាឃ អភិទតិចទេសត យុដ្ឋ អឆិយុច្ចតទេ្ឋតបិ ចិទេយាទេក្លា។ ទេតតាហ "អាទេមុណេ ចា"តិអាឌិ។ អឃំ បតទេត្វាតិ អឃំ អឆិយុច្ចតទេ្ឋា បន្តិទេ ចិទេយាទេក្លុ តិទោឆ តត្វិ។ ពេចទេលិ ចិយុត្តទេ្ឋា ឲច តត្វ លត្ខតិ, តំ សឃទេមច បទទោ ចក្លុតិ។

ទ្វបីតិ ទេឃតាឃំ សសត្តតិបទិឃាបទេត្តត ទ្វទេបត សមត្តាពទោ, តំ ឃយ្យ ឈាតយ្យ ទេហតុការចេត ចិសិដ្ឋទ្វបំ ទេហាតិ, ទេឃត ចិសិទេ្ឋត ទ្វទេបត "ទ្វបី"តិ ចុទេច្ចឃ្យ ទ្វបីសង្គយ្យ អតិសឃត្វឌីបតទោ, តទេឆច សសត្តតិបទិឃាបត្តទ្វបយ្យ ចទេសត បឌិលន្ទ្សាត់ ឰឆ បទេមត្វទោ ទ្វបិកាចឞាឆពត្តិ ឌដ្ឋន្តា។ ទេតតាហ "អដ្ឋត្ត"ត្តិអាឌិ។ ទ្វបន្ទ្សាត់ ទ្វបំ ឱ្តទេបឌទេលិទេបត។ ទ្វបិតឹតិ បទេតត្វ បុទិទេបឌទេលិទេបិ ឌដ្ឋន្តា។ ទេតត ចុត្តំ "តឹលពសិណាឌិតិ ទ្វបិតី"តិ។ ទ្វទេប ពសិណទ្វទេប សន្ទ្សា ទ្វបសន្ទ្សា, សា ឲតយ្យ អត្ថិតិ ទ្វបសន្ទ្សី, សន្ទ្សាសិទេសត ឈាត់ ចឌតិ។ តប្បដិបទេក្ខត អទ្វបសន្ទ្សី។ ទេតតាហ "អដ្ឋត្ត ត ទ្វបសន្ទ្សី"តិអាឌិ។

អទេត្តា អប្បតាឃំ "សុភ"ត្តិ អាទេការទេកា តត្វិតិ ឰយិតា បុន្តាទេកាពចទេសត តឆា អឆិយុត្តិ សិឃាតិ ឌទេយ្យតិ។ ឲចទេ យ្យាត្វ តឆាចត្តន្តាតាបត្តិទេចាឌតា អតចដ្ឋាតា ទេហាតិ។ ឃស្មា សុចិសុទេ្ឋសុ តឹលិឌីសុ ចណ្ហពសិទេណសុ តត្វ ពតាឆិការទាត់ អភិទតិចទេសត យុដ្ឋ អឆិយុច្ចតទេ្ឋា សម្ភចតិ, តស្មា អដ្ឋពឆាឃំ តឆា តតិទេឃា ចិទេយាទេក្លា សំចណ្ហិទោ។ ឃស្មា បត ទេមត្តាឌិចទេសត បចត្តយាតា កាចតា សទេត្ត អប្បដិក្កូលទោ ឌហត្តិ, ទេត សុភទោ អឆិយុច្ចិត្វា បចត្តតិ, តស្មា បឌិសម្ភិតាមទេគ្គ (បឌិ។ ម។ ១។១១១-១១១) ព្រហ្មចិហារកាចតា "សុភចិទេយាទេក្លា"តិ ចុត្តា។ តឃិឌំ ខ្កឃមឿ ទេតត ទេតត បទិឃាទេឃត ចុត្តត្តា ត ចិទ្ធិន្ទ្សីតិ ឌដ្ឋន្តា។

សន្តេសោតិ អតចេសសេតា៍ ត ហិ ចតុត្ថំ អរូបក្ខន្ធានំ ឧកេធេសោបិ តត្ថ អចសិស្សតិ៍ ចិស្សជ្ជតាតិ យថាបរិច្ឆិន្នកាលេ តិរោធេត្វា៍ វុត្តេយា ចិរយាកល្លា ភាយ អរិយេហេច សយាបដ្ឋិតព្ពតោ អរិយផលបរិយោសានត្តា និរោធ ធម្មេ តិដ្ឋានប្បត្តិកាចតោ ច៍

ចិរយាកសុត្តចណ្ណតា និដ្ឋិតា៍

៧៍ អតរិយវោហារសុត្តចណ្ណតា

៩៧៍ សត្តមេ អតរិយានំ លាមកានំ វោហារា អតរិយវោហារា ទិដ្ឋវាទិតាតិ ទិដ្ឋំ ទិស្សតិ ឧចំ វាទិតា៍ ឧចំ សេសេសុបិ៍ ឧត្ត ច តំតំសមុដ្ឋាបកចេតភាចសេត អត្ថោ ចេទិតព្ពោ៍ តេតាហ "យាហិ ចេតភាហី"តិអាទិ៍

អតរិយវោហារសុត្តចណ្ណតា និដ្ឋិតា៍

៨៍ បរិសាសុត្តចណ្ណតា

៩៨៍ តចមេ (ឌី៍ តិ៍ ឌី៍ ៣.១៧៣) សយាកត្តព្ពតោ, សយាកដ្ឋិតីតិ ចា សយាកសោ, បរិសា៍ ពិឡ្ហិសារប្បមុខោ សយាកសោ ពិឡ្ហិសារសយាកសោ៍ សេសេស្វេបិ ឧសេច តយោ៍ ពិឡ្ហិសារ...បេ... សយាកមសខំ ខត្តិយបរិសត្តិ វោឌតា៍ អញ្ញេសុ ចក្កចាឡឧសុបិ លក្ខតេច សត្តេ ខត្តិយបរិសាធិប្បបសក្កមតំ អាខតោ តេហិ សទ្ធិំ សត្តេ ការសតំ អាលិបេបិ, កេតប្បដិកេតំ សល្លាបេបិ៍ ឆព្វណ្ណហិតា បុដ្ឋាបដិបុដ្ឋា ឆព្វសាកដ្ឋា៍ សណ្ឋានំ បជិក្ខ កេមិតំ សណ្ឋានបរិយាយត្តា ចណ្ណ-សទ្ទស្ស "យថាត្ត ហត្ថិរាជចណ្ណំ អភិតិម្មិតិត្វា"តិអាទីសុ (សំ៍ តិ៍ ១.១៣៨) ចិយ៍ តេសត្តិ បដំ ក្ខុយបភាបេក្ខ "តេសម្បិ លក្ខណសណ្ឋានំ ចិយ សត្តេ សរីរសណ្ឋានំ តោសំ កេចលំ បញ្ញាយតិ ឧចា"តិ៍ ភាបិ អាមុត្តមណិកុណ្ឌលេវ កកចា ហោតីតិ វោឌតា៍ លិត្តស្សរាតិ ខ្វិធា កិត្តស្សរា៍ កក្កស្សរាតិ ឌជ្ជរិតស្សរា៍ ការសត្តទត្តិ តោសំ សត្តានំ ការសាតោ អញ្ញា ការា៍ ចិមំសាតិ ចិត្តភា៍ កិមត្ថំ...បេ... ឌេសេតីតិ ព្ពុជំ ភត្ថុ អត្ថានំ ឌាភាបេត្វា ឆព្វ កេមិតេ តោសំ សាតិសយោ បសាធោ ហោតីតិ ព្ពុមិតា អធិប្បាយេភ ចុត្តំ? យេសំ អត្ថានំ អឌាភាបេត្វាច ឆព្វ កេមិតេ បសាធោ ហោតិ, ត ឌាភាបេត្វា, តាទិសេ សន្ធាយ សត្តា តថា កតោតិ៍ តត្ថ បយោឌភយាហ "ចាសតត្វាយា"តិ៍ ឧចំ សុតោបីតិ ឧចំ អចិជ្ជានតេសេកោ អចិជ្ជាតាកយេភោបិ សុតោ ឆព្វោ អត្ថតោ ឆព្វសុឆព្វតាឃេច អភាកេត បច្ចយោ ហោតិ សុណត្តស្ស៍

បរិសាសុត្តចណ្ណតា និដ្ឋិតា៍

១០៍ ក្ញុយិចាលសុត្តចណ្ណតា

សិ០ៈ ឥសរេយ (ឌីៈ តិៈ ដីៈ ១ៈ០៩សិ; សំៈ តិៈ ដីៈ ១ៈ៖ៈប័១១) ឫឥឆតឃក្លស្ស ឥចតិឃដ្ឋារតតិ ឫឥឆតស្ស តាយ ឃក្លស្ស អាឃតកការឥចត

ញ្ចុកាហិ ពឥព យហាឌតស្ស ចិត្តិពតដ្ឋារតៈ ពតចិហារទាតិ កពចត្តិ ឫឌ្ហិស្ស ពតចិហារទា ចុច្ចតីតិ ឬរិយឥចាហារឥត "ឫឥឆតំ ឥចតិឃ"ត្តិ

ចុច្ចតិៈ ឥពាពយពាឌីឃុបីតិ "ឥពាពយពំ ឥចតិឃ"ត្តិអាឌីឃុបិៈ ឲឥឃច តឥឃាតិ ឥចតិឃដ្ឋារត ពតចិហារកាចំ អតិឌីឃតិៈ តធា ហិ

ឃត្តយត្តិ កិកិស្ស ឥរញ្ញា ឌីពឥរា ឃត្ត ក្យារីឥឃា សំឥចកឌាតា ឥពហឥតា តិក្លយិត្វា តត្វ បឆាតំ បឆហិឃុ, តំ ឆាតំ "ឃត្តឃុំ ឥចតិឃ"ត្តិ

ចឥត្តិៈ ពាហុឬត្តពត្តិ ច ពាហុបិឥរាឥហា ឲឥពា តិរ្យេាឆរុឥក្លា, តហ្មិ អឌិចត្វំ ឥឆចតំ ពាហុ យតុស្សា ឬឥត្ត បឥត្តត្តិ, តថុបិដាឃ តំ ឆាតំ

"ពាហុឬត្តកំ ឥចតិឃ"ត្តិ បញ្ញាយិត្វៈ ឃារត្ថឥស្ស តាយ ឃក្លស្ស ចឃិតដ្ឋាតំ, ចាបិលស្ស តាយ ឃក្លស្ស ចឃិតដ្ឋាតំ, ញ្ញតិ ឃញ្ញារតឥចតាតិ

ឮឌ្ឍុប្បារឥតា ឬត្តាឥឆតា បរិក្កឥហត្វា ឥចតិឃឥចាហារឥត ឥចាហរិតាតិ, កពឥតា ចិហារឥ ពឥតបិ តឥឆច ឃញ្ញាតត្តិៈ រឃលឹឃាតិ

ឲត្វ ឥចឃាលិឃា តាច ក្សុយិកាពឃយ្យត្តិឃា ឬលកបិណ្ឌតាឃ រឃលឹឃការឥចា ឥចឌិតឥត្ថាៈ ចិហារាតំ បត តពរឥតា តាតិទ្ធុរតាឃ

តច្ចុរឃត្តតាឃ ពយតាពយតឃយ្យត្តិឃា អតាកិណ្ណចិហារដ្ឋាតតាឃ ឈាឃុឆពឃយ្យត្តិឃា បចិឥចពបតិទ្ធុបតាឃ ច រឃលឹឃតា ឥដ្ឋត្តាៈ

ចឌ្ឍិតាតិ កាចតាបិរិប្ចុរិចឥឃត បរិញ្ញ្ហិតាៈ ឬតប្បុតំ ពតាតិ កាចតាឃ ពាហុលឹករឥលាត អឃរាបរំ បចត្តិតាៈ ឃុត្តឃាតំ ចិឃ ពតាតិ

ឃធា ឃុត្តយាឌញ្ញាឃាតំ ឥលឥពាត ឃារចិតា អឌិដ្ឋិតំ ឃធារុចិ បចត្តតិ, ឲចំ ឃធារុចិ បចត្តិរហតំ កយិតាៈ បតិដ្ឋាតឥដ្ឋតាតិ

អឌិដ្ឋាតឥដ្ឋតៈ ចត្វ ចិឃ ពតាតិ ឃត្តឥឃា ឫបក្កិលេឃចិឥឃាឆឥតត ញ្ញឌ្ឍិចិឃឃតាឃ បតិដ្ឋាតកាចឥតា ឃុចិឃាឌិតបរិស្សឃចត្វំ ចិឃ

ពតាៈ អឌិដ្ឋិតាតិ បឌិបក្ខុទ្ទីកាចឥតា ឃុកាចិតការឥចត តំតំអឌិដ្ឋាតឃោព្យតាឃ ឆបិតាៈ ឃយត្តុឥតា ចិតាតិ ឃត្តាការពាត

កាចតុបចយំ ពយិតាៈ ពតាតហ "ឃុចឌ្ឍិតា"តិៈ ឃុដ្ឋ ឃយារឌ្ឍតិ ញ្ញឌ្ឍិកាចតាឃ ឃិលាប្បត្តិឃា ឃយុឥឆច សំឥឃចិតាៈ

អតិឃឥយតាតិ "ឃស្ស ពស្សឌី"តិ អតិឃយចឥឥតតៈ តិឃឥយត្វាតិ "តធាពតស្សា"តិ ឃទ្ធុបឥស្សឥតត តិឃឥយត្វៈ អាឃុប្បយាលាត្តិ (ឌីៈ តិៈ

ដីៈ ១ៈ៣០; ឌីៈ តិៈ អភិៈ ដីៈ ១ៈ៣០) បឥយាឃុប្បយាលំ ចឥតិៈ កិ បឥតត្វ បឥយាឃុ តាយ, ពឆំ ចា តំ បរិឌ្ឍិត្តប្បយាលាត្តិ? ចុច្ចឥត – ឥឃា

ឥតសំ ឥតសំ ឃត្តាតំ តហ្មិ តហ្មិ កចចិឥឃឥឃ ឬរិយឃិឌ្ឍកចបត្វត្តបតិស្សឃចឥឃត ឃទីរាចឃចចណ្ណឃណ្ណាតប្បយាលាឌីចិឥឃឃា ចិឃ

តំតំពតិតិកាឃាឌីឃុ ឥឃកុឃ្យេត តិឃតបរិឥច្ឆឥទា ពត្តុឃឃ្យេពពាយាចឥរឥឆចទ្ធុបិចឥរឃត្តាតំ

ឃុក្កឥឃាលិតិ៍តាតុកាឌតាឌិត្តុអាឌិបច្ចុប្បត្តុបច្ចុឃុបត្វម្ពិឥតា ចិបិពប្បពត្ថស្ស ចិតិពាលតិឃឥយាៈ ឥឃា ឃធាឃកំ លលាឃត្តាចដ្ឋាឃីតឃ្យិ

អត្តឥតា ឃហឌាតាតំ ទ្ធុបិទ្ធុបឥយុាតំ ឆបតាពារចុត្តិតាឃ បចត្តតកាតិ ទ្ធុបិទ្ធុបឌីចិតិឌ្រៃឃាតិ ឃប្បា ត ឥពចលំ ឥតសំ លលាចិតិឃា ឲច

ពារលាកាឥចត អតុបិលកាតិ, អឆ ឥតា ឃាច កចក្កុបឥច្ឆា អតុបតត្ថស្ស អចិឥច្ឆឥហតុការឥចតបិ, តប្បា អាឃុឥហតុពត្វា

ពារល្យុបចារឥត អាឃុ, ឫក្កិឃបរិឥច្ឆឥចឥឃត បឥយាឃុតិ ច ចុច្ចតិៈ តំ បត ឥឆចាតំ ឥតទឃិពាតំ ឫត្តទក្សុទ្ធុពាតប្បា តិឃតបរិឥច្ឆឌំៈ

ឫត្តទក្សុទ្ធុពាតំ បត ឲពត្តតិឃតបរិឥច្ឆឥឃច, អចឃិដ្ឋុឃតុស្សឥបតតិឥច្ឆាតាតំ បត ចិឥដ្ឋិតិសំចត្តតិពពយុពាហុលេ ពារលេ

តំពយុឃហិតឃត្តាតឌតិតឃុក្កឥឃាលិតបច្ចុឃាតំ តំយុលពាតប្បា ចត្តឃុទ្ធិឃឃយចិឃយបរិចត្តតាឌីឌតិ៍តាតុអាហារាឌីឃយចិឃយបច្ចុឃាតប្បា

ចឥឃត ចិរាចិរកាលឥតា អតិឃតបរិឥច្ឆឌំ, តស្ស ច ឃធា ឬរិយឃិឌ្ឍកចបត្វតាចឥឃត តំតំពតិតិកាឃាឌីឃុ

ចណ្ណឃណ្ណាតាឌីចិឥឃឃតិឃឥយា ឃិឥឌ្ឍា ឥស្សតាតុស្សចាឌីហិ, តធា អាឌីឥតា ពហលាឃិឌ្ឍិឃាៈ ឲចំ តាឃុ តាឃុ ឫបបត្តីឃុ តិឌ្ឍាត្តឃត្តាតំ

ឥឃកុឃ្យេត ឃយប្បយាលដ្ឋិតិពាលំ ឥស្សតាតុស្សឥចហិ លភិត្វា តំបរឃតំ អឥត្លាឃាឃ បចត្តិតកចបត្វតាចឥឃត អាឌីឥតា

បរិច្ឆេទតិឃយោ ចេឌិតច្ឆោ៉ ឃន្ត្វា បត កយ៉ុ តាឃុ តាឃុ ្ឋបបត្តីឃុ ឃធា ហំហំ្ឋបបត្តិតិឃតចណ្ហាឌិតិច្ឆាតូទេត នយត្វំ, ឲចំ តិឃតាឃុបរិច្ឆេទាឃុ ្ឋបបត្តីឃុ បរិច្ឆេទាតិក្កមេត ចិបាកតិច្ឆាតូទេត នយត្វំ ត ហោតិ, តន្ត្វា ទុត្តំ “តស្មិំ តស្មិំ កាលេ ឃំ យតុស្សាតំ អាឃុប្បមាណំ, តំ បរិបុណ្ណំ ករោន្តោ តិដ្ឋេយ្យា”តិ៉

យហានីចទេ្វរោ បត “យហានៅឌិនត្តាតំ ចរិមភេច បដិនត្តិទាឃិតោ កយ៉ុស្ស អនច្ឆេយ្យាឃុកតានំចត្តនយត្វាំ ហេដយេ ដេបត្វា ញាន្ទាតន្ទា អាឃុនច្ចារស្ស បរិយ្យាឃចិក្លប្ផតនយត្វតា បញ្ញាឃំ អាកតា ឲចាតិ ញ្ញាយំ កទ្ទកប្បមេច តិដ្ឋេយ្យា”តិ អទោច៉ ពល្លិទ្ធាឌីហិ អកិក្ខុយ្យាតិតិ ឲទេតាត ឃធា ញាឌ្ឌិតលេត ឌេរាយ ត បដិឃាតេតា, ឲចំ តេត យកោស្សបិ ត បដិឃាតេតាតិ អត្ថតោ អាបត្តមេចាតិ៉ “កុ នទេរា លិច្ឆា, កុ ច តិបតិតោ”តិ អញ្ញាធា ទុដ្ឋិតេតបិ ទេទចាទេត អដ្ឋកធាចធនមេច នយត្វិតត្តិ ឌដ្ឋុំ តេតាហ “យោ បត ទុទ្ធតិ... បេ... តិឃាមិត”ត្តិ៉

ឆ្លូញអាទិកោ តិមិទ្ធោតិ ធ្វេល នញ្ញុប្បាទតោ៉ ធ្វេលនញ្ញុប្បាទតោ ហាតឿ “តិដ្ឋតុ កកចា កប្បា”ត្តិ នកលំ កប្បំ អចដ្ឋាតឃាចតាឃ, ឃឌិឌំ “ឃន្ស កស្សចិ, អាតត្ត, ចត្តារោ ញាឌ្ឌិបាទា កាចិតា”តិអាឌិតា អញ្ញាបទេនត អត្តតោ ចតុរិទ្ធិបាទកាចតាតុកាទេត កប្បំ អចដ្ឋាតនយត្វតាចិកាចតំ៉ ឆ្ការេនតិ បិកេដចធទេតា៉ បិកេដចធតហាតឿ, ឃឌិឌំ បរិឃាឃំ យុញ្ជិត្វា ្ឋទ្ធកមេច អត្តទោ អធិប្បាឃចិកាចតំ៉ បរិឃុដ្ឋិតចិទ្ធោតិ ឃធា កិញ្ចិ អត្តាតត្វំ នល្លក្ខត្វំ ត នក្កា, ឲចំ អកិក្ខតចិទ្ធោ៉ នោ បត អកិភេចា យហតា ្ឋឥពោឈេត អប្បកស្ស ្ឋទកស្ស អឌ្ឍោត្វាណំ ចិឃ អហោនីតិ ទុត្តំ “អឌ្ឍោត្វដចិទ្ធោ”តិ៉ អឌ្ឍោតិ ទេទេតា, អរិឃេហិ ចា អឌ្ឍោបិ ឃោ ពោនិ បុទុជ្ជនោ៉ បុទុជ្ជតក្កហាឡេខ្វាត្វ ឃធា នឌ្ឍោត នញ្ញា អប្បហីតចិបល្លាឃោ មារេត បរិឃុដ្ឋិតចិទ្ធោ កិញ្ចិ អត្តាតត្វំ នល្លក្ខត្វំ ត នក្កោតិ, ឲចំ ទេទោ កកចតា កតតិមិទ្ធោកានំ នញ្ញាឃោ ត នល្លក្ខឹតិ ដស្សតត្វំ៉ តេតាហ “មារោ ហី”តិអាឌិ៉

ចត្តារោចិបល្លាឃាតិ អឃុទេ “ឃុក”ត្តិ នញ្ញាចិបល្លាឃោ, ចិត្តចិបល្លាឃោ, ទុទ្ធោ “ឃុខ”ត្តិ នញ្ញាចិបល្លាឃោ, ចិត្តចិបល្លាឃោតិ ញ្ញាមេ ចត្តារោ ចិបល្លាឃា៉ តេតាតិ ឃឌិបិ ញាតេទេ អដ្ឋ ចិបល្លាឃា បហីតា, តធាបិ ឃធាទុត្តាតំ ចតុត្ត ចិបល្លាឃាតំ អប្បហីតកាទេត៉ អស្សាតិ ទេទស្ស៉ យទ្ទតីតិ ចុមតយទេ្វត យទ្ទត្តោ ចិឃ ហោតិ, អញ្ញាធា តេត យទ្ទិតេ នត្តាតំ យកោមេច និឃា៉ កិំ នក្លិស្សតិ, ត នក្លិស្សតីតិ អធិប្បាមោឃា៉ កន្ត្វា ត នក្លិស្សតិ, តត្វ ឲនិ អក្កុនាចកស្ស ក្សិដ្ឋិ បចិដ្ឋោតិ? នត្ថិ បចិដ្ឋោ, តត្ថា ទោ អត្តតោ អាតុកាចឌស្សតត្វំ, ត ចិពាឈតាឌិប្បាមោឃតោ៉ ចិពាឈតាឌិប្បាមោឃត បត ញ្ញាឈ “កិំ នក្លិស្សតី”តិ ទុត្តំ ហេឌឃយឌ្ឌតស្ស អធិកាតត្វា៉ តិមិទ្ធោកានត្តិ ឲត្វ “តិដ្ឋតុ កកចា កប្បា”ត្តិ នកលកប្បំ អចដ្ឋាតឃាចតាឃ “ឃន្ស កស្សចិ, អាតត្ត, ចត្តារោ ញាឌ្ឌិបាទា កាចិតា”តិអាឌិតា អញ្ញាបទេនត អត្តតោ ចតុរិទ្ធិបាទកាចតាតុកាទេត កប្បំ អចដ្ឋាតនយត្វតាចទេនត នញ្ញុប្បាទតំ តិមិត្តំ៉ តធា បត បរិឃាឃំ យុញ្ជិត្វា ្ឋទ្ធកមេច អត្តតោ អធិប្បាឃចិកាចតំ ឆ្ការេនា៉ ឌាតទេ្ធាមេចាតិ មារេត បរិឃុដ្ឋិតកាចំ ឌាតទេ្ធាមេច៉ អត្តទោ អបរាធហេតុទោ នត្តាតំ នោទោកា តតុទោកា ហោតិ, ត ពាលចាតិ អាហ “ទោនារោបទេតត នោកតតុទោលាត្វ”ត្តិ៉ កិំ បត ទេទោ មារេត បរិឃុដ្ឋិតចិត្តកាលេ បចត្តិ បន្នា ឌាតាតីតិ? ត ឌាតាតិ នការេត, ញាន្ទាតុកាទេត បត ឌាតាតិ៉

គន្តុំ, អាគន្ត្វាតិ យស្មា ទិវាវិហារត្ថាយ ឥធាគតោ, តស្មា, អាគន្ត្វា, គន្តុំ យថារុចិតដ្ឋានំ ទិវាវិហារាយ។ តេនាហ “យស្សទានិ កាលំ មញ្ញសី”តិ។ អនេន និយ្យាតេន្តោ គមនយាចនេន យាទេតិ, វិរាគវិនិត្តេន វា ញាតិនិមិត្តតាយ តត្ថ តត្ថ ឋានំ យាទេន្តោ វិយ ហោតីតិ “យាទេតីតិ យាទេ”តិ វុត្តំ។ អតិ វិយ បិបតាយ បិបិយា។ កណ្ហធម្មេហិ សមន្នាគតោ កណ្ហោ។ វិរាគាទិគុណានំ អន្តករណតោ អន្តកោ។ សត្តានំ អនត្ថាវហំ បដិបត្តិំ ន មុញ្ចតីតិ នមុចិ។ អត្តនោ យានបិដ្ឋេ បមត្តេ ពន្ធតិ, បមត្តា វា ពន្ធុ ឯតស្សាតិ បមត្តពន្ធុ។ សត្តុបសត្តាហតោ បរំ សត្ត អហានិ សន្ធាយាហ “អដ្ឋមេ សត្តាហេ”តិ។ ន បន បល្លង្កសត្តាហាទិ វិយ និយតកិច្ចស្ស អដ្ឋមសត្តាហស្ស នាម លព្ភនតោ។ សត្តុបសត្តាហស្ស ហិ បរតោ អជបាលនិគ្រោធមូលេ មហាព្រហ្មុនោ សក្កស្ស ច ទេវរញ្ញោ បដិញ្ញាតធម្មទេសនំ ភគវន្តំ ញត្វា “ឥទានិ សម្មា ធម្មទេសនាយ មម វិសយំ សមតិក្កមិស្សតី”តិ សញ្ជាតទោមនស្សោ ហុត្វា ចិន្តេសិ – “ហន្ទ ទានាហំ នំ ខិប្បមេវ បរិនិព្វាបេស្សាមិ, ឯវមស្ស មនោរថោ អញ្ញថត្តំ គមិស្សតិ, មម ច មនោរថោ ឥជ្ឈិស្សតី”តិ។ ឯវំ បន ចិន្តេត្វា ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកមន្តំ ឋិតោ “បរិនិព្វាតុ ទានិ, ភន្តេ, ភគវា”តិអាទិនា បរិនិព្វានំ យាចិ។ តំ សន្ធាយ វុត្តំ “អដ្ឋមេ សត្តាហេ”តិអាទិ។ តត្ថ អជ្ជាតិ អាយុសង្ខារោស្សជ្ជនទិវសំ សន្ធាយាហ។ ភគវា ចស្ស អតិពន្ធតាធិប្បាយំ ជានន្តោបិ តំ អនាទិយិត្វា បរិនិព្វានស្ស អកាលភាវមេវ បកាសេន្តោ យាចនំ បដិក្ខិបិ។ តេនាហ “ន តាវាហ”ន្តិអាទិ។

មគ្គវសេន ព្យត្តាតិ សច្ចសម្បដិវេធវេយ្យត្តិយេន ព្យត្តា។ តថេវ វិនីតាតិ មគ្គវសេនេវ កិលេសានំ សមុច្ឆេទវិនយេន វិនីតា។ តថា វិសារទាតិ អរិយមគ្គាធិគមេនេវ សត្ថុសាសនេ វេសារជ្ជប្បត្តិយា វិសារទា, សារជ្ជករានំ ទិដ្ឋិវិចិកិច្ឆាទិបាបធម្មានំ វិគមេន វិសារទភាវំ បត្តាតិ អត្ថោ។ យស្ស សុតស្ស វសេន វដ្ដទុក្ខតោ និស្សរណំ សម្ភវតិ, តំ ឥធ ឧក្កដ្ឋនិទ្ទេសេន សុតន្តិ អធិប្បេតន្តិ អាហ “តេបិដកវសេនា”តិ។ តីណិ បិដកានិ សមូហតោ តេបិដកំ, តីណិ វា បិដកានិ តិបិដកំ, តិបិដកមេវ តេបិដកំ, តស្ស វសេន។ តមេវាតិ យំ តំ តេបិដកំ សោតព្ពភាវេន “សុត”ន្តិ វុត្តំ, តមេវ។ ធម្មន្តិ បរិយត្តិធម្មំ។ ធារេន្តីតិ សុវណ្ណភាជនេ បក្ខិត្តសីហវសំ វិយ អវិនស្សន្តំ កត្វា សុប្បគុណសុប្បវត្តិភាវេន ធារេន្តិ ហទយេ ឋបេន្តិ។ ឥតិ បរិយត្តិធម្មវសេន ពហុស្សុតធម្មធរភាវំ ទស្សេត្វា ឥទានិ បដិវេធធម្មវសេនបិ តំ ទស្សេតុំ “អបិ ចា”តិអាទិ វុត្តំ។ អរិយធម្មស្សាតិ មគ្គផលធម្មស្ស, នវវិធស្សបិ វា លោកុត្តរធម្មស្ស។ អនុធម្មភូតន្តិ អធិគមាយ អនុរូបធម្មភូតំ។ អនុច្ឆវិកបដិបទន្តិ ច តមេវ វិបស្សនាធម្មមាហ, ឆព្ពិធា វិសុទ្ធិយោ វា។ អនុធម្មន្តិ តស្សា យថាវុត្តបដិបទាយ អនុរូបំ អភិសល្លេខិតំ អប្បិច្ឆតាទិធម្មំ។ ចរណសីលាតិ សមាទាយ វត្តនសីលា។ អនុមគ្គផលធម្មោ ឯតិស្សាតិ វា អនុធម្មោ, វុដ្ឋានគាមិនី វិបស្សនា។ តស្សា ចរណសីលា។ អត្តនោ អាចរិយវាទន្តិ អត្តនោ អាចរិយស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស វាទំ។ សទេវកស្ស លោកស្ស អាចារសិក្ខាបនេន អាចរិយោ, ភគវា, តស្ស វាទោ, ចតុសច្ចទេសនា។

អាចិក្ខិស្សន្តីតិ អាទិតោ កថេស្សន្តិ, អត្តនា ឧគ្គហិតនិយាមេន បរេ ឧគ្គណ្ហាបេស្សន្តីតិ អត្ថោ។ ទេសេស្សន្តីតិ វាចេស្សន្តិ, បាឡិំ សម្មា បវេទេស្សន្តីតិ អត្ថោ។ បញ្ញាបេស្សន្តីតិ បជានាបេស្សន្តិ, សង្កាសេស្សន្តីតិ អត្ថោ។ បដ្ឋបេស្សន្តីតិ បការេហិ ឋបេស្សន្តិ, បកាសេស្សន្តីតិ អត្ថោ។ វិវរិស្សន្តីតិ វិវដំ ករិស្សន្តិ។ វិភជិស្សន្តីតិ វិភត្តំ ករិស្សន្តិ។ ឧត្តានីករិស្សន្តីតិ អនុត្តានំ គម្ភីរំ ឧត្តានំ បាកដំ ករិស្សន្តិ។ សហធម្មេនាតិ ឯត្ថ ធម្ម-សទ្ទោ ការណបរិយាយោ “ហេតុម្ហិ ញាណំ ធម្មបដិសម្ភិទា”តិអាទីសុ (វិភ. ៧២០) វិយាតិ អាហ “សហេតុកេន សការណេន វចនេនា”តិ។ សប្បាដិហារិយន្តិ សនិស្សរណំ។ យថា បរវាទំ ភញ្ជិត្វា សកវាទោ បតិដ្ឋហតិ, ឯវំ ហេតុទាហរណេហិ យថាធិគតមត្ថំ

ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ກເຖສ຺ສນ຺ຕິ. ເຕນາຫ "ນິຍ຺ຍານິກໍ ກຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສນ຺ຕີ"ຕິ, ນວວິຘໍ ໂລກຸຕ຺ຕຣຘມ຺ມໍ ປເວເທສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອຕ຺ຖ ຈ "ປຎ຺ຎາເປສ຺ສນ຺ຕີ"ຕິອາທີຫິ ຉຫິ ປເທຫິ ຉ ອຕ຺ຖປທານິ ທສ຺ສິຕານິ, ອາທິໂຕ ປນ ຕີຫິ ປເທຫິ ຉ ພ຺ຍຎ຺ຊນປທານິ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ເຕປິຏກໍ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ນິວຓ຺ຓຕາກາເຣນ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ທສ຺ສິຕໍ ໂຫຕິ. ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ເນຕ຺ຕິຍໍ (ເນຕ຺ຕິ. ສງ຺ຄຫວາໂຣ) "ທ຺ວາທສ ປທານິ ສຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ພ຺ຍຎ຺ຊນຎ຺ຈ ອຕ຺ໂຖ ຈາ"ຕິ.

ສິກ຺ຂາຕ຺ຕຍສງ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ ອຘິສີລສິກ຺ຂາທິສິກ຺ຂາຕ຺ຕຍສງ຺ຄຫໍ ສກລໍ ສາສນພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍນ຺ຕິ ອນວເສສໍ ສຕ຺ຖຸສາສນຕ຺ຖໍ ເສຏ຺ຐຈຣິຍໍ. ສມິທ຺ຘນ຺ຕິ ສມ຺ມເທວ ວຑ຺ຒິຕໍ. ຌານສ຺ສາທວເສນາຕິ ເຕຫິ ເຕຫິ ກິຈ຺ເຈຫິ ສມຘິຄຕຎ຺ຎາຓສຸຂວເສນ. ວຸຑ຺ຒິປ຺ປຕ຺ຕນ຺ຕິ ອິທ຺ຘອາຣປລິຕກາຖຸປເກເຍນ ສພ຺ພໂສ ປຣິວຸຑ຺ຒິຍຸປຄຕໍ. ສພ຺ພປາລິຜຸລ຺ລໍ ວິຍ ອພິຎ຺ຎາສມ຺ປຕ຺ຕິວເສນ ອພິຎ຺ຎາສມ຺ປທາຫິ ສາສນາພິວຸຑ຺ຒິຍາ ຍຕ຺ຖກປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ. ປຕິຏ຺ຐິຕວເສນາຕິ ປຕິຏ຺ຐານວເສນ, ປຕິຏ຺ຐປ຺ປຕ຺ຕິຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປຣິເວເທນວເສນ ພາຫຸໂຕ ຊນສ຺ສ ຫິຕນ຺ຕິ ພາຫຸຊຎ຺ຎໍ. ເຕນາຫ "ພຫຸຊນາພິສມຍວເສນາ"ຕິ. ປຸຖຸ ປຸຖຸລໍ ຠູຕໍ ຊາຕໍ, ປຸຖຸ ວາ ປຸຖຸຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຸຖຸຠູຕໍ. ເຕນາຫ "ສພ຺ພາ...ເປ... ປຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ. ສຸຏ຺ຐຸ ປກາສິຕນ຺ຕິ ສຸຏ຺ຐຸ ສມ຺ມເທວ ອາທິກລ຺ຍາຓາທິກາເຣນ ປເວທິຕໍ.

ສຕິໍ ສູປຏ຺ຐິຕໍ ກຕ຺ວາຕິ ອຍໍ ກາຍາທິວິການໂກ ອຕ຺ຖກາວສຎ຺ຎິໂຕ ທຸກ຺ຂກາໂຣ ຍຖາ ວຸຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ວຫິໂຕ, ພ຺ຫູທາຕິ ປນ ນ ວຫິຕພ຺ໂພ, ເອຕສ຺ສ ອວຫນຕ຺ຖໍ ຘິພ຺ພານິຏ຺ຐິເຕນ ກາລໍ ອຣິຍມຄ຺ຄສມ຺ພນ຺ໂຘ ສມ຺ພູຕາ, ສ຺ວາຍໍ ອຣິຍມເຄ຺ຄາ ປຕິວິທ຺ໂຘ ຍໂຕ ພູເຍ ກາຍາທໂຍ ອສຸກາທິໂຕ ສກາວາທິໂຕ ສມ຺ມເທວ ປຣິຎ຺ຎາຕາຕິ ວຕ຺ຕິຈ຺ເຈວ ສມ຺ມາສຕິ ຍຕາຕຈ຺ ວິສເຍ ສຸຏ຺ຐຸ ອຸປຏ຺ຐິຕໍ ກຕ຺ວາ. ຎາເຣນ ປຣິຈ຺ຈິນ຺ທິຕ຺ວາຕິ ພລສ຺ສ ອຕ຺ຖກາວສຎ຺ຎິຕສ຺ສ ທຸກ຺ຂກາຣສ຺ສ ວເຫຕ ປເວຊນຕ຺ຖໍ ອຕ຺ຖຫິຕໍ ຕາວ ເຕມາສິມ຺ເຫ ອວ ປຣິວິຍາປິຕໍ, ປຣຫິຕໍ ປນ ພຸທ຺ຘເວເນຍ຺ຍຊິຕຍໍ ປຣິວິຍາປິຕນ຺ຕິ, ຕໍ ພຸທ຺ຘາຕິ ຍາວຕ຺ຕເກເຍຕ ປຣິວິຍາປນໍ ປິປຸຫິສ຺ສຕິ, ອຫມ຺ປິ ວິວາຕາປຸຓ຺ຓຍາຍໍ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສາມີຕິ ເອວໍ ພຸທ຺ຘຎາເຓນ ປຣິຈ຺ຈິນ຺ທິຕ຺ວາ ສພ຺ພກາເຣນ ນິຈ຺ຉຍໍ ກຕ຺ວາ. ອາຍຸສງ຺ຂາເຣ ວິສ຺ສຊ຺ຊີຕິ ອາຍຸໂນ ຊີວິຕສ຺ສ ອພິສງ຺ຂາເຣ ຜລສມາປຕ຺ຕິຘມ຺ເມ ນ ສມາປຊ຺ຊິສ຺ສາມີຕິ ວິສ຺ສຊ຺ຊີ. ຕໍວິສ຺ສຊ຺ຊເນນ ເຕນ ອພິສງ຺ຂາຣິຍມາເນ ຊີວິຕສງ຺ຂາເຣ "ນ ປວຕ຺ເຕສ຺ສາມີ"ຕິ ວິສ຺ສຊ຺ຊີ. ເຕນາຫ "ຕຕ຺ວາ"ຕິອາທິ.

ຎາຕມຫຕ຺ຕຕາຍປິ ປວຕ຺ຕິອາກາຣມຫຕ຺ຕຕາຍປິ ມຫນ຺ໂຕ ປຖວີກມ຺ໂປ. ຕຕ຺ຖ ຎາຕມຫຕ຺ຕຕາຍ ຠູມິຈາລສ຺ສ ມຫຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ຕທາ ກິຣ...ເປ... ກມ຺ປິຕ຺ຖາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ສາ ປນ ຊາຕິກ຺ເຂຕ຺ຕຠູຕາ ທສສຫສ຺ສີ ໂລກຘາຕຸ ເອວ, ນ ຍາ ກາຈິ. ຍາ ມຫາຠິນີຫາຣມຫາຊາຕິອາທີສຸປິ ກມ຺ປິຕ຺ຖ, ຕທາປິ ຕຕ຺ຕກາຍ ເອວ ກມ຺ປນໂຕ ກິໍ ກາຣຓໍ? ຊາຕິກ຺ເຂຕ຺ຕຠາເວນ ຕສ຺ສ ອາທິໂຕ ປຣິຄ຺ຄຫສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາ, ປຣິຄ຺ຄຫກາຣຓໍ ຈສ຺ສ ຘມ຺ມຕາວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຕຖາ ຫິ ປຸຣິມພຸທ຺ຘານມ຺ປິ ຕາວຕ຺ຕກເມວ ຊາຕິກ຺ເຂຕ຺ຕໍ ອໂຫສິ. ຕຖາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ "ທສສຫສ຺ສີ ໂລກຘາຕຸ, ນິສ຺ສທ຺ທາ ໂຫຕິ ນິຣາກຸລາ...ເປ... ມຫາສມຸທ຺ໂທ ອາພຸຊຕິ, ທສສຫສ຺ສີ ປກມ຺ປຕີ"ຕິ (ພຸ. ວໍ. ໑.໙໓-໑໐໑) ຈ ອາທິ. ມຫາກປຣິຍຕ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ຉປ຺ປກາຣປເວຘເນນ ອຈິຕຣາເຄ ຠິໍເສຕີຕິ ຠິໍສໂນ, ໂສ ເອວ ຠິໍສນໂກຕິ ອາຫ "ຠຍຊນໂກ"ຕິ. ເທວທຸນ຺ທຸຠິໂຍຕິ ເທວທຸນ຺ທຸຠິສທ຺ທສ຺ສ ປຣິຍາຍວຈນໍ. ນ ເອຕ຺ຖ ກາຈິ ເຠຣີ "ທຸນ຺ທຸຠີ"ຕິ ອຘິປ຺ເປຕາ, ອຖ ໂຂ ອຸປ຺ປາຕຠາເວນ ລພ຺ຠມາໂນ ອາກາສຄໂຕ ນິຄ຺ໂຆສສທ຺ໂທ. ເຕນາຫ "ເທໂວ"ຕິອາທິ. ເທໂວຕິ ເມໂຆ. ຕສ຺ສ ຫິ ຄຊ຺ຊິຕາກາເຣນ ອາກາສສ຺ສ ວສ຺ສາກາເຣນ ສຸກ຺ຂຄຊ຺ຊິຕສຎ຺ຎິໂຕ ສທ຺ໂທ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕິ ເທວທຸນ຺ທຸຠິສຎ຺ຎາ. ເຕນາຫ "ເທໂວ ສຸກ຺ຂຄຊ຺ຊິຕໍ ຄຊ຺ຊີ"ຕິ.

បីតិវេគវិស្សដ្ឋន្តិ “ឥទំ ចិរតរំ កាលំ វហិតោ អយំ អត្តភាវសញ្ញិតោ ទុក្ខភារោ, ឥទានិ ន ចិរស្សេវ និក្ខិបិស្សាមី”តិ សញ្ជាតសោមនស្សា ភវតា សភាវេនេវ បីតិវេគវិស្សដ្ឋំ ឧទានំ ឧទានេសិ. ឥទំ បន ឧទានេន្តេន អយម្បិ អត្ថោ សាធិតោ ហោតីតិ ទស្សេតុំ អដ្ឋកថាយំ “ភារា”តិអាទិ វុត្តំ.

តុលិយតីតិ តុលន្តិ តុល-សទ្ទោ កម្មសាធនោតិ ទស្សេតុំ “តុលិត”ន្តិអាទិ វុត្តំ. អប្បានុភាវតាយ បរិច្ឆិន្នំ. តថា ហិ តំ បរិតោ ខណ្ឌិតការេន “បរិត្ត”ន្តិ វុច្ចតិ. បដិបក្ខវិក្ខម្ភនតោ ទីឃសន្តានតាយ វិបុលផលតាយ ច ន តុលំ ន បរិច្ឆិន្នំ. យេហិ ការណេហិ បុព្ពេ អវិសេសេន មហគ្គតំ “អតុល”ន្តិ វុត្តំ, តានិ ការណានិ រូបាវចរេ អរូបស្ស សាតិសយានិ វិជ្ជន្តីតិ អរូបាវចរំ “អតុល”ន្តិ វុត្តំ. ឥតរេ បន “តុល”ន្តិ អប្បវិបាកន្តិ តីសុបិ ភវេសុ យំ តនុវិបាកំ ហីនំ, តំ តុលំ. ពហុវិបាកន្តិ យំ មហាវិបាកំ បណីតំ, តំ អតុលំ. យំ បនេត្ថ មជ្ឈិមំ, តំ ហីនំ ឧក្កដ្ឋន្តិ ទ្វិធា ភិន្ទិត្វា ទ្វីសុបិ ភាគេសុ បក្ខិបិតព្ពំ. ហីនត្តិកវណ្ណនាយំ (ធ. ស. អដ្ឋ. ១៣) វុត្តនយេន វា អប្បពហុវិបាកតំ និទ្ធារេត្វា តស្ស វសេន តុលាតុលភាវោ វេទិតព្ពោ. សម្ភវតីតិ ឥតរម្ហាតិ សម្ភវោតិ អាហ “សម្ភវហេតុភូត”ន្តិ. និយកជ្ឈត្តរតោតិ សសន្តានធម្មេសុ វិបស្សនាវសេន គោចរាសេវនតាយ ច និរតោ. សវិបាកម្បិ សមានំ បវត្តិវិបាកមត្តទាយិកម្បិ សវិបាកដ្ឋេន សម្ភវំ, ន ច តំ កាមាទិភវាភិសង្ខារកន្តិ តតោ វិសេសនត្ថំ “សម្ភវ”ន្តិ វត្វា “ភវសង្ខារ”ន្តិ វុត្តំ. ឱស្សជីតិ អរិយមគ្គេន អវស្សជិ. កវចំ វិយ អត្តភាវំ បរិយោនន្ធិត្វា ឋិតំ អត្តនិ សម្ភូតត្តា អត្តសម្ភវំ កិលេសញ្ច អភិន្ទីតិ កិលេសភេទសហភាវិកម្មក្ខយំ ទស្សេន្តោ តទុភយស្ស ការណមាហ “អជ្ឈត្តរតោ សមាហិតោ”តិ.

បឋមវិកប្បេ អវសជ្ជនមេវ វុត្តំ, ឥធ អវសជ្ជនាការោតិ តំ ទស្សេន្តោ “អថ វា”តិអាទិមាហ. តត្ថ តីរេន្តោតិ “ឧប្បាទោ ភយំ, អនុប្បាទោ ខេម”ន្តិអាទិនា (បដិ. ម. ១.១០) វីមំសន្តោ. “តុលេន្តោ តីរេន្តោ”តិអាទិនា សង្ខេបតោ វុត្តមត្ថំ វិត្ថារតោ ទស្សេតុំ “បញ្ចក្ខន្ធា”តិអាទិ វត្វា ភវសង្ខារស្ស អវសជ្ជនាការំ សរូបតោ ទស្សេតិ. ឥទន្តិអាទិនា បន ឧទានគាថាយំ អាទិតោ វុត្តមត្ថំ និគមនវសេន ទស្សេតិ.

យន្តិ (ទី. និ. ២.១៦៨) ការណេ, អការណេ ច បច្ចត្តវចនន្តិ អាហ “យេន អយេន, យស្មិំ ច អយេ”តិ. ឧក្កំសគតាតិ ឧក្កំសបារមិប្បត្តា. ឧបដ្ឋិតស្សតិតាយ វិតក្កនតោ. តេនាហ “សតិ...បេ... ពហុលន្តិ ព្រហេ តស្ស ចាតុស្ស ឧក្កំសប្បមាណេន វេហត្វា វុត្តំ, អាយាមវិត្ថារតោ បន ឥសិសហស្សវគ្គបាទអប្បមាណំ គោតមតិសហស្សវគ្គបាទអប្បមាណម្បិ ឧក្កំសគតានំ ឧបដ្ឋិតស្សតិនំ អាការេតិ បុព្ពេ វាតេន បតិដ្ឋិតាការេ. បុន វាតោតិ ឧក្កំសភាវេ តថា គតោ វិគតេ ឧក្កំសគតាវេតោ បុន អាទាយិត្វា គណ្ហាតិ. យថា តំ ឧក្កំ ន ភស្សតិ, ឥទំ ឧបត្ថម្ភេន្តំ អាទាត្តវិតានវសេន ធាយិត្វា គណ្ហាតិ. តតោ ឧក្កំ ឧក្កដ្ឋាតិ តតោ អាទាយិត្វា គហណតោ តេន វាតេន ឧទ្ធាបិតំ ឧក្កំ ឧក្កដ្ឋតិ ឧបរិ គច្ឆតិ. ហោតិយេវាតិ អត្ថន្តរា ហោតិយេវ. ពហុការេនាតិ មហាបថវិយា មហន្តភាវេន. មហតី ហិ មហាបថវី តទា ឧក្កដ្ឋតិ ច ឧក្កដ្ឋតិ ច, តស្មា កម្បតិ ន បត្តាយតិ.

ຊຸຊ຺ຊສຸຍາຕິ ຊຸຊ຺ຊິຕຕ຺ຕີຊ຺ຊສຸຍ ອສຸກຂິຕຊ຺ຊສຸຍ ຊຸສຸຍຣິຍສຍຸຕ຺ຕິອາຂິກສຸຍ. ປຣິຕ຺ຕາຕິ ປຂິລ຺ຸຈຍຕ຺ຕາ ສາຕິສຸກາຂິຕາ. ຕຊາ ຈ ກາຈສາ

ພາລຈຕີ ສ ໂຫຕີຕິ ອາຫ "ຈຸຊ຺ຊລີ"ຕິ. ສຊ຺ຊາສີເສສ ຫິ ກາຈສາ ຈຸຕ຺ຕາ. ອປ຺ປາຍາຍາຕິ ປຊ຺ຍາ ສຸກາຂິຕາ. ສາ ຫິ ຊິຣາ ຊຍ຺ຍຫຕຣາ

ໂຫຕີຕິ ອາຫ "ພາລຈາ"ຕິ. "ປຣິຕ຺ຕາ ປຊ຺ຈີສຊ຺ຊາ, ອປ຺ປາຍາຍາ ອາເປີສຊ຺ຊາ"ຕິ ເຊສສາຍຕ຺ຕເຍຕໍ, ອາເປີສຊ຺ຊາຍ ປສ ສຸກາຂິຕາຍ

ປຊ຺ຈີກເຍ຺ຍາ ສຸເລເສຈ ຊຸຊ຺ຊີຕິ ອຍເຍຕ຺ຕ຺ ອຊິປ຺ປາເຍາ ເຈຂິຕເຊ຺ຊາ. ສໍເຈເຂເສ຺ຕາ ຈາ ຊິຊ຺ຊສຍຸຕ຺ຕິຍາ ປຍຕ຺ຕໍ ສກ຺ກໍ ເຊຈຣາຂາສໍ,

ຊີຍໍສເສ຺ຕາ ຈາ ຕາຈເຊຈ ສຍຊິກຕໍ ອຕ຺ຕເສາ ຊຸຊ຺ຊິພາລໍ. ເສາ ກິຣາຍສ຺ຸວາ (ຊີ. ສິ. ອຊ຺ຸ. ໑.໑ລີ໑) ຫຸຣເກ຺ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕາ ຊິເສ຺ຕສິ – "ອຕ຺ຖິ ສຸ

ເລາ ເກາຊິ ກິຈ຺ຈ ເຍສ ປຊ຺ຊຂິຕຂິຈເສເຍຈ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕາ ເຈຂຍເສ຺ຕາ ປິສາເຊາ ກຍິຕປຸເຊ຺ຕາ"ຕິ. ຕເຕາ "ສຕ຺ຕິ ເກາຊີ"ຕິ ຍາຕ຺ຕາ "ອຫໍ

ກເຍ຺ຍສຸຍາມີ"ຕິ ອກິຊ຺ຊາພເລສ ເຈຂຍສ຺ຕຍຕ຺ຕເກ ຊຕ຺ຕາ ປິເຊສ ປຫຣິຕ຺ຕາ ກເຍ຺ຍຕໍ ສາສກ຺ລໍ. ອຊ ສໍ ສກ຺ກສຸຍ ສາຂກິຕ຺ຕິເຍາ ອາຫໍສຸ – "ປຸຕ຺ຕ

ສຊ຺ຊຣກ຺ລິຕ, ຕໍ ປຸຕິກເສ຺ຈເສຈ ສີເສສ ເຈຂຍສ຺ຕ ກເຍ຺ຍຕໍ ຊຸຊ຺ຊສິ, ສຸປ຺ປຕິຊ຺ຊິເຕາ, ຕາຕ, ປິສາເຊາ, ກຊໍ ກເຍ຺ຍຕໍ ສກ຺ລິສຸຍສີ"ຕິ.

ສາຍເລເຣາ "ຊຸຍາ ເຊຈຕາ ຍຍາ ສຊ຺ຊິ ໂກຍຍຕ຺ຕໍ ກເຣາສ຺ຕິ, ອຫໍ ເລາ ປສ ອາຈຣິຍໍ ສາລຕ຺ຕ຺, ກຫໍ ສຸ ເລາ ເຍ ອາຈຣິເຍາ

ສາຍຸຊ຺ຊິກຍຫາສາກເຕ຺ຕເຣາ"ຕິ ອາຈເຊ຺ຊຕ຺ຕາ "ຍຫາສຍຸເຊ຺ຊ ຊຸຊກເລທໍ ຍາເປຕ຺ຕາ ຂິຈາຂິຫາຣ ສີສິເສ຺ຕາ"ຕິ ຍາຕ຺ຕາ ຕຕ຺ຕ ກສ຺ຕາ ເຊຣ ຈຊ຺ຊິຕ຺ຕາ

ອຊ຺ຸຊາສີ. ຕເຕາ ສໍ ເຊເຣາ, "ຕາຕ ສຊ຺ຊຣກ຺ລິຕ, ອສິກ຺ລິຕາຈ ຍຸຊ຺ຊິ ປຂິເຊ຺ຊາສີ"ຕິ ຈຕ຺ຕາ "ສາສກ຺ລິ, ຕາຕ, ເຈຂຍສ຺ຕ ກເຍ຺ຍຕໍ"ສ຺ຕິ ປຸຊ຺ຊິ. ອາຈຣິຍໍ,

ກເສ຺ຕ, ສາລຕ຺ຕ຺ສ຺ຕິ. ອຊ ສໍ ເຊເຣາ, "ຕາຕ, ຕຸຍ຺ຍຊິເຍ ອກເຍ຺ຍເສ຺ຕ ອເຊ຺ຊາ ເກາ ກເຍ຺ຍສຸຍຕິ, ຊິຊ຺ຸປຸຊ຺ຊໍ ເຕ, ຕາຕ, ຊຸຊກປິເຊ຺ຸ ໂກາຍຍຕລ຺ຸຈ

ປິລຈສ຺ຕິ, ຕາຕ, ກປລ຺ລປຸຈໍ ປຈ຺ຈສ຺ຕິ ອສ຺ຕເສ຺ຕສ ປຣິຊ຺ຊິສ຺ຕສ຺ຕິ ຊຸຍິສາ ຊຸປເຍຸສ ຂາສາຫີ"ຕິ ອາຫ. ເສາ "ຈຊ຺ຸສຸຍຕິ, ກເສ຺ຕ, ຊຸຕ຺ຕເກາສາ"ຕິ ຈຕ຺ຕາ

"ປິສາເຊສ ປຕິຊ຺ຸຊິເຕາກາສໍ ຊຸຊກໍ ໂຫຕຸ"ຕິ ອຊິຊ຺ຸຊາຍ ເຈຂຍສ຺ຕາກິຍຸເລາ ອກາຍາສິ. ເຊຈຊີຕເຣາ ຕໍ ຊິສ຺ວາ "ຊຸກຈາຣ ລຊ຺ຊິຕ຺ຕາ ກເຕາ,

ປຸສປິ ສາຍເລເຣາ ຊຸຕິ, ປຸສປິ ຊຸຕີ"ຕິ ຈຊິສຸ. ສເກ຺ກາ ເຊຈຣາຂາ "ຍາ ຍຍ຺ຍາປຸເຕ຺ຕສ ສຊ຺ຊິ ກຊຍຕ຺ຕ຺, ຊຸຊາຕິ ເຕສ ອາຈຣິເຍາ ລເສ຺ຊາ

ຫເລສ ປິສາຂໍ ກເຍ຺ຍສຸຍຕີ"ຕິ ອາຫ. ສາຍເລເຣາປິ ປິຊກ຺ຸເຊ຺ຸສ ປິສາຊຊຸປິກໍ ປຫຣິ, ປິສາເຊາ ຈຕຸຫິ ຂິສາຫິ ຊຸລາຍຕິ. ເຊຈຕາ

"ປຕິຊ຺ຸຊາຕຸໍ ເຊຫິ, ຕາຕ, ປິສາຊສຸຍ, ປຕິຊ຺ຸຊາຕຸໍ ເຊຫິ, ຕາຕ, ປິສາຊສຸຍາ"ຕິ ຂິຣຂິສຸ. ສາຍເລເຣາ ປິສາຂໍ ຍຊາຊາເສ ຊເປຕ຺ຕາ

ປິສາຊຍຕ຺ຕເກ ຊຕ຺ຕາ ຊຸຊາສໍ ຊຸຊາເສສິ –

"ອເຊ຺ຊຈາຫໍ ປຕ຺ຕຂິເຕາ, ອຊ຺ຊ ປຕ຺ຕາສຈກ຺ລຍໍ;

ອຊ຺ຊ ກເຍ຺ຍຍິ ປິສາຂໍ, ອເຫາ ຊຸຊ຺ຸສຸຍຊຸອາຣຕາ.

"ອເຊ຺ຊຈາຫໍ ປຕ຺ຕຂິເຕາ, ອຊ຺ຊ ປຕ຺ຕາສຈກ຺ລຍໍ;

ອຊ຺ຊ ກເຍ຺ຍຍິ ປິສາຂໍ, ອເຫາ ຊຍຸສຸຍຊຸອາຣຕາ.

"ອເຊ຺ຊຈາຫໍ ປຕ຺ຕຂິເຕາ, ອຊ຺ຊ ປຕ຺ຕາສຈກ຺ລຍໍ;

អដ្ឋ ការេយ្យបិ បិឃាតំ, អតេហា បដ្ឋស្សព្វអារតោ”តិ។

“ឆយុតា ឲឃា, កិក្ខូចេ, ឃគា តៅឆឹវតេ្តា ត្សិតកាឃា ចចិត្វា យាត្យក្សដ្ឋិ ឌូក្កយតី”តិ (ឌឹ៎ តិ៎ ១៎ឲប័) ចត្វា “អឃច្ចា ឌឃឃហ្សឹ តេលិកឆាត្យ ឃក្កយិ ឃយ្យកយិ ឃយ្យតេចឆឹ”តិ (ឌឹ៎ តិ៎ ១៎ឲប័), តឆា “ឆយុតា ឲឃា, កិក្ខូចេ, ឃគា តៅឆឹវតេ្តា យាត្យក្សដ្ឋិយ្យាតិក្ខូយតី”តិ (ឌឹ៎ តិ៎ ១៎១១) ចត្វា “អឃច្ចា ឌឃឃហ្សឹ តេលិកឆាត្យ ឃក្កយិ ឃយ្យកយិ ឃយ្យតេចឆឹ”តិ (ឌឹ៎ តិ៎ ១៎១១) ច យហាឃត្តស្ស កគ្គទាក្កត្តិឃំ អកិខាតិច្ចា ឆយុតាចតេឃត យហាបគាតេត បឆចិកយ្យស្ស ច្យត្តត្តា ឌុតតេឃ្សុបិ ចត្យុ ជាតេតុ បឆចិកយ្យា ឆយុតាចតេឃតេចាតិ អត្វូតោ ច្យត្តទេយតក្តិ ឌដ្ឋិ៎

ឌុគាតិ តេតឃំ បឆចិកយ្យាតំ ការលាតោ បចត្តិអាការតោ ច ចិកាក៍ ឌតេស្សតុំ “ឌុតិ ឌុតេយ្យ”តិអាឌិ ច្យត្តិ៎ ឆាត្យកោតេបតាតិ ក្លូក្ខូបកចាតឃក្លាតាឃ ចាតេឃាឆាត្យឃា បតោការបត៎ ឌុឌ្ឋាត្យការេចតាតិ ខាលិខ្ឌិឃា, កយុចិបិកឌិខ្ឌិឃា ចា ឃការេចត, តេតខេតាតិ អតេ្វា៎ ប្យុព្ពាតេតខេតាតិ ប្យុព្ពាត្យការេចត, យហាតៅឆឹវត្តស្ស ប្យុព្ពាតាលេតាតិ អតេ្វា៎ ខាលាតេតខេតាតិ អតព្ពាឃាឆាតេលាត បឌិតេចឆខាលាត្យការេចត៎ ឃាឆ្យការគាតចតេឃតាតិ ឃឆា អតព្ពាឃាឆាតលប្យឌិតេចឆខាលាត្យការេចត អកិហតា យហាបឆចឹ អកិឃទេ្ពាឆិឃំ កយិត្វា, ឲចំ អតព្ពាឃាឆាតេលាត តេឌឃតាខាលាត្យការេចត អកិហតា យហាបឆចឹ កយិត្វា, តំ បតស្ស្យា ឃាឆ្យការគាតំ ចិឃ តេហាតីតិ “ឃាឆ្យការគាតចតេឃតា”តិ ច្យត្តិ៎

តេឃត បត កកចា អឃឹតិអត្យព្យញ្ជូតប្យឌិយល្ហិតឌ្ឋត្តិឃយហាប្យរិឃលក្ខូលាចិចិព្រត្យូបកាតេឃា ឃព្ពាការបរិឃ្សុឌ្ឋឹលក្ខូឌ្ឋាឌិក្យលាទតតឃយិឌ្ឋិឆយុការេឃា ប្យុព្ពាយហត្តឆាយយហទ៍ត្តឌ្ឋិយហត្តឃឃយហត្តបព្ពាយហត្តាតំ បទេយុក្កិឃកតោតា អឃតេយា អឃយឃតេយា អប្យឌិប្យុក្កតេលិ អទេហំ ឃយុាឃយ្ពុឌ្ឋា អត្តតោ អត្តកាចឃព្ពាតំ លឌ្ឋបច្ចាក៍ កប្យំ ចា កប្យាចតេឃំ ចា ឆតេបតុំ ឃយតេ្វាបិ ឃក្កតឆយុបរិខិក្យឌ្ឋតាការប្យចតេ្តាត ខាលាចិតេឃតេឃត តិលាឃបិ អយព្ពាយាតោ អាឃ្យុឃក្លាតេទាស្សឌ្ឋតចិឆិតា តិទេបតេក្លា ឌូស្សឌ្ឋិ៎ តគត្យកាចាកិហតា យហាបឆចឹ អាឃ្យុឃក្លទោស្សឌ្ឋូតេត អកយិត្វា៎ តំ បតស្ស្យា កាត្យព្ពាឃកាចឃល្អិតា ចិឃ តេហាតីតិ ច្យត្តិ “កាត្យព្ពាការេចតា”តិ៎

ឃស្វា កកចា បរិតិព្ពាតឃយតេឃ ចត្យចឹឃតិតេកាឌិឃតឃហស្សឃក្លា ឃយាបត្តិតេឃា ឃយាបឌ្ឋិ, អត្តុទត្តុទា ថលឃយាបត្តិឃយាបឌ្ឋូតេតត តស្ស ប្យុព្ពាការេក ឃាតិឃឃំ តិក្ខូ ឃ្សុទំ ចិបស្សតាខាលាច្ចា បចតេ្តាឃិ៎ “ឃគត្វច្ចា យឃា ឲចំ ឃ្សុចិទកាលំ អតព្ពាឃាឆាតេលា បទេយុក្កិឃកតោតា ខាលាឃយុាតេទា ឃយុតោតា, អត្យត្តតេទា ច ចិតេយាតេក្លា ឃយឆិកតោតា, តស្ស ចត តេយ ឃិលាប្យត្តថលក្សុតា អច្ចត្តតិឌ្ឋា អត្យបិឌិតេឃឃបរិតិព្ពាតឆាត្យ អដ្ឋ ឃយិព្ពាតី”តិ កិតេយ្យា អតិចិឃ តេឃាយតស្សប្យត្តស្ស កកចតោតា ឃីតិចិបាទាឌិក្យលាចិប្យុលតទាត្យការេចា បតេទហិ អឃាឆាតលខាលាតិឃតេឃា ក្លួគបិឌិ, ឃស្ស ឃយាបត្តិពាលឃយុបព្រ្វាហិតស្ស ខាលាតិឃឃស្ស អាត្យកាចំ ឃត្ថាឃ ឌុគំ ច្យត្តិ “ឧត្វេយ បិល្ហបិតា ឃយឃយថលិ ឃយឃយចិបិកា”តិអាឌិ (ក្លូគា៎ លិ៍ោ), តស្វា តស្សាត្យការេចត ឃយកិហតា យហាបឆចឹ អកយិត្វា, តំ បតស្ស្យា តស្សំ

ចេលិយំ អាវេទាឝតាការប្បត្តិ ចិយ ហោតីតិ “អដ្ឋយោ អាវេទាឝតេតា”តិ ចុត្តំ

ពួឝាតិ សវេព្ទបវេតា ចុត្តបតុំ ចិចទវេត្តា “យាតុក្សដ្ឋិ ឌូក្លយវេត្ត”តិអាឌិយាហំ អយំ បតវេត្ខាតិ “សាស្ការទាតចរេសតា”តិអាឌិតា ចុត្ត អវេត្ខាំ បឆចីឝេចតាឃ ចរេសតាតិ ឲុត្ត សយុទ្ធឝេចតា ចិយ យហាបឆចិឃា អឆិឝេចតា កិទ តាយ អត្ថិ, តាឌិវេស ការវេលា សតិ តស្សា ចិត្តចរេសត អយំ យហាបឆចី សក្កេយ្យតិ សយ្យកយ្យតិ សយ្យវេចឌតិំ ឃឆា ចាតចលិហកឝេចតាតំ ចិត្តចរេសត ចាតា ចាឃត្តិ, សីតុល្យុអត្តចស្សចលិហកឝេចតាតំ ចិត្តចរេសត សីតាឝេឃា កចត្តិ, តឆា ហិ ចិសាឧបុញ្ញយាយំ អកិសវេឡាឌិអត្ថំ ទៅឌិទុក្លមុលេ តិសិត្ថស្ស វេលិកតាឆស្ស អត្តទាឃកវេលាត្ថំ ស្តុបដ្ឋិតំ យាទតាលំ ចិឌយិតុំ –

“អវេចតតាយំ បឆចី, អចិន្នាឃ ស្មុលំ ត្មុលំ;

សាបិ ឝាតតាលិ យឃំ្យុ សត្តក្លត្តុំ បកយ្យឆា”តិំ (ធទិឃាំ ១.១៣) –

ចចតសយតត្តទំ យហាបឆចី កិឌ្ឍិត្វា សបរិសំ យាទំ បរិចវេត្តសិំ ឲុតត្តិ សាស្ការទាតាឌិំ ឃឌិបិ តត្ថិ អវេចតតត្តា, ឆយុតាចរេសត បត ចុត្តតេឃត សិឃាតិ សក្កា ចត្តុំ ឆយុតា បត អត្ថុវេតា ឆយុភាវេចា, វេសា បុញ្ញាឆយុស្ស ចា ពាកាលឆយុស្ស ចា អាតុកាចរេសភាវេចាតិំ តឃិឌំ សត្ថំ ចិចាទិតវេបចំ ឲុចទ្បា កត្វា –

“ពួវេប ឆវេយុ សយុសវេតា, សភាចសវេសលក្លវេលា;

ឆយុវេតឝេឌត ចស្មឆា, ឝសសហស្សិំ បកយ្យឆា”តិំ (តុំ ចំ ១.១៩៩) –

អាឌិចចតទ្បា សបត្តិតំ ហោតិំ

អយំ បត (ឌីំ តិំ អដ្ឋំ ១.១៣ឆ) យហាបឆចី អបវេទស្មុបិ អដ្ឋសុ ផាវេតសុ អកយ្យិត្ត យហាកិតិក្លយវេត ទៅឌិយល្ហុបសក្កយវេត បំសុក្មុលក្កហវេលា បំសុក្មុលវេឆាចវេត កាឡអការាយសុវេត្ត វេកាតយកសុវេត្ត វេចស្សត្តទឌាតវេក ព្រហ្មឌាវេលតិំ តត្ថ យហាកិតិក្លយតទៅឌិយល្ហុបសក្កយវេតសុ ចិទិឃតាវេលត អកយ្យិត្ថំ បំសុក្មុលក្កហវេលា “ត្វិសហស្សឌីបបរិចាវេទ តាយ ចត្តាវេទា យហាឌីវេប បហាឃ បត្តាឌិត្វា សុសាតំ កត្វា បំសុក្មុលំ កល្យុតត្តត ត្មុក្កទំ ភកចតា កត”ត្តិ អឆ្ចទិឃវេចាកិហតា អកយ្យិត្ថំ បំសុក្មុលវេឆាចតវេចស្សត្តទឌាតវេកសុ អកាលកយ្យតេត អកយ្យិត្ថំ កាឡអការាយវេកាតយកសុវេត្តសុ (អំ តិំ ៣.១៣; ១.១១៩) “អហំ សក្លិ ភកចា”តិ សក្លិភាវេចត អកយ្យិត្ថំ ព្រហ្មឌាវេល (ឌីំ តិំ ១.១៣លិ) បត ត្វាសដ្ឋិឃា ឌិដ្ឋិកវេតសុ ចិឌវេឌត្វា តិក្សត្ថំ កត្វា ឆេសិឃយាវេតសុ សាស្ការទាតចរេសត អកយ្យិត្វាតិ វេចឌិតត្ថាំ

ន កេវលញ្ច វុត្តេសុយេវ ឋានេសុ បថវី អកម្បិត្ថ, អថ ខោ តីសុ សង្គហេសុបិ មហាមហិន្ទត្ថេរស្ស ឥមំ ទីបំ អាគន្ត្វា ជោតិវនេ និសីទិត្វា ធម្មំ ទេសិតទិវសេបិ អកម្បិត្ថ. កល្យាណិយមហាវិហារេ ច បិណ្ឌបាតិយត្ថេរស្ស ចេតិយង្គណំ សម្មជ្ជិត្វា តត្ថេវ និសីទិត្វា ពុទ្ធារម្មណំ បីតិំ គហេត្វា ឥមំ សុត្តន្តំ អារទ្ធស្ស សុត្តបរិយោសានេ ឧទកបរិយន្តំ កត្វា អកម្បិត្ថ. លោហបាសាទស្ស បាចីនអម្ពលដ្ឋិកដ្ឋានំ នាម អហោសិ, តត្ថ និសីទិត្វា ទីឃភាណកត្ថេរា ព្រហ្មជាលសុត្តំ អារភិំសុ. តេសំ សជ្ឈាយបរិយោសានេបិ ឧទកបរិយន្តមេវ កត្វា បថវី អកម្បិត្ថ.

យទិ ឯវំ “អដ្ឋិមេ, អានន្ទ, ហេតូ អដ្ឋ បច្ចយា មហតោ ភូមិចាលស្ស បាតុភាវាយា”តិ កស្មា អដ្ឋេវ ហេតូ វុត្តាតិ? និយមហេតុការណតោ. ឥមេយេវ ហិ អដ្ឋ ហេតូ និយមន្តិ, នាញ្ញេ. តេ ហិ កទាចិ សម្ភវន្តីតិ អនិយមការណតោ ន គណិតា. វុត្តញ្ហេតំ នាគសេនត្ថេរេន មិលិន្ទបញ្ហេ (មិ. ប. ៣.១.៣) –

“អដ្ឋិមេ, ភិក្ខវេ, ហេតូ អដ្ឋ បច្ចយា មហតោ ភូមិចាលស្ស បាតុភាវាយាតិ. យំ វេស្សន្តរេន រញ្ញា មហាទានេ ទីយមានេ សត្តក្ខត្តុំ មហាបថវី កម្បិតា, តញ្ច បន អកាលិកំ កទាចុប្បត្តិកំ អដ្ឋហិ ហេតូហិ វិប្បមុត្តំ, តស្មា អគណិតំ អដ្ឋហិ ហេតូហិ.

“យថា, មហារាជ, លោកេ តយោយេវ មេឃា គណីយន្តិ វស្សិកោ, ហេមន្តិកោ, បាវុសកោតិ. យទិ តេ មុញ្ចិត្វា អញ្ញោ មេឃោ បវស្សតិ, ន សោ មេឃោ គណីយតិ សម្មតេហិ មេឃេហិ, អកាលមេឃោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ, ឯវមេវ ខោ, មហារាជ, វេស្សន្តរេន រញ្ញា មហាទានេ ទីយមានេ យំ សត្តក្ខត្តុំ មហាបថវី កម្បិតា, អកាលិកំ ឯតំ កទាចុប្បត្តិកំ អដ្ឋហិ ហេតូហិ វិប្បមុត្តំ, ន តំ គណីយតិ អដ្ឋហិ ហេតូហិ.

“យថា វា បន, មហារាជ, ហិមវន្តា បព្វតា បញ្ច នទីសតានិ សន្ទន្តិ, តេសំ, មហារាជ, បញ្ចន្នំ នទីសតានំ ទសេវ នទិយោ នទិគណនាយ គណីយន្តិ. សេយ្យថិទំ – គង្គា, យមុនា, អចិរវតី, សរភូ, មហី, សិន្ធុ, សរស្សតី, វេត្រវតី, វីតំសា, ចន្ទភាគាតិ. អវសេសា នទិយោ នទិគណនាយ អគណិតា. កិំការណា? ន តា នទិយោ ធុវសលិលា, ឯវមេវ ខោ, មហារាជ, វេស្សន្តរេន រញ្ញា មហាទានេ ទីយមានេ យំ សត្តក្ខត្តុំ មហាបថវី កម្បិតា, អកាលិកំ ឯតំ កទាចុប្បត្តិកំ អដ្ឋហិ ហេតូហិ វិប្បមុត្តំ, ន តំ គណីយតិ អដ្ឋហិ ហេតូហិ.

“យថា វា បន, មហារាជ, រញ្ញោ សតម្បិ ទ្វិសតម្បិ តិសតម្បិ អមច្ចា ហោន្តិ, តេសំ ឆយេវ ជនា អមច្ចគណនាយ គណីយន្តិ. សេយ្យថិទំ – សេនាបតិ, បុរោហិតោ, អក្ខទស្សោ, ភណ្ឌាគារិកោ, ឆត្តគ្គាហកោ, ខគ្គគ្គាហកោ, ឯតេយេវ អមច្ចគណនាយ គណីយន្តិ. កិំការណា? យុត្តត្តា រាជគុណេហិ. អវសេសា អគណិតា, សព្វេ អមច្ចាត្វេវ សង្ខំ គច្ឆន្តិ, ឯវមេវ ខោ, មហារាជ, វេស្សន្តរេន រញ្ញា មហាទានេ ទីយមានេ យំ សត្តក្ខត្តុំ មហាបថវី កម្បិតា, អកាលិកំ ឯតំ កទាចុប្បត្តិកំ អដ្ឋហិ ហេតូហិ វិប្បមុត្តំ, ន តំ គណីយតិ អដ្ឋហិ ហេតូហី”តិ.

ក្សយិធាលឃ្តចឈ្ឈភា តិឌ្ឋិ៣ា៍

ធាបិលចក្កចឈ្ឈភា តិឌ្ឋិ៣ា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(៨) ៣. យមកវគ្គោ

១-១០. សទ្ធាសុត្តាទិវណ្ណនា

៧១-៨០. អដ្ឋមស្ស បឋមាទីនិ ឧត្តានត្ថានេវ. ទសមេ កុច្ឆិតំ សីទតីតិ កុសីតោ ទ-ការស្ស ត-ការំ កត្វា. យស្ស ធម្មស្ស វសេន បុគ្គលោ “កុសីតោ”តិ វុច្ចតិ, សោ កុសិតភាវោ ឥធ កុសិត-សទ្ទេន វុត្តោ. វិនាបិ ហិ ភាវជោតនសទ្ទំ ភាវត្ថោ វិញ្ញាយតិ យថា “បដស្ស សុក្ក”ន្តិ, តស្មា កុសីតភាវវត្ថូនីតិ អត្ថោ. តេនាហ “កោសជ្ជការណានីតិ អត្ថោ”តិ. កម្មំ នាម សមណសារុប្បំ ព្រាទិសន្តិ អាហ “ចីវរវិចារណាទី”តិ. ចីវរិយន្តិ បធានចីវរិយំ. តំ បន ចង្កមនវសេន ករេណ កាយិកន្តិបិ វត្តព្វំ លភតីតិ អាហ “កុចិធស្សី”តិ. បត្តិយាតិ បរិបុណ្ណត្ថំ. ឧស្សីទន្តិ ភាវនានុយោគេ សង្កោចោ. មាសេហិ អាចិតំ និចិតំ ចិយាតិ មាសាចិតំ, តំ មញ្ញេ. យស្មា មាសា តិន្តា វិសេសេន គរុកា ហោន្តិ, តស្មា “យថា តិន្តមាសោ”តិអាទិ វុត្តំ. វុដ្ឋិតោ ហោតិ គិលានភាវាតិ អធិប្បាយោ.

តេសន្តិ អារព្ភវត្ថូនិ. ឥមិនាវ នយេនាតិ ឥមិនា កុសីតវត្ថូសុ វុត្តនយេន “កុចិធស្សី វីរិយំ អារភតី”តិអាទិនា. ហន្ទំ បទមន្តិ “ហន្ទ, ហន្ទាហំ, វីរិយំ អារភាមី”តិ, “ឯវំ ភាវនាយ អព្ភុស្សហនំ បឋមំ អារព្ភវត្ថុ”តិអាទិនា ច អត្ថោ វេទិតព្វោ. យថា តថា បឋមំ បវត្តំ អព្ភុស្សហនតាយុបរិ វីរិយារម្ភស្ស ការណំ ហោតិ. អត្ថុប្បបច្ចយពលសហិតានិ ហិ អព្ភុស្សហនានិ ពហុបការានិ ចា បច្ចយពលានិ អដ្ឋ អារព្ភវត្ថូនីតិ វេទិតព្វានិ.

សទ្ធាសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

យមកវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៨១-៦២៦. សេសំ ឧត្តានមេវ.

ឥតិ មនោរថបូរណិយា អង្គុត្តរនិកាយ-អដ្ឋកថាយ

អដ្ឋកនិបាតវណ្ណនាយ អនុត្តានត្ថទីបនា សមត្តា.

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

អក្កត្តទតិការយ

ភចកតិបាត-ឌីកា

១` បឆយបណ្ណាឃក៌

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១. សម្ពោធិវគ្គោ

១-២. សម្ពោធិសុត្តាទិវណ្ណនា

១-២. នវកនិបាតស្ស បឋមទុតិយេសុ នត្ថិ វត្តព្ពំ។

៣. មេឃិយសុត្តវណ្ណនា

៣. តតិយេ (ឧទា. អដ្ឋ. ៣១) មេឃិយោតិ តស្ស ថេរស្ស នាមំ។ ឧបដ្ឋាកោ ហោតីតិ បរិចារកោ ហោតិ។ ភគវតោ ហិ បឋមបោធិយំ ឧបដ្ឋាកា អនិពទ្ធា អហេសុំ។ ឯកទា នាគសមាលោ, ឯកទា នាគិតោ, ឯកទា ឧបវាណោ, ឯកទា សុនក្ខត្តោ, ឯកទា ចុន្ទោ សមណុទ្ទេសោ , ឯកទា សាគតោ, ឯកទា មេឃិយោ, តទាបិ មេឃិយត្ថេរោវ ឧបដ្ឋាកោ ហោតិ។ តេនាហ “តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា មេឃិយោ ភគវតោ ឧបដ្ឋាកោ ហោតី”តិ។

កិមិកាឡាយាតិ កាឡកិមីនំ ពហុលតាយ “កិមិកាឡា”តិ លទ្ធនាមាយ នទិយា។ ជង្ឃាវិហារន្តិ ចិរនិសជ្ជាយ ជង្ឃាសុ ឧប្បន្នកិលមថវិនោទនត្ថំ វិចរណំ។ បាសាទិកន្តិ អវិរឡរុក្ខតាយ សិនិទ្ធបត្តតាយ ច បស្សន្តានំ បសាទំ អាវហតីតិ បាសាទិកំ។ សន្ទច្ឆាយតាយ មនុញ្ញភូមិភាគតាយ ច អន្តោ បវិដ្ឋានំ បីតិសោមនស្សជននេន ចិត្តំ រមេតីតិ រមណីយំ។ អលន្តិ បរិយត្តំ, យុត្តន្តិបិ អត្ថោ។ បធានត្ថិកស្សាតិ បធានេន ភាវនានុយោគេន អត្ថិកស្ស។ យស្មា សោ បធានកម្មេ យុត្តោ បធានកម្មិកោ នាម ហោតិ, តស្មា វុត្តំ “បធានកម្មិកស្សា”តិ។ អាគច្ឆេយ្យាហន្តិ អាគច្ឆេយ្យំ អហំ។ ថេរេន កិរ បុព្ពេ តំ ឋានំ អនុប្បដិបាដិយា បញ្ច ជាតិសតានិ រញ្ញា ឯវ សតា អនុភូតបុព្ពំ ឧយ្យានំ អហោសិ, តេនស្ស ទិដ្ឋមត្តេយេវ តត្ថ វិហរិតុំ ចិត្តំ នមិ។

យាវអញ្ញោបិ កោចិ ភិក្ខុ អាគច្ឆតីតិ អញ្ញោ កោចិបិ ភិក្ខុ មម សន្តិកំ យាវ អាគច្ឆតិ, តាវ អាគមេហីតិ អត្ថោ។ “កោចិ ភិក្ខុ ទិស្សតី”តិបិ បាឋោ, “អាគច្ឆតូ”តិបិ បឋន្តិ, តថា “ទិស្សតូ”តិបិ។ នត្ថិ កិញ្ចិ ឧត្តរិ ករណីយន្តិ ចតូសុ សច្ចេសុ ចតូហិ មគ្គេហិ បរិញ្ញាទីនំ សោឡសន្ន កិច្ចានំ កតត្តា អភិសម្ពោធិយា វា អធិគតត្តា តតោ អញ្ញំ ឧត្តរិ ករណីយំ នាម នត្ថិ។ ចតូសុ សច្ចេសុ ចតុន្នំ កិច្ចានំ កតត្តាតិ ឥទំ បន មគ្គវសេន លព្ភមានំ ភេទំ អនុបេក្ខិត្វា វុត្តំ។ អត្ថិ កតស្ស បដិចយោតិ មយ្ហំ សន្តានេ និប្ផាទិតស្ស សីលាទិធម្មស្ស អរិយមគ្គស្ស អនធិគតត្តា តទត្ថំ បុន វឌ្ឍនសង្ខាតោ បដិចយោ អត្ថិ, វឌ្ឍិតព្ពោតិ អត្ថោ។

តិវិធនាដកបរិវារោតិ មហន្តិត្ថិយោ មជ្ឈិមិត្ថិយោ អតិតរុណិត្ថិយោតិ ឯវំ វុឌ្ឍកុមារិកកញ្ញាវត្ថាហិ តិវិធាហិ នាដកិត្ថីហិ បរិវុតោ។ អកុសលវិតក្កេហីតិ យថាវុត្តេហិ កាមវិតក្កាទីហិ។ អបរេ បន “តស្មិំ វនសណ្ឌេ បុប្ផផលបល្លវាទីសុ លោភវសេន កាមវិតក្កោ,

លទស្សនាត់ បក្ខិអាឌីត់ សង្គស្សចនេត ញ្ញាបិងចិតក្កោ, ទលេង្ហអាឌីហិ ទេតស់ ចិទេហេឌតាឆិប្បាទេឃត ចិហិសាចិតក្កោ៍ ‘ព្ពទេឆចាហំ ចទេសឃ្យ’ត្តិ តត្ថ សាទេបក្ខតាចទេសត ចា កាយចិតក្កោ, ចតចទេក តត្ថ តត្ថ ឌិប្ហា ទេតស៊ ចិត្តទ្យុទ្ធតេត ញ្ញាបិងចិតក្កោ, ទេតស់ ចិទេហេឌតាឆិប្បាទេឃត ចិហិសាចិតក្កោ តស្ស ក្ខបប្បជ្ជតី”តិ ចងត្តិ៍ ឃធា តធា ចា តស្ស មិច្ឆាចិតក្កប្បចត្តិទេឃច អន្ទ្រិឃការទេឈំ៍ អន្ទ្រិឃំ ចត, ទេកាតិ កទេហលន្ទ្រិឃំ តាយ កិទេទត់ ៍ ឃធា អាឃប្ហា អាគទេក្ខា កកចទេតា ចលិឃកត្តំ ឌិប្ហា អទេចាច “អន្ទ្រិឃំ, កទេត្ត, អត្តុតំ, កទេត្ត”តិ (សំ៍ តិ៍ ៥៍៥១១)៍ សប្បទិចាទិតាតិ ទេចាកិល្លា៍ អត្តតិ កទ្យុមិប្បូ ៧កទេត្តបិ ឌាហ្យចចត់ ឌិស្សតិ៍ “អត្ថាសទេត្តា”តិបិ បិទេធា៍ កប្ហា បតស្ស កកចា តត្ថ កឃត់ អត្យុឌាតិ? “អតត្យុញ្ញាទេតាបិ ចាឃំ ឃំ ឞ្ហហាឃ កន្តិស្សទេតច, បទិចាទេកាយតាឃ ឃទេញ្ញា កកចា កត្តុំ ត ទេឌតីតិ ចស្ស សិឃា អញ្ញាឆត្តំ, តងស្ស ឌីឈទត្តំ អហិតាឃ ទ្យុក្ខាឃ សំចទេត្តឃ្យា”តិ អត្យុឌាតិ៍

៧ចំ តស្មិំ អត្តទេតា បចត្តិំ អាទេទាទេចត្វា តិសិទេត្ត អធស្ស កកចា សប្បាឃឆឲ្យំ ទេឌទេសទេត្តា “អបទិបក្កាឃ, ទេឃឈិឃ, ទេចទេតាចិប្បត្តិឃា”តិអាឌិឃាហ៍ តត្ថ “អបទិបក្កាឃា”តិ បទិបិកំ អប្បត្តាឃ៍ ទេចទេតាចិប្បត្តិឃាតិ កិទេលទេសហិ ទេចតទេសា ចិប្បត្តិឃា៍ ប្យុព្ហកាទេក ហិ តងក្កចទេសត ទេចច ចិក្ខប្ពតចទេសត ច ទេចតទេសា ចិប្បត្តិ ទេហាតិ, អបទកាទេក សប្បូទេន្ទងចទេសត ទេចច បឌិប្បស្សន្ធិចទេសត ច៍ សាឃំ ចិប្បត្តិ ទេហដ្ឋា ចិត្តាទេទតា កឆិតាច, តប្ហា តត្ថ ទ្យុត្តតទេឃត ទេចឌិតព្ហា៍ តត្ថ ចិប្បត្តិបទិបិចតីទេឃហិ ឆទេប្យុហិ អាឃទេឃ បទិបិចិទេត ទេសាឆិទេត ចិបស្សតាឃ ឃក្កកត្តុំ កណ្ហត្តិឃា បទិបិកំ កន្ទត្តិឃា ទេចទេតាចិប្បត្តិ បទិបក្កា តាយ ទេហាតិ, តងកាទេច អបទិបក្កា៍

កតទេម បត ចិប្បត្តិបទិបិចតីឃា ឆប្យា? សង្គ្រិឃាឌីត់ ចិស្សង្គិកទេលចទេសត បត្តទេស ឆប្យា ទេចឌិតព្ហា៍ ទ្យុត្តទេញ្ញាត់ –

“អស្សទេទ្ធ ប្យុក្កទេល បទិចជ្ជឃទេតា, សទេទ្ធ ប្យុក្កទេល ទេសចទេតា កឌទេតា បឃិទ្យុបិសទេតា, បសាឌតីទេឃ ស្យុត្តទេត្ត បច្ចទេចក្ខទេតា ព្ពទេឃហិ តីហាកាទេទហិ សង្គ្រិឃំ ចិស្យុជ្ឈតិ៍

“ក្យុសីទេត ប្យុក្កទេល បទិចជ្ជឃទេតា, អាទេទ្ធចីទិទេឃ ប្យុក្កទេល ទេសចទេតា កឌទេតា បឃិទ្យុបិសទេតា, សប្បប្បធាទេត បច្ចទេចក្ខទេតា ព្ពទេឃហិ តីហាកាទេទហិ ចីទិឃិទ្រិឃំ ចិស្យុជ្ឈតិ៍

“ប្បុដ្ឋស្សតី ប្យុក្កទេល បទិចជ្ជឃទេតា, ក្ខបដ្ឋិតស្សតី ប្យុក្កទេល ទេសចទេតា កឌទេតា បឃិទ្យុបិសទេតា, សតិបដ្ឋាទេត បច្ចទេចក្ខទេតា ព្ពទេឃហិ តីហាកាទេទហិ សតិទ្រិឃំ ចិស្យុជ្ឈតិ៍

“អសមាហិទេត ប្យុក្កទេល បទិចជ្ជឃទេតា, សមាហិទេត ប្យុក្កទេល ទេសចទេតា កឌទេតា បឃិទ្យុបិសទេតា, ឈាតចិទេមាទេក្ខ បច្ចទេចក្ខទេតា ព្ពទេឃហិ តីហាកាទេទហិ សមាឆិទ្រិឃំ ចិស្យុជ្ឈតិ៍

“ទ្យុប្បទេញ្ញា ប្យុក្កទេល បទិចជ្ជឃទេតា, បញ្ញាចទេត្ត ប្យុក្កទេល ទេសចទេតា កឌទេតា បឃិទ្យុបិសទេតា, កម្ភីទញាណចទិឃំ បច្ចទេចក្ខទេតា ព្ពទេឃហិ

តីហាការេហិ បញ្ញិន្ទ្រិយំ វិសុជ្ឈតិ។

“ឥតិ ឥមេ បញ្ច បុគ្គលេ បរិវជ្ជយតោ, បញ្ច បុគ្គលេ សេវតោ ភជតោ បយិរុបាសតោ, បញ្ច សុត្តន្តេ បច្ចវេក្ខតោ ឥមេហិ បន្នរសហិ អាការេហិ ឥមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ វិសុជ្ឈន្តី”តិ (បដិ· ម· ១·១៣៣)។

អបរេហិបិ បន្នរសហិ អាការេហិ ឥមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ វិសុជ្ឈន្តិ។ អបរេបិ បន្នរស ធម្មា វិមុត្តិបរិបាចនីយា។ សទ្ធាបញ្ចមានិ ឥន្ទ្រិយានិ, អនិច្ចសញ្ញា អនិច្ចេ, ទុក្ខសញ្ញា ទុក្ខេ, អនត្តសញ្ញា, បហានសញ្ញា, វិរាគសញ្ញាតិ ឥមា បញ្ច និព្ពេធភាគិយា សញ្ញា, កល្យាណមិត្តតា, សីលសំវរោ, អភិសល្លេខតា, វីរិយារម្ភោ, និព្ពេធិកបញ្ញាតិ។ តេសុ វេនេយ្យជ្ឈាសយានុកូលតោ សត្ថា វេនេយ្យស្ស មេឃិយត្ថេរស្ស អជ្ឈាសយវសេន ឥធ កល្យាណមិត្តតាទយោ វិមុត្តិបរិបាចនីយេ ធម្មេ ទេសេន្តោ “បញ្ច ធម្មា បរិបក្កាយ សំវត្តន្តី”តិ វត្វា តេ វិត្ថារេន្តោ “ឥធ, មេឃិយ, ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ ហោតី”តិអាទិមាហ។

តត្ថ កល្យាណមិត្តោតិ កល្យាណោ ភទ្ទោ សុន្ទរោ មិត្តោ ឯតស្សាតិ កល្យាណមិត្តោ។ យស្ស សីលាទិគុណសម្បន្នោ “អឃស្ស តាតា ហិតស្ស វិធាតា”តិ ឯវំ សព្វាការេន ឧបការោ មិត្តោ ហោតិ, សោ បុគ្គលោ កល្យាណមិត្តោ។ យថាវុត្តេហិ កល្យាណបុគ្គលេហិ ច សព្វិរិយាបថេសុ សហ អយតិ បវត្តតិ, ន វិនា តេហីតិ កល្យាណសហាយោ។ កល្យាណបុគ្គលេសុ ឯវ ចិត្តេន ចេវ កាយេន ច និន្នបោណបព្ភារភាវេន បវត្តតីតិ កល្យាណសម្បវង្កោ។ បទត្តយេន កល្យាណមិត្តសំសគ្គេ អាទរំ ឧប្បាទេតិ។ អយំ កល្យាណមិត្តតាសព្វតោ ព្រហ្មចរិយវាសស្ស អាទិភាវតោ សព្វេសញ្ច កុសលធម្មានំ ពហុការតាយ បធានការណតោ ច ឥមេសុ បញ្ចសុ ធម្មេសុ អាទិតោ វុត្តត្តា បធេយា អតច្ឆធម្មា អវិសុទ្ធានំ សទ្ធាទីនំ វិសុទ្ធិការណវសេន ចេតោវិមុត្តិយា បរិបក្កាយ សំវត្តតិ។ វុត្តញ្ច កល្យាណមិត្តស្ស ពហុការតា បធានតា ច “ឧបឌ្ឍមិទំ, ភន្តេ, ព្រហ្មចរិយស្ស យទិទំ កល្យាណមិត្តតា”តិ វទន្តំ ធម្មភណ្ឌាគារិកំ “មា ហេវំ, អានន្ទា”តិ ទ្វិក្ខត្តុំ បដិសេធេត្វា “សកលមេវ ហិទំ, អានន្ទ, ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា”តិ – អាទិវុត្តបទេហិ (សំ· និ· ១·១២៩; ៥·២) វេទិតព្វា។

បុន ចបរន្តិ បុន ច អបរំ ធម្មជាតំ។ សីលវាតិ ឯត្ថ កេនដ្ឋេន សីលំ? សីលនដ្ឋេន សីលំ។ កិមិទំ សីលនំ នាម? សមាធានំ, កាយកម្មាទីនំ សុសីល្យវសេន អវិប្បកិណ្ណតាតិ អត្ថោ។ អថ វា ឧបធារណំ, យថាវុត្តកុសលធម្មានំ បតិដ្ឋានវសេន អាធារភាវោតិ អត្ថោ។ តស្មា សីលេតិ, សីលតីតិ វា សីលំ។ អយំ តាវ សទ្ទលក្ខណនយេន សីលដ្ឋោ។ អបរេ បន “សិរដ្ឋោ សីលដ្ឋោ, សីតលដ្ឋោ, សីលដ្ឋោ”តិ និរុត្តិនយេន អត្ថំ វណ្ណេន្តិ។ តយិទំ បារិបូរិតោ អតិសយតោ វា សីលំ អស្ស អត្ថីតិ សីលវា, សីលសម្បន្នោតិ អត្ថោ។

យថា ច សីលវា ហោតិ សីលសម្បន្នោ, តំ ទស្សេតុំ “បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ បាតិមោក្ខន្តិ សិក្ខាបទសីលំ។ តញ្ហិ យោ នំ បាតិ រក្ខតិ, តំ មោក្ខេតិ មោចេតិ អាបាយិកាទីហិ ទុក្ខេហីតិ បាតិមោក្ខំ។ សំវរណំ សំវរោ, កាយវាចាហិ អវីតិក្កមោ។ បាតិមោក្ខមេវ សំវរោ បាតិមោក្ខសំវរោ, តេន សំវុតោ បិហិតកាយវាចោតិ បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ។ ឥទមស្ស តស្មឹ សីលេ

បតិដ្ឋិតកាចបរិឌឹបត៌ ចិហេតីតិ តឝត្យុរុបចិហារេយដ្កិកាចបរិឌឹបត៌ អាចារេកោចរេយ្យេត្កាតិ េហដ្ឋា បិតិេយាក្លរ៉ចរេយ្យ ក្ដុបរិ ចិេសេយាត៌ េឃាកយ្យ ច ក្ដុបការឆយ្ហុបរិឌឹបត៌ អញ្ញយេត្តស្បុ ចេឌ្ឍស្បុ កឃឝយ្យាឌិតិ បិតិេយាក្លឹលេតា អចចតឆយ្ហុតាបរិឌឹបត៌ េយាឝាឃាតិ សិក្លាបឝាត៌ អតចេសេសេតា អាឝាតបរិឌឹបត៌ សិក្លតីតិ សិក្លាឃ េយដ្កិកាចបរិឌឹបត៌ សិក្លាបេឝស្ទតិ សិក្លិតត្តាឆយ្ហុបរិឌឹបត៌

អបេរា តេយា – កិេលយាត៌ ឝាលចកាចេតា បិបកិរិឃាឃ ស្បុករកាចេតា បុដ្ឋាកិរិឃាឃ ច ឝ្យុក្ករកាចេតា ឝាហ្យុក្លតិ អបិេយស្បុ បតតសឹេលិតិ បិតី, បុត្យុឌ្ឍេតា អតិដ្ឋតាឃ ចា កចាឌីស្បុ កយ្ហុេចក្យុក្លិេត្តា ឈដ៏ឃត្តិ ចិឃ អតចដ្ឋារេតត បរិឌ្ឍយតេតា កយតសឹេលិតិ បិតី៍ យរណចេសត ចា តយិក្យាយិក្យសត្តតិការេយ អត្តកាចយ្យ បតតសឹេលិ ចា បិតី, សត្តសត្តារេតា, ឌិត្តេយច ចា៍ តំ បិតិត៌ រ៉េសារឝ្យុក្លេតា េយារក្លតីតិ បិតិេយាក្លា៍ ឌិត្តយ្យ ហិ ចិេយារក្លត េសត្តា “ចិយុេត្តា”តិ ឝ្យុដ្ឋតិ៍ ឝ្យុត្តឌិក្យា“ឌិត្តេចាឝាតា ចិស្បុដ្ឋត្តិ”តិ (រ៉៍ តិ៍ ៦៍១០០), “អត្យុបិឝាឃ អាសេចហិ ឌិត្តិ ចិយុត្ត”ត្តិ (យហាច៍ ៦ប៉) ច៍

អឆ ចា អចិឌ្ឍាឌិេហត្យុតា រ៉េសារេរ បតតិ កដ្ឋតិ បចត្តតីតិ បិតិ៍ “អចិឌ្ឍាតិចរណាត៌ សត្តាត៌ តញ្ញារ៉េឃាឌតាត៌ សត្ថាចត៌ រ៉េសេត”ត្តិ (រ៉៍ តិ៍ ៦៍១៦៖) ហិ ឝ្យុត្តិ៍ តយ្យ បិតិេតា សត្តយ្យ តញ្ញាឌិរ៉កិេលសត្តឃេតា េយារក្លា ៦េតតាតិ បិតិេយាក្លា៍

អឆ ចា បិេតតិ ចិតិបិេតតិ ឝ្យុេក្លតិ បិតិ, ឌិត្តិ៍ ឝ្យុត្តឌិក្យា“ឌិេត្តត តិឃតី េលិេកា, ឌិេត្តត បរិកយ្យតី”តិ (រ៉៍ តិ៍ ១៍៩៦)៍ តយ្យ បិតិេតា េយារក្លា ៦េតតាតិ បិតិេយាក្លា៍ បតតិ ចា ៦េតត អបិឃឝ្យុេក្ល រ៉េសារឝ្យុេក្ល ចាតិ បិតិ, តញ្ញាឌិរ៉កិេលេសា៍ ឝ្យុត្តឌិក្យា“តញ្ញា ឌេតតិ បុរិរ៉ (រ៉៍ តិ៍ ១៍៣៥)៍ តញ្ញាឝ្យុតិេឃា បុរិេសា”តិ (អ៍ តិ៍ ៣៍៨; ត្កតិឝ្យុ៍ ១៥, ១០៥) ច អាឌិ៍ តេតា បិតិេតា េយារក្លាតិ បិតិេយាក្លា៍

អឆ ចា បតតិ ៦ត្តាតិ បិតិ, ល អដ្ឋត្តិកឌាហិរាតិ អាឃតតាតិ៍ ឝ្យុត្តឌិក្យា“លស្បុ េលិេកា សយ្យុបយ្យេត្កា, លស្បុ កុត្តាតិ សត្តច”ត្តិ (ស្បុ៍ តិ៍ ១លិ១)៍ តេតា លអដ្ឋត្តិកឌាហិរាឃតតសត្លាតេតា បិតិេតា េយារក្លាតិ បិតិេយាក្លា៍ អឆ ចា បិេតា ចិតិបិេតា អយ្យ អត្តិតិ បិតី, រ៉េសារេរា៍ តេតា េយារក្លាតិ បិតិេយាក្លា៍ អឆ ចា សត្តេលិកាឆិបតិកាចេតា ឆយ្ហិយ្យេរា កកចា បតីតិ ឝ្យុដ្ឋតិ, យុដ្ឋតិ ៦េតតាតិ េយារក្លា, បតិេតា េយារក្លា េតត បត្តាតត្តាតិ បតិេយារក្លា, បតិេយារក្លា ៦ច បិតិេយាក្លា៍ សត្តាក្យុណាត៌ ចា យ្ហុលកាចេតា ក្ដុត្តយេដ្ឋត បតិ ច េសា ឃឆាឝ្យុេត្តតេត្តត េយារក្លា ចាតិ បតិេយារក្លា, បតិេយារក្លា ៦ច បិតិេយាក្លា៍ តឆា ហិ ឝ្យុត្តិ “បិតិេយាក្លត្តិ អាឌិេយត៌ យ្យុលេយត៌ បយ្យុលេយត”ត្តិ (យហាច៍ ១៦៥) ចិត្តាេរា៍

អឆ ចា ប-ត្តតិ បការេរ, អតីតិ អដ្ឋត្តេត្ត តិបិេតា, តស្ហុា បការេរហិ អដ្ឋត្តិ េយារក្លតីតិ បិតិេយាក្លា៍ ត្កឝឌិក្យាសឹលិ សយំ តឝដ្កចេសត, េយាឆិសហិតំ បត្តារហិតដ្ឋា ចិក្លយ្ហុតចេសត សយុេឆ្ហឝចេសត អដ្ឋត្តិ េយារក្លតិ េយារចតីតិ បិតិេយាក្លា៍ បតិ បតិ េយារក្លាតិ ចា បតិេយារក្លា, តយ្យាតយ្យាឌិតិក្កយេឝាសេតា បេដ្ឋក៌ េយារក្លាតិ អេត្តា៍ បតិេយារក្លា ៦ច បិតិេយាក្លា៍ េយារក្លាតិ ចា តិត្តាត៌, តយ្យ េយាក្លយ្យ បដិតិយ្ហត្តេតាតិ បតិេយារក្លា៍ សឹលរ៉ចេរា ហិ ស្បុរិឃយ្យ អត្យុញ្ញក្កយត៌ ចិឃ តិត្តាតយ្យ ក្ដុឝឃត្តេតា តយ្យដិការេកាច ឃឆារេហំ

ᨠᩥᩃᩮᩈᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨸᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨸᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮᩣᨿᩮᩅ ᨸᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ ᨸᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣᨽᩥᨾᩩᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᨸᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩴ, ᨸᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨾᩮᩅ ᨸᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨲᩣᩅ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᨴ᩠ᨴᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᩈᩴᩅᩁᨲᩥ ᨸᩥᨴᩉᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩈᩴᩅᩁᩮᩣ, ᨸᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨾᩮᩅ ᩈᩴᩅᩁᩮᩣᨲᩥ ᨸᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩮᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᩅᩥᩁᨲᩥᨿᩮᩣ ᨧᩮᨲᨶᩣ ᨧ, ᨲᩮᨶ ᨸᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩮᨶ ᩏᨸᩮᨲᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨸᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ – “ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨸᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩮᨶ ᩏᨸᩮᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾᩩᨸᩮᨲᩮᩣ ᩏᨸᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨸᩤᨲᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣ”ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪕᪑᪑)᪨

ᩅᩥᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᩍᩁᩥᨿᩣᨸᨳᩅᩥᩉᩣᩁᩮᨶ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ ᩍᩁᩥᨿᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩋᩣᨧᩣᩁᨣᩮᩣᨧᩁᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᩊᩩᨴᩣᨶᩣᨴᩥᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨩᩦᩅᩔ ᨠᩣᨿᨸᩤᨣᨻ᩠ᨽᩥᨿᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᨧ ᩋᨠᩁᨱᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᩋᨶᩣᨧᩣᩁᩴ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᨿᩥᨠᩮᩣ ᩋᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ, ᩅᩣᨧᩈᩥᨠᩮᩣ ᩋᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ, ᨠᩣᨿᩥᨠᩅᩣᨧᩈᩥᨠᩮᩣ ᩋᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᩣᩁᩩᨸ᩠ᨸᩋᩣᨧᩣᩁᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩮᩈᩥᨿᩣᨴᩥᩋᨣᩮᩣᨧᩁᩴ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩤᨲᩣᨴᩥᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲᩩᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᨣᩮᩣᨧᩁᨧᩁᨱᩮᨶ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᨧᩣᩁᨣᩮᩣᨧᩁᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨

ᩋᨸᩥ ᨧ ᨿᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨣᩤᩁᩅᩮᩣ ᩈᨸ᩠ᨸᨲᩥᩔᩮᩣ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᩈᩩ ᩈᨣᩤᩁᩅᩮᩣ ᩈᨸ᩠ᨸᨲᩥᩔᩮᩣ ᩉᩥᩁᩮᩣᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᩩᨶᩥᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᩩᨸᩤᩁᩩᨲᩮᩣ ᨸᩤᩈᩣᨴᩥᨠᩮᨶ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩮᨶ ᩅᩥᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩮᨶ ᩈᨾᩥᨬ᩠ᨩᩥᨲᩮᨶ ᨸᩈᩣᩁᩥᨲᩮᨶ ᩍᩁᩥᨿᩣᨸᨳᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮᩈᩩ ᨣᩩᨲ᩠ᨲᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᩮ ᨾᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩪ ᨩᩣᨣᩁᩥᨿᩴ ᩋᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲᩥᩈᨾ᩠ᨸᨩᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨸᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᩣᨽᩥᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩥᨠᩮᩈᩩ ᩈᨠ᩠ᨠᨧ᩠ᨧᨠᩣᩁᩦ ᨣᩁᩩᨧᩥᨲ᩠ᨲᩦᨠᩣᩁᨻᩉᩩᩃᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩋᩣᨧᩣᩁᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨

ᨣᩮᩣᨧᩁᩮᩣ ᨸᨶ ᩏᨸᨶᩥᩔᨿᨣᩮᩣᨧᩁᩮᩣ, ᩋᩣᩁᨠ᩠ᨡᨣᩮᩣᨧᩁᩮᩣ, ᩏᨸᨶᩥᨻᨶ᩠ᨵᨣᩮᩣᨧᩁᩮᩣᨲᩥ ᨲᩥᩅᩥᨵᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩣ ᨴᩈᨠᨳᩣᩅᨲ᩠ᨳᩩᨣᩩᨱᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨿᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩋᩔᩩᨲᩴ ᩈᩩᨱᩣᨲᩥ, ᩈᩩᨲᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᨴᩤᨸᩮᨲᩥ, ᨠᨦ᩠ᨡᩴ ᩅᩥᨲᩁᨲᩥ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩏᨩᩩᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩈᩣᨴᩮᨲᩥ, ᨿᩔ ᨧ ᩋᨶᩩᩈᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᨯ᩠ᨰᨲᩥ, ᩈᩦᩃᩮᨶ, ᩈᩩᨲᩮᨶ, ᨧᩣᨣᩮᨶ, ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩅᨯ᩠ᨰᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩏᨸᨶᩥᩔᨿᨣᩮᩣᨧᩁᩮᩣ᪨

ᨿᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨥᩁᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩅᩦᨳᩥᩴ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩒᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨿᩩᨣᨾᨲ᩠ᨲᨴᩔᩦ ᩈᩴᩅᩩᨲᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨶ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨶ ᩋᩔᩴ, ᨶ ᩁᨳᩴ , ᨶ ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ, ᨶ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᩴ, ᨶ ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨶ ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᩏᩃ᩠ᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨶ ᩋᨵᩮᩣ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨶ ᨴᩥᩈᩣᩅᩥᨴᩥᩈᩴ ᨸᩮᨠ᩠ᨡᨾᩣᨶᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᩋᩣᩁᨠ᩠ᨡᨣᩮᩣᨧᩁᩮᩣ᪨

ᩏᨸᨶᩥᨻᨶ᩠ᨵᨣᩮᩣᨧᩁᩮᩣ ᨸᨶ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨲᩥᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ, ᨿᨲ᩠ᨳ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨸᨶᩥᨻᨶ᩠ᨵᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ – “ᨠᩮᩣ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨣᩮᩣᨧᩁᩮᩣ ᩈᨠᩮᩣ ᨸᩮᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣ ᩅᩥᩈᨿᩮᩣ, ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨲᩥᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ”ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪓᪗᪒)᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨸᨶᩥᩔᨿᨣᩮᩣᨧᩁᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩍᨲᩁᩮᩈᩴ ᩅᩈᩮᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨣᩮᩣᨧᩁᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩍᨲᩥ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩋᩣᨧᩣᩁᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩍᨾᩣᨿ ᨧ ᨣᩮᩣᨧᩁᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᨧᩣᩁᨣᩮᩣᨧᩁᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨

អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវីតិ អប្បមត្តកត្តា អណុប្បមាណេសុ អស្សតិយា អសញ្ចិច្ច អាបន្នសេខិយអកុសលចិត្តុប្បាទាទិភេទេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សនសីលោ។ យោ ហិ កិញ្ច បរមាណុមត្តំ វជ្ជំ អដ្ឋសដ្ឋិយោជនសតសហស្សុព្ពេធសិនេរុបព្ពតរាជសទិសំ កត្វា បស្សតិ, យោបិ សព្ពលហុកំ ទុព្ភាសិតមត្តំ បារាជិកសទិសំ កត្វា បស្សតិ, អយម្បិ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវី នាម។ សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសូតិ យំកិញ្ចិ សិក្ខាបទេសុ សិក្ខិតព្ពំ, តំ សព្ពេន សព្ពំ សព្ពថា សព្ពំ អនវសេសំ សមាទិយិត្វា សិក្ខតិ, វត្តតិ បូរេតីតិ អត្ថោ។

អភិសល្លេខិកាតិ អតិវិយ កិលេសានំ សល្លេខនីយា, តេសំ តនុករណាយ បហានាយ យុត្តរូបា។ ចេតោវិវរណសប្បាយាតិ ចេតសោ បដិច្ឆាទកានំ នីវរណានំ ទូរីភាវករណេន ចេតោវិវរណសង្ខាតានំ សមថវិបស្សនានំ សប្បាយា, សមថវិបស្សនាចិត្តស្សេវ វា វិវរណាយ បាកដីករណាយ វា សប្បាយា ឧបការិកាតិ ចេតោវិវរណសប្បាយា។

ឥទានិ យេន និព្ពិទាទិអាវហនេន អយំ កថា អភិសល្លេខិកា ចេតោវិវរណសប្បាយា ច នាម ហោតិ, តំ ទស្សេតុំ “ឯកន្តនិព្ពិទាយា”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ ឯកន្តនិព្ពិទាយាតិ ឯកំសេនេវ វដ្ដទុក្ខតោ និព្ពិន្ទនត្ថាយ។ វិរាគាយ និរោធាយាតិ តស្សេវ វិរជ្ជនត្ថាយ ច និរុជ្ឈនត្ថាយ ច។ ឧបសមាយាតិ សព្ពកិលេសវូបសមាយ។ អភិញ្ញាយាតិ សព្ពស្សបិ អភិញ្ញេយ្យស្ស អភិជាននាយ។ សម្ពោធាយាតិ ចតុសច្ចសម្ពោធាយ។ និព្ពានាយាតិ អនុបាទិសេសនិព្ពានាយ។ ឯតេសុ ហិ អាទិតោ តីហិ បទេហិ វិបស្សនា វុត្តា, ទ្វីហិ និព្ពានំ វុត្តំ។ សមថវិបស្សនា អាទិ កត្វា និព្ពានបរិយោសានោ អយំ សល្លេខោ ឧត្តរិមនុស្សធម្មោ ទសកថាវត្ថុលាភិនោ សិជ្ឈតីតិ ទស្សេតិ។

ឥទានិ តំ កថំ វិភជិត្វា ទស្សេន្តោ “អប្បិច្ឆកថា”តិអាទិមាហ។ តត្ថ អប្បិច្ឆោតិ និរិច្ឆោ, តស្ស កថា អប្បិច្ឆកថា, អប្បិច្ឆភាវប្បដិសំយុត្តកថា វា អប្បិច្ឆកថា។ ឯត្ថ ច អត្រិច្ឆោ, បាបិច្ឆោ, មហិច្ឆោ, អប្បិច្ឆោតិ ឥច្ឆាវសេន ចត្តារោ បុគ្គលា។ តេសុ អត្តនោ យថាលទ្ធេន លាភេន អតិត្តោ ឧបរូបរិ លាភំ ឥច្ឆន្តោ អត្រិច្ឆោ នាម។ យំ សន្ធាយ –

“ចតុព្ភិ អដ្ឋជ្ឈគមា, អដ្ឋាហិបិ ច សោឡស;

សោឡសាហិ ច ពាត្តិំស, អត្រិច្ឆំ ចក្កមាសទោ;

ឥច្ឆាហតស្ស បោសស្ស, ចក្កំ ភមតិ មត្ថកេ”តិ។ (ជា។ ១។១។១០៤) ច;

“អត្រិច្ឆំ អតិលោភេន, អតិលោភមទេន ចា”តិ។ ច វុត្តំ;

លាភសក្ការសិលោកនិកាមយមានាយ អសន្តគុណសម្ភាវនាធិប្បាយោ បាបិច្ឆោ។ យំ សន្ធាយ វុត្តំ “ឥធេកច្ចោ អស្សទ្ធោ សមានោ

'សទ្ធោតិ មំ ជនោ ជានាតូ'តិ ឥច្ឆតិ, ទុស្សីលោ សមានោ 'សីលវាតិ មំ ជនោ ជានាតូ'តិ ឥច្ឆតី"តិអាទិ (វិភ។ ៨៥១)។

សន្តគុណសម្ភាវនាធិប្បាយេន បដិគ្គហណេ អមត្តញ្ញុ មហិច្ឆោ, តំ សន្ធាយ វុត្តំ "ឥធេកច្ចោ សទ្ធោ សមានោ 'សទ្ធោតិ មំ ជនោ ជានាតូ'តិ ឥច្ឆតិ, សីលវា សមានោ 'សីលវាតិ មំ ជនោ ជានាតូ'តិ ឥច្ឆតី"តិអាទិ។ ទុប្បូរយតាយ ហិស្ស វិជាតមាតាបិ ចិត្តំ គហេតុំ ន សក្កោតិ។ តេនេតំ វុច្ចតិ –

"អគ្គិក្ខន្ធោ សមុទ្ទោ ច, មហិច្ឆោ ចាបិ បុគ្គលោ;

សកដេន បច្ចយេ ទេន្តុ, តយោបេតេ អតប្បយា"តិ។

ឯតេ បន អត្រិច្ឆតាទិទោសេ អារកា វិវជ្ជេត្វា សន្តគុណនិគូហនាធិប្បាយេន បដិគ្គហណេ ច មត្តញ្ញូ អប្បិច្ឆោ។ អត្តនិ វិជ្ជមានម្បិ គុណំ បដិច្ឆាទេតុកាមតាយ សទ្ធោ សមានោ "សទ្ធោតិ មំ ជនោ ជានាតូ"តិ ន ឥច្ឆតិ, សីលវា, ពហុស្សុតោ, បវិវិត្តោ, អារទ្ធវីរិយោ, ឧបដ្ឋិតស្សតិ, សមាហិតោ, បញ្ញវា សមានោ "បញ្ញវាតិ មំ ជនោ ជានាតូ"តិ ន ឥច្ឆតិ។ ស្វាយំ បច្ចយប្បិច្ឆោ, ធុតង្គប្បិច្ឆោ, បរិយត្តិអប្បិច្ឆោ អធិគមប្បិច្ឆោតិ ចតុព្ពិធោ។ តត្ថ ចតូសុ បច្ចយេសុ អប្បិច្ឆោ បច្ចយទាយកំ ទេយ្យធម្មំ អត្តនោ ថាមញ្ច ឱលោកេត្វា សចេបិ ហិ ទេយ្យធម្មោ ពហុ ហោតិ, ទាយកោ អប្បំ ទាតុកាមោ, ទាយកស្ស វសេន អប្បមេវ គណ្ហាតិ។ ទេយ្យធម្មោ ចេ អប្បោ, ទាយកោ ពហុំ ទាតុកាមោ, ទេយ្យធម្មស្ស វសេន អប្បមេវ គណ្ហាតិ។ ទេយ្យធម្មោបិ ចេ ពហុ, ទាយកោបិ ពហុំ ទាតុកាមោ, អត្តនោ ថាមំ ញត្វា បមាណយុត្តមេវ គណ្ហាតិ។ ឯវរូបោ ហិ ភិក្ខុ អនុប្បន្នំ លាភំ ឧប្បាទេតិ, ឧប្បន្នំ លាភំ ថាវរំ ករោតិ, ទាយកានំ ចិត្តំ អារាធេតិ។ ធុតង្គសមាទានស្ស បន អត្តនិ អត្ថិភាវំ ន ជានាបេតុកាមោ ធុតង្គប្បិច្ឆោ។ យោ អត្តនោ ពហុស្សុតភាវំ ជានាបេតុំ ន ឥច្ឆតិ, អយំ បរិយត្តិអប្បិច្ឆោ។ យោ បន សោតាបន្នាទីសុ អញ្ញតរោ ហុត្វា សព្រហ្មចារីនម្បិ អត្តនោ សោតាបន្នាទិភាវំ ជានាបេតុំ ន ឥច្ឆតិ, អយំ អធិគមប្បិច្ឆោ។ ឯវមេតេសំ អប្បិច្ឆានំ យា អប្បិច្ឆតា, តស្សា សទ្ធឹ សន្តុស្សតាទិវិធិតា អនេកាការវោការានិសំសវិភាវនវសេន សប្បដិបក្ខស្ស អត្រិច្ឆតាទិភេទស្ស ឥច្ឆាចារស្ស អាទីនវវិភាវនវសេន ច បវត្តា កថា អប្បិច្ឆកថា។

សន្តុដ្ឋិកថាតិ ឯត្ថ សន្តុដ្ឋីតិ សកេន អត្តនា លទ្ធេន តុដ្ឋិ សន្តុដ្ឋិ។ អថ វា វិសមំ បច្ចយិច្ឆំ បហាយ សមំ តុដ្ឋិ សន្តុដ្ឋិ, សន្តេន វា វិជ្ជមានេន តុដ្ឋិ សន្តុដ្ឋិ។ វុត្តញ្ហេតំ –

"អតីតំ នានុពទ្ធោ សោ, នប្បជប្បមនាគតំ;

បច្ចុប្បន្នេន យាបេន្តោ, សន្តុដ្ឋោតិ បវុច្ចតី"តិ។

ສຍ຺ຍາ ວາ ນາເຍນ ກກວຕາ ອນຸຎ຺ຎາຕປວິສິຕາ ປຈ຺ຈເຍຫິ ຕຸຏ຺ຐິ ສນ຺ຕຸຏ຺ຐິ, ອຕ຺ຖໂຕ ອິຕຣີຕຣປຈ຺ຈຍສນ຺ໂຕໂສ, ໂສ ທ຺ວາທສວິໂຘ ໂຫຕິ. ກຖໍ? ຈີວເຣ ຍຖາລາຠສນ຺ໂຕໂສ, ຍຖາພລສນ຺ໂຕໂສ, ຍຖາສາຣຸປ຺ປສນ຺ໂຕໂສຕິ ຕິວິໂຘ. ເອວໍ ປິຓ຺ຑປາຕາທີສຸ.

ຕຕ຺ຣາຍໍ ປເຠທວຓ຺ຓນາ – ອິຘ ຠິກ຺ຂຸ ຈີວຣໍ ລຠຕິ ສຸນ຺ທຣໍ ວາ ອສຸນ຺ທຣໍ ວາ, ໂສ ເຕເນວ ຍາເປຕິ, ອຎ຺ຎໍ ນ ປເຕ຺ຖຕິ, ລຠນ຺ໂຕປິ ນ ຄຓ຺ຫາຕິ, ອຍມສ຺ສ ຈີວເຣ ຍຖາລາຠສນ຺ໂຕໂສ. ອຖ ປນ ປກຕິທຸພ຺ພໂລ ວາ ໂຫຕິ ອາພາຘຊຣາຠິຠູໂຕ ວາ, ຄຣຸຈີວຣໍ ປາຣຸປນ຺ໂຕ ກິລມຕິ, ໂສ ສຠາເຄນ ຠິກ຺ຂຸນາ ສທ຺ຘິໍ ຕໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ລຫຸເກນ ຍາເປນ຺ໂຕປິ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐວ ໂຫຕິ, ອຍມສ຺ສ ຈີວເຣ ຍຖາພລສນ຺ໂຕໂສ. ອປໂຣ ປຓີຕປຈ຺ຈຍລາຠີ ໂຫຕິ, ໂສ ປຏ຺ຏຈີວຣາທີນໍ ອຎ຺ຎຕຣໍ ມຫຄ຺ຆຈີວຣໍ ພຫູນິ ວາ ລຠິຕ຺ວາ "ອິທໍ ເຖຣານໍ ຈິຣປພ຺ພຊິຕານໍ ພຫຸສ຺ສຸຕານໍ ອນຸຣູປໍ, ອິທໍ ຄິລານານໍ ທຸພ຺ພລານໍ ອປ຺ປລາຠີນໍ ໂຫຕູ"ຕິ ເຕສໍ ທຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ສງ຺ກາຣກູຏາທິໂຕ ວາ ນນ຺ຕການິ ອຸຈ຺ຈິນິຕ຺ວາ ສງ຺ຆາຏິໍ ກຕ຺ວາ ເຕສໍ ວາ ປຸຣາຓຈີວຣານິ ຄເຫຕ຺ວາ ຘາເຣນ຺ໂຕປິ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐວ ໂຫຕິ, ອຍມສ຺ສ ຈີວເຣ ຍຖາສາຣຸປ຺ປສນ຺ໂຕໂສ.

ອິຘ ປນ ຠິກ຺ຂຸ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ລຠຕິ ລູຂໍ ວາ ປຓີຕໍ ວາ, ໂສ ເຕເນວ ຍາເປຕິ, ອຎ຺ຎໍ ນ ປເຕ຺ຖຕິ, ລຠນ຺ໂຕປິ ນ ຄຓ຺ຫາຕິ, ອຍມສ຺ສ ປິຓ຺ຑປາເຕ ຍຖາລາຠສນ຺ໂຕໂສ. ອຖ ປນ ອາພາຘິໂກ ໂຫຕິ, ລູຂໍ ປກຕິວິຣຸທ຺ຘໍ ພ຺ຍາຘິວິຣຸທ຺ຘໍ ວາ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ຄາຬ຺ຫໍ ວາ ໂຣຄາຕງ຺ກໍ ປາປຸຓາຕິ, ໂສ ສຠາຄສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ທຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ສປ຺ປາຍໂຠຊນໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ສມຓທມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕປິ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐວ ໂຫຕິ, ອຍມສ຺ສ ປິຓ຺ຑປາເຕ ຍຖາພລສນ຺ໂຕໂສ. ອປໂຣ ພຫຸໍ ປຓີຕໍ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ລຠຕິ, ໂສ "ອຍໍ ປິຓ຺ຑປາໂຕ ຈິຣປພ຺ພຊິຕານໍ ອນຸຣູໂປ"ຕິ ຈີວຣໍ ວິຍ ເຕສໍ ທຕ຺ວາ ເຕສໍ ວາ ເສສກໍ ອຕ຺ຕນາ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ມິສ຺ສກາຫາຣໍ ວາ ຠຸຎ຺ຊນ຺ໂຕປິ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐວ ໂຫຕິ, ອຍມສ຺ສ ປິຓ຺ຑປາເຕ ຍຖາສາຣຸປ຺ປສນ຺ໂຕໂສ.

ອິຘ ປນ ຠິກ຺ຂຸໂນ ເສນາສນໍ ປາປຸຓາຕິ ມນາປໍ ວາ ອມນາປໍ ວາ ອນ຺ຕມໂສ ຕິຓສນ຺ຖາຣກມ຺ປິ, ໂສ ເຕເນວ ສນ຺ຕຸສ຺ສຕິ, ປຸນ ອຎ຺ຎໍ ສຸນ຺ທຣຕຣໍ ປາປຸຓາຕິ, ຕໍ ນ ຄຓ຺ຫາຕິ, ອຍມສ຺ສ ເສນາສເນ ຍຖາລາຠສນ຺ໂຕໂສ. ອຖ ປນ ອາພາຘິໂກ ໂຫຕິ ທຸພ຺ພໂລ ວາ, ປກຕິວິຣຸທ຺ຘໍ ວາ ໂສ ພ຺ຍາຘິວິຣຸທ຺ຘໍ ວາ ເສນາສນໍ ລຠຕິ, ຍຕ຺ຖ ວສໂຕ ອຜາສຸ ໂຫຕິ, ໂສ ຕໍ ສຠາຄສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ທຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕເກ ສປ຺ປາຍເສນາສເນ ວສິຕ຺ວາ ສມຓທມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕປິ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐວ ໂຫຕິ, ອຍມສ຺ສ ເສນາສເນ ຍຖາພລສນ຺ໂຕໂສ. ອປໂຣ ສຸນ຺ທຣໍ ເສນາສນໍ ປຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ສມ຺ປຏິຈ຺ເຉຕິ "ປຓີຕເສນາສນໍ ນາມ ປມາທຏ຺ຐານ"ນ຺ຕິ, ມຫາປຸຎ຺ຎຕາຍ ວາ ເລຓມຓ຺ຑປກູຏາຄາຣາທີນິ ພຫູນິ ປຓີຕເສນາສນານິ ລຠຕິ, ໂສ ຕານິ ສພ຺ພານິ ຈີວຣາທີນິ ວິຍ ຈິຣປພ຺ພຊິຕາທີນໍ ທຕ຺ວາ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ວສນ຺ໂຕປິ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐວ ໂຫຕິ, ອຍມສ຺ສ ເສນາສເນ ຍຖາສາຣຸປ຺ປສນ຺ໂຕໂສ.

ອິຘ ປນ ຠິກ຺ຂຸ ເຠສຊ຺ຊໍ ລຠຕິ ລູຂໍ ວາ ປຓີຕໍ ວາ, ໂສ ເຕເນວ ຕຸສ຺ສຕິ, ອຎ຺ຎໍ ນ ປເຕ຺ຖຕິ, ລຠນ຺ໂຕປິ ນ ຄຓ຺ຫາຕິ, ອຍໍ ຄິລານປຈ຺ຈເຍ ຍຖາລາຠສນ຺ໂຕໂສ. ອຖ ປນ ເຕເລນ ອຕ຺ຖິໂກ ຜາຓິຕໍ ລຠຕິ, ໂສ ຕໍ ສຠາຄສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ທຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ເຕເລນ ເຠສຊ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ສມຓທມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕປິ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐວ ໂຫຕິ, ອຍມສ຺ສ ຄິລານປຈ຺ຈເຍ ຍຖາພລສນ຺ໂຕໂສ. ອປໂຣ ມຫາປຸຎ຺ຎໍ

ពហុំ តេលមធុផាណិតាទិបណីតភេសជ្ជំ លភតិ, សោ តំ ចីវរាទីនិ វិយ ចិរបព្ពជិតាទីនំ ទត្វា តេសំ អាហដេន យេន កេនចិ ភេសជ្ជេនាបិ សន្តុដ្ឋោវ ហោតិ។ យោ បន ឯកស្មិំ ភាជនេ មុត្តហរីតកំ, ឯកស្មិំ ចតុមធុរំ ឋបេត្វា "គណ្ហថ, ភន្តេ, យទិច្ឆសី"តិ វុច្ចមានោ "សចស្ស តេសុ អញ្ញតរេនបិ រោគោ វូបសម្មតិ, អថ មុត្តហរីតកំ នាម ពុទ្ធាទីហិ វណ្ណិត"ន្តិ, "បូតិមុត្តភេសជ្ជំ និស្សាយ បព្ពជ្ជា, តត្ថ តេ យាវជីវំ ឧស្សាហោ ករណីយោ"តិ (មហាវ។ ១២៨) វចនំ អនុស្សរន្តោ ចតុមធុរំ បដិក្ខិបិត្វា មុត្តហរីតកេន ភេសជ្ជំ ករោន្តោបិ បរមសន្តុដ្ឋោវ ហោតិ, អយមស្ស គិលានបច្ចយេ យថាសារុប្បសន្តោសោ។

សោ ឯវំបភេទោ សព្ពោបិ សន្តោសោ សន្តុដ្ឋីតិ វុច្ចតិ។ តេន វុត្តំ "អត្តនោ ឥតរីតរបច្ចយសន្តោសោ"តិ។ តស្សា សន្តុដ្ឋិយា សទ្ធិំ សន្ទស្សនាទិវិធិនា អានិសំសវិភាវនវសេន តប្បដិបក្ខស្ស អត្រិច្ឆតាទិភេទស្ស ឥច្ឆាចារស្ស អាទីនវវិភាវនវសេន ច បវត្តា កថា សន្តុដ្ឋិកថា។ ឥតោ បរាសុបិ កថាសុ ឯសេវ នយោ។ វិសេសមត្តមេវ វក្ខាម។

បវិវេកកថាតិ ឯត្ថ កាយវិវេកោ, ចិត្តវិវេកោ, ឧបធិវិវេកោតិ តយោ វិវេកា។ តេសុ ឯកោ គច្ឆតិ, ឯកោ តិដ្ឋតិ, ឯកោ និសីទតិ , ឯកោ សេយ្យំ កប្បេតិ, ឯកោ គាមំ បិណ្ឌាយ បវិសតិ, ឯកោ បដិក្កមតិ, ឯកោ អភិក្កមតិ, ឯកោ ចង្កមំ អធិដ្ឋាតិ, ឯកោ ចរតិ, ឯកោ វិហរតិ, ឯវំ សព្ពិរិយាបថេសុ សព្ពកិច្ចេសុ គណសង្គណិកំ បហាយ វិវិត្តវាសោ កាយវិវេកោ នាម។ អដ្ឋ សមាបត្តិយោ បន ចិត្តវិវេកោ នាម។ និព្ពានំ ឧបធិវិវេកោ នាម។ វុត្តញ្ហេតំ "កាយវិវេកោ ច វិវេកដ្ឋកាយានំ នេក្ខម្មាភិរតានំ, ចិត្តវិវេកោ ច បរិសុទ្ធចិត្តានំ បរមវោទានប្បត្តានំ, ឧបធិវិវេកោ ច និរុបធីនំ បុគ្គលានំ វិសង្ខារគតាន"ន្តិ (មហានិ។ ៤៩)។ វិវេកោយេវ បវិវេកោ, បវិវេកេ បដិសំយុត្តា កថា បវិវេកកថា។

អសំសគ្គកថាតិ ឯត្ថ សវនសំសគ្គោ, ទស្សនសំសគ្គោ, សមុល្លបនសំសគ្គោ, សម្ភោគសំសគ្គោ, កាយសំសគ្គោតិ បញ្ច សំសគ្គា។ តេសុ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ សុណាតិ "អមុកស្មិំ គាមេ វា និគមេ វា ឥត្ថី អភិរូបា ទស្សនីយា បាសាទិកា បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតា"តិ, សោ តំ សុត្វា សំសីទតិ វិសីទតិ, ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ធារេតុំ, សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ, ឯវំ វិសភាគារម្មណស្សវនេន ឧប្បន្នកិលេសសំសគ្គោ សវនសំសគ្គោ នាម។ ន ហេវ ខោ ភិក្ខុ សុណាតិ, អបិច ខោ សាមំ បស្សតិ ឥត្ថិំ អភិរូបំ ទស្សនីយំ បាសាទិកំ បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតំ, សោ តំ ទិស្វា សំសីទតិ វិសីទតិ, ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ធារេតុំ, សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ, ឯវំ វិសភាគារម្មណទស្សនេន ឧប្បន្នកិលេសសំសគ្គោ ទស្សនសំសគ្គោ នាម។ ទិស្វា បន អញ្ញមញ្ញំ អាលាបសល្លាបវសេន ឧប្បន្នោ កិលេសសំសគ្គោ សមុល្លបនសំសគ្គោ នាម។ សញ្ជគ្ឃនាទីបិ ឯតេនេវ សង្គយ្ហតិ។ អត្តនោ បន សន្តកំ យំ កិញ្ចិ មាតុគាមស្ស ទត្វា អទត្វា វា តេន ទិន្នស្ស វតកក្កិតិយាទិនោ បរិភោគវសេន ឧប្បន្នោ កិលេសសំសគ្គោ សម្ភោគសំសគ្គោ នាម។ មាតុគាមស្ស ហត្ថគ្គាហាទិវសេន ឧប្បន្នកិលេសសំសគ្គោ កាយសំសគ្គោ នាម។

យោបិ ចាយំ "គិហីហិ សំសដ្ឋោ វិហរតិ អននុលោមិកេន សំសគ្គេន សហនន្ទី សហសោកី សុខិតេសុ សុខិតោ ទុក្ខិតេសុ ទុក្ខិតោ ឧប្បន្នេសុ កិច្ចករណីយេសុ អត្តនា វោ យោគំ អាបជ្ជតី"តិ (សំ។ និ។ ៣.៣; មហានិ។ ១៩៣) ឯវំ វុត្តោ អននុលោមិកោ គិហិសំសគ្គោ នាម, យោ ច

សព្រហ្មចារីហិបិ កិលេសុប្បត្តិហេតុភូតោ សំសគ្គោ, តំ សព្វំ បហាយ យ្វាយំ សំសារេ ភីរុតំ សំវេគការណេសុ ចិត្តំ ភយសញ្ញា សព្វេវ បដិក្កូលសញ្ញា សព្វាកុសលេសុ និព្ពិទាបុព្ពង្គមំ ហិរោត្តប្បំ សព្វកិរិយាសុ សតិសម្បជញ្ញន្តិ សព្វំ បច្ចុបដ្ឋបេត្វា កាយវិវេកេ ឋិតោ វិយ សព្វត្ថ អលគ្គភាវោ, អយំ សព្វសំសគ្គប្បដិបក្ខតាយ អសំសគ្គោ, តប្បដិសំយុត្តា កថា អសំសគ្គកថា។

វីរិយារម្ភកថាតិ ឯត្ថ វីរស្ស ភាវោ, កម្មំ វា វីរិយំ, វិធិនា ឦរយិតព្វំ បវត្តេតព្វន្តិ វា វីរិយំ, វីរិយញ្ច តំ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ, កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ អារភនំ វីរិយារម្ភោ។ ស្វាយំ កាយិកោ, ចេតសិកោ ចាតិ ទុវិធោ, អារម្ភធាតុ, និក្កមធាតុ, បរក្កមធាតុ, ចាតិ តិវិធោ, សម្មប្បធានវសេន ចតុព្ពិធោ។ សោ សព្វោបិ យោ ភិក្ខុ គមនេន ឧប្បន្នកិលេសំ ឋានំ បាបុណិតុំ ន ទេតិ, ឋានេន ឧប្បន្នំ និសជ្ជំ, និសជ្ជាយ ឧប្បន្នំ សយនំ បាបុណិតុំ ន ទេតិ, តត្ថ តត្ថេវ អជបទេន ទណ្ឌេន កណ្ហសប្បំ ឧប្បីឡេត្វា គណ្ហន្តោ វិយ អមិត្តំ គីវាយ អក្កមន្តោ វិយ សីសំ ឧក្ខិបិតុំ អទត្វា វីរិយពលេន និគ្គណ្ហាតិ, តស្សេវំ វីរិយារម្ភំ អារព្ភ វីរិយស្ស វណ្ណំ កថេត្វា, តប្បដិសំយុត្តា កថា វីរិយារម្ភកថា។

សីលកថាទីសុ ទុវិធំ សីលំ លោកិយំ លោកុត្តរញ្ច។ តត្ថ លោកិយំ បាតិមោក្ខសំវរាទិ ចតុបារិសុទ្ធិសីលំ។ លោកុត្តរំ មគ្គសីលំ ផលសីលញ្ច។ តថា សមាធិបិ។ វិបស្សនាយ បាទកភូតា សហ ឧបចារេន អដ្ឋ សមាបត្តិយោ លោកិយោ សមាធិ, មគ្គសម្បយុត្តោ បនេត្ថ លោកុត្តរោ សមាធិ នាម។ តថា បញ្ញាបិ។ លោកិយា សុតមយា, ចិន្តាមយា, ឈានសម្បយុត្តា, វិបស្សនាញាណញ្ច។ វិសេសតោ បនេត្ថ វិបស្សនាបញ្ញា គហេតព្វា។ លោកុត្តរា មគ្គបញ្ញា ផលបញ្ញា ច។ វិមុត្តិ អរិយផលវិមុត្តិ និព្ពានញ្ច។ អបរេ បន តទង្គវិក្ខម្ភនសមុច្ឆេទវិមុត្តិយោបិ វទន្តេត្ថ អត្ថំ សំវណ្ណេន្តិ។ វិមុត្តិញាណទស្សនំ ឯកូនវីសតិវិធំ បច្ចវេក្ខណញាណំ។ ឥតិ ឥមេសំ សីលាទីនំ សព្វំ សភាវស្សរូបាទិវិភាវនា អនេកាការវោការអានិសំសវិភាវនវសេន ចេវ តប្បដិបក្ខានំ ទុស្សីល្យាទីនំ អាទីនវវិភាវនវសេន ច បវត្តា កថា, តប្បដិសំយុត្តា កថា វា សីលាទិកថា នាម។

វុត្តញ្ច “អត្តនា ច អប្បិច្ឆោ ហោតិ, អប្បិច្ឆកថញ្ច ភិក្ខូនំ កត្តា”តិ (ម. និ. ១.២៥២; អ. និ. ១០.៧០) “សន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥតរីតរេន ចីវរេន, ឥតរីតរចីវរសន្តុដ្ឋិយា ច វណ្ណវាទី”តិ (សំ. និ. ២.១៤៤; ចូឡនិ. ខគ្គវិសាណសុត្តនិទ្ទេសោ ១២៨) ច អាទិវចនតោ សយញ្ច អប្បិច្ឆតាទិគុណសមន្នាគតេន បរេសម្បិ តទត្ថាយ ហិតជ្ឈាសយេន បវត្តេតព្វា តថារូបី កថា។ យា បន អភិសល្លេខិកាទិភាវេន វិសេសេត្វា វុត្តា អប្បិច្ឆកថាទីតិ វេទិតព្វា។ ការណស្ស ហិ កថា វិសេសតោ អធិប្បេតា វុត្តាតិ។ តថា ហិ វក្ខតិ – “កល្យាណមិត្តស្សេតំ, មេឃិយ, ភិក្ខុនោ បាដិកង្ខំ...បេ... អកសិរលាភី”តិ (អ. និ. ៩.១)។

ឯវរូបិយាតិ ឯទិសាយ យថាវុត្តាយ។ និកាមលាភីតិ យថិច្ឆិតលាភី យថារុចិលាភី, សព្វកាលំ លភតិ ហោតុ ចិន្តាវេលាយ យថាសុខំ លភន្តោ។ អកិច្ឆលាភីតិ និទុក្ខលាភី។ អកសិរលាភីតិ វិបុលលាភី។

អារទ្ធវីរិយោតិ បគ្គហិតវីរិយោ។ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយាតិ អនេកាវលេបសម្ភុតានំ អកុសលានំ បាបធម្មានំ បជហនត្ថាយ។

កុសលានំ ធម្មានន្តិ កុច្ឆិតានំ សលនាទិអត្ថេន អនវជ្ជដ្ឋេន ច កុសលានំ សហវិបស្សនានំ មគ្គផលធម្មានំ។ ឧបសម្បទាយាតិ សម្បាទនាយ អត្ថតោ សន្តានេ ឧប្បាទនាយ។ ថាមវាតិ ឧស្សោឡ្ហិសង្ខាតេន វីរិយថាមេន សមន្នាគតោ។ ទឡ្ហបរក្កមោតិ ថិរបរក្កមោ អសិថិលវីរិយោ។ អនិក្ខិត្តធុរោតិ អនោរោហិតធុរោ អនោសក្កវីរិយោ។

បញ្ញវាតិ វិបស្សនាបញ្ញាយ បញ្ញវា។ ឧទយត្ថគាមិនិយាតិ បញ្ចន្នំ ខន្ធានំ ឧទយញ្ច វយញ្ច បដិវិជ្ឈន្តិយា។ អរិយាយាតិ វិក្ខម្ភនវសេន កិលេសេហិ អារកា ទូរេ ឋិតាយ និទ្ទោសាយ។ និព្ពេធិកាយាតិ និព្ពេធភាគិយាយ។ សម្មា ទុក្ខក្ខយគាមិនិយាតិ វដ្ដទុក្ខស្ស ខេបនតោ “ទុក្ខក្ខយោ”តិ លទ្ធនាមំ អរិយមគ្គំ សម្មា ហេតុនា នយេន គច្ឆន្តិយា។ ឥមេសុ ច បន បញ្ចសុ ធម្មេសុ សីលំ វីរិយំ បញ្ញា ច យោគិនោ អជ្ឈត្តិកំ អង្គំ, ឥតរទ្វយំ ពាហិរំ អង្គំ។ តត្ថាបិ កល្យាណមិត្តសន្និស្សយេនេវ សេសំ ចតុព្ពិធំ ឥជ្ឈតិ, កល្យាណមិត្តស្សេវ ពហុការតំ ទស្សេន្តោ សត្ថា “កល្យាណមិត្តស្សេតំ, មេឃិយ, ភិក្ខុនោ បាដិកង្ខ”ន្តិអាទិនា ទេសនំ វឌ្ឍេសិ។ តត្ថ បាដិកង្ខន្តិ ឯកំសេន ឥច្ឆិតព្ពំ, អវស្សំភាវីតិ អត្ថោ។ យន្តិ កិរិយាបរាមសនំ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – “សីលវា ភវិស្សតី”តិ ឯត្ថ យទេតំ កល្យាណមិត្តស្ស ភិក្ខុនោ សីលវន្តតាយ ករណំ សីលសំយុត្តំ, តស្ស ភិក្ខុនោ សីលសំយុត្តតា ឯតំ តស្ស បាដិកង្ខំ, អវស្សំភាវី ឯតេន តស្ស តត្ថ និយោជនតោតិ អធិប្បាយោ។ បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ វិហរតីតិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

ឯវំ ភគវា សទេវកេ លោកេ ឧត្តមកល្យាណមិត្តសន្តានស្ស អត្ថតោ វចនំ អនាទិយិត្វា តំ វនសណ្ឌំ បវិសិត្វា តាទិសំ វិប្បការំ បត្តស្ស អាយស្មតោ មេឃិយស្ស កល្យាណមិត្តតាទិនា សកលំ សាសនសម្បត្តិំ ទស្សេត្វា ពទាតិស្ស តត្ថ អាទរជាតស្ស បុន យេហិ កាមវិតក្កាទីហិ ឧបទ្ទុតត្តា កម្មដ្ឋានំ ន សម្បជ្ជតិ, តស្ស តេសំ ឧជុវិបច្ចនីកភូតត្តា ច ភាវនានយំ បកាសេត្វា តតោ បរំ អរហត្តស្ស កម្មដ្ឋានំ អាចិក្ខន្តោ “តេន ច បន, មេឃិយ, ភិក្ខុនា ឥមេសុ បញ្ចសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ចត្តារោ ធម្មា ឧត្តរិ ភាវេតព្ពា”តិអាទិមាហ។ តត្ថ តេនាតិ ឯវំ កល្យាណមិត្តសន្និស្សយេន យថាវុត្តសីលាទិគុណសមន្នាគតេន។ តេនេវាហ “ឥមេសុ បញ្ចសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយា”តិ។ ឧត្តរីតិ អារទ្ធវិបស្សកស្ស រាគាទិបរិស្សយា ចេ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ, តេសំ វិនោទនត្ថំ តតោ ឧទ្ធំ ចត្តារោ ធម្មា ភាវេតព្ពា ឧប្បាទេតព្ពា វឌ្ឍេតព្ពា ច។

អសុភាតិ ឯកាទសសុ អសុភកម្មដ្ឋានេសុ យថារហំ យត្ថ កត្ថចិ អសុភភាវនា។ រាគស្ស បហានាយាតិ កាមរាគស្ស បជហនត្ថាយ។ អយមេត្ថ សាលិលាវកោបមាយ វិភាវេតព្ពា។ ឯវញ្ហិ ភាវនាវិធិំ សន្ធាយ វុត្តំ – “អសុភា ភាវេតព្ពា រាគស្ស បហានាយា”តិ។ មេត្តាតិ មេត្តាកម្មដ្ឋានំ។ ព្យាបាទស្ស បហានាយាតិ វុត្តនយេនេវ ឧប្បន្នស្ស កោបស្ស បជហនត្ថាយ។ អានាបានស្សតីតិ សោឡសវត្ថុកា អានាបានស្សតិ។ វិតក្កុបច្ឆេទាយាតិ វុត្តនយេនេវ ឧប្បន្នានំ វិតក្កានំ បច្ឆេទនត្ថាយ។ អស្មិមានសមុគ្ឃាតាយាតិ “អស្មី”តិ ឧប្បជ្ជនកស្ស នវវិធស្ស មានស្ស សមុច្ឆេទនត្ថាយ។

អនិច្ចសញ្ញិនោតិ ហុត្វា អភាវតោ ឧទយព្វយវន្តតោ បភង្គតោ តាវកាលិកតោ និច្ចបដិក្ខេបតោ ច “សព្ពេ សង្ខារា អនិច្ចា”តិ (ធ. ប. ២៧៧; ចូឡនិ. ហេមកមាណវបុច្ឆានិទ្ទេសោ ៣៩) បវត្តអនិច្ចានុបស្សនាវសេន អនិច្ចសញ្ញិនោ។ អនត្តសញ្ញា សណ្ឋាតីតិ

អសារកតោ អវសវត្តនតោ បរតោ រិត្តតោ តុច្ឆតោ សុញ្ញតោ ច “សព្វេ ធម្មា អនត្តា”តិ (ធ· ប· ២៧៩; ចូឡនិ· ហេមកមាណវបុច្ឆានិទ្ទេសោ ៥៩) ឯវំ បវត្តអនត្តានុបស្សនាវសេន អនត្តសញ្ញា ចិត្តេ សណ្ឋហតិ អតិទឡ្ហំ បតិដ្ឋហតិ· អនិច្ចលក្ខណេ ហិ ទិដ្ឋេ អនត្តលក្ខណំ ទិដ្ឋមេវ ហោតិ· តីសុ លក្ខណេសុ ហិ ឯកស្មិំ ទិដ្ឋេ ឥតរទ្វយំ ទិដ្ឋមេវ ហោតិ· តេន វុត្តំ “អនិច្ចសញ្ញិនោ, មេឃិយ, អនត្តសញ្ញា សណ្ឋាតី”តិ· អនត្តលក្ខណេ សុទិដ្ឋេ “អស្មី”តិ បវត្តនកមានោ សុប្បហីនោវ ហោតីតិ អាហ “អនត្តសញ្ញី អស្មិមានសមុគ្ឃាតំ បាបុណាតី”តិ· ទិដ្ឋេវ ធម្មេ និព្ពានន្តិ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឥមស្មិំយេវ អត្តភាវេ អបច្ចយបរិនិព្ពានំ បាបុណាតិ· អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារតោ បន អសុភាទិកថា ច តាតនយោ វិសុទ្ធិមគ្គេ វុត្តនយេន វេទិតព្ពា·

មេឃិយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា·

៤-៥· នន្ទកសុត្តាទិវណ្ណនា

៤-៥· ចតុត្ថេ អាគមយមានោតិ ឧទិក្ខមានោ, តុណ្ហី សហសា អប្បវិសិត្វា យាវ សា កថា និដ្ឋាតិ, តាវ អដ្ឋាសីតិ អត្ថោ· តេនាហ “ពុជ្ឈយេវាវាតិ ពុជ្ឈំ កថាវសានំ ឧទិក្ខមានោ”តិ· អនិច្ចទុក្ខាទិវសេន សព្វធម្មសន្តីរណំ អធិបញ្ញាធម្មវិបស្សនាតិ អាហ “សង្ខារបរិគ្គហវិបស្សនាញាណស្សា”តិ· យានសន្តិ រាគោបិ ចិត្តម្បិ អរហត្តម្បិ· “អត្តលិក្ខវេរា បរេសា, ឈាយំ ចរតិ យានសោ”តិ (ធ· និ· ១·១៥៧; មហាវ· ១១) ឯត្ថ រាគោ យានសំ· “ចិត្តំ យតោ យានស”ន្តិ (ធ· ប· ៩) ឯត្ថ ចិត្តំ· “អប្បត្តយានសោ សេខោ, កាលំ កយិរា ជនេ សុតា”តិ (ធ· និ· ១·១៥៩) ឯត្ថ អរហត្តំ· ឥធាបិ អរហត្តមេវ អធិប្បេតំ· តេនាហ “អប្បត្តយានសាតិ អប្បត្តអរហត្តា”តិ· អប្បត្តំ យានសំ អរហត្តំ ឯតេហីតិ អប្បត្តយានសា· ឥធានិ ចិត្តបរិយាយមេវ យានសសទ្ទំ សន្ធាយាហ “អរហត្តំ វា”តិអាទិ· បច្ចាយំ សុចិន្តោយ្យមេវ·

នន្ទកសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា·

៦· សេវនាសុត្តវណ្ណនា

៦· ឆដ្ឋេ ជីវិតបរិក្ខារាតិ ជីវិតប្បវត្តិយា បរិក្ខារា បច្ចយា· សមុទានេតព្ពាតិ សម្មា ឧទានេតព្ពា អនវជ្ជាញាណវិធិនា ឧប្បាទេតព្ពា បាបុណិតព្ពា· តេ បន សមុទានិតា សមាហដា នាម ហោន្តីតិ អាហ “សមាហរិតព្ពា”តិ· ទុក្ខេន ឧប្បជ្ជន្តីតិ សុខុប្បាទា ន ហោន្តិ· ឯតេន កោសជ្ជអសប្បាយាទិកាលំ ទស្សេតិ· រត្តិភាគំ វា ទិវសភាគំ វាតិ វុត្តំ ឧបយោគវចនន្តិ អាហ “រត្តិកោដ្ឋាសេ វា ទិវសកោដ្ឋាសេ វា”តិ· រត្តិំយេវ បក្កមិតព្ពន្តិ សមណធម្មស្ស តត្ថ អនិប្ផជ្ជនតោ· សង្ខាបីតិ “យទត្ថមហំ បព្ពជិតោ, ន មេតំ ឥធ និប្ផជ្ជតិ, ចីវរាទិ បន សមុទាគច្ឆតិ, នាហំ តទត្ថំ បព្ពជិតោ, កិំ មេ ឥធ វាសេនា”តិ បដិសង្ខាយបិ· តេនាហ “សាមញ្ញត្ថស្ស ភាវនាបារិបូរិអាគមនំ ជានិត្វា”តិ· អនុព្ពន្ធេវ សង្ខាបីតិ សមណធម្មស្ស និប្ផជ្ជនភាវំ ជានិត្វា· សោ បុគ្គលោ អនាបុច្ឆា បក្កមិតព្ពំ, នានុពន្ធិតព្ពោតិ “សោ បុគ្គលោ”តិ បទស្ស “នានុពន្ធិតព្ពោ”តិ ឥមិនា សម្ពន្ធោ· យស្ស វេន ហិ សម្ពន្ធោ, ទូរដ្ឋម្បិ សោ ភវតិ· តំ

ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩅᨧᨶᩴ ᩏᨷᨿᩮᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᨷᩁᩥᨱᩣᨾᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨲᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᩋᨶᩣᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨷᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᨶ ᩉᩥ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩥᨷᩁᩥᨱᩣᨾᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᩣᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨷᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨠᨲᨬ᩠ᨬᩩᨠᨲᩅᩮᨴᩥᨲᩣᨿ ᨶᩥᨿᩮᩣᨩᨶᩴ᪨ ᩅᨧᨶᩮᨷᩥᨲᩥ ᨿᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮᨿ᩠ᨿ ᨷᩥᨭᩥᨠᨬ᩠ᨬᩣ, ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ ᨶ ᨷᩁᩥᩔᨿᩮᩣ, ᩅᨧᨶᩮᨷᩥ ᨠᨱ᩠ᨯᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩦᩉᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨯ᩠ᨰᩣᨲᩥ ᩅᩮᨷᩥ, ᨶ ᨷᩁᩥᨧ᩠ᨧᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ “ᩈᨧᩮᨷᩥ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ᪨

ᩈᩮᩅᨶᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪇-᪁᪀᪨ ᩈᩩᨲᩅᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪇-᪁᪀᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩮᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧ ᨷᩣᨱᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨴᩮᩣᩈᨽᩣᩅᩦᩈᩮᨿᨧ, ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣᨷᩥ ᨷᨶ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩣᩅ, ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨶᩥᨠᩣᨷᩴᩈᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᩅᩥᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨠᩣᩁᩮᨿ᩠ᨿ ᨿᩣᨲᩩᨾᨲ᩠ᨲᨠᩣᨴᩦᨶᩥ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩮᩣ ᨷᨶ ᨷᩥᨣᩴᩈᩮᩣ ᨠᩩᨶ᩠ᨳᨠᩥᨷᩥᩃ᩠ᩃᩥᨠᨾᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᨶᩥᨷᩥ ᨶ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨵᩥᨠᩣᩁᨠᩴ ᨠᩣᨾᩮ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨣᩥᩉᩥᨽᩪᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨵᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣᨾᩮ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨲᩥᩃᨾᩩᨣ᩠ᨣᩈᨷ᩠ᨷᩥᨶᩅᨶᩦᨲᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨵᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᨶᩣᨣᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣᨾᩮ ᨷᨶ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᩔᩥᨲᩴ ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᨾᨾ᩠ᨷᩥ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣᨾᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᨾᩮ”ᨲᩥ᪨ ᨶᨶᩩ ᨧ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩔ ᩅᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨲᩥᩃᨾᩩᨣ᩠ᨣᩣᨴᩦᨶᩥ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ? ᨶ ᨷᨶ ᨲᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨶᩥᨴᩉᨲᩥ, ᩋᨹᩣᩈᩩᨠᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨶᩥᨴᩉᨲᩥ᪨ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᩔ ᨠᨳᨶ᩠ᨲᩥ? ᨲᩔᩣᨷᩥ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᨷᩉᩦᨶᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨷᨶ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᩅᩥᨧᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩋᨣᩣᩁᩥᨿᨽᩪᨲᩮᩣᨲᩥ ᨣᩥᩉᩥᨽᩪᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᨣᩥᩉᩥ, ᨶ ᨿᨬ᩠ᨬᩣᨷᩦᨶᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣᩉᩣᨷᩥᨲᩩᩉᩣᨴᩥᩈᨶ᩠ᨶᩥᨵᩥᩴ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨣᩣᩁᩥᨿᨽᩪᨲᩮᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨣᩥᩉᩥᨽᩪᨲᩮᩣ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩋᨣᩣᩁᩥᨿᨽᩪᨲᩮᩣᨲᩥ ᩉᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩣᨴᩦᨶᩴ ᨿᩣᩅᨩᩦᩅᩴ ᨣᩥᩉᩥᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩮᨶ ᨮᩥᨲᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨲ᩠ᩅᩤᨶ ᨾᨶᩩᩔᨽᩪᨲᩮᩣ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩅᩤ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᨲᩥ ᩅᩤ᪨ ᩅᩤᨲᩩᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩥᨠᩣᨴᩦᩈᩩ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᨴᩮᩅᩮᩈᩩ ᨾᩩᩉᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨶ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᩅᩥᩅᩮᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩔ ᩋᨽᩣᩅᩣ᪨ ᨽᩪᨾ᩠ᨾᨴᩮᩅᨲᩣᨶᨾ᩠ᨷᨶ ᨶᩥᩃᩦᨿᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨲ᩠ᩅᩤᨷᩥ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᩅᩥᩅᩮᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨾ᩠ᨽᩅᩤ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩣᨴᩦᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩮᩅ᪨

ᩈᩩᨲᩅᩣᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩅᩣᩈᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪒᪨ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪑᪨ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪑᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩔ ᨸᨮᨾᩮ ᩋᨸᩣᨷᩩᩁᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩅᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᨸᩣᨷᩩᩁᨱᩴ᪨ ᩁᨩᩴ ᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩁᨩᩮᩣᩉᩁᨱᩴ᪨ ᨠᩊᩮᩣᨷᩥᩉᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᩃᩦᩅᨾᨿᨽᩣᨩᨶᩉᨲ᩠ᨳᩮᩣ, “ᨧᨾ᩠ᨾᨾᨿᨽᩣᨩᨶᩉᨲ᩠ᨳᩮᩣ”ᨲᩥ ᨧ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩣᨶᩥ ᩅᩥᩈᩣᨱᩣᨶᩥ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩅᩥᩈᩣᨱᩮᩣ, ᩏᩈᨽᩮᩣ ᨧ ᩈᩮᩣ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩅᩥᩈᩣᨱᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩏᩈᨽᨨᩥᨶ᩠ᨶᩅᩥᩈᩣᨱᩮᩣ᪨ ᩅᩥᩈᩮᩈᨶᨸᩁᨸᨴᩮᩣ ᩈᨾᩣᩈᩮᩣ᪨ ᩋᩉᩥᨠᩩᨱᨸᩮᨶ ᩅᩣᨲᩥᩌᨴᩥ ᩋᨲᩥᨩᩮᨣᩩᨧ᩠ᨨᨸ᩠ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᨠᩩᨱᨸᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᨱ᩠ᨮᩮ ᩌᩈᨲ᩠ᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᨴᩮᩅ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᩥᨠᩮᨶ ᩌᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨱ᩠ᨮᩮ ᨻᨴ᩠ᨵᩮᨶ, ᩒᨾᩩᨠ᩠ᨠᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨭ᩠ᨭᩮᩣ ᩌᨲᩩᩁᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᨷᩦᩊᩣᨿ ᨷᩦᩊᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨿᩔ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃ᩠ᨿᩴ ᩅᩣ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩴ᪨ ᩑᩅᨬ᩠ᨧᩣᩈᩮᩣ ᨠᩣᩁᨱᩮ ᨴᩮᩈᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᨲᩮᨶ ᩅᩥᨠᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃ᩠ᨿᨲᩣᨲᩥ ᩃᨩ᩠ᨩᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᨾᩮᩅ᪨

ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪒᪨ ᩈᩏᨷᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪒᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᨽᩅᩔ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᨠᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᩍᨲ᩠ᨲᩁᨠᩣᩃᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩌᩉ “ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩣᩈᨦ᩠ᨥᩣᨲᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩈᩏᨷᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪓᪨ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪓᪨ ᨲᨲᩥᨿᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨹᩃᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩅᩮᨴᨶᩦᨿᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ”ᨲᩥ᪨ ᨧᨲᩩᨸᨬ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨹᩃᨲᩣᨿ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨽᩅᩪᨸᨣᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨻᩉᩩᩅᩮᨴᨶᩦᨿᩴ᪨ ᩑᨠᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᨹᩃᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩣᨽᩅᩪᨸᨣᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ “ᩋᨸ᩠ᨸᩅᩮᨴᨶᩦᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨠᩮᨧᩥ ᨸᨶ “ᩋᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨻᩉᩩᨠᩣᩃᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨹᩃᨲ᩠ᨲᩣ ᨻᩉᩩᩅᩮᨴᨶᩦᨿᩴ, ᩍᨲᩁᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩅᩮᨴᨶᩦᨿᩴ᪨ ᩁᩪᨸᩣᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩣ ᨻᩉᩩᩅᩮᨴᨶᩦᨿᩴ, ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩅᩮᨴᨶᩦᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩮᨴᨶᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᨶ᩠ᨲᩁᩈᨾᩅᩣᨿᩮ ᩅᩥᨸᩣᨠᨸ᩠ᨸᨴᩣᨶᩈᨾᨲ᩠ᨳᩴ, ᨶ ᩌᩁᨴ᩠ᨵᩅᩥᨸᩣᨠᨾᩮᩅ᪨ ᩋᩅᩮᨴᨶᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩅᩮᨠᩃ᩠ᩃᩮᨶ ᩅᩥᨸᨧ᩠ᨧᩥᨲᩩᩴ ᩋᩈᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩴ᪨

ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

៣. សមិទ្ធិសុត្តវណ្ណនា

១៣. ចតុត្ថេ សមិទ្ធីតិ ថេរស្ស កិរ អត្តភាវោ សមិទ្ធោ អភិរូបោ បាសាទិកោ, តស្មា សមិទ្ធីត្វេវ សង្ខាតោ។ តេនាហ “អត្តភាវសមិទ្ធតាយា”តិអាទិ។ រូបធាតុអាទីសុបិ អាទិ-សទ្ទេន សទ្ទធាតុអាទិ សង្គយ្ហតិ។

សមិទ្ធិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧-៨. គទ្ទុលសុត្តាទិវណ្ណនា

១៧-១៨. បញ្ចមេ យាថាវបដិគ្គហសម្ពន្ធស្សាតិ យាថាវតោ ច បីតិតោ ច និព្ពត្តេន យាថាវបដិគ្គហេន សុក្កសោណិតេន សម្ពន្ធស្ស។ ឋ្ឋានគតសមូហស្សាតិ ឋ្ឋានេ ឋិតត្ថសមាសស្ស។ បរិមណ្ឌលសមូហស្សាតិ បរិមណ្ឌលត្ថសមាសស្ស។ ឥទ្ធ ច ឧម្មត្តកបុរាណេហិ ធាតុបរិហារេហិ ឧទ្ធិ ពទ្ធិតា, អនិច្ចទុក្ខានត្តតាទិសភាវេហិ ហានិ។ បុរិមេហិ ចា សមុទយា, បច្ឆិមេហិ អត្ថង្គមោតិ ឧចំ ចាតុមហាភូតិកស្ស កាយស្ស ឧទ្ធិបរិហានិនិព្ពត្តិភេទា ទស្សិតា។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវ។ លទ្ធានីតិ ឋ្ឋានគតានិ។

គទ្ទុលសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. ចេលិយសុត្តវណ្ណនា

១០. ទសមេ សក្កុល្លកតន្តិ សក្កុល្លកំ ឋ្ឋានុល្លកត្តា។ បរិវេត្តហិ សក្កុល្លេហិ តណ្ហុលេហិបិ សទ្ធិំ ឧបក្កកត្តា ឋ្ឋានុល្លមេវ ហោតិ។ ធិត្យអង្គុត្តរិ អារតាត្យអំ, ធិត្យអង្គុតោ និព្ពត្តតោ តនេច កញ្ជិយតោ ខាតត្តិ កញ្ជិយំ, តំ ទុតិយំ ឧតស្សាតិ ធិត្យអង្គុទុតិយំ, តំ កញ្ជិយទុតិយត្តិ ទុត្តំ។ អសក្កិរិត្វាតិ ទេយ្យធម្មម្បិ បុគ្គលម្បិ អសក្កិរិត្វា។ ទេយ្យធម្មស្ស អសក្ការំ អសម្បន្នការោ, បុគ្គលស្ស អសក្ការំ អគារុការំ។ ទេយ្យធម្មំ អសក្កច្ចទត្វា ហិ ឋ្ឋានុល្លមិស្សកសមត្តាកតំ អាហារំ ទេតិ, ន សម្បន្នំ ករោតិ។ បុគ្គលំ អសក្កច្ចទត្វា និសីទនដ្ឋានំ អសម្មជ្ជិត្វា យត្ថ តត្ថ ចា និសីទាបេត្វា យំ ចា តំ ចា ទាតុំ បេសេត្វា ទេតិ។ អចិត្តីកត្វាតិ ន ចិត្តិំ កត្វា, ន បូជេត្វាតិ អត្ថោ។ បូជេន្តោ ហិ បូជេតព្ពចត្ថុំ ចិត្តេ ឋបេតិ, ន តតោ ពហិ ករោតិ។ ចិត្តំ ចា អគ្គិយំ កត្វា បដិបត្តិ ចិត្តីការំ សម្មាចតកិរិយា, តប្បដិក្ខេបតោ អចិត្តីការំ អសម្មាចតកិរិយា។ អបវិទ្ធន្តិ ឋ្ឋិដ្ឋានិលទ្ធនិយធម្មំ វិយ អវលិត្តកំ។ ឃោ ហិ លទ្ធព្ពការោ ហុត្វា ទោរិតោ សទិទេ ឧម្មត្តានីតិ បដ្ឋិត្វា ចម្ពិតេ ទោរំ បក្ខិបន្តោ វិយ ទេតិ, អយំ អបវិទ្ធំ ទេតិ នាម។ អនាគមនទិដ្ឋិកោតិ “អទ្ធា ឥមស្ស ទានស្ស ផលំ មម អាគច្ឆតី”តិ ឧចំ យស្ស កម្មស្សកតទិដ្ឋិ អត្ថិ, សោ អាគមនទិដ្ឋិកោ។ អយំ បន ន តាទិសោតិ អនាគមនទិដ្ឋិកោ, ផលំ បាដិកង្ខំ ហុត្វា ន ទេតីតិ អត្ថោ។ តេនាហ “ន កម្មញ្ច ផលញ្ច សទ្ទហិត្វា ទេតី”តិ។

ចេលិយោតិ ឧត្ត យា-សន្ធោ បដិសេធចចេតោ៑ ជាតិកោត្ថុបកោកាដិក្រណាត៌ ចេលិ បរិយាគោ តត្តិ ឧតុស្សិ ចេលិយោ៑ អធ ចា

យថាវុត្តក្រណាត៌ ចេលិ បរិយាគោ អបតិ ខ្ចសាត៌ កន្ទតិ ឧតុស្សិ ចេលិយោ, ចេល៌ ចា បរិយាគ៌ អបតិ កន្ទតិ អតិក្កបតីតិ ចេលិយោ៑

ពេតាហ "ជាតិកោត្ត...បេ... ឧចិលន្ធតារយោ"តិ៑ ឌឹយតីតិ ឌាត៌, ឌាតចត្តុ៑ ត៌ អក្កិយតិ និស្សដ្ឋិយតិ ឧត្តាតិ ឌាតក្កិ៑ ឌាត៌ ចា កណ្ហត្តិ

ឧត្តាតិ ឌាតក្កិ, ឧចិ កត្តក្កិ, បរិចេលសត្ថាត៌ ក្រក្កុលសក្តាតីតិ រដតកាដតាដិតិស្សិពេ ក្រក្កុលេ លឹរស្ស សគ្គត៌ ឧពេតាសត្តិ ក្រក្កុលសត្តាតិ៑

កំស្តុបឆារណាតីតិ រដតយឃពោហកាដតាតិ៑ ពេតាហ "រដតយឃលឹរបដិន្ធកាតី"តិ៑ រដតយឃាតិ លឹរបដិន្ធកាតិ លឹរបដិក្កហកាដតាតិ

ឧពេតាសត្តិ រដតយឃលឹរបដិន្ធកាតិ៑ សោរេឆ្សុតិ យហប្សលកាចការរណាត ចិសោរេឆ្ស៑ យហប្សលកាចប្សត្តិយា ហិ ឥក្លិណា ចិស្សគ្គាតិ

តាយ៑

យក្កេតាកត៌ អតិចត្តតសរណត្តិ ខ្ពុយិតា ចលិក្រត្តរសរណាកយត៌ ឌឹបេតិ៑ អបរេតិអាឌិតា ចលិកិឃសរណាកយត៌ ចុត្តំ៑ សរណ៌ តាយ តិណ្ហំ

រពតាត៌ ឌីចិតបរិច្ចាកយឃំ បុរត្តា សត្ថសប្សត្តិ ឌេតិ, តស្មា យហប្សលតរត្តិ អឆិប្សារោយា៑ ខ្ពុឌេត្ត – "សធេ ត្វំ យធា កហិត៌ សរណ៌ ត

កិត្ថិស្សសិ, ឧចាហំ ត៌ យារេវី"តិ ឃឌិបិ ចោកធិ តិចេណ្ហត សពេត្តត ឌីចិតា ចចោរេរាបេយ្យ, តធាបិ "ចេតចាហំ ត្យត្ថិ ត ត្យុទ្ធាតិ, ឆយុំ ត

ឆព្យោតិ, សត្តិ ត សពេត្តតិ ចឌាយី"តិ ឌព្យហតារ៌ កត្វា កហិតស្ស ចរេសត ចុត្តំ៑ យក្កេតាកតត្តិ ចលិក្រត្តរសឹល៌ សត្ថាឃ ចឌតិ៑

អបរេតិអាឌិតា បត ចលិកិឃសឹល៌ ចុត្តំ៑ សពេត្តសំ សត្តាត៌ ឌីចិតឌាតាឌិតិហិតឌណ្ណតាឃ សកាលចលិកិឃចលិក្រត្តរក្រណាឌិត្ថាតពេតា ចស្ស

យហប្សលយហាតិសំសតា ចេឌិតត្តា៑

ស្តុបសិត្ថតយត្តត្តិ ឈាឃតយត្តំ៑ កពេ្ធាហតយត្តត្តិ បិឌេត្តចេ ចោកោចឌាហតយត្តំ កាលត្តិ អពេត្វា៑ ចេសា ច ត សកាចលិ ចោកោចឌាហតក្លូណោ

អឆិចប្សពេតាតិ ឌេស្សត្សំ "កាចិយា ឧកចារ៌ ឆតអត្ថាតយត្ត"ត្តិ អពេត្វា ចុពេត្តា៑ អត្ថាតយត្តត្តិ អាកន្តតយត្តំ៑ កាចិយា ឆត៌ កពេហត្វា

ឧកលឹរតិត្ថក្រហតកាលយត្តយ្សិ កត្ថហតយត្តត្តិ ចឌត្តិ៑ ឧត្តកយ្សិ ហិ កាល៌ ចយា ចសតកត្តុបរិចេលាចិហាក្ខបចារបរិចេន្ធចេឌត ចា

អបរិយាណាស្ស ចលិកឆាត្សុស្ស សត្ថសពេត្ត ហិតឋរណ៌ ចយត្តចិត្តំ ភារេចត្សំ សពេក្កាតិ៑ ខ្ពុឌ៌ តពេតា យធាវុត្តឌាតាឌិពេតា យហប្សលតរ៑

ចេលិយស្សត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

សឹហតាឌចក្កចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៩. សត្តាចាសចេក្កា

១. តិធាតុស្តុចណ្ណា

១៨. តតិយស្ស បធេយ អយយាតិ ចត្វាករណបិតេកោឌតាឌីស្ញុបិ យយត្តចិទហិតា. អបរិក្ខហាតិ ត្ថត្តិបរិក្ខេហេត អបរិក្ខហា. ទោនំ កិរ “អយំ យយំហ្វកទិយា”តិ យយត្តុំ ត ហោតិ, យាតទំ ចា កពិតិ ចា ឌិស្វា លក្ខទារេកា ត ឌុប្បជ្ជតិ. ឆយ្ហតាសិន្ធស្ស ឝិលស្ស អាត្មាភេត បុត្តេ ឌិជ្ជយត្តេ ៤ច យាតុឆតោតា ឆញ្ញា បញ្ញត្តិ, ទោត សញ្ញារេណត តេនំ យាតទិ បុត្តស្ស យាតុសញ្ញា, យាតុ ច បុត្តេ បុត្តសញ្ញា បច្ចុបដ្ឋិតាតិ កោថិ.

អបិតេត្ថ (សារត្ថ. ដី. ១.១ ចេទញ្ជកណ្ឌចណ្ណា) ឌុត្តក្យុកាតិ បុញ្ញាត្មាចសិន្ធា អយយ្យិ ចិសេយ្យា ចេឌិតត្ថា. តត្ថ កិរ ទោសុ ទោសុ បតេសេសុ ឈតតិចិតបត្តូសន្ទាត្មសាតាបសាតា ក្យូជិការសយា យតោរយា ទុក្ខា ទោនំ យត្យុស្សាតិ តិចេចសតកិច្ចា សាទេឆត្តិ. ឃត្ថ សុបំ តិចសត្តិ, អទេត្ថាបិ តត្ថ ទុក្ខា សុឌាតា សព្ពដាបិ បុបុំតក្ខា ចិដ្ឋន្តិ. ឌលិសឃាបិ ចិកសិតកយលក្យុចលឃបុណ្ណទីកសោកត្តិកាឌីបុប្ផសន្ទាត្មា សព្ពកាលំ បទេយុស្តុកន្ធិ សយក្កទោតា បចាឃត្តា ចិដ្ឋន្តិ. សទីទេយ្យិ ទោនំ អតិឌីឈាឌីទោសទហិតំ អាទោទាហបរិណាហសយ្យត្តំ ឌទាឃ អតគិក្ខតត្តា ចលិតបលិតាឌីទោសចិទហិតំ ឃាចតាឃុកំ អបរិក្ខិណឌចពលបទក្កយសោកយេច ហុត្វា ចិដ្ឋតិ. អត្ថុាគចប្ភុបឌីចិតាឃ ត ច តេនំ កសិចលិឌ្ឋាឌិចសេត អាហារបរិយេដ្ឋិចសេត ឌុក្ខំ អត្ថិ, តតោ ៤ច ត ដាសដាសិកម្មការាឌីបរិក្ខហា អត្ថិ, ត ច តត្ថ សីតុណ្ហឌំសមកសចាតាតបសទីសបចាឡអាឌីបរិស្សយោ អត្ថិ. ឃថា តាមេត្ថ កិយ្យាតិ បដ្ឋិយ យាមេស បច្ចុសចេលិយំ សយសីតុណ្ហា ឌុតុ ហោតិ, ៤ចមេច សព្ពកាលំ តត្ថ សយសីតុណ្ហោច ឌុតុ ហោតិ, ត ច តេនំ កោចិ ឌុបឈាទោតា ចិហេឋា ចា ឌុប្បជ្ជតិ. អកដ្ឋបិកិមេច សាលិ អកណំ អតុសំ សុទ្ធំ សុកន្ធិ តណ្ឌុលប្ផលំ បរិភុញ្ជន្តិ. តំ ភុញ្ជត្តាតំ តេនំ ក្ដដ្ឋ, កណ្ឌ, កិលាសោ, សោសោ, កាសោ, សាសោ, អបមាទោ, ឌទោតិ ៤ចមាឌីកោ ត កោចិ ទោកោ ឌុប្បជ្ជតិ, ត ច តេ ខុជ្ជា ចា ចាមតា ចា កាណា ចា ក្យុណី ចា ឈញ្ជា ចា បក្ខហតា ចា ចិកលង្គា ចា ចិកលិន្ទ្រិឃា ចា ហោត្តិ.

ត្ថត្តិយោបិ តត្ថ តាតិឌីឃា, តាតិទស្សា, តាតិកិសា, តាតិថុលិ, តាតិកាឡអា, តច្ចោឌាតា, សោភក្កប្បត្តុទុបិ ហោត្តិ. តថា ហិ ឌីឈង្គុលិ, តម្ពតខា, អលម្ពថតា, តនុមជ្ឈា, បុណ្ណចត្ទមុខី, ចិសាលក្ខិ, មុទុកត្តា, សហិតោទុ, ឆ្លោឌាតថត្តា, កម្ពុំទតាភី, តនុជង្ឃា, ឌីឈតីលចេល្លិតកោឃី, បុថុលសុស្សោណី, តាតិលោមា, តាលោមា, សុភកា, ឌុតុសុខសម្ផស្សា, សណ្ហា, សខិលិ, សុខសម្ភាសា, តាតាភរណចិភូសិតា ចិចរត្តិ. សព្ពដាបិ សោឡអសចស្សុទ្ទេសិកា ចិយ ហោត្តិ, បុរិសា ច បញ្ចចីសតិចស្សុទ្ទេសិកា ចិយ. ត បុត្តដាទេសុ ទជ្ជត្តិ. អយំ តត្ថ ឆយ្ហតា.

សត្តាហិកមេច ច តត្ថ ត្ថត្តិបុរិសា កាមរតិយា ចិហរន្តិ. តតោ ចីតរាកា ចិយ ឃថាសុខំ កច្ឆន្តិ, ត តត្ថ ត្ថឆ ចិយ កព្ភោក្កត្តិមូលកំ, កព្ភបរិហរណមូលកំ, ចិជាឃតមូលកំ ចា ឌុក្ខំ ហោតិ. ទត្តកញ្ចុកតោតា កញ្ចុកបជិយា ចិយ ដារកា យាតុក្ខ្ចិតោ អយក្ខិតា ៤ច សេយ្យាឌីតា

ឞុលេតេច តិក្លូយត្តិ៌ អឃំ ៣ត្ថ ឆយ្ថតា៌

យាតា បត បុត្តំ ចា ឆឹតរ៑ ចា ចិឌាឃិត្វា ៩ត ចិចលោកប្យេគេឞ ធេបត្វា អតេបក្លា ឃចារុធិ កដ្ឋតិ៌ ៩តឞំ ៣ត្ថ ឞឃិតាត់ ៩ឃ បឞ្សត្តិ បុរិឞា ចា ឌ្ពតិ្វឃោ ចា, ៩ត អត្ថតោ អក្កុលិឃោ ៥បតាយត្តិ៌ ៩តឞំ កយ្ថពាលេត ៣៩តា ៧រ៑ បចត្តតិ, ៩តត ៩ត គារកា ឃាយត្តិ៌ ៧ចំ បត ចឆ្នេត្តា ៣តិបឃគិចេឞេហេច លឆ្ចាលិ ហុត្វា គារិកា ឌ្ពតិ្វឃោ ៥បកឆ្នតិ, គារកា បុរិេឞ៌ កប្យរុក្ខតោ ៧ច ឆ ៩តឞំ ៣ត្ថ ចត្វាករលាតិ តិប្យុឌ្ឍត្តិ៌ តាតាចិរាកចល្អចិចិត្តាតិ ហិ ឞុ៧យាតិ យុក្ខុឞុលឞយ្យឞ្សាតិ ចត្វាតិ ៣ត្ថ ៣ត្ថ កប្យុរុក្ខេឞុ ឌ្ពលយ្ថត្តាតិ ពិដ្ឋត្តិ៌ តាតាចិឆេរឞ្ទិឌាលឞយ្ថពូលចិចិឆេចល្អេរតតចិតដ្ឋតិ អតេកចិឆយាលិកយ្ថលតាកយ្ថកិត្តិកយ្ថចិចិត្តាតិ ឃឹឞ្ទុបកឹទ្វុបកហត្ថុបកពទ្វុបកបិទ្វុបកាតិ ៩ឞាចល្អយឃាតិ អាករលាតិ កប្យុរុក្ខតោ ឌ្ពលយ្ថត្តិ៌ ៣ចា ចិលាយុឌិក្ខុបលាចឞយ្ថតាឮអឞព្ទចំឞេចតាឮអបរិចាឌិតិចល្លកិបកុតិកា ញុរិឃកល្លាបិ ៣៩តា ៣៩តា ឌ្ពលយ្ថត្តិ៌ ៣ត្ថ ពាហុ ចលរុក្ខា ក្យយ្ថយត្តាតិ ចលិតិ ចលត្តិ យឆុរេឞាតិ, ឃាតិ បរិកុឌ្ឍិត្វា ៩ត ឞត្តាហយ្យិ ៧ប្យិបិឞាហិ ត ពាឌិឆឹយត្តិ៌

តេឌ្ឋាបិ ៣ត្ថ ឞុចិឞុឆ្ចឌលិ ឞុប្យតិត្វា រយលិឃា អកដ្ឋយា ចាលុកតលិ តាតិឃឹតា តច្ចុល្យា ឞុរកិកឌ្ឋិហិ ឌលឌបុបេហិ ឞព្ទាត្ត ឞព្ទកាល់ ឞុរកិ ចាឃត្តិឃោ ឞត្តតិ, ត ៣ត្ថ កល្យកិកា កល្លឮអកឆ្នលតា ៩ហាត្តិ, អកល្យកា បុប្យចលឞយ្យត្ត ៧ច ៩ហាត្តិ, ចត្ថតតាករុក្ខា ឞឃេយច រឞំ បល្អុត្តិ, តហាឃិ៧កាយា ឆ តឌិតិ៩ត្ថ ៧កព្ឌ្យចត្វាករលាតិ ធេបត្វា តឌិ ឌ្ពតរិត្វា តញ្ជា ៥ត្តិល្យតិល្យា ៥បរិឌ្ពិយំ ៥បរិឌ្ពិយំ ចត្វាករលំ កល្យត្តិ, ត ៩តឞំ ៧ចំ ៩ហាតិ "ឌ្ពគំ យយ, ឌ្ពគំ ប៩ឞ្ស្យា"តិ៌ ៣៩តា ៧ច ត ៩តឞំ ៩កាចិ ចិក្ខហោ ចា ចិចាឆា ចា៌ ឞត្តាហិកា ៧ច ឆ តេឞំ កាយ៩តិកិឮអា ៩ហាតិ, ៣៩តា ចឹតរាកា ចិឃ ចិចរត្តិ៌ ឃត្ថ ឆ រុក្ខ ឞឃិ៧កាយា ៩ហាត្តិ, ៣៩ត្វច ឞឃត់ ៥បលត្តតិ៌ យ៩ត ឆ ឞ៩ត្ថ ឌិវ្វា ត ៩រាគត្តិ ត ៩ឞាចត្តិ៌ ៣ញ្ញា យល្អឃិត្វា តិក្លិបត្តិ៌ ៣ាចេគេច ឆ តេឞំ ៣ចារុបិ ឞកុលា ៥បកត្វា យចំ ឌឹបត្ត៑ ៩តត្តិ, ៣ឞ្វា ឞុឞាត់ ចា អឞុចិឌ្ពាត់ ចា ៣ត្ថ តត្វិ, ត ឆ ៣៩តា យតា តិរឃំ ចា ពិរឆ្នាតេឃាតិ ចា ៩បត្តិចិឞឃំ ចា ៥បបដ្ឋត្តិ៌ ឆយ្ថតាឞិឆ្នឞ្ស បញ្ញាឃឹលឞ្ស អាកុការេចត ៩ត ៩គចេលិ៩ក តិឌ្ពត្តតិ្វតិ ចគត្តិ៌ ចឞ្សឞហឞ្សយេច ឆ តេឞំ ឞព្ទកាល់ អាយុប្យយាល់, ឞព្ទយេចំ ៩តឞំ បញ្ញាឃឹល់ ចិឃ ឆយ្ថតាឞិឆ្នយេចាតិ៌

ពិធាតឞុត្តចល្អតា តិឌ្ពិតា៌

១៌ ៣ល្យាម្បុលកឞុត្តចល្អតា

១១៌ ៣តិឃ (ឌី៌ តិ៌ ឌី៌ ១៌១០១) ៧ឞតតល្យាតិ ៩កាកាត់ បរិ៩ឃឞតចេឞត បចត្វា ៣ល្យា៌ ៧ឞិតតល្យាតិ បរិឃិឌ្ពេឞុ ៩កា៩កឞុ ៥ប្យឌ្ឍយាតតល្យា៌ បរិតឞ្សតចេឞត បរិ៩ឃឞតិ ៧តាឃាតិ បរិ៩ឃឞតា, អាឞឃតោ ប៩ឃាក៩តា ឆ បរិ៩ឃឞតា ៣ចាបចត្វា ចិត្តប្យាគោ៌ ៩តតាហ "៣ល្យាឃ ឞតិ ៩ហាតី"តិ៌ ទ្វុបិឌិអារយ្ថលាប្យឌិលិ៩កាតិ ឞចត្ថុកាត់ ទ្វុបិឌិអារយ្ថលាត់ កចេឞតចេឞត បឌិលិ៩កា៌ ឃំ បត អបរិឃិឌ្ពេឃេច លត្តតិ, ៣យ្យិ អត្ថតោ បរិ៩ឃឞតាឃ លឆ្ចយេច តាយ ៣ចារុបឞ្ស កយ្ថឞ្ស បុឌ្ឋកតត្វា ៧ច

លព្ភនតោ។ តេនាហ “សោ ហិ បរិយេសនាយ សតិ ហោតី”តិ។

សុខវិនិច្ឆយន្តិ សុខំ វិសេសតោ និច្ឆិនោតីតិ សុខវិនិច្ឆយោ។ សុខំ សភាវតោ សមុទយតោ អត្ថង្គមតោ អាទីនវតោ និស្សរណតោ ច យថាវតោ ជានិត្វា បវត្តនាការេន សុខវិនិច្ឆយំ ជញ្ញាតិ ជានេយ្យ។ “សុភំ សុខ”ន្តិអាទិកំ អារម្មណេ អភូតាការំ វិវិធំ និត្ថការេន វិនោតិ អារោបេតីតិ វិនិច្ឆយោ, អស្សាទានុបស្សនា តណ្ហា។ ទិដ្ឋិយាបិ ឯវមេវ វិនិច្ឆយការោ វេទិតព្វោ។ ឥមស្មិំ បន សុត្តេ វិតក្កោយេវ អាគតោតិ យោជនា។ ឥមស្មិំ បន សុត្តេតិ សក្កបញ្ហសុត្តេ (ទី. និ. ២.៣៥៨)។ តត្ថ ហិ “ឆន្ទោ ខោ, ទេវានមិន្ទ, វិតក្កនិទានោ”តិ អាគតំ។ ឥធាតិ ឥមស្មិំ សុត្តេ។ វិតក្កេនេវ វិនិច្ឆិនាតីតិ ឯតេន “វិនិច្ឆិនាតិ ឯតេនាតិ វិនិច្ឆយោ”តិ វិនិច្ឆយសទ្ទស្ស ករណសាធនតមាហ។ ឥដ្ឋកន្តិអាទិ វិនិច្ឆយនាការទស្សនំ។

ឆន្ទនដ្ឋេន ឆន្ទោ, ឯវំ រញ្ជនដ្ឋេន រាគោតិ ឆន្ទរាគោ។ ស្វាយំ អនាសេវនតាយ មន្ទោ ហុត្វា បវត្តោ ទុព្ពលរាគោតិ អាហ “ទុព្ពលរាគស្សាធិវចន”ន្តិ។ អជ្ឈោសានន្តិ តណ្ហាទិដ្ឋីវសេន អភិនិវេសនំ។ “មយ្ហមិទ”ន្តិ ហិ តណ្ហាគាហោ យេភុយ្យេន អត្តគ្គាហសន្និស្សយោវ ហោតិ។ តេនាហ “អហំ មមន្តិ”តិ។ ពលវសន្និដ្ឋានន្តិ ច តេសំ គាហានំ ថិរភាវប្បត្តិមាហ។ តណ្ហាទិដ្ឋីវសេន បរិគ្គហករណន្តិ អហំ មមន្តិ ពលវសន្និដ្ឋានវសេន អភិនិវិដ្ឋស្ស អត្តត្តនិយគ្គាហវត្ថុនោ អញ្ញាសាធារណំ វិយ កត្វា បរិគ្គហេត្វា ឋានំ, តថាបវត្តោ លោភសហគតចិត្តុប្បាទោ។ អត្តនា បរិគ្គហិតស្ស វត្ថុនោ យស្ស វសេន បរេហិ សាធារណភាវស្ស អសហនតា ហោតិ បុគ្គលោ, សោ ធម្មោ អសហនតា។ ឯវំ វចនត្ថំ វទន្តិ និរុត្តិនយេន។ សទ្ទលក្ខណេន បន យស្ស ធម្មស្ស វសេន មច្ឆរិយយោគតោ បុគ្គលោ មច្ឆរោ, តស្ស ភាវោ, កម្មំ វា មច្ឆរិយំ, មច្ឆរោ ធម្មោ។ មច្ឆរិយស្ស ពលវការណតោ អាទរេន រក្ខណំ អារក្ខោតិ អាហ “ទ្វារ... បេ... សុដ្ឋុ រក្ខណ”ន្តិ។

អត្តនោ ផលំ ករោតីតិ ករណំ, យំ កិញ្ចិ ការណំ។ អធិកំ ករណន្តិ អធិករណំ, វិសេសការណំ។ វិសេសការណញ្ហិ ភោគានំ អារក្ខោ ទណ្ឌាទានាទិអនត្ថសម្ភវស្សាតិ វុត្តំ “អារក្ខាធិករណ”ន្តិអាទិ។ បរនិសេធនត្ថន្តិ មារណាទិនា បរេសំ និវារណត្ថំ។ អាទិយន្តិ ឯតេនាតិ អាទានំ, ទណ្ឌស្ស អាទានំ ទណ្ឌាទានំ, ទណ្ឌំ អាហរិត្វា បវត្តិតចិត្តុប្បាទោ។ សត្ថាទានេបិ ឯសេវ នយោ។ ហត្ថបរាមាសាទិវសេន កាយេន កាតព្វោ កលហោ កាយកលហោ។ មម្មឃដ្ដនាទិវសេន វាចាយ កាតព្វោ កលហោ វាចាកលហោ។ វិរុជ្ឈនវសេន វិរូបំ គណ្ហាតីតិ វិគ្គហោ។ វិរុទ្ធំ វទតីតិ វិវាទោ។ “តុវំ តុវ”ន្តិ អគារវវចនសហចរណតោ តុវំតុវំ។ សព្វេបិ តេ តថាបវត្តទោសសហគតា ចិត្តុប្បាទា វេទិតព្វា។ តេនាហ ភគវា “អនេកេ បាបកា អកុសលា ធម្មា សម្ភវន្តី”តិ។

តណ្ហាមូលកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤-៥. សត្តាវាសសុត្តាទិវណ្ណនា

᪓᪔-᪓᪕᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᩅᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᩈᩪᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩅᩣᩈᩣ, ᨶᩣᨶᨲ᩠ᨲᩈᨬ᩠ᨬᩦᩋᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨿᩣ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮ ᨲᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨿᩣ ᨲᨸ᩠ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨲᩣᨿ ᩑᩅ ᨲᨸ᩠ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨲᩣᨿ ᩋᩣᨵᩣᩁᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨾᩩᨴᩣᨿᩣᨵᩣᩁᩮᩣ ᩉᩥ ᩋᩅᨿᩅᩔ ᨿᨳᩣ “ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᩈᩣᨡᩣ”ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᩣᩅᩣᩈᩣ, ᩅᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩣᩈᩣᨸᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩅᩣᩈᩮᩈᩩ “ᨶ ᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩅᩣᩈᩮᩣ ᩈᩩᩃᨽᩁᩪᨸᩮᩣ, ᨿᩮᩣ ᨾᨿᩣ ᩋᨶᩣᩅᩩᨲ᩠ᨳᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨴᩦᨥᩮᨶ ᩋᨴ᩠ᨵᩩᨶᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩕ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩣᩈᩮᩉᩥ ᨴᩮᩅᩮᩉᩦ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪙᪑) ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨿᨴᩥ ᩑᩅᩴ ᨲᩮ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᩍᨵ ᨶ ᨣᩉᩥᨲᩣᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᩁᨱᨾᩣᩉ “ᩋᩈᨻ᩠ᨻᨠᩣᩃᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᩅᩮᩉᨸ᩠ᨹᩃᩣ ᨸᨶ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮᨿᩮᩅ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩅᩣᩈᩮ ᨽᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨

ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩅᩣᩈᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪖᪨ ᩈᩥᩃᩣᨿᩪᨸᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪖᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᨸᨾᩣᨱᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩔ ᨸᩩᩁᩥᩈᩔ ᨧᨲᩩᩅᩦᩈᨲᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨠᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩ, “ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩪ”ᨲᩥᨸᩥ ᨲᩔᩮᩅ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩪ ᩏᨸᩁᩥ ᨶᩮᨾᩔᩣᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩉᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᩣᩅᩣᨭᩔ ᩏᨸᩁᩥ ᩏᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩣ ᨠᩮᩅᩃᩴ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨

ᩈᩥᩃᩣᨿᩪᨸᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪗᪨ ᨸᨮᨾᩅᩮᩁᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪗᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᨭᩦ᪨ ᪓᪨᪓᪔᪑) ᨿᨲᩮᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ᪨ ᩋᨿᨬ᩠ᩉᩥ ᨿᨲᩮᩣ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨿᨴᩣ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩍᨵ ᨠᩣᩃᩅᩥᩈᨿᩮᩣ, ᨿᨴᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨽᨿᩣᨶᩥ ᩅᩮᩁᩣᨶᩦᨲᩥ ᨽᩦᨿᨲᩮ ᨽᨿᩴ, ᨽᩮᨿᨲᩮ ᨿᩣᨠᩣ, ᨽᩣᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨽᨿᩴ ᩑᩅ ᩅᩮᩁᨸ᩠ᨸᩈᩅᨶᨲᩮᩣ ᩅᩮᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩃᨴ᩠ᨵᨶᩣᨾᩣ ᨧᩮᨲᨶᩣᨽᩮᨴᩣ᪨ ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣᨴᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᨿᩔ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᨬ᩠ᨧ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩔ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ, ᩏᨽᨿᩔᨸᩥ ᩅᩮᩁᩣᩅᩉᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᩑᩅ ᩅᩮᩁᩣ ᨠᩣᨿᩥᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩮᩁᩈᨬ᩠ᨬᨶᨠᩣ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣᨲᩔ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩔ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨸᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨣᨾᩮᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩔ ᨧ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ᪨ ᨸᩩᩁᩥᨾᩣᨶᩥ(ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪓᪨᪓᪨᪔᪑) ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᨦ᩠ᨣᩴ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨧ ᩋᨦ᩠ᨣᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ, ᩍᨴᩴ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᨦ᩠ᨣᨸ᩠ᨸᨭᩥᩃᩣᨽᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩮ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, “ᩈᨸ᩠ᨸᩩᩁᩥᩈᩈᩴᩈᩮᩅᩮᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩔᩅᨶᩴ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨵᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪓᪑᪑) ᩑᩅᩴ ᩋᩣᨣᨲᩴ᪨ ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᨣᩩᨱᩔ ᨧ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᩮᨶ ᨲᩔ ᩋᨦ᩠ᨣᩴ, ᩍᨴᩴ “ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᩋᨦ᩠ᨣ”ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ “ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩦᨿᨲᩥ ᨬᩣᨿᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣ”ᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩋᩅᩮᨧ᩠ᨧᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩣᨴᩦᨶᩴ ᩑᨠᩴ ᩋᩅᩥᨧᩃᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨴᩥᩅᩥᩈᨿᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩴ᪨

ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩋᩅᩮᨧ᩠ᨧᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩮᨶᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᩣᨿᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᩅᩮᩈᨲᩣᨿ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩋᩅᩮᨧ᩠ᨧᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩮᨶ ᨿᩮᩈᩴ, ᩈᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩋᩅᩮᨧ᩠ᨧᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩮᨶ᪨ ᩑᩅ ᨽᩮᩣᨿᩣ ᩅᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣ᪨

សោតាបន្នោតិ មគ្គសោតំ អាបន្នោ។ អវិនិបាតធម្មោតិ ន វិនិបាតសភាវោ។ និយតោតិ បឋមមគ្គសង្ខាតេន សម្មត្តនិយាមេន និយតោ។ សម្ពោធិបរាយណោតិ ឧបរិមគ្គត្តយសង្ខាតា សម្ពោធិ បរំ អយនំ មយ្ហន្តិ សោហំ សម្ពោធិបរាយណោ, សម្ពោធិំ អវស្សំ អភិសម្ពុជ្ឈនកោតិ អត្ថោ។

បាណាតិបាតបច្ចយាតិ បាណាតិបាតកម្មស្ស ករណហេតុ។ ភយំ វេរន្តិ អត្ថតោ ឯកំ។ វេរំ វុច្ចតិ វិរោធោ, តទេវ ភាយិតព្ពតោ “ភយ”ន្តិ វុច្ចតិ។ តញ្ច បនេតំ ទុវិធំ ហោតិ – ពាហិរំ, អជ្ឈត្តិកន្តិ។ ឯកេន ហិ ឯកស្ស បិតា មារិតោ ហោតិ។ សោ ចិន្តេតិ “ឯតេន កិរ មេ បិតា មារិតោ, អហម្បិ តំយេវ មារេស្សាមី”តិ និសិតំ សត្ថំ អាទាយ ចរតិ។ យា តស្ស អព្ភន្តរេ ឧប្បន្នា វេរចេតនា, ឥទំ ពាហិរំ វេរំ នាម តស្ស វេរស្ស មូលភូតតោ វេរការកបុគ្គលតោ ពាហិភាវត្តា។ យា បន ឃាតកស្ស “អយំ កិរ មំ មារេស្សាមីតិ ចរតិ, អហមេវ នំ បឋមតរំ មារេស្សាមី”តិ ចេតនា ឧប្បជ្ជតិ, ឥទំ អជ្ឈត្តិកំ វេរំ នាម។ ឥទំ តាវ ឧភយម្បិ ទិដ្ឋធម្មិកមេវ។ យា បន តំ និរយេ ឧប្បន្នំ ទិស្វា “ឯតំ បហរិស្សាមី”តិ ជលិតំ អយមុគ្គរំ គណ្ហន្តស្ស និរយបាលស្ស ចេតនា ឧប្បជ្ជតិ, ឥទមស្ស សម្បរាយិកំ ពាហិរំ វេរំ។ យា ចស្ស “អយំ និទ្ទោសំ មំ បហរិស្សាមីតិ អាគច្ឆតិ, អហមេវ នំ បឋមតរំ បហរិស្សាមី”តិ ចេតនា ឧប្បជ្ជតិ, ឥទមស្ស សម្បរាយិកំ អជ្ឈត្តំ វេរំ។ យំ បនេតំ ពាហិរំ វេរំ, តំ អដ្ឋកថាសុ “បុគ្គលវេរ”ន្តិ វុច្ចតិ។ ទុក្ខំ ទោមនស្សន្តិ អត្ថតោ ឯកមេវ។ យថា ចេត្ថ, ឯវំ សេសេសុបិ “ឥមិនា មម ភណ្ឌំ ហដំ, មយ្ហំ ទារេសុ ចារិត្តំ អាបន្នំ, មុសា វត្វា អត្ថោ ភគ្គោ, សុរាមទមត្តេន ឥទំ នាម កត”ន្តិអាទិនា នយេន វេរប្បវត្តិ វេទិតព្ពា។

អវេច្ចប្បសាទេនាតិ អធិគតេន អចលប្បសាទេន។ អរិយកន្តេហីតិ បញ្ចហិ សីលេហិ។ តានិ ហិ អរិយានំ កន្តានិ បិយានិ ភវន្តិ, ភវន្តរេបិ អរិយា តានិ ន វិជហន្តិ, តស្មា “អរិយកន្តានី”តិ វុច្ចន្តិ។ សេសមេត្ថ យំ វត្តព្ពំ សិយា, តំ សព្ពំ វិសុទ្ធិមគ្គេ អនុស្សតិនិទ្ទេសេ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពំ។

បឋមវេរសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. អាឃាតវត្ថុសុត្តវណ្ណនា

២៩. នវមេ វសតិ ឯត្ថ ផលំ តន្និមិត្តតាយ បវត្តតីតិ វត្ថុ, ការណន្តិ អាហ “អាឃាតវត្ថូនី”តិ។ កោបោ ហិ នាមាយំ យស្មិំ វត្ថុស្មិំ ឧប្បជ្ជតិ, ន តត្ថ ឯកវារមេវ ឧប្បជ្ជតិ, អថ ខោ បុនបិ ឧប្បជ្ជតេវាតិ វុត្តំ “ពន្ធតី”តិ។ អថ វា សោ បច្ចយវសេន ឧប្បជ្ជមានោ អាឃាតោ តេន បច្ចយេន ពន្ធោ វិយ ន វិគច្ឆតិ, បុនបិ ឧប្បជ្ជតេវ។ តំ សន្ធាយាហ “អាឃាតំ ពន្ធតី”តិ។ តំ បនស្ស បច្ចយវសេន និព្ពត្តនំ ឧប្បាទនមេវាតិ វុត្តំ “ឧប្បាទេតី”តិ។

អាឃាតវត្ថុសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. អាឃាតបដិវិនយសុត្តវណ្ណនា

៣០. ទសមេ តំ កុតេត្ថ លព្ភាតិ ឯត្ថ តន្តិ កិរិយាបរាមសនំ. បទជ្ឈាហារេន ច អត្ថោ វេទិតព្វោតិ “តំ អនត្ថចរណំ មា អហោសី”តិអាទិមាហ. កេន ការណេន លទ្ធុំ និរត្ថកភាវតោ. កម្មស្សកា ហិ សត្តា. តេ កស្ស រុចិយា ទុក្ខិតា សុខិតា វា ភវន្តិ, តស្មា កេវលំ តស្មិំ មយ្ហំ អនត្ថចរណំ, តំ កុតេត្ថ លព្ភាតិ អធិប្បាយោ. អថ វា តំ កោបការណំ ឯត្ថ បុគ្គលេ កុតោ លព្ភា បរមត្ថតោ កុជ្ឈិតព្វស្ស កុជ្ឈនកស្ស ច អភាវតោ. សង្ខារមត្តមេវេតំ, យទិទំ ខន្ធបញ្ចកំ យំ “សត្តោ”តិ វុច្ចតិ, តេ សង្ខារា ឥត្តរខណិកា, កស្ស កោ កុជ្ឈតីតិ អត្ថោ. លិភា នាម កោ សិយុំ អញ្ញាណ អដ្ឋុប្បត្តិតោ.

អាឃាតបដិវិនយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

១១. អនុបុព្វនិរោធសុត្តវណ្ណនា

៣១. ឯកាទសមេ អនុបុព្វនិរោធាតិ អនុបុព្វេន អនុក្កមេន បវត្តនិរោធា. តេនាហ “អនុបដិបាដិនិរោធា”តិ.

អនុបុព្វនិរោធសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

សត្តាវាសវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៤. មហាវគ្គោ

១. អនុបុព្ពវិហារសុត្តវណ្ណនា

៣២. ចតុត្ថស្ស បឋមេ អនុបុព្ពតោ វិហរិតព្ពាតិ អនុបុព្ពវិហារា។ អនុបដិបាដិយាតិ អនុក្កមេន។ សមាបជ្ជិតព្ពវិហារាតិ សមាបជ្ជិត្វា សមង្គិនោ ហុត្វា វិហរិតព្ពវិហារា។

អនុបុព្ពវិហារសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២-៣. អនុបុព្ពវិហារសមាបត្តិសុត្តាទិវណ្ណនា

៣៣-៣៤. ទុតិយេ ឆាតំ វុច្ចតិ តណ្ហាទិដ្ឋិយោ កាមានំ បិតព្ពតោ តាសំ វសេន វត្តនតោ, តន្និន្នត្តា នត្ថិ ឯតេសុ ឆាតន្តិ និច្ឆាតា។ តេនាហ “តណ្ហាទិដ្ឋិឆាតាន”ន្តិអាទិ។ តតិយេ នត្ថិ វត្តព្ពំ។

អនុបុព្ពវិហារសមាបត្តិសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤. គាវីឧបមាសុត្តវណ្ណនា

៣៥. ចតុត្ថេ បព្ពតចារិនីតិ បកតិយា បព្ពតេ ពហុលចារិនី។ អខេត្តញ្ញូតិ (វិសុទ្ធិ។ មហាដី។ ១.៩៩) អគោចរញ្ញូ។ សមាធិបរិបន្ថានំ វិសោធនានភិញ្ញតាយ ពាលោ។ ឈានស្ស បគុណការណាវិធានេ វេយ្យត្តិយស្ស អភាវេន អព្យត្តោ។ ឧបរិឈានស្ស បទដ្ឋានការណានវពោធេន អខេត្តញ្ញូ។ សព្វាបិ សមាបត្តិគោចរសល្លាការេន អកុសលោ។ សមាធិនិមិត្តស្ស វា អនាសេវនាយ ពាលោ។ អភាវនាយ អព្យត្តោ។ អពហុលីការេន អខេត្តញ្ញូ។ សម្មទេវ អនធិដ្ឋានតោ អកុសលោតិ យោជេតព្ពំ។ ឧភតោ ភដ្ឋាតិ ឧភយតោ ឈានតោ ភដ្ឋា។ សោ ហិ អប្បគុណតាយ ន សុប្បតិដ្ឋិតតាយ ទិសាស្សារេហាបិ វិនាសតោ អសាមត្ថិយតោ ច ឈានទ្វយតោ បរិហីនោ។

គាវីឧបមាសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. ឈានសុត្តវណ្ណនា

១៩៑ បញ្ចមេ អតិច្ចតោតិ ហ្វុយិតា តិច្ចប្បដិក្ខេបតោ តេហិ អតិច្ចតយាហ៑ តតោ ឲច ្កុឥយចយចត្តតោ ចិបរិហាយតោ តាចកាលិកតោ ច តេ អតិច្ចាតិ ឌោតិតំ ហោតិ៑ យត្យាតិច្ចំ ត ហោតិ, តំ ្កុឥយចយបរិច្ឆិត្តឌោយ យខេលាត ចាតិ ខេ្ហសា ចិបរិលាតំ ហ្វុត្វាខ្លោលាមេច ច ហោតិ៑ ទុក្ខតោតិ ត សុខតោ៑ ហ្វុយិតា សុខប្បដិក្ខេបតោ តេហិ ទុក្ខតយាហ៑ តតោ ឲច ច អភិលាប្បដិបីឡអតតោ ទុក្ខចត្តុតោ ច តេ ទុក្ខាតិ ឌោតិតំ ហោតិ៑ ្កុឥយចយចត្តតាយ ហិ តេ អភិលាប្បដិបីឡអតតោ តិខេត្តទុក្ខតាយ ទុក្ខមេស្សច ច អធិដ្ឋាតក្ខតោ៑ បច្ចយយាបតឹយតាយ ខោកមូលតាយ ច ខោកតោ៑ ទុក្ខតាសុលយោកតោ កិលេសាសុចិបច្ឆតោ ្កប្បាគឌោគខ្ពុតិ ្កុឧយាតបក្ខិក្ខតតោ ច កណ្ហតោ៑ បីឡអាឌតតតោ អខេត្តាតុឥតតោ ទុត្តិហខេលតោ ច សល្លតោ៑ អចជ្ជិអាចហតតោ អឈចត្តុតោ ច អឈតោ៑ អខេខិកាចឌតតតោ អាតាឈប្បតិដ្ឋាតតាយ ច អាតាឈតោ៑ អចខេចត្តតតោ អចិឈយ្យតាយ ច បខេតោ៑ ឞ្យាឆិឌោយខេលាហិ បលុច្ចតឹយតាយ បខេលិកតោ៑ សាយិតិចាឹការកចេឥកអធិដ្ឋាយកចិខេហតោ សុញ្ញតោ៑ អត្តប្បដិក្ខេបខេ្ខត អតត្តតោ៑ ខ្សបិឌិឈយូបិ យថា ត ឲត្ត អត្តា អត្តិតិ អតត្តា, ឲចំ សយម្បិ អត្តា ត ហោត្តីតិ អតត្តា៑ តេត អព្យាបិខេតោ តិរីហតោ តុច្ឆតោ អតត្តាតិ ឌីបិតំ ហោតិ៑

លក្ខលាត្តយមេច សុលាចខេតាឈគត្ត ឲកាឥសហិ បខេហិ ចិកឌិត្វា កហិតត្តិ ឥខេស្សតុំ "យម្ហា អតិច្ចតោ"តិអាឌិ ចុត្តំ៑ អខេត្តាសយាបត្តិយត្តិ សយាបត្តិតំ សហឌាតតាយ សយាបត្តិតំ អត្តត្តខេ ចិត្តំ បដិសំហខេតីតិ តប្បដិពន្ធឆន្ទរាគាឌិកិលេសចិក្ខម្ភខេត ចិបស្សតាចិត្តំ បដិសំហខេតិ៑ តេតាហ "ខេយាខេតិ អបខេតី"តិ៑ សចតចខេសតាតិ "សត្តាសង្ខារសយខេចា"តិអាឌិតា សចតចខេសត៑ ចុតិចខេសតាតិ តខេចច ខេចាយតាចខេសត ក្យាលតោ សំកិត្តតចខេសត៑ បរិយត្តិចខេសតាតិ តស្ស ឈយូស្ស បរិយាបុលាតចខេសត៑ បញ្ញត្តិចខេសតាតិ តឥត្តស្ស បញ្ញាបតចខេសត៑ អាខេយូលាកខេលាចខេសខេតច ្កុបសំហខេតិ យក្កចិត្តំ, "ឲតំ សត្ត"ត្តិអាឌិ បត អចឆាខេលាតិចត្តិតត្តឥស្សតំ៑ យថា ចិបស្សតា "ឲតំ សត្តិ ឲតំ បណីត"ត្តិអាឌិតា អសង្ខតាយ ឆាតុយា ចិត្តំ ្កុបសំហខេតិ, ឲចំ យខេក្កា តិប្ពាតំ សច្ឆិកិរិយាកិសយយចខេសត អភិសមេខេត្តា តត្ត លច្ចាយាខេត សខេច្ចបិ ចិខេសខេស អសយ្យោហតោ បដិចិជ្ឈខេត្តា តត្ត ចិត្តំ ្កុបសំហខេតិ៑ តេតាហ "ហ្វុយិតា បត អាកាខេតា"តិអាឌិ៑

ខេសា តត្ត ឌិខេតាតិ ខេសា អឥគ្គចិបស្សខេតា ខេយាកិ តត្ត តាយ អតិច្ចាឌិលក្ខលាត្តយាខេយូលាយ ចិបស្សតាយ ឌិខេតា៑ សត្តខេសាតិ សត្តត្ត តស្ស តស្ស យក្កស្ស អធិកយាយ តិត្តត្តិតសយធចិបស្សតាសុ៑ អសខេក្កាខេត្តា អតាកាយី ហោតីតិ ហេដ្ឋិមយក្កាចហាសុ ឲច សយធចិបស្សតាយ លច្ឆរាកំ បហាយ អក្កយក្កាចហាសុ តិកត្តិ បរិយាឌាតុំ អសខេក្កាខេត្តា អតាកាយិតាយមេច សណ្ហាតិ៑

សយតិក្កត្តត្តាតិ សយធចខេសត ចិបស្សតាចខេសត ចាតិ សត្តធាបិ ខ្សបស្ស សយតិក្កត្តត្តា៑ តេតាហ "អឃំ ហឹ"តិអាឌិ៑ អខេតតាតិ ខេយាកិតា៑ តំ អតិក្កយ្យាតិ ហ្វុឌំ ខេយា បឈយំ បញ្ចខេចាកាខេឲកខេចាកាខេបរិយាបខេត្ត ឆខេយ្ម សយូខេឥច សយូសិត្វា តេ ចិស្សខេដ្ឋត្វា តតោ អខ្សបសយាបត្តិ សយាបដ្ឋិត្វា អខ្សបឆខេយ្ម សយូសតិ, តំ សត្តាយ ចុត្តំ៑ តេតាហ "ហ្វុឥាតិ អខ្សបំ សយូសតី"តិ៑

ឈសាតសុត្តចណ្ណាតា តិដ្ឋិតា៑

᪖. ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪗. ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᩒᨠᩣᩈᩴ ᩋᩅᩈᩁᩴ ᩋᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩒᨠᩣᩈᩣᨵᩥᨣᨾᩮᩣ, ᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᩈᩩᨡᩣᨵᩥᨣᨾᩣᨿ ᩒᨠᩣᩈᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩒᨠᩣᩈᩮᩣ, ᨲᩔ ᩋᨵᩥᨣᨾᩮᩣ ᩒᨠᩣᩈᩣᨵᩥᨣᨾᩮᩣ. ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨴᩦᨥᨶᩥᨠᩣᨿᩮᨧᩮᩅ (ᨴᩦ. ᨶᩥ. ᪒.᪒᪘᪘) ᨷᨶ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᨴᩮᩈᨶᩣᨿᩴ ᨷᨮᨾᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ, ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ, ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᩒᨠᩣᩈᩣᨵᩥᨣᨾᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣ. ᨲᨲ᩠ᨳ (ᨴᩦ. ᨶᩥ. ᩋᨭ᩠ᨮ. ᪒.᪒᪘᪘) ᨷᨮᨾᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᨷᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩦᩅᩁᨱᩣᨶᩥ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩒᨠᩣᩈᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩦᨲᩥ "ᨷᨮᨾᩮᩣ ᩒᨠᩣᩈᩣᨵᩥᨣᨾᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ ᨷᨶ ᩈᩩᨡᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩒᨠᩣᩈᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩦᨲᩥ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᩒᨠᩣᩈᩣᨵᩥᨣᨾᩮᩣ. ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩒᨠᩣᩈᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩦᨲᩥ "ᨲᨲᩥᨿᩮᩣ ᩒᨠᩣᩈᩣᨵᩥᨣᨾᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ. ᩍᨵ ᨷᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᩣᨶᩣᨲᩥ ᨲᩦᩉᩥ ᩋᨶ᩠ᩅᩩᨷᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ "ᩒᨠᩣᩈᩣᨵᩥᨣᨾᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᨲᩮᩈᩴᨿᩮᩅ ᨧ ᨣᩉᨱᩮ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩈᨿᨾᩮᩅ ᨧᨠ᩠ᨡᨲᩥ.

ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ ᨷᩤᨷᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᩁᩣᨣᩣᨴᩦᩉᩥ ᨾᩃᩮᩉᩥ ᩋᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣᩅᩥᩈᨾᩃᩮᩣᨽᩣᨴᩦᩉᩥ ᨧ ᩏᨷᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨷᩤᨷᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩈᨾᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᨲ᩠ᨳᩣᨿ. ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶᨲ᩠ᨳᩮᨶ "ᩈᨾᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨣᨾᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᩥᨠᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨧ ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩔ ᨧᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨦ᩠ᨣᨾᩣᨿ, ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᨬᩣᨿᨲᩥ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᨶ ᨠᨾᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ, ᨲᩴ ᩅᩣ ᨬᩣᨿᨲᩥ ᨷᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩦᨿᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨬᩣᨿᩮᩣ, ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᨠᩣᩁᨠᩮᩣ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᩈᩉᩅᩥᨷᩔᨶᨠᩔ ᨾᨣ᩠ᨣᩔᩣ"ᨲᩥ. ᨷᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨠᩁᨱᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨷᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨲᩣᨿ. ᨷᩁᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩅᩥᨶᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᨠᩁᨱᨲ᩠ᨳᩴ "ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ. ᩋᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩥᨲ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᨷᩃᩥᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨶᩩᨷᩉᨲᩴ.

ᩁᩣᨣᩣᨶᩩᨣᨲᩮᩣ ᩈᨾᩣᨵᩥ ᩋᨽᩥᨶᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᩋᨽᩥᨾᩩᨡᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ, ᨴᩮᩣᩈᩣᨶᩩᨣᨲᩮᩣ ᨷᨶ ᩋᨷᨶᨲᩮᩣ ᩋᨷᨣᨾᨶᩅᩈᩮᨶ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ, ᨲᨴᩩᨽᨿᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᨶ "ᨶ ᨧᩣᨽᩥᨶᨲᩮᩣ ᨶ ᨧᩣᨷᨶᨲᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᩁᩣᨣᩅᩈᩮᨶᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ. ᨶ ᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨶᩥᨣ᩠ᨣᨿ᩠ᩉᩅᩣᩁᩥᨲᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᨩ᩠ᨫᩣᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᩅᩥᨿ ᨶ ᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᨶ ᩈᨷ᩠ᨷᨿᩮᩣᨣᩮᨶ ᨲᨴᨦ᩠ᨣᨷ᩠ᨷᩉᩣᨶᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᨶᨷ᩠ᨷᩉᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩮᩣ. ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩁᩉᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩴ ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨶ᩠ᨲᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ. ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨹᩃᩈᨾᩣᨵᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩮᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᨲᩮᨶᩣᩉ "ᨶ ᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᨶ...ᨷᩮ... ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨶ᩠ᨲᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ"ᨲᩥ.

ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ.

᪗. ᩃᩮᩣᨠᩣᨿᨲᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪘. ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᩃᩮᩣᨠᩣᨿᨲᩅᩣᨴᨠᩣᨲᩥ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩉᩥᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᨶ ᨿᨲᨲᩥ ᨶ ᩅᩥᩁᩪᩉᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩣᨿᨲᩴ, ᩅᩥᨲᨱ᩠ᨯᩈᨲ᩠ᨳᩴ. ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨣᨶ᩠ᨳᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩴ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩣᨿᨲᩅᩣᨴᨠᩣ.

ᨴᩊ᩠ᩉᩴ ᨳᩥᩁᩴ ᨵᨶᩩ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᨴᩊ᩠ᩉᨵᨶ᩠ᩅᩣ (ᩋ. ᨶᩥ. ᨭᩦ. ᪒.᪓.᪓᪕-᪓᪙; ᩈᩴ. ᨶᩥ. ᨭᩦ. ᪑.᪑.᪑᪐᪗), ᩈᩮᩣ ᩑᩅ "ᨴᩊ᩠ᩉᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ.

ᨸᨭᩥᩈᨲ᩠ᨲᩩᩅᩥᨵᨾᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨵᨶᩩᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩦᨲᩥ ᨵᨶᩩᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ᩼ ᩈᩮᩣ ᩏᩈᩩᩴ ᩈᩁᩴ ᩋᩈᨲᩥ ᨡᩥᨸᨲᩦᨲᩥ ᩍᩔᩣᩈᩮᩣ᩼ ᨴ᩠ᩅᩥᩈᩉᩔᨳᩣᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᩮᩣᩉᩣᨴᩥᨽᩣᩁᩴ ᩅᩉᩥᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᩈᩉᩔᨳᩣᨾᩴ᩼ ᨲᩮᨶᩣᩉ "ᨴ᩠ᩅᩥᩈᩉᩔᨳᩣᨾᩴ ᨶᩣᨾᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᩼ ᨴᨱ᩠ᨯᩮᨲᩥ ᨵᨶᩩᨴᨱ᩠ᨯᩮ᩼ ᨿᩣᩅ ᨠᨱ᩠ᨯᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩣᨲᩥ ᨴᨱ᩠ᨯᨲᩮᩣ ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᨱ᩠ᨯᩔ ᨸᨾᩣᨱᩴ, ᨲᨲ᩠ᨲᨠᩮ ᨵᨶᩩᨴᨱ᩠ᨯᩮ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨾᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᩣᩁᩮᩣᨸᩥᨲᩮᩣ ᨩᩥᨿᩣᨻᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨽᩣᩁᩮᩣ ᨸᨳᩅᩥᨲᩮᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨽᩪᨲᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᩈᩉᩔᨳᩣᨾᩴ ᨶᩣᨾ ᨵᨶᩩ ᨴᩊ᩠ᩉᩴ᩼ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᩈᩥᨸ᩠ᨸᩣᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᨵᨶᩩᩈᩥᨸ᩠ᨸᩣ᩼ ᨠᨲᩉᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩃᨠ᩠ᨡᩮ ᩋᩅᩥᩁᨩ᩠ᨫᨶᩈᩁᨠ᩠ᨡᩮᨸᩣ᩼ ᩅᩈᩦ ᨸᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨠᨲᩉᨲ᩠ᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᨧᩥᨱ᩠ᨱᩅᩈᩦᨽᩣᩅᩣ"ᨲᩥ᩼ ᨠᨲᩣ ᩁᩣᨩᨠᩩᩃᩣᨴᩦᩈᩩ ᩏᨸᩣᩈᨶᩣ ᩑᨲᩮᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᨠᨲᩪᨸᩣᩈᨶᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᩁᩣᨩᨠᩩᩃᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴᩔᩥᨲᩈᩥᨸ᩠ᨸᩣ"ᨲᩥ᩼ ᩑᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᩥ ᩑᨠᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩣᨴᩦᩈᩩ ᩈᩃ᩠ᩃᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᩑᨠᩴ᩼

ᩃᩮᩣᨠᩣᨿᨲᩥᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᩼

᪘-᪙᪼ ᨴᩮᩅᩣᩈᩩᩁᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪘-᪑᪐᪼ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᩋᨽᩥᨿᩥᩴᩈᩪᨲᩥ ᨣᨲᩣ ᩋᨽᩥᨿᩥᩴᩈᩩ? ᨿᨴᩣ ᨻᩃᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ, ᨲᨴᩣ᩼ ᨲᨲᩕᩣᨿᩴ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩦᨠᨳᩣ (ᩈᩴ᩼ ᨶᩥ᩼ ᩋᨭ᩠ᨮ᩼ ᪑᪼᪑᪼᪒᪔᪗; ᩈᩣᩁᨲ᩠ᨳ᩼ ᨭᩦ᩼ ᪑᪼ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᨠᨱ᩠ᨯᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ) – ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᨾᨣᨵᩁᨭ᩠ᨮᩮ ᨾᨧᩃᨣᩣᨾᨠᩮ ᨾᨥᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨾᩣᨱᩅᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩅᨲᨸᨴᩣᨶᩥ ᨸᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ᩼ ᨲᩴ ᨻᩃᩅᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᩈᨸᩁᩥᩈᩴ ᩈᩮᩈᨴᩮᩅᨲᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ "ᩌᨣᨶ᩠ᨲᩩᨠᨴᩮᩅᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩌᨣᨲᩣ"ᨲᩥ ᨶᩮᩅᩣᩈᩥᨠᩣ ᨣᨶ᩠ᨵᨸᩣᨶᩴ ᩈᨩ᩠ᨩᨿᩥᩴᩈᩩ᩼ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩈᨸᩁᩥᩈᩣᨿ ᩈᨬ᩠ᨬᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ "ᨾᩣᩁᩥᩈᩣ, ᨾᩣ ᨣᨶ᩠ᨵᨸᩣᨶᩴ ᨸᩥᩅᩥᨲ᩠ᨳ, ᨸᩥᩅᨶᩣᨠᩣᩁᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨴᩔᩮᨳᩣ"ᨲᩥ᩼ ᨲᩮ ᨲᨳᩣ ᩋᨠᩴᩈᩩ᩼ ᨶᩮᩅᩣᩈᩥᨠᨴᩮᩅᨲᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩈᩁᨠᩮᩉᩥ ᩏᨸᨶᩦᨲᩴ ᨣᨶ᩠ᨵᨸᩣᨶᩴ ᨿᩣᩅᨴᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩥᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨸᨳᩅᩥᨿᩴ ᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨿᩥᩴᩈᩩ᩼ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ "ᨣᨱ᩠ᩉᨳ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩉᨲᨠᩮ"ᨲᩥ ᨲᩮ ᨸᩣᨴᩮᩈᩩ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩥᨶᩮᩁᩩᨸᩣᨴᩮ ᨡᩥᨸᩣᨸᩮᩈᩥ᩼ ᩈᨠ᩠ᨠᩔ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨲᩮᨩᩮᨶ ᨲᨴᨶᩩᩅᨲ᩠ᨲᨠᩣᨸᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨸᨲᩥᩴᩈᩩ᩼ ᨲᩮ ᩈᩥᨶᩮᩁᩩᩅᩮᨾᨩ᩠ᨫᨠᩣᩃᩮ ᩈᨬ᩠ᨬᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ, "ᨲᩣᨲᩣ, ᩈᩩᩁᩴ ᨶ ᨸᩥᩅᩥᨾ᩠ᩉ, ᩈᩩᩁᩴ ᨶ ᨸᩥᩅᩥᨾ᩠ᩉᩣ"ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ᩼ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩋᩈᩩᩁᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩣᨲᩣ᩼ ᩋᨳ ᨶᩮᩈᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨸᨧ᩠ᨧᨿᩏᨲᩩᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩈᩥᨶᩮᩁᩩᩔ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩥᨾᨲᩃᩮ ᨴᩈᨿᩮᩣᨩᨶᩈᩉᩔᩴ ᩋᩈᩩᩁᨽᩅᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ᩼ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩣᨣᨾᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩌᩁᨠ᩠ᨡᩴ ᨮᨸᩮᩈᩥ᩼ ᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ –

"ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨿᩩᨩ᩠ᨫᨸᩩᩁᩣᨶᩥ,

ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩣ ᨮᨸᩥᨲᩣ ᩋᨽᩥᩁᨠ᩠ᨡᩣ;

ᩏᩁᨣ-ᨠᩁᩮᩣᨭᩥ-ᨸᨿᩔ ᨧ ᩉᩣᩁᩦ,

ᨾᨴᨶᨿᩩᨲᩣ ᨧᨲᩩᩁᩮᩣ ᨧ ᨾᩉᨲ᩠ᨲᩣ"ᨲᩥ᩼ (ᩈᩴ᩼ ᨶᩥ᩼ ᩋᨭ᩠ᨮ᩼ ᪑᪼᪑᪼᪒᪔᪗; ᩈᩣᩁᨲ᩠ᨳ᩼ ᨭᩦ᩼ ᪑᪼᪑ ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᨠᨱ᩠ᨯᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ);

ទ្វេ នគរានិ ហិ យុទ្ធេន គហេតុំ អសក្កុណេយ្យតាយ អយុជ្ឈបុរានិ នាម ជាតានិ ទេវនគរញ្ច អសុរនគរញ្ច។ យទា ហិ អសុរា ពលវន្តតរា ហោន្តិ, អថ ទេវេហិ បលាយិត្វា ទេវនគរំ បវិសិត្វា ទ្វារេ បិទហិតេ អសុរានំ សតសហស្សម្បិ កិញ្ចិ កាតុំ ន សក្កោតិ។ យទា ទេវា ពលវន្តតរា ហោន្តិ, អថាសុរេហិ បលាយិត្វា អសុរនគរស្ស ទ្វារេ បិទហិតេ សក្កានំ សតសហស្សម្បិ កិញ្ចិ កាតុំ ន សក្កោតិ។ ឥតិ ឥមានិ ទ្វេ នគរានិ អយុជ្ឈបុរានិ នាម។ តេសំ អន្តរា ឥមេសុ ឧរគាទីសុ បញ្ចសុ ឋានេសុ សក្កេន អារក្ខា ឋបិតា។ តត្ថ ឧរគសទ្ទេន នាគា គហិតា។ តេ ហិ ឧទកេ ពលវន្តា ហោន្តិ, តស្មា សិនេរុស្ស បឋមាលិន្ទេ ឯតេសំ អារក្ខា។ ករោដិសទ្ទេន សុបណ្ណា គហិតា។ តេសំ កិរ ករោដិ នាម បានភោជនំ, តេន តំ នាមំ លភិំសុ, ទុតិយាលិន្ទេ តេសំ អារក្ខា។ បយស្សហារិសទ្ទេន កុម្ភណ្ឌា គហិតា, ទានវរក្ខសា កិរ តេ, តតិយាលិន្ទេ តេសំ អារក្ខា។ មទនយុតសទ្ទេន យក្ខា គហិតា។ វិសមចារិនោ កិរ តេ យុជ្ឈសោណ្ឌា, ចតុត្ថាលិន្ទេ តេសំ អារក្ខា។ ចតុរោ ច មហន្តាតិ ចត្តារោ មហារាជានោ វុត្តា, បញ្ចមាលិន្ទេ តេសំ អារក្ខា, តស្មា យទិ អសុរា កុបិតាវិលចិត្តា ទេវបុរំ ឧបយន្តិ យុជ្ឈិតុំ។ យំ គិរិនោ បឋមំ បរិភណ្ឌំ, តំ ឧរគា បដិពាហយន្តិ។ ឯវំ សេសេសុ សេសា។

តេ បន អសុរា អាយុវណ្ណយសឥស្សរិយសម្បត្តីហិ តាវតិំសសទិសាវ, តស្មា អន្តរា អត្តានំ អជានិត្វា បាដលិយា បុប្ផិតាយ “ន ឥទំ ទេវនគរំ, តត្ថ បារិច្ឆត្តកោ បុប្ផតិ, ឥធ បន ចិត្តបាដលី, ជរសក្កេនាម្ហាកំ សុរំ បាយេត្វា វញ្ចិតា, ទេវនគរញ្ច នោ គហិតំ, គណ្ហាម, តេន សទ្ធិំ យុជ្ឈិស្សាមា”តិ ហត្ថិអស្សរថេ អារុយ្ហ សុវណ្ណរជតមណិផលកានិ គហេត្វា យុទ្ធសជ្ជា ហុត្វា អសុរភេរិយោ វាទេន្តា មហាសមុទ្ទេ ឧទកំ ទ្វិធា ភេត្វា ឧដ្ឋហន្តិ។ តេ ទេវេ វុដ្ឋេ វម្មិកមក្ខិកា វម្មិកំ វិយ សិនេរុំ អារុហិតុំ អារភន្តិ។ អថ នេសំ បឋមំ នាគេហិ សទ្ធិំ យុទ្ធំ ហោតិ។ តស្មិំ ខោ បន យុទ្ធេ ន កស្សចិ ឆវិ វា ចម្មំ វា ឆិជ្ជតិ, ន លោហិតំ ឧប្បជ្ជតិ, កេវលំ កុមារកានំ ទារុមេណ្ឌកយុទ្ធំ វិយ អញ្ញមញ្ញសន្តាសនមត្តមេវ ហោតិ។ កោដិសតាបិ កោដិសហស្សាបិ នាគា តេហិ សទ្ធិំ យុជ្ឈិត្វា តេ អសុរបុរំយេវ បវេសេត្វា និវត្តន្តិ។ យទា បន អសុរា ពលវន្តា ហោន្តិ, អថ នាគា ឱសក្កិត្វា ទុតិយេ អាលិន្ទេ សុបណ្ណេហិ សទ្ធិំ ឯកតោវ ហុត្វា យុជ្ឈន្តិ។ ឯស នយោ សុបណ្ណាទីសុបិ។ យទា បន តានិ បញ្ចបិ ឋានានិ អសុរា មទ្ទន្តិ, តទា ឯកតោ សម្បិណ្ឌិតានិបិ តានិ បញ្ច ពលានិ ឱសក្កន្តិ។ អថ ចត្តារោ មហារាជានោ គន្ត្វា សក្កស្ស តំ បវត្តិំ អារោចេន្តិ។ សក្កោ តេសំ វចនំ សុត្វា ទិយឌ្ឍយោជនសតិកំ វេជយន្តរថំ អារុយ្ហ សយំ វា និក្ខមតិ, ឯកំ បុត្តំ វា បេសេតិ។ យទា ទេវា បុន អបរាជយតាយ អសុរេ ជិនិំសុ, តទា សក្កោ អសុរេ បលាបេត្វា បញ្ចសុ ឋានេសុ អារក្ខំ ទត្វា វេទិកបាទេ វជិរហត្ថា ឥន្ទបដិមាយោ ឋបេសិ។ អសុរា កាលេន កាលំ ឧដ្ឋហិត្វា បដិមាយោ ទិស្វា “សក្កោ អប្បមត្តោ តិដ្ឋតី”តិ តតោវ និវត្តន្តិ។ ឥធ បន យទា អសុរានំ ជយោ អហោសិ, ទេវានំ បរាជយោ, តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ – “បរាជិតា ច, ភិក្ខវេ, ទេវា អបយិំសុយេវ ឧត្តរេនាភិមុខា, អភិយិំសុ អសុរា”តិ។

ទក្ខិណាភិមុខា ហុត្វាតិ ចក្កវាឡបព្ពតាភិមុខា ហុត្វា។ អសុរា កិរ ទេវេហិ បរាជិតា បលាយន្តា ចក្កវាឡបព្ពតាភិមុខា គន្ត្វា ចក្កវាឡមហាសមុទ្ទបិដ្ឋិយំ រជតបដ្ដវណ្ណេ វាលិកាបុលិនេ យត្ថ បណ្ណកុដិយោ មាបេត្វា ឥសយោ វសន្តិ, តត្ថ គន្ត្វា ឥសីនំ អស្សមបទេន គច្ឆន្តា “សក្កោ ឥមេហិ សទ្ធិំ មន្តេត្វា អម្ហេ នាសេតិ, គណ្ហថ បុត្តហតាយ បុត្តេ”តិ កុបិតា អស្សមបទេ បានីយឃដចង្កមនបណ្ណសាលាទីនិ វិទ្ធំសេន្តិ។ ឥសយោ អរញ្ញតោ ផលាផលំ អាទាយ អាគតា ទិស្វា បុន ទុក្ខេន បដិបាកតិកំ ករោន្តិ, តេបិ បុនប្បុនំ តថេវ បរាជិតា គន្ត្វា វិនាសេន្តិ។ តេន វុត្តំ – “បរាជិតា ច ទេវា, ភិក្ខវេ, អសុរា អបយិំសុយេវ ទក្ខិណេនាភិមុខា”តិ។

ភចយ៌ ក្ខត្តាភត្តុឧយច៑

ឥចចាស្ុរសក្កាយស្ុត្តាឥចណ្ណភា និដ្ឋិតា៑

១០៑ ពប្ុស្សុស្ុត្តចណ្ណភា

៣០៑ ឥសឧយ បក្ខត្តីតិ បចិសតិ៑ បសីឥតីតិ បសាគ៌ អភិរុចិ៑ អាបជ្ជតិ, បតិដ្ឋាតិ ចិយុច្ចតីតិ អឧត្តុា៑ កឆាបិកតត្តិ កឆាយ ឃុល៑ ឃុលញ៉ា “បិកត”ត្តិ ចុច្ចតិ៑ យឆាហ –

“អប្បេកកបិ ឧយឆាចិ, បិកឧតត ចិចក្ខឧលា;

សឃុដ្ឋាឧបតិ អត្តាត៌, អល៉ុ អក្កិច សត្តួយ”ត្តិ៑ (ជា៑ ១៑១៑៣);

ឧតឧភចាហ “កឆាបិកតត្តិ កឆាឃុល”ត្តិ៑ ចិតក្កកហឧលាឧភច ត៌សហចរិឧតា ចិចាឧរាបិ កហិឧតា៑ ឧតឧភឧចត្ត ឆាហុចចភនិឌ្ឍឧសា កឧតាតិ អាហ “ចិតឧក្កស្ុតិ ចិតក្កចិចាឧរស្ុ”តិ៑

ពប្ុស្សុស្ុត្តចណ្ណភា និដ្ឋិតា៑

យហាចក្កចណ្ណភា និដ្ឋិតា៑

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪕. ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪑-᪑᪐. ᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪓-᪕᪒. ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩔ ᨷᨮᨾᩮ ᩒᨠᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᨴᩮᩅ ᩒᨠᩣᩈᩴ ᨲᩣᨿ ᨠᩣᨾᩮᩣᨠᩣᩈᩴ, ᩃᩥᨦ᩠ᨣᩮᩣᨠᩣᩈᩴ, ᨾᩉᩮᩣᨠᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᩍᨵ ᨠᩣᨾᩮᩣᨠᩣᩈᩴ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨸᩮᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ "ᩒᨠᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨾᩮᩣᨠᩣᩈᨶ᩠ᨲᩮᨶᩣ"ᨲᩥ. ᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᩮᨲᩥ ᩈᨾᩮ᩠ᨻᨲᩃᩥᨦ᩠ᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᩮ ᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᩮᨿ᩠ᨿ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿ ᨷᩴᨧᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᩮ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᩈᨦ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩥ ᨶᩦᩅᩁᨱᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᩣ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨸᩮᨲᩣ. ᨫᩣᨶᩮᩈᩣᨲᩥ ᨻᩮᩣᨵᩮᩔᨲᩥ ᨲᩣᨿᩴ. ᨶᩦᩅᩁᨱᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩉᩥ ᨻᩮᩣᨵᩥ ᩍᨵ "ᨫᩣᨶᩮᩈᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᨷᨭᩥᩃᩦᨶᨶᩥᩈᨽᩮᩣᨲᩥ ᨧ ᨷᨭᩥᩃᩦᨶᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩤ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨷᨭᩥᩃᩦᨶᩣᨶᩴ ᨧ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣᨲᩥ ᨷᨭᩥᩃᩦᨶᨶᩥᩈᨽᩮᩣ. ᨷᨭᩥᩃᩦᨶᩣ ᨲᩣᨿ ᨷᩉᩦᨶᨾᩣᨶᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩣᨶᩔ ᨾᨧ᩠ᨧᩮᩣᩅᩮᩈ ᩈᩴᩃᩦᨶᨲᩣᨠᩣᩁᨧ᩠ᨧᩮᨲᩣ. ᨾᨳᩣᩉ "ᨠᨳᨬ᩠ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨷᨭᩥᩃᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᩋᩈ᩠ᨾᩥᨾᩣᨶᩮᩣ ᨷᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩏᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨾᩪᩃᩮᩣ ᨲᩣᩃᩣᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᨲᩮᩣ ᩋᨶᨽᩣᩅᩴᨠᨲᩮᩣ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨸᩣᨴᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ"ᨲᩥ (ᩋ. ᨶᩥ. ᪔.᪓᪘; ᨾᩉᩣᨶᩥ. ᪘᪗). ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ.

ᩈᨾ᩠ᨻᩣᨵᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ.

ᩍᨲᩥ ᨾᨶᩮᩣᩁᨳᨷᩪᩁᨱᩥᨿᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩁᨶᩥᨠᩣᨿ-ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᨶᩅᨠᨶᩥᨷᩣᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨴᩦᨷᨶᩣ ᩈᨾᨲ᩠ᨲᩣ.

ᨶᨾᩮᩣ ᨲᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ

ᩋᨦ᩠ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩁᨶᩥᨠᩣᨿᩮ

ᨴᩈᨠᨶᩥᨷᩣᨲ-ᨭᩦᨠᩣ

᪑. ᨷᨮᨾᨷᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩴ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៑ អាតិសំឃចក្កា

១៑ កិយត្តិឃឃុត្តចល្លុតា

១៑ ៩ឃកតិបិ៣ឃ្យ បធ្ទេយ អចិប្យូ២ឹ ឃាទត្តុាតិ៣ិ អចិប្យូ២ឹ ឃាទប្យូ ៩ឃាត់តាតិ៑ អចិប្យូ២ឹ ឃាទាតិសំឃាតិ៣ិ អចិប្យូ២ឹ ឃាទុ៩ឃាតិ៑ ៩េ៣ត អចិប្យូ២ឹ ឃា៩ទា តាយ ឃិលឃ្យ ៩ឃយត្តា, សំចឌ្ឍិ៣ឃ្យ ទុក្ខឃ្យ ៣ឃាបុប្យូឃ៩ិសំ, អ៩ញ្ញា ៩ច បតា៩ត តិប្យា៩៩៣៩ញ្ញា ឃយា៩ិអា៩ិក្យ៣ាតិ ៩៩ឃ្យតិ៑ "ឃាច យក្កាយក្ក៩ាា៣៩ឃ្យតចិឃុឌ្ឍិ, ៣ាច ៣ទុ៣ចិបឃ្យតា"តិ ហិ ចចត៩៣ា ៩បក្កិ៩លឃចិយុទិត្តា៩ឃញ្ញាឃ៩ាា៣៩៣ា ប៩ អឃញ្ញា ចិបឃ្យតា ចិ៩ញ្ញុតិ ៩ឃាកាច៩៩ទា ចិ៩៩ត្តា បុទិ៩ឃា ចិឃ កទិឃាឃ ឃញ្ញា៩៩៣ា ៩េ៣តាតិ ចិទា៩កា៑

កិយត្តិឃឃុត្តចល្លុតា តិដ្ឋិ៣ា៑

៧-៣៑ ៩ច៣តាកទលិឃឃុត្តា៩ិចល្លុតា

៧-៣៑ ឌុតិ៩ឃ សំឃា៩ឃ៩ហា៣ឃ្យ ប៩តិ៩កាច៩៣ា ៩ឃា តំ អ៩ិកច្ឆតិ, ៣ំ បិ៩៩តិ ក៩យតិតិ បិទំ, តិណ្ណាតំ៑ ៣ញ្ញិឆ្ទុ៣ាឃ តត្តិ ៩េត្ត បិទត្តិ អបិទំ, សំឃា៩ទា៑ ៩៣តាហ "ឌ្លុទិយតិ៩ក្សុ៣ា ៩៣ក្សុយកចដ្ឋា"តិអា៩ិ៑ ៣តិឃា៩ិឃុ តត្តិ ចត្តញ្ញា៑

៩ច៣តាកទលិឃឃុត្តា៩ិចល្លុតា តិដ្ឋិ៣ា៑

៩៑ ឃយា៩ិឃុត្តចល្លុតា

៩៑ ៣៩ដ្ឋ ឃត្តិ ឃត្តត្តិ អ៩ប្យូត្តា តិឃិត្តុឃ្យា៣ិអា៩ិឃុ ឃត្តិ ឃត្តិ ប៣ិ៣ំ ប៣ិ៣ត្តិអា៩ិតិ ច៩៣ិ៑ ឆ្លុយិតា បត អាកា៩ត ៣ំ ប៩ិចិឌ្ឍិគ្គា ៣ត្ត ចិត្តិ ៩បសំហ៩៣ា ឋលឃយាបត្តិឃញ្ញា៩៣ា ចិត្តុប្យា៩ា ៣ធា បចត្តិតិ ៩ច៩ិ៣៩ញ្ញា៑ ៩ឃសំ ឃញ្ញត្ត ៩ត្តា៩ឃច៑

ឃយា៩ិឃុត្តចល្លុតា តិដ្ឋិ៣ា៑

អាតិសំឃចក្កចល្លុតា តិដ្ឋិ៣ា៑

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៧. ភាធចវគ្គោ

១-៣. ខេវតាវតសុត្តាទិវណ្ណនា

១១-១៣. ទុតិយស្ស បឋមេ នាតិទូរន្តិ គោចរដ្ឋានតោ អច្ចាសន្នតោ ច្ឆុរភាវតាយ នាតិទូរំ. នាច្ចាសន្នន្តិ បច្ឆិមេន បយាគេណ គោចរដ្ឋានតោ បច្ចាឆត្ថុវតិកតាយ ន អតិអាសន្នំ. តាយ ច បន នាតិទូរនាច្ចាសន្នតាយ គោចរដ្ឋានបដិបរិយ្សយាទិរហិតបុក្កតាយ ច គមនស្ស ច អាគមនស្ស ច យុត្តរូបត្តា គមនាគមនសម្បន្នំ. ទិចសភាគេ ខហាឌនសំកិល្លតាភាវេន ទិចា អប្បាកិល្លំ. អភាចវត្ត្វា ហិ អឃំ អប្ប-សទ្ទោ “អប្បិច្ឆោ”តិអាទីសុ ចិយ. រត្តិឃំ មនុស្សសទ្ទាភាវេន រត្តិំ អប្បសទ្ទំ. សព្ពទាបិ ជនសត្តិបិតតិឃោសាភាវេន អប្បតិឃោសំ.

អប្បកសិរេនាតិ អកសិរេន សុខេនេវ. សីលាទិគុណាត់ ធិរភាចប្បត្តិយា ថេរា. សុត្តគេយ្យាទិ ពហុ សុតំ ឯតេសន្តិ ពហុស្សុតា. តយក្កុហដាវណាគ សម្ពុទ្ធច កន្ទុំ សត្តិគេ អាគមិតភាវេន ច អាគតោ បរិយត្តិធម្មសង្គោតោ អាគមោ ឯតេសន្តិ អាគតាគមា. សុត្តាភិធម្មសង្គាតស្ស ធម្មស្ស ដារណេន ធម្មធរា. ចិនយស្ស ដារណេន ចិនយធរា. តេសំ ធម្មចិនយានំ មាតិកាយ ដារណេន មាតិកាធរា. តត្ថ តត្ថ ធម្មបរិបុច្ឆាយ បរិបុច្ឆតិ. អត្ថបរិបុច្ឆាយ បរិបញ្ហតិ ចិមំសតិ ចិចារេតិ. ឥទំ, ភន្តេ, កថំ, ឥមស្ស កោ អត្ថោតិ បរិបុច្ឆាបរិបញ្ហាការដស្សំ. អចិចដទ្ធាច បរិព្យត្តយា អត្ថំ បកេសន្តុរបរិព្យត្តដស្សនេន អាគមតោ ចិចរន្តិ. អនុត្តានីកតញ្ចា យុត្តិចិភាចនេន ឬត្តានិ គរោន្តិ. គង្ខាដានិយេសុ ធម្មេសុ សំសយុប្បត្តិយា ហេតុតាយ គង្ខំ ឥត្យ្តេសុ បិព្យត្តប្បដេសេសុ យាថាចតោ ចិនិច្ឆយប្បទានេន គង្ខំ បដិចិនោទេន្តិ.

១១ ច នាតិទូរំ នាច្ចាសន្នំ គមនាគមនសម្បន្នន្តិ ឯកំ អង្គំ, ទិចា អប្បាកិល្លំ, រត្តិំ អប្បសទ្ទំ, អប្បតិឃោសន្តិ ឯកំ, អប្បដំសមកសចាតាតបសរីសបសម្ផស្សន្តិ ឯកំ, តស្មិំ ខោ បន សេនាសនេ ចិហរន្តស្ស...បេ... បរិក្ខារាតិ ឯកំ, តស្មិំ ខោ បន សេនាសនេ ថេរា...បេ... គង្ខំ បដិចិនោទេន្តីតិ ឯកំ. ឯចំ បញ្ច អង្គានិ វេទិតព្វានិ. ទុតិយាទីនិ ឬត្តានត្ថានិ.

ខេវតាវតសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៤-៩. អប្បមាទសុត្តាទិវណ្ណនា

១៤-១៩. បញ្ចមេ ការាបកអប្បមាទោ នាម “ឥទំ អកុសលំ ធម្មំ បហាតព្វំ, ឥទំ កុសលំ ធម្មំ ឬបសម្បាទេតព្វំ”តិ តំតំបរិចជ្ជេតព្វចជ្ជនសម្បាទេតព្វសម្បាទនចសេន បចត្តោ អប្បមាទោ. ឯសាតិ អប្បមាទោ. លោកិយោ ន លោកុត្តរោ.

ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᨧ ᩏᨸᩣᨲᩥ ᨧ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᩮᨶ ᨧᩮᨲᩥᩴ ᨲᩮᨶᩈ᩠ᨲᩥ ᨧᩣᨲᩩᨠ᩠ᨡᨿᨠᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᩃᩥᨠᨾ᩠ᨾᨲᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᩃᩥᨠᩣᨸᨶᨠᨾ᩠ᨾᨲᩴ

ᩏᨠ᩠ᨠᩃᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨠ᩠ᨠᩃᨧᩣᩁᩥᨲᩴ ᩏᨠ᩠ᨠᩃ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩃᩮᩣᨠᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩉᩥ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ, ᨶ ᩋᨶᩩᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨧᩣᩁᩥᨲᩴ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨲᩃᨧᩣᩁᩥᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨴᩣᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨿᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣ “ᩈᨸᩥᨴᨠᨸᩥᩊᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣᨵᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩣᨠᨵᨠᩣᨧᩴ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨬᩣᨵᩣᨶᩴ ᨸᨶ᩠ᨲᩩᨸ”ᨶ᩠ᨲᩥ “ᩁᩪᨸᨶ᩠ᨲᩩᨸ”ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨸᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩁᩪᨸᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨧᩈ᩠ᩈᩥᨠᩣᨿ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩴ ᨧᩈ᩠ᩈᩥᨠᩴ ᨿᨳᩣ “ᩋᩣᨿᩃᨠᩥᨿᩣ ᨹᩃᩴ ᩋᩣᨿᩃᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨲᩃᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᩪᨸᩁᩥᨸᩥᩈᩣᨶᩮᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᩁᩪᨸᨲ᩠ᨳᩣᨶᨿᩮᨶ

ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪔-᪕᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩣᨴᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪔-᪑᪕᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᨿᩮᩉᩥ ᩈᩦᩃᩦᩉᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩣᩁᩮᨲᩣ ᨠᩥᨧ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᩁᩊᩣᨲᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨶᩣᨶᩣᨲᩥ ᩋᩣᩈᩦᩈᨲᩥ ᩋᨠᩥᨧᨲᩦᨲᩥ ᨶᩣᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮ ᨲᩔ ᨶᩣᨶᨠᩣᨧᨠᩁᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨶᨠᩁᩊᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᨶᩣᨶᨠᩣᨧᨠᩁᩣ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᨠᩁᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ”ᨲᩥᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᨠᩁᩣᨲᩥ ᨿᩔ ᨶᩣᨶᨠᩣᨧᨠᩁᩣ, ᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᩅᩥᨵᩣᨿᩥᨶᩮᩣᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᩋᨶᩣᨳᩮ, ᩈᨸ᩠ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᩈᨶᩣᨳᩮᨲᩥ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩣᨳ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨣᩩᨱᨿᩮᩣᨣᨲᩮᩣ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᩦᩃᩣᨴᩥᨣᩩᨱᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᩁᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨸᩥᩁᩮᨲ᩠ᨲᩣᩴ ᩁᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᩮᨿᨶ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩮᩣ ᩋᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨲᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨸᩥᨲ᩠ᨲᨸᨴᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩔ ᩁᩮᨲ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩣᩃᩴ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨧᩣᩁᩮᩈᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ “ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩈᩉᩣᨿᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨲᩮᨧᩔᩣ”ᨲᩥᩴ ᨲᩮ ᩏᨧ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨸᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩔ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨶᩮᩣᩴ ᩈᩉ ᩋᨿᨶᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᩉ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᨲᩮᩣᩴ ᩋᩈᩮᨿᩣᨵᩣᨶᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ, ᩈᩮᨿᩣᨵᩣᨶᩮ ᨸᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩑᨲᩮ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨴᩮᩣ ᩏᨲᩔ ᩋᨶᩩᨠᩪᩃᨠᩣᩉᩥᨸᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨽᨧᨲᩥ ᩅᩩᨻ᩠ᨻᩮᩃᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨴᩮᩣᩴ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩅᩩᨻ᩠ᨻᩮᩃᨲ ᨧᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᩴ ᩃᩮᨿᩣᨲᩥ ᩃᨶ᩠ᨲᩣᩴ ᨲᩮᨿᩮᨧᩔ ᩃᨿᨠᩣᨧᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩴ “ᨠᩣᨿᩮᩉᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨧᩣᨿᨲᩮᩣᨲᩥ ᨿᩥᨭ᩠ᨮᩣ, ᩋᨶᩮᨿᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨧᩣ ᨣᩣᩉᩣᨲᩥᩴ ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨸᨭᩥᩃᩣᨽᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥᩴ ᨸᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᨣᩣᩉᩦᨲᩥ ᩈᩮᨿᩣ, ᩁᨿᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨧᩣ ᨣᩣᩉᩣᨲᩥᩴ

ᩁᩪᨸᩣᨧᩣᩁᩦᨲᩥ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᨶᩴ ᨲᨲ᩠ᨳᨻᩣᨿᨶᩥᨿᩣᨿᩣᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣᩅᨲ᩠ᨲ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᨧ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩮ ᩈᩣᨵᨶᨾᩮᨲ ᩁᩪᨸᩥᨿᩮᨶ ᩁᩪᨸᨠᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ, ᨲᩔ ᨲᩔ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩔ ᨶᩥᨸ᩠ᨹᩣᨴᨶᩮ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣᩴ ᨲᨲ᩠ᨳᨸᩥᨿᩣᨿᩣᨲᩥ ᨧᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩮ ᩈᩣᨵᨶᩮᨭ᩠ᨮ ᩁᩪᨸᩥᨿᨲ᩠ᨳᩣᨿᩴ

ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᩔ ᨠᩣᨾᩮᨲᩦᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᩣᨾᩮᨲᩦᨲᩥ ᨸᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᨶᩮᨸᩥ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨾᩮᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᨧᩣ ᨸᩥᨿᩣᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᨠᩣᨾᩮᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨠᩣᨾᩮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᩣᨾᩮᩣᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᨲᩮᨸᩥᨭᨠᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᩴ ᨸᩥᨿᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ”ᨲᩥᩴ ᩈᨾᩩᨴᩣᩉᩁᨱᩴ ᨠᨳᨶᩴ ᩈᨾᩩᨴᩣᩉᩣᩁᩮᩣ, ᨸᩥᨿᩮᩣ ᩈᨾᩩᨴᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᩑᨲᩔᩣᨲᩥ ᨸᩥᨿᩈᨾᩩᨴᩣᩉᩣᩁᩮᩣᩴ ᩈᨿᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ “ᩈᨠ᩠ᨠᨧ᩠ᨧ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨴᩴ ᩋᨶᩩᨠᨯ᩠ᨰᨲᩥᩴ ᨲᩮᨶ ᩈᨿᨬ᩠ᨧ ᩈᨠ᩠ᨠᨧ᩠ᨧᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣᩴ ᩋᨵᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨸᨠᩁᨱᩣᨶᩥ “ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᨽᩥᩅᩥᨶᨿᩮ ᨧ ᨸᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ”ᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᩴ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᩁᩪᨸᨲᩮᩣᩅᩥᨶᨿᨠ᩠ᨡᩣ ᩅᩥᨶᨿᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᩅᩣᨧᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩣ ᩅᩥᨶᨿᩈᩴᩈᩮᨲᩮᩣ

អាកិញ្ចញ្ញាយតនកុសលកិរិយតោ។ អាកិញ្ចញ្ញាយតនកុសលវិបាកចិត្តស្ស ហិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនកុសលវិបាកំ។ ឆន្ទោ ៩ច បិដកត្តយស្សបិ

បរិយត្តិកុសលាទយោ។ យក្ខបាលិតិ អាគន្តុកា “តិន្នាតិកុលស្ស អាគន្តុកា”តិ វុត្តា។ កិលេសប្បហានកម្មំ បុគ្គលាវិយា ចិត្តស្សា និក្ខា

សង្ខេបតោ ចិត្តនិស្សិតោ សមយោ ចិបស្សនា ច។ វេទនាបរិយាទានាទិ ឋានបរិយាទានា។ ការណានុគតិ តិវិធាបេត្វា។ កុសលកុសលចិត្តំ

ហិស្ស ចិរិយានុទ្ធា។ តេនាហ “តេសំ អនុក្កមត្ថាយ”តិ។ កុសលេសុ ឆសុស្វាតិ ចា តិប្បានន្តរេន្ត កុម្មំ យថា “ឧទ្ទេសោ អត្ថុបស្សន

អសេខាតិសេខាយតនិការបដ្ឋាន”ន្តិ។ អដ្ឋមេ នត្ថិ ចត្តព្ពំ។

បឋមនាថសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩។ បឋមអរិយាវាសសុត្តវណ្ណនា

១៩។ នវមេ អរិយានំ ៩ច អាវាសាតិ អរិយាវាសា អរិយានំ វាសិនាតិ អសម្ពុទ្ធោ។ អរិយាតិ ចេត្ថ វាឡាដ្ឋិតិដ្ឋេសតិ លីណាសេចា

វាហិតា។ តេ ច យស្មា តេហិ នត្តកាលំ អធិវាហិតវាសា ៩ច, តស្មា វុត្តំ “តេ អាវសិំសុ អាវសន្តិ អាវសិស្សន្តី”តិ។ តត្ថ អាវសិំសូតិ

និស្សាយ អាវសិំសុ។ បញ្ចង្គវិប្បហីនតាទយោ ហិ អរិយានំ អបស្សយា។ តេសុ បញ្ចង្គវិប្បហានបច្ចេកសច្ចបនោទនតាឡេសនាឡិបដ្ឋានំ,

“សង្ខាយេកំ បដិសេវតិ, អធិវាសេតិ បរិវជ្ជេតិ វិនោទេតី”តិ (ទី។ និ។ ៣។៣០៥; ម។ និ។ ១។១៩៥; អ។ និ។ ១០។៣០) វុត្តេសុ

អបស្សេនេសុ វិនោទនតត្ថា យក្កិច្ចានេច, ត្តតេទ យក្កេត ច សមិជ្ឈន្តីតិ។

បឋមអរិយាវាសសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០។ ទុតិយអរិយាវាសសុត្តវណ្ណនា

២០។ ទសមេ កស្មា បន កាចា កុរូសុ វិហរន្តោ ឥមំ សុត្តំ អភាសីតិ អាហ “យស្មា”តិអាទិ។ កុរុរដ្ឋំ កិរ តទា តន្និវាសិសត្តានំ

សេខាតិសេខាយតនិការចត្តាទិតា សេយ្យស្សេត សុប្បដិបន្នតាយ បុគ្គោ ច កាលបុញ្ញាតាទលេត ចា តទា វុត្តអាគិសយ្យត្តិយុត្តសេច អហោសិ។

តេជិ បន “បុគ្គោ បចត្តកុរុចត្តឆយាតដ្ឋាតចាសតាយ វុត្តរកុរុ ចិយ សេយ្យស្សេត វុត្តអាគិសយ្យត្តសេច ហោតិ។ កាចតោ កាលេ

សាតិសយំ វុត្តសប្បាយាគិយុត្តំ រដ្ឋំ អហោសី”តិ ចនត្តិ។ តត្ថ គិក្ខុ គិក្ខុតិសេយា វុបិសកា វុបិសិកាសេយា វុត្តបច្ចយាគិសយ្យត្តត្តា តស្ស រដ្ឋស្ស

សប្បាទិយាតុបច្ចយសេចតេត តិដ្ឋំ កល្លសរីរា កល្លចិត្តា ច ហោន្តិ។ តេ ចិត្តសរីរកល្លតាយ អនុគ្គហិតបញ្ញាពលា គម្ភីរកថំ បដិគ្គហេតុំ

សមត្ថា បដិច្ចសមុប្បាទនិស្សិតានំ គម្ភីរបញ្ញាតត្ថា ការកា ហោន្តិ។ តេនាហ “កុរុរដ្ឋវាសិនោ គិក្ខុ គម្ភីរបញ្ញាការកា”តិអាទិ។

យុត្តប្បយុត្តាតិ សតិបដ្ឋានភាវនាយ យុត្តា ចេវ បយុត្តា ច។ តស្មិំ ហិ (ទី។ និ។ អដ្ឋ។ ២។៣៧៣; ម។ និ។ អដ្ឋ។ ១។១០៦) ជនបទេ ចតស្សោ

បរិសា បកតិយាវ សតិបដ្ឋានភាវនានុយោគមនុយុត្តា វិហរន្តិ, អន្តមសោ ទាសកម្មករបរិជនាបិ សតិបដ្ឋានប្បដិសំយុត្តមេវ កថំ

កថេន្តិ។ ឧទកតិត្ថសុត្តកន្តនដ្ឋានាទីសុបិ និរត្ថកកថា នាម នប្បវត្តតិ។ សចេ កាចិ ឥត្ថី, “អម្ម, ត្វំ កតរំ សតិបដ្ឋានភាវនំ មនសិ ករោសី”តិ បុច្ឆិតា “ន កិញ្ចី”តិ វទតិ, តំ គរហន្តិ “ធិរត្ថុ តវ ជីវិតំ, ជីវមានាបិ ត្វំ មតសទិសា”តិ។ អថ នំ “មា ទានិ បុន ឯវមកាសី”តិ ឱវទិត្វា អញ្ញតរំ សតិបដ្ឋានំ ឧគ្គណ្ហាបេន្តិ។ យា បន “អហំ អសុកំ សតិបដ្ឋានំ នាម មនសិ ករោមី”តិ វទតិ, តស្សា “សាធុ សាធូ”តិ សាធុការំ ទត្វា “តវ ជីវិតំ សុជីវិតំ, ត្វំ នាម មនុស្សត្តំ បត្តា, តវត្ថាយ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ឧប្បន្នោ”តិអាទីហិ បសំសន្តិ។ ន កេវលញ្ចេត្ថ មនុស្សជាតិកាយេវ សតិបដ្ឋានមនសិការយុត្តា, តេ និស្សាយ វិហរន្តា តិរច្ឆានគតាបិ។

តត្រិទំ វត្ថុ – ឯកោ កិរ នដកោ សុវបោតកំ គហេត្វា សិក្ខាបេន្តោ វិចរតិ។ សោ ភិក្ខុនុបស្សយំ ឧបនិស្សាយ វសិត្វា គមនកាលេ សុវបោតកំ បមុស្សិត្វា គតោ។ តំ សាមណេរិយោ គហេត្វា បដិជគ្គិំសុ, “ពុទ្ធរក្ខិតោ”តិ ចស្ស នាមំ អកំសុ។ តំ ឯកទិវសំ បុរតោ និសិន្នំ ទិស្វា មហាថេរី អាហ “ពុទ្ធរក្ខិតា”តិ។ កិំ, អយ្យេតិ។ អត្ថិ តេ កោចិ ភាវនាមនសិការោតិ? នត្ថយ្យេតិ។ អាវុសោ , បព្ពជិតានំ សន្តិកេ វសន្តេន នាម វិស្សដ្ឋអត្តភាវេន ភវិតុំ ន វដ្ដតិ, កោចិ មនសិការោ ឥច្ឆិតព្ពោ, ត្វំ បន អញ្ញំ ន សក្ខិស្សសិ, “អដ្ឋិ អដ្ឋី”តិ សជ្ឈាយំ ករោហីតិ។ សោ ថេរិយា ឱវាទេ ឋត្វា “អដ្ឋិ អដ្ឋី”តិ សជ្ឈាយន្តោ ចរតិ។

តំ ឯកទិវសំ បាតោវ តោរណគ្គេ និសីទិត្វា ពាលាតបំ តបមានំ ឯកោ សកុណោ នខបញ្ជរេន អគ្គហេសិ។ សោ “កិរិ កិរី”តិ សទ្ទមកាសិ។ សាមណេរិយោ សុត្វា, “អយ្យេ, ពុទ្ធរក្ខិតោ សកុណេន គហិតោ, មោចេម ន”ន្តិ លេឌ្ឌុអាទីនិ គហេត្វា អនុពន្ធិត្វា មោចេសុំ។ តំ អានេត្វា បុរតោ ឋបិតំ ថេរី អាហ, “ពុទ្ធរក្ខិត, សកុណេន គហិតកាលេ កិំ ចិន្តេសី”តិ។ អយ្យេ, ន អញ្ញំ ចិន្តេសិំ, “អដ្ឋិបុញ្ជោវ អដ្ឋិបុញ្ជំ គហេត្វា គច្ឆតិ, កតរស្មិំ ឋានេ វិប្បកិរិស្សតី”តិ ឯវំ, អយ្យេ, អដ្ឋិបុញ្ជមេវ ចិន្តេសិន្តិ។ សាធុ សាធុ, ពុទ្ធរក្ខិត , អនាគតេ ភវក្ខយស្ស តេ បច្ចយោ ភវិស្សតីតិ។ ឯវំ តត្ថ តិរច្ឆានគតាបិ សតិបដ្ឋានមនសិការយុត្តា។

ទីឃនិកាយាទីសុ មហានិទានាទីនីតិ ទីឃនិកាយេ មហានិទានំ (ទី. និ. ២.៩៥ អាទយោ) សតិបដ្ឋានំ (ទី. និ. ២.៣៧៣ អាទយោ) មជ្ឈិមនិកាយេ សតិបដ្ឋានំ (ម. និ. ១.១០៦ អាទយោ) សារោបមំ (ម. និ. ១.៣០៧ អាទយោ) រុក្ខូបមំ រដ្ឋបាលំ មាគណ្ឌិយំ អានេញ្ជសប្បាយន្តិ (ម. និ. ៣.៦៦ អាទយោ) ឯវមាទីនិ។

ញាណាទយោតិ ញាណញ្ចេវ តំសម្បយុត្តធម្មា ច។ តេនាហ “ញាណន្តិ ចេត្ថ”តិអាទិ។ ញាណសម្បយុត្តចិត្តានិ លព្ភន្តិ តេហិ វិនា សម្បជានតាយ អសម្ភវតោ។ មហាចិត្តានីតិ អដ្ឋបិ មហាកិរិយចិត្តានិ លព្ភន្តិ “សតតវិហារា”តិ វចនតោ ញាណុប្បត្តិបច្ចយរហិតកាលេបិ បវត្តិជោតនតោ។ ទស ចិត្តានីតិ អដ្ឋ មហាកិរិយចិត្តានិ ហសិតុប្បាទវោដ្ឋព្ពនចិត្តេហិ សទ្ធិំ ទស ចិត្តានិ លព្ភន្តិ។ អរជ្ជនាកុស្សនវសេន បវត្តិ តេសម្បិ សាធារណាតិ។ “ឧបេក្ខកោ វិហរតី”តិ វចនតោ ឆឡង្គុបេក្ខាវសេន អាគតានំ ញយេនំ សតតវិហារានំ សោមនស្សំ កថំ លព្ភតីតិ អាហ “អាសេវនវសេន លព្ភតី”តិ។ កិញ្ចាបិ ខីណាសវោ ឥដ្ឋានិដ្ឋេបិ អារម្មណេ មជ្ឈត្តោ វិយ ពាហុល្លំ ឧបេក្ខកោ វិហរតិ អត្តនោ បរិសុទ្ធបកតិភាវាវិជហនតោ។ កទាចិ បន តថា ចេតោភិសង្ខារាភាវេ យំ តំ សភាវតោ ឋិតំ អារម្មណំ , តត្ថ យាថាវសភាវគ្គហណវសេនបិ អរហតោ ចិត្តំ សោមនស្សសហគតំ ហុត្វា បវត្តតេវ, តញ្ច លោ

បុញ្ញាសេវនវសេន។ តេន វុត្តំ “អាសេវនវសេន លព្ភតី”តិ។ អារក្ខកិច្ចំ សាធេតិ សតិវេបុល្លប្បត្តា។ ចរតោតិអាទិនា និច្ចសមាទានំ ទស្សេតិ, តំ វិក្ខេបិកាវេន ទដ្ឋព្ពំ។

បណុន្នបកាតាតិ យំ កិញ្ចិ បណុន្នំ ឧបកតា, ន សមិតបិបិ។ គោចាទិគោតិ ជាតិមត្តព្រាហ្មណោ វទតិ។ បច្ចេកសច្ចានីតិ តេហិ តេហិ ទិដ្ឋិគតិកេហិ បាដិយេក្កំ គហិតានិ “ឥទមេវ សច្ចំ”ន្តិ អភិនិវិដ្ឋានិ ទិដ្ឋិសច្ចានិ។ តានិបិ ហិ “ឥទមេវ សច្ចំ”ន្តិ គហណំ ឧបាទាយ “សច្ចានី”តិ វោហរីយន្តិ។ តេនាហ “ឥទមេវា”តិអាទិ។ នីហដានីតិ អត្តនោ សន្តានតោ នីហរិតានិ អបនីតានិ។ គហិតគ្គហណស្សាតិ អរិយមគ្គាធិគមតោ បុព្ពេ គហិតស្ស ទិដ្ឋិគ្គាហស្ស។ វិស្សដ្ឋភាវវេវចនានីតិ អរិយមគ្គេន សព្ពសោ បរិច្ចាគភាវស្ស អធិវចនានិ។

នត្ថិ ឯតាសំ វយោ វេកល្លន្តិ អវយាតិ អាហ “អនូនា”តិ, អនវសេសាតិ អសេសា។ ឯសនាតិ កាមេសនាទយោ។ មគ្គស្ស កិច្ចនិប្ផត្តិ គមិតា រាគាទីនំ បហីនភាវទីបនតោ។ បច្ចវេក្ខណផលំ គមិតន្តិ បច្ចវេក្ខណមុខេន អរិយផលំ គមិតំ។ អធិគតេ ហិ អគ្គផលេ សព្ពសោ រាគាទីនំ អនុប្បាទធម្មតំ បជានាតិ, តស្មា បជានតំ បច្ចវេក្ខណកាលន្តិ។

ទុតិយអរិយាវាសសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

នាថវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣. មហាវគ្គោ

១. សីហនាទសុត្តវណ្ណនា

២១. តតិយស្ស បឋមេ វិសមដ្ឋានេសូតិ បបាតាទីសុ វិសមដ្ឋានេសុ. “អញ្ញេហិ អសាធារណានី”តិ កស្មា វុត្តំ, ននុ ចេតានិ សាវកានម្បិ ឯកច្ចានិ ឧប្បជ្ជន្តីតិ? កាមំ ឧប្បជ្ជន្តិ, យាទិសានិ បន ពុទ្ធានំ ឋានាដ្ឋានញាណាទីនិ, ន តាទិសានិ តទញ្ញេសំ កទាចិបិ ឧប្បជ្ជន្តីតិ អញ្ញេហិ អសាធារណានីតិ . តេនាហ “តថាគតស្សេវ ពលានី”តិ. ឥមេវ ហិ យថាវុត្តលេសំ អបេក្ខិត្វា តទភាវតោ អាសយានុសយញាណាទីសុ ឯវ អសាធារណសមញ្ញា និរុឡ្ហា. កាមំ ញាណពលានិ ញាណសម្ភារោ វិសេសបច្ចយោ, បុញ្ញសម្ភារោបិ បន តេសំ បច្ចយោ ឯវ. ញាណសម្ភារស្សាបិ វា បុញ្ញសម្ភារភាវតោ “បុញ្ញុស្សយសម្បត្តិយា អាគតានី”តិ វុត្តំ.

បកតិហត្ថិកុលន្តិ (សំ. និ. ដី. ២.២.២២) គិរិចរនទីចរវនចរាទិប្បភេទា គោចរិយកាឡាវកនាមា សព្វាបិ ពលេន បកតិកា ហត្ថិជាតិ. ទសន្នំ បុរិសានន្តិ ថាមមជ្ឈិមានំ ទសន្នំ បុរិសានំ. ឯកស្ស តថាគតស្ស កាយពលន្តិ អានេត្វា សម្ពន្ធោ. ឯកស្សាតិ ច តថា ហេដ្ឋា កថាយំ អាគតត្តា ទេសនាសោតេន វុត្តំ. នារាយនសង្ឃាតពលន្តិ ឯត្ថ នារា វុច្ចន្តិ រស្មិយោ. តា ពហូ នានាវិធា ឥតោ ឧប្បជ្ជន្តីតិ នារាយនំ, វជិរំ, តស្មា នារាយនសង្ឃាតពលន្តិ វជិរសង្ឃាតពលន្តិ អត្ថោ. ញាណពលំ បន បាឡិយំ អាគតមេវ, ន កាយពលំ វិយ អដ្ឋកថារុឡ្ហមេវាតិ អធិប្បាយោ.

សំយុត្តកេ (សំ. និ. ២.២២) អាគតានិ តេសត្តតិ ញាណានិ, សត្តសត្តតិ ញាណានីតិ វុត្តំ, តត្ថ (វិភ. មូលដី. ៧៦០) បន និទានវគ្គេ សត្តសត្តតិ អាគតានិ ចតុចត្តារីសំ. តេសត្តតិ បន បដិសម្ភិទាមគ្គេ (បដិ. ម. ១.១) សុតមយាទីនិ អាគតានិ ទិស្សន្តិ, ន សំយុត្តកេ. អញ្ញានិបីតិ ឯតេន ញាណវត្ថុវិភង្គេ (វិភ. ៧៥១ អាទយោ) ឯកកាទិវសេន វុត្តានិ, អញ្ញត្ថ ច “បុព្ពន្តេ ញាណ”ន្តិអាទិនា (ធ. ស. ១០៦៣) ព្រហ្មជាលាទីសុ ច “តយិទំ តថាគតោ បជានាតិ ‘ឥមានិ ទិដ្ឋិដ្ឋានានិ ឯវំគហិតានី’តិ”អាទិនា (ទី. និ. ១.៣៦) វុត្តានិ អនេកានិ ញាណប្បភេទានិ សង្គណ្ហាតិ. យាថាវបដិវេធតោ សយម្ភូ អកម្បិយំ បុគ្គលម្ភា តំសមង្គិនំ តេយ្យេសុ អធិពលំ ករោតីតិ អាហ “អកម្បិយដ្ឋេន ឧបត្ថម្ភនដ្ឋេន ចា”តិ.

ឧសភស្ស ឥទន្តិ អាសភំ, សេដ្ឋដ្ឋានំ. សព្វញ្ញុតាបដិជាននវសេន អភិមុខំ គច្ឆន្តិ, អដ្ឋ វា បរិសា ឧបសង្កមន្តីតិ អាសភា, បុព្ពពុទ្ធា. ឥទំ បនាតិ ពុទ្ធានំ ឋានំ សព្វញ្ញុតមេវ វទតិ. តិដ្ឋមានោវាតិ អវទន្តោបិ តិដ្ឋមានោវ បដិជានាតិ នាមាតិ អត្ថោ. ឧបគច្ឆតីតិ អនុជានាតិ.

អដ្ឋសុ បរិសាសូតិ “អភិជានាមិ ខោ បនាហំ, សារិបុត្ត, អនេកសតំ ខត្តិយបរិសំ...បេ... តត្រ វត មំ ភយំ វា សារជ្ជំ វា ឱក្កមិស្សតីតិ

និមិត្តមេតំ, សារិបុត្ត, ន សមនុបស្សាមី”តិ (ម. និ. ១.១៥១) វុត្តាសុ អដ្ឋសុ បរិសាសុ. អភីតនាទំ នទតីតិ បទេហិ ទស្សិតនាទាការេន ទសពលេហិន្តិ អភីតនាទំ នទតិ.

បដិវេធនិដ្ឋត្តា អរហត្តមគ្គញាណំ បដិវេធោតិ “ផលក្ខណេ ឧប្បន្នំ នាម”តិ វុត្តំ. តេន បដិលទ្ធស្សបិ ទេសនាញាណស្ស កិច្ចនិប្ផត្តិ បរស្ស អវពុជ្ឈនសមយេន ហោតីតិ “អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញស្ស សោតាបត្តិផលក្ខណេ បវត្តំ នាម”តិ វុត្តំ. តតោ បរំ បន យាវ បរិនិព្ពានា ទេសនាញាណបវត្តិ តស្សេវ បវត្តិតស្ស ឋានន្តិ វេទិតព្ពំ បវត្តិតចក្កស្ស ចក្កវត្តិនោ ចក្ករតនស្ស ឋានំ វិយ.

តិដ្ឋតីតិ វុត្តំ, កិំ ភូមិយំ បុរិសោ វិយ, នោតិ អាហ “តទាយត្តវុត្តិតាយា”តិ. ឋានន្តិ ចេត្ថ អត្តលាភោ ធរមានតា ច, ន គតិនិវត្តីតិ អាហ “ឧប្បជ្ជតិ ចេវ បវត្តតិ ច”តិ. យត្ថ បនេតំ ទសពលញាណំ វិត្ថារិតំ, តំ ទស្សេន្តោ “អភិធម្មេ បនា”តិអាទិមាហ. សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ.

សមាទិយន្តីតិ សមាទានានិ, តានិ បន សមាទិយិត្វា គតានិ ហោន្តីតិ អាហ “សមាទិយិត្វា គតាន”ន្តិ. កម្មមេវ វា កម្មសមាទានន្តិ ឯតេន សមាទានសទ្ទស្ស អបុព្ពត្ថាភាវំ ទស្សេតិ មុត្តគតសទ្ទេ គតសទ្ទស្ស វិយ. គតីតិ និរយាទិគតិយោ. ឧបធីតិ អត្តភាវោ. កាលោតិ កម្មស្ស វិបច្ចនារហកាលោ. បយោគោតិ វិបាកុប្បត្តិយា បច្ចយភូតា កិរិយា.

អគតិគាមិនិន្តិ និព្ពានគាមិនិំ. វុត្តញ្ហិ “និព្ពានញ្ចាហំ, សារិបុត្ត, បជានាមិ និព្ពានគាមិនិញ្ច បដិបទ”ន្តិ (ម. និ. ១.១៥៣). ពហូសុបិ មនុស្សេសុ ឯកមេវ បាណំ ឃាតេន្តេសុ កាមំ សព្ពេសម្បិ ចេតនា តស្សេវេកស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយារម្មណា, តំ បន កម្មំ តេសំ នានាការំ. តេសុ (វិភ. អដ្ឋ. ៨១១) ហិ ឯកោ អាទរេន ឆន្ទជាតោ ករោតិ, ឯកោ “ឯហិ ត្វម្បិ ករោហី”តិ បរេហិ និប្បីឡិតោ ករោតិ, ឯកោ សមានច្ឆន្ទោ វិយ ហុត្វា អប្បដិពាហមានោ វិចរតិ. តេសុ ឯកោ តេនេវ កម្មេន និរយេ និព្ពត្តតិ, ឯកោ តិរច្ឆានយោនិយំ, ឯកោ បេត្តិវិសយេ. តំ តថាគតោ អាយូហនក្ខណេយេវ “ឥមិនា នីហារេន អាយូហិតត្តា ឯស និរយេ និព្ពត្តិស្សតិ, ឯស តិរច្ឆានយោនិយំ, ឯស បេត្តិវិសយេ”តិ ជានាតិ. និរយេ និព្ពត្តមានម្បិ “ឯស មហានិរយេ និព្ពត្តិស្សតិ, ឯស ឧស្សទនិរយេ”តិ ជានាតិ. តិរច្ឆានយោនិយំ និព្ពត្តមានម្បិ “ឯស អបាទកោ ភវិស្សតិ, ឯស ទ្វិបាទកោ, ឯស ចតុប្បទោ, ឯស ពហុប្បទោ”តិ ជានាតិ. បេត្តិវិសយេ និព្ពត្តមានម្បិ “ឯស និជ្ឈាមតណ្ហិកោ ភវិស្សតិ, ឯស ខុប្បិបាសិកោ, ឯស បរទត្តូបជីវី”តិ ជានាតិ. តេសុ ច កម្មេសុ “ឥទំ កម្មំ បដិសន្ធឹ អាកឌ្ឍិស្សតិ, ឥទំ អញ្ញេន ទិន្នាយ បដិសន្ធិយា ឧបធិវេបក្កំ ភវិស្សតី”តិ ជានាតិ.

តថា សកលគាមវាសិកេសុ ឯកតោ បិណ្ឌបាតំ ទទមានេសុ កាមំ សព្ពេសម្បិ ចេតនា បិណ្ឌបាតារម្មណាវ, តំ បន កម្មំ តេសំ នានាការំ. តេសុ ហិ ឯកោ អាទរេន ករោតីតិ សព្ពំ បុរិមសទិសំ, តស្មា តេសុ កេចិ ទេវលោកេ និព្ពត្តន្តិ, កេចិ មនុស្សលោកេ. តំ តថាគតោ អាយូហនក្ខណេយេវ ជានាតិ “ឥមិនា នីហារេន អាយូហិតត្តា ឯស មនុស្សលោកេ និព្ពត្តិស្សតិ, ឯស ទេវលោកេ. តត្ថាបិ ឯស ខត្តិយកុលេ, ឯស ព្រាហ្មណកុលេ, ឯស វេស្សកុលេ, ឯស សុទ្ទកុលេ, ឯស បរនិម្មិតវសវត្តីសុ, ឯស និម្មានរតីសុ, ឯស តុសិតេសុ, ឯស

ឃារេយ្យ, ឲស តាចតិរេយ្យ, ឲស ធាត្យហារាឌិរេកយ្យ, ឲស ក្យុ្ឋឌេចន្ម”តិអាឌិតា តត្ថ តត្ថ
ហឹតបលឹតយ្យចណ្ហាក្ធ្លាណ្ហាអប្យបរិចារេយហាបរិចារតាឌិរេកឌំ ឋំ ឋំ ចិរេយ្យំ អាឃ្ងុហតក្លួរេលាេឃេច ឌាតាតិ៑

តធា ចិបស្សតិ បដ្ឋរេបត្តុរេឃេច “ឰយិតា តឹហារេត ឲស កិត្ថឹ ឃល្លេក្លួត្យំ ត ឃក្លិស្សតិ, ឲស យហាក្ខុតយត្តរេយេច ធចត្ថរេបស្សតិ, ឲស
ទ្វបបរិក្កេហេឃេច ចស្សតិ, ឲស អទ្វបបរិក្កេហេឃេច, ឲស តាយទ្វបបរិក្កេហេឃេច, ឲស បច្ចយបរិក្កេហេឃេច, ឲស
លក្ខណារម្មិកចិបស្សតាឃេយេច, ឲស បធយថលេឃេច, ឲស ទុតិឃថលេឃេច, ឲស តតិឃថលេឃេច, ឲស អរេហត្តំ បិបុហិស្សតី”តិ
ឌាតាតិ៑ កឃិលាបរិកម្មំ ករេរារេត្តុបិ “ឰយស្ស បរិកម្មយត្តរេយេច កចិស្សតិ, ឲស តិយិត្តំ ក្ខប្យារេឌស្សតិ, ឲស អប្យតំ ឲច បិបុហិស្សតិ, ឲស
ឃរាតំ បិធកំ កត្វា ចិបស្សតំ បដ្ឋរេបត្វា អរេហត្តំ កហិស្សតី”តិ ឌាតាតិ៑ រេតតាហ “ឰយស្ស រេចតតា”តិអាឌិ៑

កាយតរេតា ការេយតគ្គរេតា កាយប្យដិឃំយុត្តរេតា ធ ឆាតុ កាយឆាតុ៑ អាឌិ-ឃរេទ្ធត ឡ្យាបិធឆាតុទ្វបឆាតុអាឌឹតំ ឃក្ករេហា៑
ចិលក្ខលាតាឃាតិ ចិឃឌឹឃឃកាចតាឃ៑ លក្ខាឃតតឆាតុរេលិកត្តិ អរេតកឆាតុំ តាតាឆាតុំ លក្ខរេលិកំ អាឃតតរេលិកំ ឆាតុរេលិកំ
ឃធាក្ខុតំ បឌាតាតីតិ រេឃាឌតា៑ “អឃំ ទ្វបក្ខរេទ្ធា តាយ...រេប... អឃំ ចិញ្ញាណក្ខរេទ្ធា តាយ៑ រេតយ្យបិ ឲកចិរេធត ទ្វបក្ខរេទ្ធា,
ឲកាធឃចិរេធត ទ្វបក្ខរេទ្ធា៑ ឲកចិរេធត រេចធតាក្ខរេទ្ធា, ពហុចិរេធត រេចធតាក្ខរេទ្ធា៑ ឲកចិរេធត ឃញ្ញាក្ខរេទ្ធា...រេប... ឃង្ខារក្ខរេទ្ធា...រេប...
ចិញ្ញាណក្ខរេទ្ធា, ពហុចិរេធត ចិញ្ញាណក្ខរេទ្ធា”តិ ឲចំ តាច លក្ខរេលិកស្ស, “ឰធំ ចក្ខាឃតតំ តាយ...រេប... ឰធំ ឆម្មាឃតតំ តាយ៑ តត្ថ
ធឃាឃតតា កាយាចធរា, ឲ្ធ ធាតុក្ខយកា”តិអាឌិតា អាឃតតរេលិកស្ស, “អឃំ ចក្ខុឆាតុ តាយ...រេប... អឃំ យរេតាចិញ្ញាណឆាតុ តាយ៑
តត្ថ រេឃាឡ្យអឃ ឆាតុរេឃា កាយាចធរា, ឲ្ធ ធាតុក្ខយកា”តិអាឌិតា ឆាតុរេលិកស្ស អរេតកឃកាចំ តាតាឃកាចញ្ច បឌាតាតិ៑ ត រេកចលំ
ក្ខបិឌិត្តឃង្ខាររេលិករេស្សេច, អធ រេលា អត្តុបិឌិត្តកឃង្ខាររេលិកស្សបិ “ឰយាឃ តាយ ឆាតុឃា ក្ខស្សត្តា ឰយស្ស ទ្វក្ខស្ស លរេទ្ធា រេឃរេតា,
ឰយស្ស កាឡ្យ្ឋ, ឰយស្ស យរេដ្ឋា, ឰយស្ស ឃកណ្ឋរេកា, ឰយស្ស ពហលត្តរេធា, ឰយស្ស តត្តត្តរេធា, ឰយស្ស បត្តំ ចណ្ហាឃណ្ឋាតាឌិចរេឃត ឲចទ្វបំ,
ឰយស្ស បុប្ផំ តឹលំ បឹតំ រេលិហិតំ ឱ្ធធាតំ ឃុកត្ថំ ទុក្កត្ថំ, ឰយស្ស ថលំ លុទ្ធកំ យហត្តំ ឌឹឃំ ធដ្ឋំ ឃុឃណ្ឋាតំ ទុស្សណ្ឋាតំ យដ្ឋំ ថរុឃំ ឃុកត្ថំ ទុក្កត្ថំ
យធុរំ តិត្តកំ កដុកំ អម្ពិលំ កឃាចំ, ឰយស្ស កណ្ឋរេកា តិលិរេណា កុរេណ្ឋា ក្ខដុរេកា កុដិរេលិ តរេម្ពា កាឡ្យ្ឋ ឱ្ធធារេតា រេហាតី”តិអាឌិតា
បឌាតាតិ៑ ឃព្វញ្ញុត្ធាតំ ឲច ហិ ឲតំ ពលំ, ត អរេញ្ញឃំ៑

តាតាឆិមុត្តិកតត្តិ តាតជ្ឈាឃឃតំ៑ អឆិមុត្តិ តាយ អជ្ឈាឃឃឆាតុ អជ្ឈាឃឃឃការេធា៑ រេឃា បត ហឹតបលឹតតាឃាយរេញ្ញត បិឡ្យឰឃំ ត្ថិឆាច
ចុរេត្តាបិ ហឹតបលឹតាឌិរេកធេត អរេតកចិរេធាតិ អាហ “ហឹតាឌឹហិ អឆិមុត្តីហិ តាតាឆិមុត្តិកកាច”ត្តិ៑ តត្ថ រេឃ រេឃ ឃត្តា ឃំឃំអឆិមុត្តិកា,
រេត រេត តំតធឆិមុត្តិរេក ឲច រេឃចត្តិ កឌត្តិ បឃិរុបិឃត្តិ ឆាតុឃកាករេតា៑ ឃធា ក្ខធាឌឹតំ ឆាតុតំ ឃការេធា ឲរេឃា, ឃំ ក្ខធាឌឹហិ ឲច
ឃំឃត្ថត្តិ ឃរេយត្តិ, ឲចំ ហឹតជ្ឈាឃឃា ទុស្សឹលាឌឹរេហច ឃំឃត្ថត្តិ ឃរេយត្តិ, ឃប្យត្តឃឹលាធរេឃា ធ ឃប្យត្តឃឹលាឌឹរេហច៑ ឋំ រេតឃំ តាតាឆិមុត្តិកតំ
កកធា ឃធាក្ខុតំ បឌាតាតីតិ៑

ចុទ្ធិហាតិញ្ញាតិ បច្ចយចិរេឃរេឃត ឃាយត្ថិឃរេតា អឆិកតំ អតឆិកតញ្ញា៑ ឰត្រ្ថិឃបរេរាបរិឃត្តញាណតិរេទ្ធេឃ (ចិក៑ ប័១៣; បដិ៑ ម៑ ១១១)

“ອາຣພ຺ພ ຊານາຕິ, ອນາຣພ຺ພ ຊານາຕີ”ຕິ ອາຣພ຺ພາທິຊານນໍ ກຖໍ ຕິຏ຺ຐຕີ? ອາຣພ຺ພຊານນາທິກາ ເຍຫິ ທ຺ວີເຍຫິ ປເຣາປເຣຫິ ສຕ຺ຕາ ກລ຺ຍາຓປາປາສຍາທິກາ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕສໍ ຊານນສ຺ສ ວິກາຣເທໂສ ຯວຍ຺ຊ ກຕ຺ວາ ທ຺ວີຍປເຣາປຣິຍຕ຺ຕອາຣພ຺ພານາຣພ຺ພໂທາຄານໍ ວິສຸ ອສາຘາຣຓຕາ, ທ຺ວີຍປເຣາປຣິຍຕ຺ຕນານາອິນ຺ທ຺ຣິຍກຕາໂກາຄານໍ ວິສຸ ຄລວຕາ ຈ ສິທ຺ຘາ ໂຫຕີ. ຕຕ຺ຖ ອາຣພ຺ພນ຺ຕິ ຍຕ຺ຖ ສຕ຺ຕາ ນິວສນ຺ຕິ, ຕໍ ເຕສໍ ນິວາສຏ຺ຐານໍ, ຮິຏ຺ຐິກໍ ວາ ຍທາກ຺ຕໂຄາຓໍ ວາ ອາຣເພາ, ອນາຣເພາ ອປ຺ປຫີນກາເຣນ ທາຍເກຕາ ກິເລເສາ. ຕໍ ປນ ຫເວາ ສຕ຺ຕານໍ ອາຣພ຺ພໍ ຊານເນ຺ຕາ ເຕສໍ ເຕສໍ ຮິຏ຺ຐິກຕານໍ ວິປສ຺ສນາຍກ຺ຄໂກາຓານຍ຺ຊ ອປ຺ປວຕ຺ຕິກ຺ລເຓປິ ຊານາຕີ. ວຸຕ຺ຕເຍ຺ຍວໍ –

“ກາຍໍ ເສວຕ຺ເຍວ ກເວາ ຊານາຕິ – ‘ອຍໍ ປຸຄ຺ຄເລາ ກາຍກມ຺ເມາ ກາຍາສເຍາ ກາຍາທິມຸເຕ຺ຕາ’ຕິ. ກາຍໍ ເສວຕ຺ເຍວ ຊານາຕິ – ‘ອຍໍ ປຸຄ຺ຄເລາ ເນກ຺ຂມ຺ມກມ຺ເມາ ເນກ຺ຂມ຺ມາສເຍາ ເນກ຺ຂມ຺ມາທິມຸເຕ຺ຕາ’ຕິ. ເນກ຺ຂມ຺ມໍ ເສວຕ຺ເຍວ ຊານາຕິ. ພ຺ຍາປາທໍ, ອພ຺ຍາປາທໍ, ຖີນມິທ຺ຘໍ, ອາເລາກສຍ຺ຍໍ ເສວຕ຺ເຍວ ຊານາຕິ – ‘ອຍໍ ປຸຄ຺ຄເລາ ຖີນມິທ຺ຘກມ຺ເມາ ຖີນມິທ຺ຘາສເຍາ ຖີນມິທ຺ຘາທິມຸເຕ຺ຕາ’”ຕິ (ປຕິ. ມ. ໑.໑໑໓).

ປວຍາທີນໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ພາສາຕາຕ຺ຕິ ຮູປາວຈຣາທີນໍ ປວຍາທີນໍ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນປຕຏ຺ຐານ ອາຣມ຺ມຓປຕິປ຺ປນ຺ນປຕຏ຺ຐານ ຈ ພາສານໍ. ຈຕຸກ຺ກເຍນ ເຫຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຏ຺ຐນ຺ນໍ ວິເມາກ຺ຂານ຺ຕິ ຯຕ຺ຖ ປຕິປາຕິຍາ ສຕ຺ຕ ອປ຺ປິຕປ຺ປິຕກ຺ເລາ ປຈ຺ຈນີກຘເມ຺ມຫິ ວິມຸຈ຺ຈນເຕາ ອາຣມ຺ເມາ ຈ ອທິມຸຈ຺ຈນເຕາ ວິເມາກ຺ຂາ ນາມ. ອຏ຺ເມາ ປນ ສຍ຺ເຍາ ສຍ຺ຍາເວທຍິເຕຫິ ວິມຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອປກມວິເມາເກ຺ຂາ ນາມ. ຈຕຸກ຺ກນຍປຈ຺ຈກນເຍສຸ ປວຍ຺ຍານສມາທີ ສວິຕກ຺ກສວິຈາເຣາ ນາມ. ປຈ຺ຈກນເຍ ທຸຕິຍຍ຺ຍານສມາທີ ອວິຕກ຺ກວິຈາຣມເຕ຺ຕາ. ນຍທ຺ວເຍປິ ຮູປຣີ ຕີສຸ ພາສນຸ ສມາທີ ອວິຕກ຺ກອວິຈາເຣາ. ສມາປຕ຺ຕີສຸ ປຕິປາຕິຍາ ອຏ຺ຐນ຺ນໍ ສມາທີຕິປິ ນາມໍ, ສມາປຕ຺ຕີຕິປິ ວິເຕ຺ຕກຄ຺ຄຕາສຕ຺ຖາວເຕາ, ນິໂຣຘສມາປຕ຺ຕິຍາ ຕທການເຕາ ນ ສມາທີຕິ ນາມໍ. ຫານພາຄິຍຘມ຺ມຕ຺ຕິ ອປ຺ປຄຸເຓຫິ ປວຍ຺ຍານາທີຫິ ວຸຏ຺ຐິຕສ຺ສ ສຍ຺ຍາຍຕນິກາຣານໍ ກາຍາທິອນຸປກ຺ຂນ຺ທນໍ. ວິເສສພາຄິຍຘມ຺ມຕ຺ຕິ ປຄຸເຓຫິ ປວຍ຺ຍານາທີຫິ ວຸຏ຺ຐິຕສ຺ສ ສຍ຺ຍາຍຕນິກາຣານໍ ທຸຕິຍຍ຺ຍານາທິປກ຺ຂນ຺ທນໍ. ຍຖາຫິ ສຍ຺ຍາຍຕນິກາຣານໍ ກາຍາທິທຸຕິຍຍ຺ຍານາທິປກ຺ຂນ຺ທນານິ ຫານພາຄິຍວິເສສພາຄິຍານິ ຘມ຺ມານິ ຄສ຺ສິຕານີ. ເຕຫິ ປນ ພາສານໍ ຕໍສາກເວາ ຈ ຘມ຺ມສເທ຺ທນ ວຸຕ຺ຕາ. ຕສ຺ມາຕິ ວຸຕ຺ຕເຍວຕ຺ຖ ໂຫຕຸກາເຣນ ປຈ຺ຈາມສຕິ. ເວາທາຕນ຺ຕິ ປຄຸຓຕາສນ຺ນໍ ເວາທານໍ. ຕທຸປ຺ປວຍ຺ຍານາທີຫິ ວຸຏ຺ຐິຕ຺ວາ ທຸຕິຍຍ຺ຍານາທິອທິຄມສ຺ສ ປຈ຺ຈຍຕ຺ຕາ “ວຸຏ຺ຐານ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຕນາ ປນ “ນິເຣາຘເຕາ ຜລສມາປຕ຺ຕິຍາ ວຸຏ຺ຐານນ຺ຕິ ປາຮ຺ຆ ນຕ຺ຖິ”ຕິ ວທນ຺ຕິ. ເຕ “ນິເຣາຘາ ວຸຏ຺ຐຫນ຺ຕສ຺ສ ເນວສຍ຺ຍານາສຍ຺ຍາຍຕນໍ ຜລສມາປຕ຺ຕິຍາ ອນນ຺ຕຣປຈ຺ຈເຍນ ປຈ຺ຈເຍາ”ຕິ ທ຺ວຍາຍ ປາຮ຺ຆຍາ (ປຏ຺ຐາ. ໑.໑.໓໑໗) ປຕິເສເຘຕພ຺ພາ. ເຍາ ສມາປຕ຺ຕິລາພີ ສມາເນາ ຯວ “ນ ລາພີມ຺ຫີ”ຕິ, ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ສມາປນໍ ຯວ “ນ ກມ຺ມຏ຺ຐານ”ນ຺ຕິ ສຍ຺ຍີ ໂຫຕິ, ເສາ ສມ຺ປຕ຺ຕິເຍວ ສມານໍ “ວິປຕ຺ຕີ”ຕິ ປຈ຺ເຈຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ນ ຕຖາ ທຸຏ຺ຐພ຺ພນ຺ຕິ ຍຖາ ປເຣວາທີກາ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາ ນ ທຸຏ຺ຐພ຺ພໍ. ສພ຺ພກມ຺ມຸນເຍວ ຊານາຕີຕິ ຄາຕຸຏ຺ຐານຊານນາທີສພ຺ພກມ຺ມເຍວ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານໍ ກຕ຺ຖໍ ຊານາຕິ, ຍຖາສພ຺ພເຍວ ວິສຍໍ ປຕິວິຊ຺ຊຫຕີຕິ ອເຖ຺ທາ. ຕປ຺ປິຕິ ເຕຫິ ຄສພລຍາເຓຫິ ຊານິຕພ຺ພປ຺ປິ. ກມ຺ມວິປາກຍ຺ຍາເຓເນວາຕິ ກມ຺ມຍ຺ຍາເຓສ຺ສ ວິປາກຍ຺ຍາເຓເນວ ຊານາຕິ. ເອເຕນາເອເຕນາສປ຺ປຸຕ຺ຕຕ຺ຕຘເມ຺ມ ນິຣຍາທິນິຣ຺ຍານກາປິນິປ຺ປະປຏາທ຺ວເຕ ກມ຺ມຢ຺ຐິ ກເຫຕ຺ວາ ອາຫ “ກມ຺ມປຣິເຈ຺ຈທເວທາ”ຕິ. ຘາຕຸນານຕ຺ຕຍ຺ຍ ຘາຕຸນານຕ຺ຕການເຓຍ຺ຍ ຘາຕຸນານຕ຺ຕການເຓຕ຺ຕິ ຯກເທສສທ຺ທເປກເສເສາ ຯຕ຺ຕ ທ຺ວິຏ຺ຐາ. ຕທຸປ຺ປການໍ ຕທຸກຍປ຺ປີ ຊານາຕິ. “ພ຺ຍາຍຄ ນາມ ຘາຕຸຍາ ຮູປຕ຺ຕ຺ຕາ”ຕິອາທິກາ (ວິພ. ອຏ຺. ໑໗໑) ຕຖາ ເວວ ສໍຍຸຕ຺ຕໍ. ສຈ຺ຈປຣິເຈ຺ຈທເວທາຕິ

បរិញ្ញាកិរិយយានិចរេត បច្ចាត់ បរិច្ឆិន្នរេចៈ អរេប្យតុំ ត បរេក្កាតិ អដ្ឋយតចយពាលិតិ ចិយ តំបនិបំ, ព្ភដ្ឋិចិនឆាលេមិច ចិក្យុត្តិតុំៈ ឲរេតតប្ប ពាលបនិបតប្ចា តិចារេទតិៈ ឈាតានិញាលា ចិយ ចា អរេប្យតុំ ចិក្យុត្តិតុប្ចាៈ យនិបិ ហិ ឈាតានិបច្ចរេចក្កលាញាលា បត្តយពាលត្តិ តប្ប បចិតក្កបចិចារេតា ចុត្តា, តឆាបិ ឈាតានីហិ ចិតា បច្ចរេចក្កលា តត្តិតិ ឈាតានិបហកតំ ញាលា តតរេត្តាកឆំ កត្វា ឲចំ ចុត្តត្តិ រេចនិតត្តាៈ អឆ ចា បត្តាត្ញាតត្តាលា ឈាតានិកិច្ចំ ចិយ ត បត្តា ពាលកិច្ចំ កាតុំ បរេក្កាតីតិ តរេប្បតុំ “ឈាតំ ហុត្វា អរេប្យតុំ, ព្ភដ្ឋិ ហុត្វា ចិក្យុត្តិតុប្ចា ត បរេក្កាតី”តិ ចុត្តំ, ត បត កប្បចិ ពាលប្ប ឈាទិតត្ថិកាចរេតាតិ តដ្ឋត្តាៈ

ឲចំ កិច្ចចិរេបបចរេបតបិ តបពាលឆាលាបត្តាត្ញាតត្តាលាចិរេបំ តរេប្បត្វា ព្ភតាតិ ចិតក្កត្តិកក្សយត្តរេចរេបតបិ តំ តរេប្បតុំ “អបិចា”តិអាតិ ចុត្តំៈ បតិបិតិយាតិអាតិរេតា បដ្ឋាយ បតិបិតិយាៈ

អត្សបតចល្លត់ ពាត្វា រេចនិតត្តាតីតិ បត្តរេត្ថាៈ កិរេលបាចរេលា តិយតបិច្ឆានិដ្ឋិៈ កិរេលបាចរេលាប្ប អការេចា អាបចក្កយឆាលាឆិកយប្ប ឆាត់, តត្ការេចា អដ្ឋាត់ៈ អតឆិកយប្ប បត តក្សកយបិ្យ យឆាក្កយំ អដ្ឋាត់ ឆាតប្ចាតិ តត្វ ការេលា តរេប្បរេត្តា “រេលិកិយ…រេប… តប្បតរេតា ចា”តិ អាហៈ តត្វ រេលិកិយបយុានិដ្ឋិយា ចិតិ អាបចក្កយានិកយប្ប ឆាត់ កិរេលបាចរេលាកាចប្ប ការេលត្តាៈ បា ហិ តប្បិ បតិ ត រេហាតិ, អបតិ ច រេហាតិៈ ឲរេតត តប្បា អដ្ឋិតិយា តប្ប អដ្ឋាតតា ចុត្តា ឲចៈ រេតបំ រេចរេតឃ្យបត្តាត់ៈ ឆាតុរេចយត្តតប្បតរេតាតិ កាយឆាតុអានិត់ បចត្តិរេកតតប្បតរេតា, យតរេក្កត ឆាតុរេចយត្តំ ឌាតាតិ, តតរេក្កត ចរិយានិចិរេបបិ្យ ឌាតាតិៈ ឆាតុរេចយត្តតប្បតរេតាតិ ចា ឆយុឆាតុរេចយត្តតប្បតរេតាៈ បត្តាបិ ហិ ចរិយា ឆយុឆាតុបរិយាបត្តា ឲចាតិៈ បរេយាកំ អតានិយិត្វាបិ បត្តតិយហាយត្តានិត់ ចិយៈ និត្តាចក្កាត្សកាចរេតា បត្តរេត្តាតាតិ ឲត្វ និត្តាចក្កតា បរេប្ប ហតយចត្វបត្តិប្បយរេលិហិតចល្លតប្បតយុរេលត តតា បចត្តយាតចិត្តឌាតតត្វំ បរិកយុការេលា តាយ បាចកាត់, តប្ចា រេលា អានិកយុិកាត់, យរេតា និត្តាចក្កអាត្សកាចរេតា រេចរេតាបរិយឆាលាប្ប បត្តត្តាតា បិយាៈ តុដ្ឋាត់ បត យនិបិ អាបចក្កយឆាលាឆិកយរេតា បរេកច និត្តាចក្កឆាលាឆិករេយា, តឆាបិ តឆាបរិកយុការេលា តត្វំ ចិត្តាត្តយបិដ្ឋិយា បិត្តរេតាៈ រេបបាកិញ្ញាត្តរេយ រេចរេតាបរិយឆាលា និត្តាចក្កឆាលាឆិករេយត បត្តត្តិ ច ចត្តត្តាតំ លកតីតិ តឆា ចុត្តត្តិ តដ្ឋត្តាៈ

ឃឹហតាតប្សុត្តចល្លតា តិដ្ឋិតាៈ

១-៣ៈ អនិចុត្តិបតប្សុត្តានិចល្លតា

១១-១៣ៈ ចុតិរេយ អនិចចតបតាតត្តិ បញ្ញាត្តិបតាត់ៈ តាបានីប្ស បិរិចដ្ឋកានិបដ្ឋា ចិយ ចចតយត្តរេយច អនិការេ កត្វា បចត្តិយា អនិចចត់ បញ្ញាត្តិៈ អឆ ចា អនិបរេដ្ឋា ដ្ឋបរិការេកៈ ចុច្ចតីតិ ចចត់, ដ្ឋបរិ ចចត់ អនិចចត់, ដ្ឋបិតាក្សតទ្សបិនិត់ ដ្ឋបរិ បញ្ញាបិយយាតា ដ្ឋបិតាបញ្ញាត្តីតិ អរេត្វា, តប្ចា បញ្ញាត្តិនីបកបតាតីតិ អរេត្វា តដ្ឋរេត្តាៈ តប្ប បតាតិ បតដ្ឋាតាតិ អនិចចតបតាតិៈ រេតតាហ “រេតបំ រេយ”តិអានិៈ រេតាបត្តិ អនិចចតាត់ៈ រេយតិ លត្ថាតរេយាៈ អនិចុត្តិតាយ អនិចុត្តិរេយាតិ និដ្ឋិរេយា ចុច្ចត្តិៈ អនិកញ្ចាបកាចឆរេយុប្ស បប្បតានិ, បកតិអានិ, ចក្យានិ, និចានិ, កាយានិប្ចា, អក្សតំ អត្វំ អញ្ញារេទារេបត្វា និដ្ឋិរេយា បចត្តត្តីតិៈ រេតតាហ “អឆ ចា”តិអានិៈ តតិយចតុត្វាតិ

សុវិញ្ញេយ្យានិ។

អធិវុត្តិបទសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥។ កសិណសុត្តវណ្ណនា

២៥។ បញ្ចមេ សកលដ្ឋេនាតិ និស្សេសដ្ឋេន។ អនវសេសផរណវសេន ចេត្ថ សកលដ្ឋោ វេទិតព្ពោ, អសុភនិមិត្តាទីសុ វិយ ឯកទេសេ អដ្ឋត្វា អនវសេសតោ គហេតព្ពដ្ឋេនាតិ អត្ថោ។ តទារម្មណានំ ធម្មានន្តិ តំ កសិណំ អារព្ភ បវត្តនកធម្មានំ។ ខេត្តដ្ឋេនាតិ ឧប្បត្តិដ្ឋានដ្ឋេន។ អធិដ្ឋានដ្ឋេនាតិ បវត្តិដ្ឋានភាវេន។ យថា ខេត្តំ សស្សានំ ឧប្បត្តិដ្ឋានំ វឌ្ឍនដ្ឋានញ្ច, ឯវមេវ តំ តំ ឈានំ សម្បយុត្តធម្មានន្តិ។ យោគិនោ វា សុខវិសេសានំ ការណភាវេន។ បរិច្ឆិន្ទិត្វាតិ ឥទំ "ឧទ្ធំ អធោ តិរិយ"ន្តិ ឯត្ថាបិ យោជេតព្ពំ។ បរិច្ឆិន្ទិត្វា ឯវ ហិ សព្ពត្ថ កសិណំ វឌ្ឍេតព្ពំ។ តេន តេន វា ការណេនាតិ តេន តេន ឧបរិអាទីសុ កសិណវឌ្ឍនការណេន។ យថា កិន្តិ អាហ "អាលោកមិវ រូបទស្សនកាមោ"តិ។ យថា ទិព្ពចក្ខុនា ឧទ្ធំ ចេ រូបំ ទដ្ឋុកាមោ, ឧទ្ធំ អាលោកំ បសារេតិ។ អធោ ចេ, អធោ។ សមន្តតោ ចេ រូបំ ទដ្ឋុកាមោ, សមន្តតោ អាលោកំ បសារេតិ, ឯវំ សព្ពកសិណន្តិ អត្ថោ។ ឯកស្សាតិ បថវីកសិណាទីសុ ឯកេកស្ស។ អញ្ញភាវានុបគមនត្ថន្តិ អញ្ញកសិណភាវានុបគមនទីបនត្ថំ, អញ្ញស្ស វា កសិណភាវានុបគមនទីបនត្ថំ។ ន ហិ អញ្ញេន បសារិតកសិណំ តតោ អញ្ញេន បសារិតកសិណភាវំ ឧបគច្ឆតិ, ឯវម្បិ តេសំ អញ្ញកសិណសម្ភេទាភាវោ វេទិតព្ពោ។ ន អញ្ញំ បថវីអាទិ។ ន ហិ ឧទកេន ឋិតដ្ឋានេ សសម្ភារបថវី អត្ថិ។ អញ្ញកសិណសម្ភេទោតិ អាបោកសិណាទិនា សង្ករោ។ សព្ពត្ថាតិ សព្ពេសុ សេសកសិណេសុ។

ឯកទេសេ អដ្ឋត្វា អនវសេសផរណំ បមាណស្ស អគ្គហណតោ អប្បមាណំ។ តេនេវ ហិ តេសំ កសិណសមញ្ញា។ តថា ចាហ "តញ្ហិ"តិអាទិ។ តត្ថ ចេតសា ផរន្តោតិ ភាវនាចិត្តេន អារម្មណំ ករោន្តោ។ ភាវនាចិត្តញ្ហិ កសិណំ បរិត្តំ វា វិបុលំ វា សកលមេវ មនសិ ករោតិ, ន ឯកទេសំ។ កសិណុគ្ឃាដិមាកាសេ បវត្តវិញ្ញាណំ ផរណអប្បមាណវសេន វិញ្ញាណកសិណន្តិ វុត្តំ។ តថា ហិ តំ វិញ្ញាណន្តិ វុច្ចតិ។ កសិណវសេនាតិ ឧគ្ឃាដិតកសិណវសេន កសិណុគ្ឃាដិមាកាសេ ឧទ្ធំអធោតិរិយតា វេទិតព្ពា។ យត្តកញ្ហិ ឋានំ កសិណំ បសារិតំ, តត្តកំ អាកាសភាវនាវសេន អាកាសំ ហោតីតិ។ ឯវំ យត្តកំ ឋានំ អាកាសំ ហុត្វា ឧបដ្ឋិតំ, តត្តកំ សកលមេវ ផរិត្វា វិញ្ញាណស្ស បវត្តនតោ អាគមនវសេន វិញ្ញាណកសិណេបិ ឧទ្ធំអធោតិរិយតា វុត្តាតិ អាហ "កសិណុគ្ឃាដិមាកាសវសេន តត្ថ បវត្តវិញ្ញាណេ ឧទ្ធំអធោតិរិយតា វេទិតព្ពា"តិ។

កសិណសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦។ កាឡីសុត្តវណ្ណនា

១៩។ លេខ្ខ អត្ថស្ស បត្តិត្តិ ឧកត្តេនា ហិនានុប្បត្តិ។ ហទយស្ស សត្តិត្តិ បរយចិត្តុបសយំ។ កិលេសសេនត្តិ កាយគុណសម្ពានំ បឋមំ កិលេសសេនំ។ សា ហិ កិលេសសេនា អដ្ឋារសញ្ញាតសកាចាបិ បដិបត្តិយយានា បិយាយិនតិដ្ឋដ្ឋិនដ្ឋត្វុបសកាចនេនា បិយត្វុបសានត្វុបិ នាយ អត្តនោ កិច្ចចសេន។ អហំ ឯតេកាច ឥសាយន្តោតិ អហំ គណសង្គហិកាយ កិលេសសង្គហិកាយ ច អកាចនេនា ឯតេកា អសហាយោ លក្ខណុបតិដ្ឋានេន ឥសាយន្តោ។ អនុញ្ញាតិត្តិ អនុក្កមេន យក្កបដិបដិយា ញាណុបដិចិដ្ឋិ ពុទ្ធំ ចុត្តំ ហោតិ – បិយត្វុបំ សានត្វុបំ សេនំ ជិនិត្វា អហំ ឯតេកាច ឥសាយន្តោ “អត្តស្ស បត្តិ ហទយស្ស សត្តិ”ន្តិ សង្ខ គណំ អរហត្តសុលំ បដិចិដ្ឋិ តស្មា ឌនេន យិត្តុសត្តចំ ន កនោរាយិ, នោនេច ច មេ ការណោន កោនចិ សង្ខិ សក្ខិ ន សប្បជ្ជតីតិ។ អត្ថាកិនិដ្ឋានេត្តុសុត្តិ ពុទ្ធិសង្គហបិនាយំ និទ្ទេសាតិ អាហ “អនេត្វាតិ កនេហត្វា”តិ។

កាយវិញ្ញត្តិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ បឋមយហាបញ្ញត្តិវណ្ណនា

១២។ សត្តមេ តុនច្ចាតិ តុនច្ចយ្យ។ តុតិយបនេបីតិ “អនុសាសតិយា ចា អនុសាសតិ”ន្តិ ឯចំ តុតិយចានញ្ញបិ។ នោ កិរ កិក្ខុ ន នេចច សប្បាយិស្សតីតិ ន នេចច សមុនេច បកានេហិ កនេហស្សន្តិ ឌានេបស្សន្តិ។ នោនាហ “សប្បានេត្វា កនេចតុំ ន សក្ខិស្សតី”តិ។ យស្មា អចិសនេយ បញ្ញាបុដ្ឋិនា ហោន្តិ, តស្មា ចិណ្ណាតំ អាបជ្ជិស្សតីតិ ឥយាឌនា។ អញ្ញាតា អារាឌតំ នាយ នតិ្តិ ពុទ្ធិនា សបច្ចយនាយត្វុបិតំ យាចាចនេនា អចនេរិនោ ឯច ពុទ្ធនោ រាហិរកានំ នត្តិ, កុនោ បនេចឌនាតិ ឌនេស្សតិ។ អារាឌនត្តិ យាចាចបនេចឌនេន ចិត្តស្ស បរិនោនាសនំ។

ឯកោ បនេញ្ញាតិ ឯកោ បញ្ញសេក្ក, ឯកំ បញ្ញានេចសន្តិ អនេត្វា។ ឯកោ វុទ្ធេសាតិ ឯកំ វុទ្ធិសនំ អត្តស្ស សំលិត្តចនំ។ នេចយ្យាកនោនត្តិ និទ្ទិសនំ អត្តស្ស ចិចរិត្វា កចនំ។ ហេតុនាតិ “អត្តចត្តនោ អនច្ចត្តិកនោ នាចកាលិកនោ និច្ចប្បដិក្កបនោ”តិ ឯចយាជិនា នមេន យចា ពុទ្ធេយ សង្ខារា ឯនារហិ, ឯចំ អតីនោ អនាគនោ ច អនិច្ចា សង្ខតា បដិច្ចសមុប្បន្នា ខយធម្មា ចយធម្មា ចិរាគធម្មាតិ អតីនានាគនេសុ នមេន។

សន្តោ សត្តាតិ អនចសេសា សត្តា។ នោ បន កចនេឌនោ សន្តេបនេច កិន្តិត្វា ឌនេស្សន្តោ “កាយកចាឌីសុ”តិអាឌិយាហ។ ញាណិកនោណាតយិ ឌាហិនេត្វសយានោសោ ហោតិ យចា “រូបសិលេយា”តិ អាហ “អាហារនោ ជិតិ ឯនោសន្តិ អាហារដ្ឋិតិកា”តិ។ តិដ្ឋតិ ឯនោនាតិ ចា ជិតិ, អាហារោ ជិតិ ឯនោសន្តិ អាហារដ្ឋិតិកាតិ ឯចំ ចា ឯត្ត សយាសចិក្កហោ ឌដ្ឋព្វោ។ អាហារដ្ឋិតិកាតិ បច្ចយដ្ឋិតិកា, បច្ចយាយត្តវុត្តិកាតិ អនេត្វា។ បច្ចយនេត្វ ហេតុ អាហារសទ្ទោ “អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស ចា កាមច្ឆន្ទស្ស ឧប្បាទាយា”តិអាឌីសុ (សំ។ និ។ ៥។១៨៣) ចិយ។ ឯចញ្ហិ “សព្ពេ សត្តា”តិ ពុទ្ធិនា អសញ្ញសត្តា បរិគ្គហិនា ហោន្តិ។ សា បនាយំ អាហារដ្ឋិតិកតា និប្បរិយាយនោ សង្ខារធម្មោ។ នោនាហុ អដ្ឋកថាចរិយា “អាហារដ្ឋិតិកាតិ អាកនដ្ឋានេន សង្ខារលោកោ ចេឌិនព្ពោ”តិ (បារា។ អដ្ឋ។ ១។១ វេរញ្ជកណ្ឌវណ្ណនា; ចិសុទ្ធិ។ ១។១៣៦)។ យឌិ ឯចំ “សព្ពេ សត្តា”តិ ពុទ្ធំ កចន្តិ? បុគ្គលាធិដ្ឋានទេសនាតិ នាយំ ឌោសោ។ នោនេចាហ – “ឯកោ ធម្មោ, កិក្ខវេ, កិក្ខុ សម្មា និព្ពិន្ទមានោ សម្មា ចិរជ្ជមានោ សម្មា ចិមុច្ចមានោ សម្មា បរិយន្តទស្សាវី សម្មត្ថំ អភិសមេច្ច ទិដ្ឋេវ ធម្មេ

ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ. កតមស្មិំ ឯកធម្មេ? “សព្វេ សត្តា អាហារដ្ឋិតិកា”តិ. ឥមាយ បុគ្គលាធិដ្ឋានាយ កថាយ សព្វេសំ សត្តានំ បច្ចយាយត្តវុត្តិតាយ អាហារបរិយាយេន សាមញ្ញតោ បច្ចយធម្មោ វុត្តោ, អយំ អាហារោ នាម ឯកោ ធម្មោ.

ចោទកោ វុត្តម្បិ អត្ថំ យាថាវតោ អប្បដិវិជ្ឈមានោ នេយ្យត្ថំ វុត្តបទំ នីតត្ថតោ គហេត្វា “សព្វេ សត្តា”តិ វចនមត្តេ ឋត្វា “ននុ ចា”តិអាទិនា ចោទេតិ. អាចរិយោ អវិបរីតំ តត្ថ យថាធិប្បេតមត្ថំ បវេទេន្តោ “ន វិរុជ្ឈតី”តិ វត្វា “តេសម្បិ ឈានំ អាហារោ ហោតី”តិ អាហ. ឈានត្ថិ ឯកវោការភវាវហំ សញ្ញាយ វិរជ្ជនវសេន បវត្តរូបាវចរចតុត្ថជ្ឈានំ វិច្ឆិន្នំ បន “អនាហារា”តិ វចនំ អសញ្ញភវេ ចតុន្នំ អាហារានំ អភាវំ សន្ធាយ វុត្តំ, ន បច្ចយាហារស្ស អភាវតោ. ឯវំ សន្តេបីតិ ឋានំ នាមេន យេសុ ធម្មេសុ វិសេសតោ អាហារសទ្ទោ និរុឡ្ហោ, “អាហារដ្ឋិតិកា”តិ ឯត្ថ យទិ តេយេវ គយ្ហន្តិ, អញ្ញោបិ តទាសមាបន្នោ. អថ សព្វោបិ បច្ចយធម្មោ អាហារោតិ អធិប្បេតោ, ឥមាយ អាហារបរិញ្ញាយ និព្វិទោ អាបន្នោតិ នេយ្យត្តំ អារទ្ធំ “ន វិរុជ្ឈតី”តិ យេនាធិប្បាយេន វុត្តំ, តំ វិវរន្តោ “ឯកស្មិំ ភិក្ខវេ”តិអាទិមាហ. កពឡីការាហារាទីនំ ឱជដ្ឋមករូបាហរណាទិ និប្បរិយាយេន អាហារភាវោ. យថា ហិ កពឡីការាហារោ ឱជដ្ឋមករូបាហរណេន រូបកាយំ ឧបត្ថម្ភេតិ, ឯវំ ផស្សាទយោ វេទនាទិអាហរណេន នាមកាយំ ឧបត្ថម្ភេតិ, តស្មា សតិបិ ជនកភាវេ ឧបត្ថម្ភកភាវោ ឱជាទីសុ សាតិសយោ លព្ភមានោ មុខ្យោ អាហារដ្ឋោតិ តេ ឯវ និប្បរិយាយេន អាហារលក្ខណា ធម្មា វុត្តា.

ឥធាតិ ឥមស្មិំ សុត្តេ បរិយាយេន បច្ចយោ អាហារោតិ វុត្តោ, សព្វោ បច្ចយធម្មោ អត្តនោ ផលំ អាហរតីតិ ឥមំ បរិយាយំ លភតីតិ. តេនាហ “សព្វធម្មានម្បី”តិអាទិ. តត្ថ សព្វធម្មានន្តិ សព្វេសំ សង្ខតធម្មានំ. ឥទានិ យថាវុត្តមត្ថំ សុត្តេន សមត្ថេតុំ “តេនេវាហា”តិអាទិ វុត្តំ. អយន្តិ បច្ចយាហារោ. និប្បរិយាយាហារោបិ គហិតោវ ហោតីតិ យាវតា សោបិ បច្ចយភាវេន ជនកោ ឧបត្ថម្ភកោ ច ហុត្វា តំ តំ ផលំ អាហរតីតិ វត្តព្វតំ លភតីតិ.

តត្ថាតិ បរិយាយាហារោ, និប្បរិយាយាហារោតិ ទ្វីសុ អាហារេសុ. អសញ្ញភវេ យទិបិ និប្បរិយាយាហារោ ន លព្ភតិ, បរិយាយាហារោ បន លព្ភតេវ. ឥទានិ តមេវត្ថំ វិត្ថារេតុំ ឥទំ “អនុប្បន្នេ ហិ ពុទ្ធេ”តិអាទិ វុត្តំ. ឧប្បន្នេ ពុទ្ធេ តិត្ថកាយតនិស្សិតានំ ឈានភាវនាយ អសិជ្ឈនតោ “អនុប្បន្នេ ពុទ្ធេ”តិ វុត្តំ. សាសនិកា តាទិសំ ឈានំ ន និព្វត្តេន្តីតិ “តិត្ថាយតនេ បព្ពជិតា”តិ វុត្តំ. តិត្ថិយា ហិ ឧបបត្តិវិសេសេ វិមុត្តិសញ្ញិនោ សញ្ញាវិរាគាវិរាគេសុ អាទីនវានិសំសទស្សិនោ ច ហុត្វា អសញ្ញសមាបត្តិំ និព្វត្តេត្វា អក្ខណភូមិយំ ឧប្បជ្ជន្តិ, ន សាសនិកា. វាយោកសិណេ បរិកម្មំ កត្វាតិ វាយោកសិណេ បឋមាទីនិ តីណិ ឈានានិ និព្វត្តេត្វា តតិយជ្ឈានេ ចិណ្ណវសី ហុត្វា តតោ វុដ្ឋាយ ចតុត្ថជ្ឈានាធិគមាយ បរិកម្មំ កត្វា. តេនាហ “ចតុត្ថជ្ឈានំ និព្វត្តេត្វា”តិ.

កស្មា (ទី. និ. ដី. ១.៩៥-៩៦; ទី. និ. អភិ. ដី. ១.៩៥-៩៦) បនេត្ថ វាយោកសិណេយេវ បរិកម្មំ វុត្តន្តិ? វុច្ចតេ, យថេវ ហិ រូបបដិភាគភូតេសុ កសិណេសុ រូបវិភាវនេន រូបវិរាគភាវនាសង្ខាតោ អរូបសមាបត្តិវិសេសោ សច្ឆិករីយតិ, ឯវំ អបរិច្ចត្តវិគ្គហតាយ អរូបបដិភាគភូតេ កសិណេ វិសេសេ អរូបវិរាគភាវនា សង្ខាតា រូបសមាបត្តិវិសេសោ

អធិកយិឃតីតិ៍ ឲុត្ត ច “បញ្ញា ពេរេកា, បញ្ញា កេណ្ឌា”តិអាទិតា (ឋ៍ តិ៍ ១៍១៣), “ឌិ ចិត្តំ, ឌិ ចេតេតំ ចិត្ត”ន្តិអាទិតា ច តខេត អទ្ទុបប្បចត្តិឃា អាឌីតចឥស្សេតត ពឥការេច ច បត្តុបលិតកាចបត្តិដ្ឋានេតត ទ្ទុបបយាបត្តិឃា អកិបន្លទលំ អទ្ទុបចិទាកកាចតា៍ ទ្ទុបចិទាកកាចតា បត បង្គិ្ឌ ដ្ឋបចាពេត អទ្ទុបបយាបត្តិខេឃា, តត្ថាបិ ចិពេបពេត បឆយាទុបជ្ញ្ញាតំ៍ ឃឌិ ឲុចំ “បទិទ្ធិត្តាកាលបកបិពេលបី”តិ ចត្តត្ថំ, តស្សាបិ អទ្ទុបបឌិកាកតា លក្ខតីតិ? ព្ទទ្ធិតពេយពេចតំ, ពោកបត្ថិ អចចតំ បពេត្វ បុត្តាចទិខេឃហិ អក្កហិតការេចត៍ ឃធា ហិ ទ្ទុបចិទាកកាចតា ចិទេន្ថតីឃធេឃ្យាកាចយពេត្តត បទិតិប្បុត្តា, ចិទេន្ថតីឃធេឃ្យបទិកាបក្ខុពេព ច ចិបឃចិពេបពេ បិត្យុកចតិ, ឲុចំ អទ្ទុបចិទាកកាចតាបីតិ ទុច្ចឃាពេត ត ពោធិ ចិពេទាពេឆា៍ តិត្តិទេឃពេហច បត តស្សា បយាបត្តិឃា បឌិបន្ទិតត្តតាឃ ពេតបញ្ញា ចិបឃបចេ ឃ្នុបតិតាត្តតស្សេច តស្ស ឥទាតស្ស បឌិបត្តិពេតា ឌិទ្ទិចពេត្តហិ បុត្តាចទិខេឃហិ ចតុពេត្តខេឃច ក្ខុតកបិពេល អទ្ទុបចិទាកកាចតាបទិកប្បំ ទុត្តត្តិ ឥដ្ឋត្តំ៍ កិញ្ចា ចណ្ណកបិពេលទុ ចិឃ បុទិឃក្ខុតកបិលត្តខេឃបិ ចណ្ណប្បឌិច្ឆាឃាច បណ្ណត្តិ អាទេឃ្យលំ ឥទាតស្ស ពេលិពេចាហាទាតុពេទាឆេតេច បចត្តិពេតា៍ ឲុចញ្ញា កត្វា ចិទុទ្ធិយពេក្ក (ចិទុទ្ធិ ១៍៤៥) បឆចីកបិលស្ស អាធាបចក្ខុយណ្ឌុព្បយចចតញ្ញា បយត្តិតំ ពេហាតិ, ចតុត្តំ បត ក្ខុតកបិលំ ក្ខុតប្បឌិច្ឆាឃពេយច ឥទាតស្ស ពោកចពេកាចំ កច្ឆតីតិ តពេស្សចំ អទ្ទុបបឌិកាកតា ឃុត្តាតិ ចាពេឃាកបិពេលពេឃច បទិកប្បំ ទុត្តត្តិ ពេចឌិតត្ថំ៍

ឌីតិ ឌិក្ខុច្ឆតពេត្វ តិបិពេតា, តស្មា ឌិ ចិត្តត្តិ ចិត្តំ ឌិក្ខុច្ឆាយិ៍ ឌិ ចេតេតំ ចិត្តត្តិ ឲុតំ ឃយ ចិត្តំ ឌិក្ខុច្ឆិតំ ចត ពេហាតុ៍ ចតាតិ បម្មាចេត៍ ពេតត ឌិក្ខុច្ឆតំ បម្មាចេត្តា ចឥតិ៍ តាឃាតិ ច បម្មាចេត ឲុច៍ ពេតត ចិត្តស្ស អការេចំ បម្មាចេតិ៍ ចិត្តស្ស កាចាការេចទុ អាឌីតចាតិបំពេប ឥទេស្សតុំ “ចិត្តឌីក្បុ”តិអាទិ ទុត្តំ៍ លក្ខិ ទុចិ៍ ដ្ឋប្បាទេត្វាតិ ចិត្តស្ស អការេចា ឲុច បាធុ បុដ្ឋតិ ព្វុយំ ឌិទ្ទិតិត្យាតល្លុត្តិ តត្វ ច អកិទុចិ៍ ដ្ឋប្បាទេត្វា៍ តធា កាចិតស្ស ឥទាតស្ស ឌិតិកាកិឃកាចប្បត្តិឃា អបទិហិតត្ថ្យាតា៍ តិត្វាឃតពេត បត្តាឌិតពេស្សច តធា ឥទាតកាចតា ពេហាតីតិ អាហ “ឃតុស្សពេលិពេក”តិ៍ បលិហិពេតា អពេហាបីតិ ឃពេលាស្ស អាបត្តកាពេល ធបិពេតា អពេហាបិ៍ ឃឌិ ធាតាឌិតា អាកាពេត តិន្ទុពេត្តឃ្យ កឃ្យុចលេត, ឃាច ពេកចា ពេតពេតចាកាពេត តិដ្ឋេឃ្យាតិ អាហ “ពេតត ព្ទទិឃាបពេចតា”តិអាឌិ៍ ឲុចទ្ទុបិតឃ្យិតិ ឲុចំ អចេចតាតឃ្យិ៍ បិ- បចេក្ខ បពោច បចេចតាតត្តិ ឥទស្សតិ៍ កធំ បត អចេចតាតំ តេតបំ បច្ចឃាហាទស្ស ដ្ឋបកប្បុតត្តិ ពេចាឥតំ បត្តាឃ តត្វ តិឥស្សតំ ឥទស្សពេត្តា “ឃធា”តិអាទិយាហ៍ ពេតត ត ពោចលយាកពេយាពេឃច, អឃពេយត្វ ឃុត្តីតិ ឥទស្សតិ៍ តាច តិដ្ឋត្តីតិ ដ្ឋក្កិបពេតា បញ្ញា យហាកប្បុបតាតិ តិដ្ឋត្តិ៍

ពេឃ ដ្ឋដ្ឋាតចិទិខេឃត ឌិចបំ ចីតិតាពេយត្វា តស្ស តិស្សត្ថុធលយត្តំ កិញ្ចិពេឆច លកិត្វា ឌីចិកំ កពេប្បត្តិ, ពេត ដ្ឋដ្ឋាតធលុបឌីចិពេតា៍ ពេឃ បត អត្តពេតា បុត្តាធលពេយច ដ្ឋបឌីចត្តិ, ពេត បុត្តាធលុបឌីចិពេតា៍ តេតទេឃិកាតំ បត តេតច ដ្ឋដ្ឋាតចិទិឃចពេបត ឌីចិកកប្បុតំ, បុត្តាធលស្ស បត ពេលពេឈាបិ តត្តីតិ ទុត្តំ “ពេឃ បត តេតទេឃិកា...ពេប... ឌីចីតិ ទុត្វា”តិ៍ បឌិបត្តិចិត្យាណស្ស អាហាពេលាត យពេតាបពេញ្ចាតតា អាហាពេទាតិ ទុត្វា, ត ឃស្ស កស្សចិ ធលស្សាតិ អធិប្បាពេឃត “កិំ បច្ចា អាហាទា អត្តិ”តិ ពេចាឥតិ៍ អាចទិខេឃា តិប្បទិឃាឃាហាពេទ អធិពេប្បពេត “បិឃា តច ពេចាឥតា អចបទា, បា បត ឲុត្ត អតចបទា”តិ ច ឥពេស្សពេត្តា “បច្ចា, ត បច្ចាតិ ព្ទគំ ត ចត្តព្វ”ន្តិ ចត្វា បទិឃាឃាហាពេស្សច បពេត្វ អធិពេប្បតកាចំ ឥពេស្សពេត្តា “តតុ បច្ចពេឃា អាហាពេទា’តិ ទុត្តពេយត”ន្តិ អាហ៍ តស្មាតិ ឃស្ស កស្សចិ បច្ចឃស្ស អាហាពេទាតិ ព្ទទ្ធិតត្តា៍ ព្ទគាតិ ទុត្តពេយចត្វំ បិឡព្ទឃា បយពេត្វពេត្តា “ឃំ បត្តាឃា”តិអាឌិយាហ៍

យុញ្ជាហារធរេនតបិ នេតរយិកាត៌ អាហារដ្ឋិតិកត៌ ឥនេយ្យត៌ុ “កតាត្យព្រាការាហារ៉…េប… នារេឆតឹ”តិ ចុត្តំ៍ ឃតិ ៤ុចំ នេតរយិកា នុលប្បដិឋំនេចឥនេតាបិ ហោត្តីតិ? នេតាតិ ឥនេយ្យត៌ុ “េលត្យឌ្ឍ ហឹ”តិអាតិ ចុត្តំ៍ តនេឃាតិ តនេឃា អរូបិហារា កតាត្យព្រាការាហារន្យ អកាចនេតា៍ អចនេនាតត្តិ អនព្ភានេត្តហិ អចនេនាត៌ កាយកចាតឹ្ប តិព្ភាត្តនត្តាត៌៍ បច្ចឃាហារនេរា ហិ នេព្ភាន៌ នាឆារនេណាតិ៍

បឋមយមហាបញ្ញាសុត្តចណ្ណូតា តិដ្ឋិតា៍

ប័-៥៍ ទុតិយយមហាបញ្ញាសុត្តាឥចណ្ណូតា

១ប័-១៥៍ អដ្ឋនេយ ៤ុចំតាយនេកតិ កតដ្ឋលិតិ ៤ុចំ ព្ភត្តិលិក្តចនេនត លច្ឆតាយនេក យឌ្ឍិបប្បនេឥនេយ្យ យទិឃាតក្ខនេត តកនេរ៍ “តិកនេយ”តិបិ ចតត្តិ, “តិចុលចនេត”តិបិ ចតត្តិ៍ តិចុល៌ តាយ ៤ុកា ទុក្ខឌាតិ, “តឹបទុនេក្លា”តិបិ ចតត្តិ៍ នេតត នេព្ភានេត្ថា យហាចតននេណ្ឌា, តត្តុ ចិហនេតីតិ អនេត្តា៍ នេហត្យតា តនេឃតាតិ ឥ នេហដ្ឋា ចុត្តនេយច៍ តត្យ ឥ “៤ុនេនា នេចច តន្យ អនេត្តា”តិ កន្ទា ចុត្តំ៍ កកចតា ហិ ចត្តានេរាតិអាតិបញ្ញាកនេលា ចត្តានេរា អាហារា, បច្ចាបិឥាតក្ខន្ធា, ៧ អដ្ឋត្តិកាតិ អាឃតតាតិ, នត្ត ចិព្ភាណដ្ឋិតិនេឃា, អដ្ឋ នេលិកធម្មា ឥន្យិតា៍ តិក្ខុតិឃា បត ចត្តានេរា នតិបដ្ឋាតា, បញ្ចិន្ទ្រិយាតិ, ៧ តិន្យារេណិយា ធាតុនេឃា, នត្ត នេពាព្ឈង្គា, អទិនេឃា អដ្ឋង្គិកោ យនេក្កាតិ ឥន្យិតធម្មា អនេព្ភារេឃចនេត្តា តិក្ខុតិឃា ឥន្យិនេតាតិ នេចាឥត៌ នត្តាឃាហ “កិច្ចាបឹ”តិអាតិ៍ តចនេយ តត្តិ ចត្តុត្តំ៍

ទុតិយយមហាបញ្ញាសុត្តាឥចណ្ណូតា តិដ្ឋិតា៍

១០៍ ទុតិយនេកាឥលសុត្តចណ្ណូតា

១០៍ ឥននេយ ដ្ឋក្ខត្តិ ឃុត្តិ ៤តាឃាតិ ដ្ឋនេយ្យាឥកា, នត្តប្បហារនេហិ ឃុត្តិនេយ្យត៌ អឥចចត៌ ដ្ឋក្ខត្តិ ឃុត្តត៌ ចា ដ្ឋនេយ្យាឥនេកា, នត្តប្បហារនេរា៍ នេតតាហ “ឃុត្តនេតា តិចនេត្តា”តិ៍ ដ្ឋបន្យុតិចនេនត ឃុត្តិព្ភាការ៉ ឥាត្តាតិ នេឌតចនេត កិរ ឥត្តនេត្តនេរា ឥត្តក្ខហតិន្យនេត្តនេរាតិ ឥ្ខ យហល្លកនេត្តនេរា ចិហារបច្ចត្ត បណ្ណនាលិឃ ចនត្តិ៍ នេតនុ ឥត្តក្ខហតិន្យនេត្តនេរា បព្ភិឃាឃនេយ បញ្ញិព្ហា ដ្ឋដ្ឋាឃ តិនិនេត្តា ឥត្តនេត្តរ៉ អាយនេត្តត្តា “អយំ នេត យនេហាឥនេរា នេកាឥនេលិ កុត្តកត្តនេយច ប្បតិ៍ កនេរាតិ, ឃុត្តិចិធារលំ បត កិច្ចិ ត ឌាតាតិ, បរាឥិនេតារត្តច ចតារបតី”តិ ចត្តា នេតត “កិំ បត កាត៌ុ ចដ្ឋតី”តិ ចុនេត្ត – “កនេត្ត, ឃុនេត្ត តាយ បតុយត្យុនេហា ចក្កត្យុនេហា នកដត្យុនេហាតិ តនេឃា ត្យុហា នេហាត្តិ, អឌាតនត្តុ កលិប្បាកានេយត អនុកត្តិ តាយ បព្ភាតតុព្ពិន្តិ ត្ថិនុ បព្ភាតកិត្តិនុ យតុនេយ្យ ឥនេបត្តា ប៉ុនេតា ទូព្ភាល៌ ឥនេយ្យត្តា បព្ភាតត្តរ៉ បចិដ្ឋកាចំ ឌាតិត្តា បចិដ្ឋយក្ខិ ទុត្តិត្តា ប៉ុនេតា ឥ បច្ឆនេតា ឥ ដ្ឋនេកាតុ បព្ភាតកិត្តិនុ ចក្ខិត្តា តឥិត្តា ឌាលបព្ភិត្តយច្ឆិ ចិឃ កត្តា នព្ភា កនេហត្យ”ត្តិ៍ តន្តិ ៧នេលា “កិព្ភុត៌ កចារនលាបំ នុលាធា”តិ នេរព្ភា នេបនិតចនេរបុទិនា ត៌ ន្យុត្តា នេរព្ភា អានេរារេចន្យុំ៍ ត៌ ន្យុត្តា រាឌា នព្ភាយនេកទិ បហរាបត្តា កត្តា នកដត្យុហំ កត្តា អឌាតនត្តុ ឥិចក្ខាហំ កលិប្បា នេតត ចុត្តុ “ដ្ឋបន្យុតិចនេន…េប៉៉៉ អឌាតនត្តុ កលិប្បាតិ៍

ទោណបាកន្តិ ទោណតណ្ឌុលានំ បក្កភត្តំ។ ទោណន្តិ ចតុនាឡិកានមេតមធិវចនំ។ មនុជស្សាតិ សត្តស្ស។ តនុកស្សាតិ តនុកា អប្បិកា អស្ស បុគ្គលស្ស, ភុត្តបច្ចយា ចិរកាលវេទនា ន ហោន្តិ។ សណិកន្តិ មន្ទំ មន្ទំ, អបរិស្សយមេវាតិ អត្ថោ។ ជីរតីតិ បរិភុត្តាហារោ បច្ចតិ។ អាយុ បាលយន្តិ និរោគោ អវេទនោ ជីវិតំ រក្ខន្តោ។ អថ វា សណិកំ ជីរតីតិ សោ ភោជនេ មត្តញ្ញូ បុគ្គលោ បរិមិតាហារតាយ សណិកំ ចិរេន ជីរតិ ជរំ បាបុណាតិ ជីវិតំ បាលយន្តោ។

ឥមំ ឱវាទំ អទាសីតិ ឯកស្មិំ កិរ (ធ។ ប។ អដ្ឋ។ ២.២០៤ បសេនទិកោសលវត្ថុ) សមយេ រាជា តណ្ឌុលទោណស្ស ឱទនំ តទុបិយេន សូបព្យញ្ជនេន ភុញ្ជតិ។ សោ ឯកទិវសំ ភុត្តបាតរាសោ ភត្តសម្មទំ អវិនោទេត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា កិលន្តរូបោ ឥតោ ចិតោ ច សម្បរិវត្តតិ, និទ្ទាយ អភិភុយ្យមានោបិ លហុកំ និបជ្ជិតុំ អសក្កោន្តោ ឯកមន្តំ និសីទិ។ អថ នំ សត្ថា អាហ “កិំ, មហារាជ, អវិស្សមិត្វាវ អាគតោសី”តិ។ អាម, ភន្តេ, ភុត្តកាលតោ បដ្ឋាយ មេ មហាទុក្ខំ ហោតីតិ។ អថ នំ សត្ថា, “មហារាជ, អតិពហុភោជិនំ ឯវំ ទុក្ខំ ហោតី”តិ វត្វា –

“មិទ្ធី យទា ហោតិ មហគ្ឃសោ ច,

និទ្ទាយិតា សម្បរិវត្តសាយី;

មហាវរាហោវ និវាបបុដ្ឋោ,

បុនប្បុនំ គព្ភមុបេតិ មន្ទោ”តិ។ (ធ។ ប។ ៣២៥; នេត្តិ។ ១៩, ៥០) –

ឥមាយ គាថាយ ឱវទិត្វា, “មហារាជ, ភោជនំ នាម មត្តាយ ភុញ្ជិតុំ វដ្ដតិ, មត្តភោជិនោ ហិ សុខំ ហោតី”តិ ឧត្តរិបិ បុន ឱវទន្តោ “មនុជស្ស សទា សតីមតោ”តិ (សំ។ និ។ ១.១២៤) ឥមំ គាថមាហ។

រាជា បន គាថំ ឧគ្គណ្ហិតុំ នាសក្ខិ, សមីបេ ឋិតំ បន ភាគិនេយ្យំ សុទស្សនំ នាម មាណវំ “ឥមំ គាថំ ឧគ្គណ្ហ តាតា”តិ អាហ។ សោ តំ គាថំ ឧគ្គណ្ហិត្វា “កិំ ករោមិ, ភន្តេ”តិ សត្ថារំ បុច្ឆិ។ អថ នំ សត្ថា អាហ, “មាណវ, ឥមំ គាថំ ភេរី វិយ បត្តបត្តដ្ឋានេ មា អវច, រញ្ញោ បាតរាសំ ភុញ្ជនដ្ឋានេ ឋត្វា បឋមបិណ្ឌាទីសុបិ អវត្វា អវសានេ បិណ្ឌេ គហិតេ វទេយ្យាសិ, រាជា សុត្វា ភត្តបិណ្ឌំ ឆឌ្ឌេស្សតិ។ អថ រញ្ញោ ហត្ថេសុ ធោតេសុ បាតិំ អបនេត្វា សិត្ថានិ គណេត្វា តទុបិយំ ព្យញ្ជនំ ញត្វា បុនទិវសេ តាវតកេ តណ្ឌុលេ ហារេយ្យាសិ។ បាតរាសេ ច វត្វា សាយមាសេ មា វទេយ្យាសី”តិ។ សោ “សាធូ”តិ បដិស្សុណិត្វា តំ ទិវសំ រញ្ញោ បាតរាសំ ភុត្វា គតត្តា សាយមាសេ ភគវតោ អនុសិដ្ឋនិយាមេន គាថំ អភាសិ។ រាជា ភាគិនេយ្យស្ស វចនំ សុត្វា ភត្តបិណ្ឌំ បាតិយំយេវ ឆឌ្ឌេសិ។ រញ្ញោ ហត្ថេសុ ធោតេសុ

បាតំ អបនេត្វា សិត្ថានិ គហេត្វា បុនទិវសេ តត្តកេ តណ្ឌុលេ ហរិំសុ, សោបិ មាណវោ ទិវសេ ទិវសេ តថាគតស្ស សន្តិកំ គច្ឆតិ។ ទសពលស្ស វិស្សាសិកោ អហោសិ។ អថ នំ ឯកទិវសំ បុច្ឆិ “រាជា កិត្តកំ ភុញ្ជតី”តិ? សោ “នាឡិកោទន”ន្តិ អាហ។ វឌ្ឍិស្សតិ ឯត្តាវតា បុរិសភាគោ ឯស, ឥតោ បដ្ឋាយ គាថំ មា វទីតិ។ រាជា តថេវ សណ្ឋាសិ។ តេន វុត្តំ “នាឡិកោទនបរមតាយ សណ្ឋាសី”តិ។ រត្តញ្ញុតាយ វឌ្ឍិតំ សីលំ អស្ស អត្ថីតិ វឌ្ឍិតសីលោ។ អបោថុជ្ជនិកេហិ សីលេហីតិ ចតុបារិសុទ្ធិសីលេហិ សីលំ អរិយំ សុទ្ធំ។ តេន វុត្តំ “អរិយសីលោ”តិ។ តទេកំ អនវជ្ជដ្ឋេន កុសលំ។ តេន វុត្តំ “កុសលសីលោ”តិ។

ទុតិយកោសលសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

មហាវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪃· ᩁᩪᨷᩤᨴᩥᩅᨣ᩠ᨣᩮᩤ

᪁· ᩁᩪᨷᩤᨴᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩤ

᪑᪁· ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩔ ᨷᨶᩮᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᨲᩥ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᩅᩥᩈᩮᩈᩮ, ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩉᩮᨲᩩ ᩋᨵᩥᨠᩁᨱᩦᨿᩮ ᩉᩥᨲᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩤ· ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩤᨿᩮᩅ ᩅᩤ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᩤ, ᨴᩈ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨴᩈ ᨠᩤᩁᨱᩤᨶᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩤᨲᩥ· ᩋᨳ ᩅᩤ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩤ ᨹᩃᩴ ᨲᨴᨵᩦᨶᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩤᨿ ᩅᩈᩮᩤ ᨶᩥᩔᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᩤ, ᩉᩮᨲᩪᨲᩥ ᨶᩥᩅᩮᨿ᩠ᨿᩮᩤ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩤ ᨴᩮᨴ᩠ᨴᩣ· “ᨿᩮ ᨿᩴ ᩈᩮᩤᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨿᨬ᩠ᨬᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩮᩈᩴ ᨲᩴ ᩋᩔ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩥᨲᩤᨿ ᩈᩩᨡᩤᨿᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ “ᨿᩣ ᨧ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩉᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨲᩴ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩥᨲᩤᨿ ᩈᩩᨡᩤᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ· ᩋᩈᨴ᩠ᨴᩉᨶ᩠ᨲᩮ ᩋᩤᨴᩦᨶᩅᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᨦ᩠ᨡᩤᩃᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩅᩥᨿ ᩋᩈᨴ᩠ᨴᩉᨶ᩠ᨲᩮ ᩋᩤᨴᩦᨶᩅᩴ ᨴᩮᩔᩮᨲ᩠ᩅᩤ· ᩈᩩᨡᩅᩥᩉᩤᩁᩤᨽᩤᩅᩮ ᩈᩉᨩᩦᩅᨾᩤᨶᩔ ᩋᨽᩤᩅᩮᨲᩤ ᩈᩉᨩᩦᩅᩥᨲᩤᨷᩥ ᩈᩩᨡᩅᩥᩉᩤᩁᩮᩤᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩤ· ᩈᩩᨡᩅᩥᩉᩤᩁᩮᩤ ᨽᩤᨿ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨶ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᨶᩅᩥᩉᩤᩁᩤᨽᩤ ᨹᩤᩈᩩᨲᩤ·

ᨿᨠ᩠ᨡᨲᩥ ᨽᩥᨴ᩠ᨴᩩᨶᨲᩴ· ᨴᩩᨾ᩠ᨾᨦ᩠ᨠᩪᨲᩥᩋᩤᨴᩦᩈᩩ ᨴᩩᨾ᩠ᨾᨦ᩠ᨠᩪᨲᩥ ᩈᩩᨲᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᩩ ᩅᩥᨽᩮᨿᩤᨲᩥ ᨶᩮᩤᨴᨶᩤ ᨶᩮᩅ ᩈᩤᩁᨱᩤ ᨧ· ᩈᨾ᩠ᨷᩣᨿᩤᩈᨽᨲ᩠ᨲᩥ ᨻᩣᩃᨲ᩠ᨲᩥᩈᨿ᩠ᨿᨴᩤ ᨶᩮᩅ ᩋᨽᩪᩔᩣᩅᨽᩈᨿ᩠ᨿᨴᩤ ᨧ·

ᨸᩥᨿᩈᩦᩃᩤᨽᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨠᩤᨾᩤᨽᩴ· ᨲᩮᩈᩴ ᩉᩥ ᩈᩦᩃᩴ ᨸᩥᨿᩴ ᩉᩮᩤᨲᩥ· ᨲᩮᨶᩮᩅᩤᩉ “ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨲ᩠ᨲᨿᨷᩁᩥᨷᩪᩁᩥᨿᩤ ᨥᨭᨿᩤᨽᩤ”ᨲᩥ· ᩈᨶ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨿᩤᨲᩥ ᩈᩴᩈᨿᩴ ᩋᩤᨷᨩ᩠ᨩᨿᨽᩤ· ᩁᩩᨭ᩠ᨭᩤᩉᩣ ᩉᩮᩤᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨸᩦᩊᩥᨲᩤ ᩉᩮᩤᨶ᩠ᨲᩥ· ᩈᨦ᩠ᨥᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩦᨲᩥ ᩈᨲᩥᨸᩥ ᩁᩪᨷᩮᩈᩩ ᨷᩅᩤᩁᨱᩤᨽᩴ ᩈᨦ᩠ᨥᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩮ ᨠᩮᩤᨸᩮᩃᩦᨷᩩᨴ᩠ᨴᩥᨲᩮᩤᨿᩮᨽ ᩁᩪᨷᩮᩈᩩ ᩈᨾ᩠ᨷᩅᩤᩁᨱᩤᨿᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᩁᩪᨷᩈᨾ᩠ᨷᩤᨴᩥᩈᩮᩈᩈᨦ᩠ᨥᨠᨾ᩠ᨾᩣᨽᩴ ᨠᩉᩃᩴ ᨶᩮᨴᩦᨲᩴ· ᩈᨿᨠ᩠ᨡᩤᨽᩴ ᨽᩤᩁᨶ᩠ᨲᩤ ᩈᩤᨿᨠ᩠ᨡᩦ·

“ᨽᩤᩉᩴ, ᨧᩩᨶ᩠ᨴ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣᨶᩴᨿᩮᩅ ᩋᩤᩈᩅᩤᨶᩴ ᩈᩴᩅᩁᩤᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨾᩦ”ᨲᩥ (ᨯᩦ· ᨶᩥ· ᪃·᪁᪘᪒) ᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᩅᩤᨴᨾᩪᩃᨽᩪᨲᩤ ᨠᩥᩃᩮᩈᩤ ᩋᩤᩈᩅᩤᨲᩥ ᩋᩤᨣᨲᩤ·

“ᨿᩮᨶ ᨴᩮᩅᩪᨷᨷᨲ᩠ᨿᩔ, ᨣᨶ᩠ᨵᨻ᩠ᨻᩮᩤ ᩅᩤ ᩅᩥᩉᨦ᩠ᨣᨾᩮᩤ;

ᨿᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᩮᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩴ, ᨾᨶᩩᩔᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᩋᨻ᩠ᨻᨩᩮ;

ᨲᩮ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩋᩤᩈᩅᩤ ᨡᩦᨱᩤ, ᩅᩥᨴ᩠ᨵᩈ᩠ᨲᩤ ᩅᩥᨶᩊᩦᨠᨲᩤ”ᨲᩥ· (ᩋ· ᨶᩥ· ᪄·᪃᪖) –

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨲᩮᨽᩪᨾᨠᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᩅᩈᩮᩈᩤ ᨧ ᩋᨠᩩᩈᩃᩤ ᨵᨾ᩠ᨾᩤ· ᩍᨵ ᨷᨶ ᨷᩁᩪᨷᩅᩤᨴᩅᩥᩅᩤᨴᩈᩤᩁᩮᨾ᩠ᨷᩣᨶ᩠ᨲᩤᩁᩮᨿᩤ ᨶᩮᩅ ᩋᨷᩥᨿᨴᩩᨠ᩠ᨡᩤ ᨧ ᨽᩤᨽᨷ᩠ᨿᨠᩤᩁᩤ

ᩏᨸᨴ᩠ᨴᩅᩣ ᩋᩣᩈᩅᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩋᩈᩴᩅᩁᩮ ᨮᩥᨲᩔ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᨸᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨿᨴᩥ ᩉᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᨶ ᨧ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᨲᩮᩣ ᩋᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᨸ᩠ᨸᨭᩥᩈᩮᩅᨶᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣᨴᩣᨶᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣᨴᩥᩉᩮᨲᩩ ᨿᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ ᨸᩁᩪᨸᩅᩣᨴᩣᨴᨿᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣ ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩣ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩣ, ᨿᩮ ᨧ ᨲᨶ᩠ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨶᩥᩁᨿᩣᨴᩦᩈᩩ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᨻᨶ᩠ᨵᨶᨠᨾ᩠ᨾᨠᩣᩁᨱᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨾᩉᩣᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩩᨽᩅᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩣ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩣ, ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣᨶᩴ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᩈᩴᩅᩁᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩥᨠᩣᨶᩴ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᨥᩣᨲᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᩅᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᨸᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᨣᩁᩉᨱᩴ ᩋᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥ, ᨸᩁᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᨣᩁᩉᨱᩴ ᩋᨿᩈᩮᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᨸᩁᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᨣᩁᩉᨱᩴ ᩋᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥ, ᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩉᩣᨶᩥ ᩋᨿᩈᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩋᩣᨣᨾᨶᨾᨣ᩠ᨣᨨᨴᨶᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᩣᨣᨾᨶᨴ᩠ᩅᩣᩁᨸᩥᨵᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ᪨ ᩈᨾ᩠ᨸᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᨸᩮᨧ᩠ᨧ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩮᩣ, ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩮ ᨶᩁᨠᩣᨴᩦᩈᩪ”ᨲᩥ᪨

ᨾᩮᨳᩩᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᩁᨩ᩠ᨩᨶᩦᨿᩣᨶᩥ᪨ ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣᨴᩦᨶᩥ ᨴᩩᩔᨶᩦᨿᩣᨶᩥ᪨

ᩈᩴᩅᩁᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨲᩥ ᩈᩦᩃᩈᩴᩅᩁᩮᩣ, ᩈᨲᩥᩈᩴᩅᩁᩮᩣ, ᨬᩣᨱᩈᩴᩅᩁᩮᩣ, ᨡᨶ᩠ᨲᩥᩈᩴᩅᩁᩮᩣ, ᩅᩦᩁᩥᨿᩈᩴᩅᩁᩮᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩮᩣ ᩈᩴᩅᩁᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣᩈᨠᩴ ᩈᩴᩅᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩅᩥᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᩈᩴᩅᩁᨱᨲᩮᩣ ᩈᩴᩅᩁᩮᩣ, ᩅᩥᨶᨿᨶᨲᩮᩣ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨸᩉᩣᨶᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨲᩥ ᨲᨴᨦ᩠ᨣᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ, ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᨶᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ, ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ, ᨸᨭᩥᨸᩔᨴ᩠ᨵᩥᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ, ᨶᩥᩔᩁᨱᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩴ ᨸᩉᩣᨶᩴ, ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧᩣᨣᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨸᩉᩣᨶᩴ, ᩅᩥᨶᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᨸᩉᩣᨶᩅᩥᨶᨿᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩈᨾᨳᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩋᨵᩥᨠᩁᨱᩈᨾᨳᩣ᪨ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᨾᩮᩅ᪨ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩉᩥ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣᨿ ᩑᩅ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨸᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨶᩩᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨾᩮᩅ᪨

ᩏᨸᩣᩃᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩏᨸᩣᩃᩥᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪅᪨ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪁-᪇᪨ ᩅᩥᩅᩤᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪄᪁-᪄᪇᪨ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩔ ᨷᨮᨾᩣᨴᩦᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᨻᩉᩩᨠᩁᨲᩣᨿ ᨶ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣ ᨶ ᩈᩩᨷᩣᨲᩥ ᩋᨲᩥᨴ᩠ᨴᩣ᪨ ᨲᩮᨲᩣ ᩏᨷ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᨲᩮᨲᩥ ᨶ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣ ᨶ ᩏᨷᨠᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥᨷᩥ ᩋᨲᩥᨴ᩠ᨴᩣ᪨ ᩈ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᨲᩮᨶ ᩋᨲᩥᨴ᩠ᨴᨴᩣ ᩏᨽᨿᩅᨿᨷᩁᩥᨧ᩠ᨧᩣᨲᩣᨿ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ “ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨠᩣᩅᩥᨶᩣ”ᨲᩥ, ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨶᩔᨠᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩣᩁᩁᩉᩥᨲᩣᨲᩥ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩈᩣᩁᨵᩩᩅᩈᩣᩁᩋᨲ᩠ᨲᩈᩣᩁᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩣ᪨ ᨿᩩᩈᩣᨲᩥ ᩅᩥᩅᩤᨴᨶᨴᩮᨶ ᨿᩩᩈᩣ, ᨷᩩᨱ᩠ᨱᩈᨶ ᩋᩈᩩᨠᩣᨴᩥᩈᨠᩣᩅᩣ ᨲᩮᨲ ᨻᩦᩃᩥᨲᩴ ᩈᩩᨠᩣᨴᩥᨠᩣᩅᩮᨶ ᩏᨷᨴ᩠ᨴᩉᨲ᩠ᨲᩥ, ᩈᩩᨠᩣᨴᩥᨠᩉᩊᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨠᩣᩅᩮᨶ ᩈᩅᨲ᩠ᨲ ᩅᩥᩅᩤᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩈᩩᨠᩈᩩᨡᩣ ᩅᩥᨿᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨ ᨶ ᨷᩔᨶ᩠ᨲᩈᨠᩣᩅᩣᨲᩥ ᨡᩊᩥᨷᨠ᩠ᨡᩁᨲᩣᨲ᩠ᨲᩁᨷᨩ᩠ᨩᨷᨴ᩠ᨴᩣᨶᨲᩣᨿ ᨴᩥᩔᨿᩣᨶᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨴᩔᨶᨷᨣᨲᩥᨠᩣ᪨ ᨷᩮᨲ ᩉᩥ ᩈᨡᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᩅᩥᨿ ᩉᩥᩁᨬ᩠ᨬᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᩅᩥᨿ ᩅ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨷᩥ ᨠᨲᩥᨷᩣᩉᩮᨶᩮᩅ ᩈᩩᨷᩥᨶᨠᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩥᨿ ᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᨭ᩠ᨮᨾᩣᨶᩥ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥ᪨

ᩅᩥᩅᩤᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪈-᪁᪀᪨ ᩈᩁᩦᩁᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪄᪈-᪅᪀᪨ ᨶᩅᨾᩮ ᩈᩩᨶᨡᩩᨴ᩠ᨴᩅᨶᩣᨲᩥ ᩈᩩᨶᨡᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣᩅᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᨶᩣᨾᩅᩥᨶᩮᩣ, ᩈᩩᨶᨡᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣᩅᩣ ᩁᩪᨷᨾᩔᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᨶᩣᨾᩅᩥᨶᩮᩣ, ᩈᩩᨶᨡᩩᨴ᩠ᨴᩅᩣᨿᨷᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩈᩩᨶᨡᩩᨴ᩠ᨴᩅᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨶᩅᨾᨴᩈᨾᩣᨶᩥ ᩈᩩᨶᨡᩩᨴ᩠ᨴᩅᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨶᨿᩣᨶᩥ᪨ ᩅᩈᨾᩮ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩈᩁᩦᩁᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨷᨮᨾᨷᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ᪨

᪆᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᨷᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩴ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(᪆) ᪁᪨ ᩈᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪁-᪁᪀᪨ ᩈᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪅᪁-᪆᪀᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩔ ᨸᨮᨾᩣᨴᩦᨶᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ᪨ ᨴᩈᨾᩮ ᨸᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨾᩮᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ, ᨸᩥᨲ᩠ᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨸᩥᨲ᩠ᨲᩉᩮᨲᩩᨠᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᩮᨾ᩠ᩉᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩣᨲᩥᨠᩣᨲᩥ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩥᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᨠᩮᩣᨸᩮᨶ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨ ᩏᨲᩩᨸᩁᩥᨱᩣᨾᨩᩣᨲᩥ ᩅᩥᩈᨽᩣᨣᩏᨲᩩᨲᩮᩣ ᨩᩣᨲᩣ᪨ ᨩᨦ᩠ᨣᩃᨴᩮᩈᩅᩣᩈᩦᨶᨬ᩠ᩉᩥ ᩋᨶᩪᨸᨴᩮᩈᩮ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩅᩥᩈᨽᩣᨣᩮᩣ ᨧ ᩏᨲᩩ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩋᨶᩪᨸᨴᩮᩈᩅᩣᩈᩦᨶᨬ᩠ᨧ ᨩᨦ᩠ᨣᩃᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᩁᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᨲᩦᩁᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶᨸᩥ ᩏᨲᩩᩅᩥᩈᨽᩣᨣᨲᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥᨿᩮᩅ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨩᩣᨲᩣᨲᩥ ᩏᨲᩩᨸᩁᩥᨱᩣᨾᨩᩣ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᨠᨲᩥᨧᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᩅᩥᩈᨿᩣᨶᩴ ᩅᩥᩈᨾᩴ ᨠᩣᨿᨸᩁᩥᩉᩁᨱᨲᩮᩣ ᨩᩣᨲᩣ ᩅᩥᩈᨾᨸᩁᩥᩉᩣᩁᨩᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ "ᩋᨲᩥᨧᩥᩁᨭ᩠ᨮᩣᨶᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣᨴᩥᨠᩣ ᩅᩥᩈᨾᨸᩁᩥᩉᩣᩁᨲᩮᩣ ᨩᩣᨲᩣ"ᨲᩥ᪨ ᩋᩣᨴᩥ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨾᩉᩣᨽᩣᩁᩅᩉᨶᩈᩩᨵᩣᨠᩮᩣᨭ᩠ᨭᨶᩣᨴᩦᨶᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩮᩣ᪨ ᨸᩁᩔ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᨾᨲᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ ᩒᨸᨠ᩠ᨠᨾᩥᨠᩣ᪨ ᨻᩣᩉᩥᩁᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᩋᨶᨸᩮᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨸᩣᨠᨲᩮᩣᩅ ᨩᩣᨲᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨸᩣᨠᨩᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᩈᩣᩁᩦᩁᩥᨠᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨸᨭᩥᨻᩣᩉᩥᨲᩩᩴ, ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨸᩣᨠᨩᩣᨶᩴ ᨸᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨽᩮᩈᨩ᩠ᨩᩣᨶᩥᨸᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥᨸᩥ ᨶᩣᩃᩴ ᨸᨭᩥᨥᩣᨲᩣᨿ᪨

ᩈᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᩈᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(សិ) ៦៑ ឃយពចក្កោ

១-សិ៑ អចិឌ្ឍាហុត្តាខិចណ្ណតា

៩១-៩សិ៑ ទុតិយស្ស បឋយាឌីនិ ឧត្តានត្ថានិ៑ សត្តមេ តត្ថអកបិតកេតិ ឧចំតាយកេ តិកយេ៑ ឞុត្តេ កិរ (ជា៑ អដ្ឋ៑ ១៑១៑១០៥ អាទយោ)

អយ្យាកំ ខៅឌិសត្វា កបិឃោតិឃំ តិដ្ឋត្វា យហាកាឃោ កបិរាជា ហុត្វា អតេកសតចាតរសហស្សបរិវុតោ បព្ពតបាទេ ចិចរិ,

បណ្ណចា តោ បត ហោតិ យហាបណ្ណោ៑ សោ បរិសំ ឧចំ ឌូចតិ, “តាតា, ឌួយស្មិំ បព្ពតបាទេ ចិសចលិតិ ហោត្តិ, អយគុស្សបរិក្កហិតា

បៅក្ខរណិកា តាយ ហោត្តិ, ឥុយេ្បុតេ្ត ចាឌិតបុប្ផាតេច ចលិតិ ចាតេឆ, បឹតបុប្ផាតេច បាតីយាតិ បិចឆ, ឧត្វ ចោ បដិបុច្ឆិតកិច្ចំ

តត្វិ”តិ៑ តេ អបឹតបុប្ផំ ឌិស្វា សហសាច អបិចិត្វា សយត្វា បរិឆាចិត្វា យហាសត្តស្ស អាកយតំ ឌូលោកឃយាតា តិសិឌិសុ៑ យហាសត្តា

អាកត្វា “កិំ, តាតា, បាតីយំ ត បិចឆា”តិ អាហ៑ ឥុយ្យាកំ អាកយតំ ឌូលោកយាតិ៑ “សាធុ, តាតា”តិ សយត្វា បងំ បរិឃោសយាតោ

ឌូតិល្លបងំឃេច អទ្ធស, ត ឧត្តិល្លបងំ៑ អឌិស្វា “សបរិស្សយា”តិ អណ្ណាសិ៑ តាចតេច ច តត្វ អកិកិព្ពតូអយគុស្សា ឧកំ តេដ្ឋា កត្វា ឧដ្ឋាសិ

– សេតយុតោ, តឹលកុច្ឆិ, រត្តហត្វបាទោ, យហាតាធិកោ, ចត្តតោធា, ចិទុបិ, ពឹកតេ្ឋា, ឧកករក្ខសោ៑ សោ ឧចយាហ – “កស្មា បាតីយំ ត

បិចឆ, យតុទំ ឧកំ បិចឆ, កិំ ឥុយ្យាកូតស្ស ចចតំ ហុណាចា”តិ៑ យហាសត្តា អាហ “ត្វំ អឌិចត្វា អយគុស្សា”តិ? អាយាហត្តិ៑ “ត្វំ ឌូឆ

ឌូតិល្លេ លកសី”តិ អាហ៑ អាយ, ឥុយ្យាកេ សត្តេ ចាឌិស្សាយីតិ៑ ត សក្ខិស្សសិ ឃក្ខាតិ៑ បាតីយំ បត បិចិស្សចាតិ៑ អាយ, បិចិស្សាយាតិ៑ ឧចំ

សត្តេ ឧកយ្យិ ចាតទំ ត យុដ្ឋិស្សត្តិ៑ “បាតីយត្ថា បិចិស្សាយ, ត ច តេ ចសំ កយិស្សាយា”តិ តត្វអំ អាហរាបត្វា កោដិ ឃំ កហេត្វា ឆយិ៑

សត្តោ ឧកច្ឆិតេ្ធា អហោសិ៑ តឹរេ តិសីឌិត្វាច បាតីយំ បិចិ៑ សេសចាតរាតយ្យិ បាដិយេក្កំ តត្វអំ អាហរាបត្វា ឆយិត្វា អទាសិ៑ សត្តេ តេ

បស្សត្តស្សេច បាតីយំ បិចិសុ៑ ទុត្តយ្យិ តេចំ –

“ឌិស្វា បធយគុត្តិល្លំ, ឌិស្វាតោតរិតំ បងំ;

តត្វឧត ចារិ បិស្សាយ, តេច យំ ត្វំ ចឆិស្សសី”តិ៑ (ជា៑ ១៑១៑២០);

តតោ បដ្ឋាយ ឃាច អជ្ជឌិចសា តស្មិំ ឋាតេ តត្វអា ឧកច្ឆិទ្ធាច ហោត្តិ៑ ឌួយស្មិំ ពុកេយ្យ កប្បដ្ឋិយបាដិហារិយាតិ តាយ ចតេ្ត សសលក្ខណំ

(ជា៑ ១៑៣៑៩១ អាទយោ), ចដ្ដជាតកេ (ជា៑ ១៑១៑២៥) សច្ចកិរិយដ្ឋាតេ អក្កិជាលស្ស អាកយតុបច្ឆេទោ, ឈដិការស្ស យាតាបិតុតំ

ចសតដ្ឋាតេ អតោចស្សតំ (យ៑ តិ៑ ២៑២៥១), បៅក្ខរណិយា តឹរេ តត្វអាតំ ឧកច្ឆិទ្ធការចោតិ៑ ឌួតិ សា បៅក្ខរណី តត្វឧត បាតីយស្ស

បិចិតត្តា “តត្វអកបិតកា”តិ តាមំ លកិ៑ អបរកាកេ តំ បៅក្ខរណិំ តិស្សាយ តិកយោ បតិដ្ឋាសិ, តស្សបិ “តត្វអកបិត”ត្តេច តាមំ ជាតំ៑

តំ បត សត្ថាយ ទុត្តំ “តត្វអកបិតេ”តិ៑ បលិសចតេតិ កិសុកចតេ៑

តុណ្ហីភូតំ តុណ្ហីភូតត្តិ ញាបេតិច្ឆាយំ ឋានំ អារោបេតិតចេតន្តិ ជនស្សេតំ “ឥមំ ឥមំ ទិស្វ”ត្តិអាទិ វុត្តំ អត្ថចិន្តេលោកេកត្វាតិ ឯត្ថ អត្ថ-សទ្ទោ “បរិ”តិ ឋបិតា សមានត្វាតិ អាហ “ឥតោ ឥតោ ចិន្តេលោកេត្វា”តិ។ ករុទ្ធា អាកិលាយតិ គោចរិសមស្សមត្តិតាកាតំ ចារំ ឆាទេត្វស្សាតិ ទោសកស្ស អធិប្បាយោ។ អាចរិយោ បនស្ស “ឯវ សព្ពាទាតំ សការេចា, យេនិទំ អតិច្ចតា។ យេ បន អតិច្ចា, តេ ឯកន្តេនេវ ឧបយេនយប្បដិបិញ្ញាតតាយ ទុក្ខា ឯវ។ ទុក្ខសភាវេសុ តេសុ សត្តាកាយេ ទុក្ខប្បត្តិយា អយំ បច្ចយោ”តិ ជនស្សេតំ “កោចេតោ”តិអាទិ វុត្តំ។ បិដ្ឋិចរោតោ ឧប្បន្តិ, យោ ច តោ បុព្ពេកតកម្មបច្ចយា។ ឯតាហ “កិំ បន តំ កម្មំ, យេន អបរិមាណកាលំ សញ្ចិតំ ឧបចិតវិបុលបុញ្ញសម្ភារោ សត្ថា ឯវរូបំ ទុក្ខវិបាកមនុភវតី”តិ? វុច្ចតេ – អយំ ហិ ភគវា ពោធិសត្តភូតោ អតីតជាតិយំ យល្លធុត្តោ ហុត្វា បាបមិត្តសំសគ្គេន អយោនិសោមនសិការពហុលោ ចរតិ។ សោ ឯកទិវសំ តិត្ថិយេ ចន្ទសោ ឯកំ យល្លបុត្តំ ករោហុត្វា ភាញហតន្តិ តិហ្សីរិឡូសិ។ តេន កម្មេន ឋានានិ ធាវន្ទោ ហុត្វាបិ ទុក្ខមនុភវិ។ យថា តេចំ, ឯវំ និច្ចាយមានចិនានិតសមិត្តិតំ យានិ ភគវតោ អត្ថាភាតាទីនិ ទុក្ខានិ, សព្ពានិ បុព្ពេកតស្ស ចិបាកាវសេសានិ, យានិ កម្មបិលោតិកានីតិ វុច្ចន្តិ។ វុត្តញ្ហេតំ អបទានេ (អប៑ ថេរ ១.១៩.៩៣-៩៤) –

“អនោតត្តសរាសន្នេ, រមណីយេ សិលាតលេ;

នានារតនបជ្ជោតេ, នានាគន្ធវនន្តរេ។

“មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន, បរេរតោ លោកនាយកោ;

អាសីនោ ព្យាករី តត្ថ, បុព្ពកម្មានិ អត្តនោ។

“សុណាថ ភិក្ខវោ មយ្ហំ, យំ កម្មំ បកតំ មយា;

បិលោតិកស្ស កម្មស្ស, ពុទ្ធត្តេបិ វិបច្ចតិ។

១។

“មុនាឡិ នាមហំ ធុត្តោ, បុព្ពេ អញ្ញាសុ ជាតិសុ;

បច្ចេកពុទ្ធំ សុរភិំ, អព្ភាចិក្ខិំ អទូសកំ។

“តេន កម្មវិបាកេន, និរយេ សំសរិំ ចិរំ;

ពហូ វស្សសហស្សានិ, ទុក្ខំ វេទេសិ វេទនំ។

“តេន កម្មាវសេសេន, ឥធ បច្ឆិមកេ ភវេ;

អព្ភក្ខានំ មយា លទ្ធំ, សុន្ទរិកាយ ការណា។

១។

“សព្ពាភិភុស្ស ពុទ្ធស្ស, នន្ទោ នាមាសិ សាវកោ;

តំ អព្ភក្ខាយ និរយេ, ចិរំ សំសរិតំ មយា។

“ទស វស្សសហស្សានិ, និរយេ សំសរិំ ចិរំ;

មនុស្សភាវំ លទ្ធាហំ, អព្ភក្ខានំ ពហុំ លភិំ។

“តេន កម្មាវសេសេន, ចិញ្ចមាណវិកា មមំ;

អព្ភាចិក្ខិ អភូតេន, ជនកាយស្ស អគ្គតោ។

២។

“ព្រាហ្មណោ សុតវា អាសិំ, អហំ សក្កតបូជិតោ;

មហាវនេ បញ្ចសតេ, មន្តេ វាចេមិ មាណវេ។

“តត្ថាគតោ ឥសិ ភីមោ, បញ្ចាភិញ្ញោ មហិទ្ធិកោ;

តញ្ចាហំ អាគតំ ទិស្វា, អញ្ញាចិក្ខិ អក្ខរកំ។

“តទេតាហំ អចេតំ សិរស្ស, កាយកោកឹ អឃំ ផ្លុសិ;

យឃ្យុស្មឹ ការយាតស្ស, អត្ថុយោឌឹស្យ យាលចោ។

“តទេតា យាលចកា សទ្ធា, កិក្ខុយាតិ កុទ្ទល កុទ្ទល;

យហាឌតស្ស អាហំស្យុ, កាយកោកឹ អឃំ ផ្លុសិ។

“ទេតត កយុចិបិទេកត, បញ្ញា កិក្ខុសតា ផ្លុទេយ;

អញ្ញក្ខាតិ លក្ខុ សទ្ធា, ស្យុក្ខុទិកាឃ កាទលា។

៣។

“ទេចយាត្យុកាតទិ ប្បុទ្ធា, ឆតទេហត្យុ ហតិ អហំ;

បក្ខុបិ កិទិក្ខុត្តុស្មិ, សិលាឃ ច អបិសឃិ។

“ទេតត កយុចិបិទេកត, ទេឆចឆទេត្តា សិលំ ឋិបិ;

អក្ខុដ្ឋិ បិសឃឹ បិទេឆ, យយ បិសាលាសក្ខុទា។

៤។

“បុទ្ទទហំ ឆាទទេកា ហុត្វា, កឹញ្ញអយាទេតា យហាបទេឆ;

បទេច្ចាកញុក្ខិ ទិស្វាត, យទេក្ខុ សកាលិកំ ឋិបិ។

“េពភ កយុ្ចិបិេកភ, ព្ទាឆ បង្ហិយេក ភេច;

ចឆត្ថុ យំ េឆចឆេត្តា, អភិយាេទ បេឃាដយិ៍

៩៍

“ហត្ថាេទេហា បុេទ អាសិំ, បេច្ចកយុតិយុត្តយំ;

បិណ្ឌាឃ ចិឆទត្ថុ ពំ, អាឃាេឆសិំ កេដភហំ៍

“េពភ កយុ្ចិបិេកភ, ភេត្តា ភាញ្ញអាកិទឹ កេដា;

កិទិត្តេដ បុទចេទ, ឆាទុេណា ឃយុបិកយិ៍

សិ៍

“ទាដាហំ បត្ថិេចា អាសិំ, ឃត្តិឃា បុទិឃំ ហតិំ;

េពភ កយុ្ចិបិេកភ, តិទេឃ បង្ហិឃំ កុឃំ៍

“កយុេភា ពឃ្ស េឃេឃភ, ព្ទាឆាតិ ឃកលំ យយ;

បិេឆ លចិំ បកេឃ្យសិ, ភ ហិ កយុំ ចិភឃ្សតិ៍

ប៉៍

“អហំ េកចក្កាយស្មិំ, អហុ េកចក្កាទេកា;

បច្ឆេក ឈាតិតេព ជិវ្ហា, ជគឃិ សោបគស្សក៑។

“ទេត កម្មុចិបាកេត, ឃឹសត្ក្លូ អហ្វ យយ;

សទ្ធោ សក្កា ច ហញ្ញិស្សុ, ឃតា ហតិ ចិដង្វេកា។

៩។

“ឲុស្សស្សាហំ បិចចេត, សាចេក បទិកាសឃិ;

ឃចំ លាគេឆ ក្សញ្ចឆ, ឋា ច ក្សញ្ចឆ សាលឃោ។

“ទេត កម្មុចិបាកេត, ទេពយាសំ លាឌិតំ ឃចំ;

គិបត្តិតោ ព្រាហ្មុណោត, ចេទញ្ញាឃំ ចសិ តតា។

១០។

“គិញ្ញាឆ្ន ចត្តយាគបិ្យាបល្លបុត្តំ គិទេហឃិ;

ទេត កម្មុចិបាកេត, បិដ្ឋិក្សុក្លូ អហ្វ យយ។

១១។

“តិកិច្ឆកោ អហំ អាសិំ, សេដ្ឋិបុត្តំ ចិទេចឃិ;

ទេត កម្មុចិបាកេត, ទោហាតិ បក្ខត្តិកា យយ។

១២។

“អវចាហំ ជោតិបាលិ, សុគតំ កស្សបំ តទា;

ក្វុតោ នុ ពោធិ មុណ្ឌស្ស, ពោធិ បរមទុល្លភា។

“តេន កម្មវិបាកេន, អចរិំ ទុក្ករំ ពហុំ;

ឆព្ពស្សានុរុវេលាយំ, តតោ ពោធិមបាបុណិំ។

“នាហំ ឯតេន មគ្គេន, បាបុណិំ ពោធិមុត្តមំ;

កុម្មគ្គេន គវេសិស្សំ, បុព្ពកម្មេន វារិតោ។

“បុញ្ញបាបបរិក្ខីណោ, សព្ពសន្តាបវជ្ជិតោ;

អសោកោ អនុបាយាសោ, និព្ពាយិស្សមនាសវោ។

“ឯវំ ជិនោ វិយាកាសិ, ភិក្ខុសង្ឃស្ស អគ្គតោ;

សព្ពាភិញ្ញាពលប្បត្តោ, អនោតត្តេ មហាសរេ”តិ។ (អប. ថេរ ១.៣៩.៦៤-៩៦);

អវិជ្ជាសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩-១០. បឋមកថាវត្ថុសុត្តាទិវណ្ណនា

៦៩-៧០. នវមេ (ទី. និ. ដី. ១.១៧; ទី. និ. អភិ. ដី. ១.១៧; សំ. និ. ដី. ២.៣.១០៤០) ទុក្ខតោ សំសារតោ ច និយ្យាតិ ឯតេនាតិ និយ្យានំ, សគ្គមគ្គោ, មោក្ខមគ្គោ ច។ តំ និយ្យានំ អរហតិ, និយ្យានេ វា និយុត្តា, និយ្យានំ វា ផលភូតំ ឯតិស្សា អត្ថីតិ និយ្យានិកា។ វិសុទ្ធិតសំកិលេសតោ និយ្យាតីតិ វា ឦការស្ស រស្សត្តំ, យការស្ស ច កការំ កត្វា និយ្យានិកា, ចេតនាយ សទ្ធិំ សមុប្បលិបិ ចេទយតិ។ តប្បដិបក្ខតោ អនិយ្យានិកា, តស្សា ភាវោ អនិយ្យានិកត្តំ, តស្មា អនិយ្យានិកត្តា។ តិរច្ឆានភូតន្តិ តិរោករណភូតំ។

ករោហឃ្សិតពកធាតិ ករោហបប្រជិសំឃុត្តា៉ ពឫដ្ឋាតការចតិ អតិច្ចតាបជិសំឃុត្តចត្យសច្ចពឫដ្ឋាតការច៉

សហ អដេ្ឋកាតិ សាត្ថក៏, ហិតបប្រជិសំឃុត្តត្តិ អដេ្ឋា៉ “ស្ទរាពធា”តិបិ បរែធាតិ អាហ “ស្ទរាពធត្តិ បរិញ្ញាឃំ បតា”តិ៉ សា បតេសា ពធា “ឲចទ្វិបិ តចស្ទរា បឹតា រតិឌតតី ហោតី”តិ អឃ្សាងចរេសត ត ចដ្ឋតិ, អាឌឹតចចរេសត បត “ស្តឫត្តពសំចត្តតិកា”តិអាឌិតា តយេត ចដ្ឋតិ៉ ពេតាហ “អតេពចិដំ...រេប... អាឌឹតចចរេសត ចដ្ឋតី”តិ៉ ចិសិលាតិ ឈរេសត្តិរចរេសា៉ ចិសិលាពហោលាត ច តត្ថិចាសិរតា ពហិតា “ពារយា អាពរេតា”តិអាឌឹស្ទ ចិឃ៉ ពេរតចាហ “ស្ទរា សយដេ្ឋា”តិ ច “សដ្ឋា បសត្តា”តិ ច៉ ព្យឫដ្ឋាតបប្រងេសត ព្យុក្ខាសិយោ ច្ទត្តាតិ អាហ “ព្យុក្ខាសិពធា ចា”តិ៉

រាឌពធាឌិបុរិយពធាឃ , លេិកក្ខាឃិកាឌិបដ្ឋិយពធាឃ ចា ចិតិយុត្តា បុរិយបដ្ឋិយពធា ចិយុត្តា៉ ស្តប្បត្តិជិតិសំហារាឌិចរេសត លេិក៏ អក្ខាឃតីតិ លេិកក្ខាឃិកា៉ អស្ទរេពត តាយាតិ បឌាបតិតា ថ្រហ្វតា, ព្ចឃ្សរេត ចា៉ ចិតល្អសល្លាបពធាតិ “អដ្ឋឹត់ រេសតត្តា រេសពាតិ ត ចត្តរេដ្ឋា, បត្តាត់ កាឡ្យអត្តា កាឡ្យឌ្លតិ បត ចត្តរេដ្ឋា”តិ ឲចយាឌិកា៉ អាឌិ-សដេ្ឋត “រេសលបុប្បុលកាតិ ចិឃ ឌិចិតាចិរបិរេឃត្តិចិសាលិ តត្តិ, ឃំ ពោយា ពោកាចិ តិរិឃាយាតា ពតត្តា”តិ ឲចយាឌឹត់ សក្ខហោ ងដ្ឋរេដ្ឋា៉ សាពររេងរេចតាតិ សាពរបុត្តរាឌ្វហិ៉ លពោតិ ឲត់ ឲពចចត់ ពេហិ បពេ្ចក៏ លតត្តា “សាពររេងរេចត លតត្តា”តិ ច្ទត្តិ៉ សហយុដ្ឋា សយុរេដ្ឋាតិ ច្ទរេត្តា៉ កចតិ ចដ្ឋតិ ឲពេតាតិ ករេចា៉ កចាកចា ហោត្តីតិ ព្ចតិកចាកចពធា៉ ឲត្ត ច ករេចាតិ សឃ្សុត់, អករេចាតិ ស្តរេដ្ឋត់៉ ករេចាតិ ច្ទដ្ឋិ, អករេចាតិ ហាតិ៉ ករេចាតិ កាយស្ទល់, អករេចាតិ អត្តកិលយរេធាតិ ព្ចតិ ព្ចយាឃ លក្ខិឆាឃ ព្ចតិកចាកចពធាឃ សដ្ឋិ ឌាត្តិស តិរដ្ឋាតពធា តាយ ហោត្តិ៉ អធ ចា បរិញ្ញាឃំ សទ្វបពេតា អតាពតាបិ អរេដ្ឋាបដ្ឋាតតឌីឌឹបពធា ព្ចតិសដេ្ឋត សក្ខហិប្បា ឌាត្តិស តិរដ្ឋាតពធា ច្ទត្តា៉ ងសរេយ តត្តិ ចត្តដ្ឋា៉

បធយពធាចត្តស្ទត្តាឌិចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៉

ឃយពចក្កចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(ប័) ១៉ អាពន្តចក្កា

១-៣៉ អាពន្តឞុត្តាឌិចណ្ណតា

ល៊ិ១-ល៊ិ៣៉ តតិយឞ្ស បឍេយ ឞីលឞ្ស អតចសេយសមយាគារេតត អលណ្ឌាឌិកាចាបត្តិយា ច បរិបុណ្ណឞីលិ៉ សមយាគារតេតា បដ្ឋាយ អចិន្តិត្តតេតា ឞីលសមបក្ដិតោ៉ ឧត្តាចតា កិទាតិ (អ៉ តិ៉ ១.១ល៊ិ) កិទ-សន្តោ អទុចិឞ្ចតតេត្វា៉ តេតេត្វ អាចទិយចាឌឞ្យ អត្ថតោ អទុច្ចតកាចំ ឌីរេបតិ៉ សម្យត្កឞីលិតិ អតាយដ្ឋចិសេសំ សាយញ្ញាតេតា ឞីលសន្លេបេត ពហិតំ៉ តញ្ញា ចតុត្ថិឆត្តិ អាចទិយតេ្វទា “ចតុបរិទិឞុទ្ធិឞីលំ ឆ្ពុំសិត្វា”តិ អាហ៉ តត្វាតិ ចតុបរិទិឞុទ្ធិឞីលេ៉ ខេដ្ឋពឞីលត្តិ (សំ៉ តិ៉ ៥.៣១១) បឆាតឞីលំ៉ ឆ្កេយត្វាតិ ឆ្កេន្តេសតិន្តេសេ៉ ព្លឆ តិន្តេសេ ចិយ ឆ្កេន្តេសបិ បរិតិយោក្លសំចទេទា កកចតា ចុតេត្វា “សម្យត្កឞីលិ”តិ ចុត្តត្វាតិ អឌិប្បាយោ៉ ឞីលក្កហលញ្ញាបិញ្ញពិសំ បរិតិយោក្លសំចទចយេត អាពតំ៉ តេតាហ “បរិតិយោក្លសំចទេទាយេចា”តិអាឌិ៉ តត្វ អចឆារលោត ព្លតទេសំ តិណ្ណ ឧពតេឌេសត បរិតិយោក្លតេត្វាកឆតំ ឌីរេបតិ៉ តថា ហិ អនេកាសេវិកិយោសេវិកាកេ អាឌីចតេហតុ លសិក្លាបឌចិតិក្កេយ កិលិតបច្ចយឞ្យ អបច្ចេចក្លិតបរិកោរេព ច អាបត្តិ ចិហិតាតិ៉ តិលិតិ ព្លក្លិយសំចទឞីលិឌីតិ៉ ឞីលត្តិ ចុត្តដ្ឋាតំ តាយ អត្តិតិ ឞីលបរិយារយេត តេតសំ ពត្វចិ ឞុតេត្វ ពហិតដ្ឋាតំ តាយ កិ អត្វិ យថា បរិតិយោក្លសំចទេទាតិ អាចទិយឞ្យ សម្ពុលត្វា អប្បដិក្លិបតេត្វាច ឆ្កបចាទេត បុច្ឆតេត្វា ចិយ ចឆតិ៉ តេតាហ “អតតុឌាតតេត្វា”តិ៉ លដ្ឋារទក្លាយត្តពយេចាតិ តឞ្យ សល្លហុកកាចយាហ ចិត្តាឌិដ្ឋាតយតេ្តត បដិបិពតិពកាចាបត្តិតោ៉ ព្លតទេឞុបិ ឧសេច តយោ៉ បច្ចយុប្បត្តិយត្តពត្តិ ចលេត តេហតុំ ឌេឞ្យតិ៉ ឆ្កប្បាឌតេហតុកា ហិ បច្ចយាតំ ឆ្កប្បត្តិ៉ ព្លឌយត្តិ ព្លតំ បយោឌតំ ព្លយឞ្យ បច្ចយឞ្យ បរិក្កញ្ញតេតិ អឌិប្បាយោ៉ តិប្បទិយារយេតាតិ ព្លយិតា ព្លក្លិយសំចទាឌីតិ តិលិ បឆាតឞ្យ ឞីលឞ្យ បរិចាទចយេត បចត្តិយា បរិយាយឞីលិតិ តាយាតិ ឌេឞ្យតិ៉

ព្លដាតិ បរិតិយោក្លសំចទេឞ្យច បឆាតកាចំ ញុតិទេពតេតា អត្ថយតេតា ច ឆ្កបយាយ ចិកាទេចតុំ “យឞ្យា”តិអាឌិយាហ៉ តត្វ សេរាតិ បរិតិយោក្លសំចទេទា៉ សេសាតីតិ ព្លក្លិយសំចទាឌីតិ៉ តេឞ្យ ចាតិ “សម្យត្កឞីលិ”តិ ឧត្វ ឃំ ឞីលំ ចុត្តំ, តេឞ្យច៉ សម្យត្កបរិតិយោក្លាតិ ឧត្វ បរិតិយោក្លក្កហលោត ចេចតតំ ចត្វា ពំ ចិត្វាទេត្វា...សេ... អាឌិយាហ៉ យថា អញ្ញាត្វាបិ “ព្លឆ កិក្ខុ ឞីលចា ហោតី”តិ ឞុក្កលិឌដ្ឋាតាយ ខេសតាយ ឆ្កឌ្ឍដ្ឋំ ឞីលំ “បរិតិយោក្លសំចទសំចុតោ ចិហទតី”តិ (ចិក៉ ៥០ប័) តិឌ្ឍដ្ឋំ៉ ពឞ្វា អាទេឌ្ឍត្តិ ខេសតាយ ពាទេលាបុច្ឆា៉ ឞីលិតិសំសឌឞ្យតត្វត្តិ បយោឌតតិន្តេសោ៉ “ឞីលិតិសំសឌឞ្យតត្វ”ត្តិ ហិ ឧត្វ ញុតិទេពតេតា ឃំ ឞីលិតិសំសឞ្យ អឌឞ្យតំ, ពំ ព្លយិឞ្យា ខេសតាយ ពាទេលត្តិ ពឞ្វា អាទេឌ្ឍត្តិ? ចេចតេយ្យាតំ ឞីលិតិសំសឞ្យ អឌឞ្យតេតាតិ អត្ថតេតា អាបតេត្វា ឧច ហោតិ៉ តេតាហ “សចេបិ”តិអាឌិ៉ ឞីលិតិសំសឌឞ្យតត្វត្តិ បត ព្លយឞ្យ អត្វំ ចិចទិតុំ “តេតស”ត្តិអាឌិ ចុត្តំ៉ អាតិសំសោតិ ឆ្កេយោ៉ “ឞីលចា ឞីលសម្យតេត្វា ពាយឞ្យ ភេឌា បទំ យទលា ឞុពតិ សក្កំ លោកំ ឆ្កបបជ្ជតី”តិអាឌីឞុ (ឌី៉ តិ៉ ១.១១៩; អ៉ តិ៉ ៥.១១៣; យហាច៉ ១ប័៥) បត ចិបិពចលឞ្យ “អាតិសំសោ”តិ ចុត្តំ៉ ពោ ចិទេសោតិ ពោ ចលចិសេសោ៉ ពា ចឌ្ឍិតិ ពោ អត្ថុឌយោ៉ ចិឌ្ឍយាតតាបិ កុលោ យាចាចតេតា ចិកាចិតេតា ឧច អតិទុចិ ឆ្កប្បាឌតិ, ត អចិកាចិតេតា, តឞ្វា ឧពត្តតេតា អាតិសំសកិត្តតំ ព្លន្តិតត្តយេចាតិ ឌេឞ្យតំ “អបេយ្យច តាយា”តិអាឌិយាហ៉

បិណោតិ បិណាយិតព្ពោ. បិណយស្ស តាយ ជស្សតំ ឧកត្តេតា អភិតត្តិតព្ពំ ហោតីតិ អាហ “បិណចក្កិ សម្បស្សិតព្ពោ”តិ. បីតិសម្បដ្ឋានប្បវត្តមានរូបបរិក្កហញាណក្កិ “បិណចក្កិ”តិ ទុច្ចតិ. តេសក្តិ សព្វហុចាទិតំ. យតចឋ្ឋតកោតិ បីតិយតស្ស បរិទ្វោហតតោ ឋបទ្ទុបរិ បីតិចិត្តស្សេច ឋប្បោគតកោ. កទ្ធ្ឋាតិណោតិ កទុកទលស្ស ធាតក្ខុតោ. ខាតំ ខាតាតីតិ ខាណោលោត ខាតិតព្ពំ ខាតាតិ. យថា ចា អញ្ញោ អខាតត្តាបិ ខាតត្តា ចិយ បចត្តត្តិ, ត ឧចយិំ, អយំ បត ខាតត្តោ ឧច ខាតាតិ. បស្សំ បស្សតីតិ ជស្សតក្ខុតេត បញ្ញាចក្ខុតា បស្សិតព្ពំ បស្សតិ, បស្សត្តោ ឧច ចា បស្សតិ. ឧចំ សម្មាចតិណោតិ ឧចំ ចិញ្ញុតាយ បណ្ឌិតភាវេច សម្មាចេតព្ពោ. សិលេស្វចស្ស បរិបុណ្ណការីតិ សិលេសុ បរិបុណ្ណការី ឧច ភចេយ្យាតិ. ឧចំ ឋត្តរបគាចឆារលំ ជដ្ឋព្ពំ. ឧចញ្ញាណ្ឌយិតា បធេត ឋបរិសិក្ខាឋយំ អតិចត្តិតយេច ហោតិ. យថា បត សិលេសុ បរិបុណ្ណការី តាយ ហោតិ, តំ ផលេត ជស្សេតុំ “អដ្ឋញ្ញត្តិ”ត្តិអាទិ ទុត្តំ. ចិបស្សតាធិដ្ឋានសមាធិសំចត្តិកពតាយ ហិ ព្ពឆ សិលស្ស បរិបុណ្ណិ, ត កេចលំ អពណ្ឌាឌិភាចមត្តំ. ទុត្តញ្ហេតំ “យាតិ តោ បត តាតិ អពណ្ឌាតិ...បេ... សមាធិសំចត្តិកាតី”តិ. ឧចញ្ច កត្វា ឋបរិសិក្ខាឋយំ សិលស្ស សម្មាភាវេច កហិតត្តិ សិលស្សេចត្ត បឆាតក្កហលំ សិទ្ធំ ហោតិ. សិលិតុរក្ខកា ហិ ចិត្តេកក្កតាសប្លាបរិក្កហា. អត្ថុតេតាតិ អពណ្ឌាឌិភាវេច, កស្សចិ ចា អហាបតេត ឋបបត្តុត. អាកាវេតាតិ ករលោត សម្បាគតេត.

អជ្ឈត្តត្តិ ចា អត្តតោតិ ចា ឧកំ ឧកត្ថំ, ញ្ញញ្ញាតយេច តាតំ. កុម្មុតេត្ថ តេចំ, “សមឆ”ត្តិ ឋបណោកចចតំ “អត្ថ”តិ ព្ពយិតា ឋបសពេក្កត ណោកេ សិទ្ធិ អាហ “អត្តតោ ចិត្តសមធេ យុត្តោ”តិ. តត្ថ ចិត្តសមថេតិ ចិត្តស្ស សមាធាតេ. យុត្តោតិ អចិយុត្តោ បសុតោ. ណោ សព្ពេត សព្ពំ ឥសាតភាចតាយ អតត្តយុត្តោ, សោ តំ ធាហិ តិហរតិ តាយ. ណោ អារកិត្វា អត្តរា សព្ពោធំ អាបជ្ជតិ, សោ តំ ចិតាសេតិ តាយ. ណោ បត ប្រាធិសោ អហុត្វា ឥសាតំ ឋបសម្បជ្ជ ចិហរតិ, សោ អតិរាកតជ្ឈាតោតិ ជស្សេត្តោ “ធាហិ អតីហជ្ឈាតោ”តិអាទិមាហ. តិហរលចិតាសត្វញាណ្ឌធំ តិរាករលំ តាយ. “ឆម្មំ តិរំកត្វា តិចាតទុត្តិ”តិអាទីសុ (សុ. តិ. ១១ប័) ចស្ស បណោកោ ជដ្ឋព្ពោ.

សត្តចិឆាយ អតុបស្សតាយាតិ ឧត្ត អតិច្ចាតុបស្សតា, ទុក្ខាតុបស្សតា, អតត្តាតុបស្សតា, តិព្វិទាតុបស្សតា, ចិរាកាតុបស្សតា, តិរោធាតុបស្សតា, បដិតិស្សក្កាតុបស្សតាតិ ព្ពយា សត្តចិធា អតុបស្សតា. សុញ្ញាការកតោតា កិក្កុ តត្ត លទ្ធកាយចិចេកតាយ សមឆចិបស្សតាចសេត ចិត្តចិចេកំ បរិទ្វោហេត្តោ យថាតុសិដ្ឋបដិបត្តិយា លោកំ សាសតញ្ហ អត្តតោ ចិសេសាធិកមដ្ឋាតក្ខុតំ សុញ្ញាការញ្ហ ឋបសោភយាតោ ក្រលចិសេសាធិដ្ឋាតភាចាបិធេតេត ចិញ្ញុតំ អត្តតោ តំ ទ្វោហេត្តោ តាយ ហោតីតិ ទុត្តំ “ទ្វោហេតា សុញ្ញាការាត”ត្តិ. តេតាហ “ឧត្ត ចា”តិអាទិ. ឧកក្ខុយកាឌិបិសាធេ ក្សុរយាតោបិ បត តេច សុញ្ញាការាតំ ទ្វោហេតាតិ ជដ្ឋព្ពោ. សុញ្ញាការក្កហលោត តេត្ត អរញ្ញារុក្ខមូលាឌិ សព្ពំ បឆាតាតុណោកក្កុំ សេតាសតំ កហិតត្តិ ជដ្ឋព្ពំ.

ឧត្តាចតា យថា តលាកចិចរិតធេសតា បធយំ តលាកចសេត អារទ្ធាបិ តលាកបដ្ឋាតត្តា យាតឌិដ្ឋិតំ យាតឌិដ្ឋិណោ ឰសរិត្វា កមេត បបញ្ចត្តយធេសតា ខាតា, ឧចយំ ធេសតា បធយំ អធិសិលសិក្ខាចសេត អារទ្ធាបិ សិលបដ្ឋាតត្តា សមឆចិបស្សតាតំ សមឆចិបស្សតាណោ ឰសរិត្វា កមេត សិក្ខាត្តយធេសតា ខាតាតិ ចេឌិតព្ពោ. ឧត្ត ហិ “សិលេស្វចស្ស បរិបុណ្ណការី”តិ ឧត្តាចតា អធិសិលសិក្ខា ទុត្តា, “អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមតុយុត្តោ អតិរាកតជ្ឈាតោ”តិ ឧត្តាចតា អធិចិត្តសិក្ខា, “ចិបស្សតាយ សមត្តាកតោ”តិ

ឯត្តាវតា អធិបញ្ញាសិក្ខា។ “ព្រូហេតា សុញ្ញាគារាន”ន្តិ ឥមិនា បន សមថវសេន សុញ្ញាគារវឌ្ឍនេន អធិចិត្តសិក្ខា, វិបស្សនាវសេន អធិបញ្ញាសិក្ខាតិ ឯវំ ទ្វេបិ សិក្ខា សង្គហេត្វា វុត្តា។ ឯត្ថ ច “អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ អនិរាកតជ្ឈានោ”តិ ឥមេហិ បទេហិ សីលានុរក្ខិកា ឯវ ចិត្តេកគ្គតា កថិតា, “វិបស្សនាយា”តិ ឥមិនា បទេន សីលានុរក្ខិកោ សង្ខារបរិគ្គហោ។

កថំ ចិត្តេកគ្គតា សីលមនុរក្ខតិ? យស្ស ហិ ចិត្តេកគ្គតា នត្ថិ, សោ ព្យាធិម្ហិ ឧប្បន្នេ វិហញ្ញតិ, សោ ព្យាធិវិហតោ វិក្ខិត្តចិត្តោ សីលំ វិនាសេត្វាបិ ព្យាធិវូបសមំ កត្តា ហោតិ។ យស្ស បន ចិត្តេកគ្គតា អត្ថិ, សោ តំ ព្យាធិទុក្ខំ វិក្ខម្ភេត្វា សមាបត្តិំ សមាបជ្ជតិ, សមាបន្នក្ខណេ ទុក្ខំ ទូរគតំ ហោតិ, ពលវតរំ សុខមុប្បជ្ជតិ។ ឯវំ ចិត្តេកគ្គតា សីលមនុរក្ខតិ។ កថំ សង្ខារបរិគ្គហោ សីលមនុរក្ខតិ? យស្ស ហិ សង្ខារបរិគ្គហោ នត្ថិ, តស្ស “មម រូបំ មម វិញ្ញាណ”ន្តិ អត្តភាវេ ពលវមមត្តំ ហោតិ, សោ តថារូបេសុ ទុព្ភិក្ខព្យាធិភយាទីសុ សម្បត្តេសុ សីលំ វិនាសេត្វាបិ អត្តភាវំ បោសេតា ហោតិ។ យស្ស បន សង្ខារបរិគ្គហោ អត្ថិ, តស្ស អត្តភាវេ ពលវមមត្តំ វា សិនេហោ វា ន ហោតិ, សោ តថារូបេសុ ទុព្ភិក្ខព្យាធិភយាទីសុ សម្បត្តេសុ សចេបិស្ស អន្តានិ ពហិ និក្ខមន្តិ, សចេបិ ឧស្សុស្សតិ វិសុស្សតិ, ខណ្ឌាខណ្ឌិកោ វា ហោតិ សតធាបិ សហស្សធាបិ, នេវ សីលំ វិនាសេត្វា អត្តភាវំ បោសេតា ហោតិ។ ឯវំ សង្ខារបរិគ្គហោ សីលំ អនុរក្ខតិ។

“ព្រូហេតា សុញ្ញាគារាន”ន្តិ ឥមិនា បន តស្សេវ ឧភយស្ស ព្រូហនា វឌ្ឍនា សាតច្ចកិរិយា ទស្សិតា។ ឯវំ ភគវា យស្មា “សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ចស្សំ...បេ... ភាវនីយោ ចា”តិ ឥមេ ចត្តារោ ធម្មេ អាកង្ខន្តេន នត្ថញ្ញំ កិញ្ចិ កាតព្ពំ, អញ្ញទត្ថុ សីលាទិគុណសមន្នាគតេន ភវិតព្ពំ។ ឦទិសោ ហិ សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ហោតិ មនាបោ គរុ ភាវនីយោ។ វុត្តម្បិ ហេតំ –

“សីលទស្សនសម្បន្នំ, ធម្មដ្ឋំ សច្ចវេទិនំ;

អត្តនោ កម្ម កុព្វានំ, តំ ជនោ កុរុតេ បិយ”ន្តិ។ (ធ· ប· ២១៧);

តស្មា “អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ចស្សំ...បេ... សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី...បេ... សុញ្ញាគារាន”ន្តិ វត្វា ឥទានិ យស្មា បច្ចយលាភាទិំ បត្ថយន្តេនបិ ឥទមេវ ករណីយំ, ន អញ្ញំ កិញ្ចិ, តស្មា “អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ លាភី អស្ស”ន្តិអាទិមាហ។ លាភី អស្សន្តិ លាភាសាយ សំវរសីលបរិបូរណំ បិឡុព្ពយំ អាគតំ។ កិមីទិសំ ភគវា អនុញ្ញាតាតីតិ? ន ភគវា សភាវេន ឦទិសំ អនុញ្ញាតាតិ, មហាការុណិកតាយ បន បុគ្គលជ្ឈាសយេន ឯវំ វុត្តន្តិ ទស្សេន្តោ “ន ភគវា”តិអាទិមាហ។ តត្ថ ឈាសេសំ លិក្ខេថា, ន វាចំ បយុត្តំ ករោតិ លិក្ខេថា មូគោ វិយ ហុត្វា ឱភាសបរិកថានិមិត្តវិញ្ញត្តិបយុត្តំ ឈាសេសំ វាចំ ន ករេ, ន ភណេយ្យាតិ អត្ថោ។ បុគ្គលជ្ឈាសយវសេនាតិ សង្ខេបតោ វុត្តមត្ថំ វិវរន្តោ “នេវំ ហី”តិអាទិមាហ។ រសោ សភាវក្ខុតោ អានិសំសោ រសានិសំសោ។

បច្ចយទាយកការាតិ ចីវរាទិបច្ចយទាយកវសេន បវត្តការា។ មហប្ផលា មហានិសំសាតិ ឧភយមេតំ អត្ថតោ ឯកំ, ព្យញ្ជនមេវ នានំ។

“បញ្ហិយេ, ពហុបតយោ, អានិសំសា”តិអាទីសុ (មហាច៑ ៧ប័រ៑) ហិ អានិសំសសទ្ទោ ផលបរិយាយោបិ ហោតិ៑ មហន្តំ ចា លោកិយស្សា ផលន្តិ បរចត្តីតិ មហប្ផលំ, មហតោ លោកុត្តរស្សា បច្ចយា ហោត្តីតិ មហានិសំសា៑ តេនាហ “លោកិយស្សេវ ផលស្សេតភា”តិអាទិ៑

បេច្ចកចំ ពតាតិ បេច្ចបត្តិចរេត និព្វត្តិ ឧបកតា៑ តេ បត អយ្យា ហ្គុឆ ពតពាលកិរិយា ពារេលត ពតឌីចិច្ចបច្ចេនា ហោត្តិ, តស្មា ចុត្តំ “ពាលកតា”តិ៑ សស្សុសសុរា ច តប្បត្តិកា ច សស្សុសសុរបត្តិកា៑ តេ ឧាតិរយោនិសឫ្ចច្ចេត អាចាចរិចាចសប្ពត្ថចរេត សប្ពច្ចា ឧាតិ៑ សាលោហិតាតិ រយោនិសប្ពត្ថចរេត៑ ឧកលោហិតពាទ្ធាតិ ឧកពេត សយារេតត លោហិតសប្ពត្ថេត សប្ពច្ចា៑ បរត្ថុទិព្វាតិ បរត្ថុទិព្វកា៑ ពាលកតោ បិតា ចា មាតា ចា បេតរយោនិយំ ឧប្បន្នោតិ អធិការតោ ចិញ្ញាយតីតិ ចុត្តំ៑ មហានិសំសមេច ហោតីតិ តស្សា តទានីលមប្បត្តត្តាតិ អធិប្បាយោ៑

អន្នោឡាច្ចុទិតាតិ មទ្ទិតា៑ ត ច មំ អទតិ សរេហម្បាតិ មំ ច អទតិ ត អភិភចេយ្យ ត មទេយ្យ ត អន្នោឡាច្ចុទេយ្យ៑ ឧប្បត្តិ ឌាតំ និព្វត្តិ៑ នីលាដិពុលាយុត្តា ហិ អទតិព្វា ទតិព្វា សមតិ អន្នោឡាច្ចុទតិ, មទ្ទិតា តិដ្ឋតិ, តស្មា ព្រាទីសមប្តាត់ ហ្គុច្ចេត្តតបិ នីលាដិពុលាយុត្តុតេច កចិតព្ចត្តិ ឌស្សតិ៑ ចិត្តព្រារសា ការយតីតិ កយំ, អាទរម្ហុណំ ការយតិ ឧតស្មាតិ កយំ៑ តំ ពុចិធម្បិ កយំ តេកទច្ចា សមតិ អភិភចតីតិ កយតេកទចសហោ៑ នីលាដិពុលាយុត្តា ហិ កយតេកទចំ សមតិ អន្នោឡាច្ចុទតិ, មទ្ទិតា តិដ្ឋតិ អរិយកោឌិយចានី មហាឌត្តុទេច្ចទោ ចិយ៑

ឆេទោ កិរ មក្កំ បដិបត្តោ អញ្ញាតរំ បិសាឌិកំ អទញ្ញំ ឌិស្វា “ព្គុឆេចឌ្ឍ សមណឆ្មុំ ពត្វា ពមិស្សាមី”តិ មព្គា ឌព្គម្ម អញ្ញាតរស្មិំ ទុក្ខម្ហុលេ សឈ្ឈាដិ បញ្ញាបេត្វា បល្លង្កំ អាភុជិត្វា និសីឌិ៑ ទុក្ខឆេចតាយ ឌាទកា ឆេទស្សា នីលតេឌត សពការេចត សណ្ហាតំ អសព្កោត្តា ចិស្សរេមកំសុ៑ ឆេចតាបិ សពលទុក្ខំ ចាលេសិ៑ ឆេទោ អចលោច និសីឌិ៑ សា ឆេចតា ឆ្មយាយិ បដ្ឋលិ៑ តេច សក្កំ ឆេទំ ចាលេតុំ៑ តតោ ឧបសកចេណ្ហតាកន្តា ចត្តិត្វា អដ្ឋាសិ៑ “កោ ឧសោ”តិ ចុត្តា “អហំ, កតន្តេ, តស្មិំ ទុក្ខេ អធិចត្ថា ឆេចតា”តិ អចោចា៑ ត្វំ ឧតេ ចិការេ អកាសីតិ៑ អាម, កតន្តេតិ៑ “ពស្មា”តិ ច ចុត្តា អាហ “តុម្ហាកំ, កតន្តេ, នីលតេឌត ឌាទកា សពការេចត សណ្ហាតំ អសព្កោត្តា ចិស្សរេមកំសុ, សាហំ តុម្ហេ ឧលោបេតុំ ឧចមកាសិ”ន្តិ៑ ឆេទោ អាហ “អច ពស្មា ‘ព្គុឆ, កតន្តេ, មា ចរម, មយំអមាចុក’ន្តិ បដិកច្ចេច តាចចាសិ, ព្គុឆាតិ បត មា មំ កិញ្ចិ អចច, ‘អរិយកោឌិយមហាឌត្តោ អមនុស្សកយេត ពតោ’តិ ឆចតោ លឌ្ឍាមិ, តេនាហំ ព្គុឆេច ចមិស្សំ, ត្វំ បត អឌ្ឍពិចំ យត្វ ពត្វំចិ ចសាហី”តិ៑ ឧចំ នីលាដិពុលាយុត្តា កយតេកទចសហោ ហោតិ, តស្មា ព្រាទីសមប្តាត់ ហ្គុច្ចេត្តតបិ នីលាដិពុលាយុត្តុតេច កចិតព្ចត្តិ ឌស្សតិ៑ ចុតិយាឌីនិ ឧត្តាតត្ថានិ៑

អាពឌ្ឍសុត្តាឌិចណ្ណតា និដ្ឋិតា៑

៥-១០៑ មិពសាលាទិសុត្តាឌិចណ្ណតា

៥៥-៦០៑ បញ្ចមេ ព្គមស្សា ហិ បុគ្គលស្សា នីលចិរហិតស្សា បញ្ញា នីលំ បរិឆោចតីតិ អឆណ្ហាឌិកាចាបិឌេរេតត នីលំ

អាទិព្រហ្មចរិយបរិយោសានេសុ បញ្ញាយ សុចិនោសិតំ ករោតិ។ យស្មា ហិ អត្តនោ សីលសំវរោ តត្ថ, ឧគ្ឃដិតញ្ញុតាយ បន ចាតុប្បារិសុទ្ធិសីលបរិយោសានេ បញ្ញាយ សីលំ សោធេត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណាតិ, អយំ បញ្ញាយ សីលំ សោធេតិ នាម សេយ្យថាបិ សន្តតិមហាមត្តោ។

សីលេន បន បញ្ញា សោធេតិ។ យស្មា (ទី. និ. អដ្ឋ. ១.១៦៣) ហិ បុថុជ្ជនស្ស សីលំ សមាធិបទដ្ឋានំ អហុត្វា ហោតិ, សោ យថាកាលេបិ សព្ពកិលេសេ ឈាបេត្វា សីលេន បញ្ញា សោធេត្វា អរហត្តំ បាបុណាតិ ភគ្គុសោលបរិទេវោ យថាសន្តតិមហាមត្តោ ចិរំ។ ទេវោ កិរ យទាយសេោ និបជ្ជិត្វា តាលបណ្ណេនាយ និច្ចកាលំ ចិរស្សំ យថារាជា “ទេវ បស្សិស្សាមី”តិ វត្វា បរិទេវន្តោ ជីវតោ តំ សន្តិ វុត្វា វុត្តិ “កស្ស សន្តោ អយ”ន្តិ។ ទេវស្ស និច្ចកាលន្តោតិ “បញ្ញាយ សមាធិស្ស ទេវតាបរិក្ខារយុត្តាបិ ន កតំ, ព្រាហ្មណ ន តំ ចក្ខិស្សាមី”តិ និចត្តិត្វា យថាទេវិសំ ចក្ខិតុំ ករោតា តនោតា ឧបដ្ឋាកសេនា ទេវ អាហ “កិំ ទោ, ករោ, លព្ភាទេបេ, សន្តោបិ រាជា ចិរប្បវាសី ហុត្វា ‘ន ចក្ខិស្សាមី’តិ ករោតា”តិ។ កស្មា, អាចរិយាតិ? ឥរិយាយ និច្ចកាលសន្តិ វុត្តាតិ។ “ទេវត ហិ សេ ព្រាហ្មណ ករោទោ”តិ វត្វា ទេវតា ចិត្តប្បសេត្វា អរហត្តំ បត្វា ជេនស្ស សញ្ញា អញ្ញាសិ “កច្ចាយនោ, ព្រាហ្មណ រាជានំ អវេក្ខាបេហី”តិ។ ជនោ វត្វា “ព្រាហ្មណ កិរ ទេវ ចក្ខុ”តិ អាហ។ រាជា សុសុមារបតិតេន ទេវ ចក្ខិត្វា “តាហំ អយ្យស្ស អរហត្តំ ចក្ខាមិ, បុថុជ្ជនភូមិយំ បន ឋត្វា រក្ខិតសីលេន ចក្ខាមី”តិ អាហ។ ឯវំ សីលេន បញ្ញា សោធេតិ នាម។ សេយ្យថាបិ ឧដ្ឋាយិសុ តត្ថ ចត្តារោ។

យិកសាលិសុត្តាចិណ្ណតា និដ្ឋិតា។

អាកិណ្ណចរិចណ្ណតា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(៩) ៤។ ថេរវគ្គោ

១-៨។ វាហនសុត្តាទិវណ្ណនា

៨១-៨៨។ ចតុត្ថស្ស បឋមេ វិមរិយាទីកតេនាតិ និម្មរិយាទីកតេន។ ចេតសាតិ ឯវំវិធេន ចិត្តេន វិហរតិ។ តត្ថ ទ្វេ មរិយាទា កិលេសមរិយាទា ច អារម្មណមរិយាទា ច។ សចេ ហិស្ស រូបាទិកេ អារម្មណេ រាគាទយោ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ, កិលេសមរិយាទា តេន កតា ភវេយ្យ។ តេសុ បនស្ស ឯកោបិ ន ឧប្បន្នោតិ កិលេសមរិយាទា នត្ថិ។ សចេ បនស្ស រូបាទិធម្មេ អាវជ្ជន្តស្ស ឯកច្ចេ អាបាថំ នាគច្ឆេយ្យុំ, ឯវមស្ស អារម្មណមរិយាទា ភវេយ្យ។ តេ បនស្ស ធម្មេ អាវជ្ជន្តស្ស អាបាថំ អនាគតធម្មោ នាម នត្ថីតិ អារម្មណមរិយាទាបិ នត្ថិ។ ឥធ បន កិលេសមរិយាទា អធិប្បេតាតិ អាហ “កិលេសមរិយាទំ ភិន្ទិត្វា”តិអាទិ។ តតិយាទីសុ នត្ថិ វត្តព្វំ។

វាហនសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩-១០។ កោកាលិកសុត្តាទិវណ្ណនា

៨៩-៩០។ នវមេ (សំ. និ. ១.១.១៨១) កោកាលិកនាមកា ទ្វេ ភិក្ខូ។ តតោ ឥធាធិប្បេតំ និទ្ធារេត្វា ទស្សេតុំ “កោយំ កោកាលិកោ”តិ បុច្ឆា។ សុត្តស្ស អដ្ឋុប្បត្តិំ ទស្សេតុំ “កស្មា ច ឧបសង្កមី”តិ បុច្ឆា។ អយំ កិរាតិអាទិ យថាក្កមំ តាសំ វិស្សជ្ជនំ។ វិវេកវាសំ វសិតុកាមត្តា អប្បិច្ឆតាយ ច យា តេ កស្សចិ...បេ... វសិំសុ។ អាឃាតំ ឧប្បាទេសិ អត្តនោ ឧបដ្ឋាកវិឃាតនតោ។ ថេរា ភិក្ខុសង្ឃស្ស និយ្យាទយិំសុ បយុត្តវាចាយ អកតត្តា ថេរេហិ ច អនាបិតត្តា។ បុព្ពេបិ...បេ... មញ្ញោតិ ឥមិនា ថេរានំ កោហញ្ញេ ឋិតភាវំ អាសង្កតិ អវេលា វយំ បស្សន្តោ វិយ, សុបរិសុទ្ធេ អាទាសតលេ ខលិំ ឧដ្ឋាបេន្តោ វិយ ច។

អបក្កន្តស្សាតិ ភាវេតោ សមុនា “បិឡកា ជាតា”តិ វត្វា មហាសាសបមត្តិ មហាសាសបមត្តា, អយមេវ វា បិឡកា យាហេវត្តិ យា ឧបមាហ, យា ឧវំ កលិ សង្ខាយ អយោ ឧប្បាទា សង្ខាយោ, តំ អាវហតីតិ សង្ខាយិកោតិ អាហ “សង្ខាយ អាគមករា”តិ។ សង្ខាយិកោតិ វា សង្ខាយ អភិនន្ទោ, សន្ទស្សេយ្យាតិ អត្ថោ។ តេនាហ “សង្ខានប្បវត្តនោ វា”តិ។

បិណ្ឌអកា នាម ផាលិហិតោ បទាយ អដ្ឋីតិ កិត្តិ, ខ្លយា បន បឋមំ វេច អដ្ឋីតិ កិត្តិត្វា ឧក្កតា។ តេនាហ “អដ្ឋីតិ កិត្តិត្វា ឧក្កតាហិ បិណ្ឌអកាហី”តិ។ នរុណវេឡុវមត្តិយោតិ នរុណពិល្វផលមត្តិយោ។ វិសគិលិតោតិ លិត្តុបហរណោ ។ តត្ថ ធាតុខ្លសំ វិសសមញ្ញា លេហិកោ អារក្ខទេវតានំ សទ្ធិំ សុត្វាតិ បធំ អារោចេត្វា សមុដ្ឋោ។

ព្រហ្មលោកេតិ សុទ្ធាវាសលោកេ។ វទារកោតិ អត្រុក្កហវវតេយតំ។ ហីនបរិយាយោតិ លោកិ។ បិយសីលោតិ ពុទ្ធិកា ឧតត្ថិ អទេត្ត ភិរុត្តិភេយេន ចេបសលោតិ បគសិទ្ធិតិ គសេយ្យតិ។ កញាទក្ខិតិតិ ញ្យាឆិញាលេន បរិកិត្តចណ្ហាតាយ កញាទក្ខតាភិ អក្ខិភិ។ យត្តកត្តិ ភគវតោ វវត្តំ អញ្ញាឆា កទេរាទេត្តត យត្តកំ តយា អបរទ្ធំ, តស្ស បយាណំ ភត្តិតិ អទេត្តា។ យស្មា អភាកាយិនោ ភាយ បហីនកាយទុក្ខញ្ញាបិគា ហោន្តិ, តុទ្ទញា ទិទ្ធិកាយទុក្ខញ្ញាបិគវេសេន ពុទ្ធាកេតា, តស្មា យាវញ្ញា តេ ពុទ្ធំ អបរទ្ធន្តិ ឧវេយត្ត អទេត្តា គទ្ធេញា។

អទិទ្ធិប្បទេត្តាតិ អប្បត្តទិទ្ធិកោ។ កិលិតវិនោ វិយ វិនំ កិលិត្វា ឋិតោ វិយ។ កុទារិសទិសា ម្ហុលបទ្ធិត្តតទ្ធេត។ ទ្ធត្តយទេត្តតិ អទហទេត្ត។ លីលាយទោតិ វគតិ សុតក្ខទេត្តា វិយ អទេវលំ ពោរក្ខត្តិយំ។ យោ អក្កសាវកោ វិយ បសំសិតទេត្តា លីលាយទោ, តំ “ទស្សីលោ អយ”ន្តិ វគតិ។ វិវិតាតីតិ អាចិណ្ណោតិ បសវតិ។ បសំសិយតិត្ថា តាវ សយត្តក្កុលបរិឆំសភវេសេន បវត្តិយា សាវទ្ធតាយ កទ្ធកវិបិកា, តិត្ថិយប្បសំសា បន កថំ តាយ សយវិបិកាតិ? តត្ថ អវិជ្ជាយាតក្កុលសយាទោរាបទេតត អត្ថទេតា បទេសទ្ធា យិឆ្នាបដិបត្តិហេតុកាវតោ បសំសិយេន តស្ស សយកាវកទេលាតោ វ។ លោកេបិ ហិ អស្សុទំ ស្សុទេត សយំ កទេរាទេត្តា ការទេយ្យា ហោតិ, បទេវ ទុប្បដិបត្តំ សុប្បដិបទេត្តត សយំ កទេរាទេត្តាតិ។

សទេកត ឆទេតតាតិ អត្ថទេតា សាបទេតទេយ្យត។ អយំ អប្បយត្តទេកា អបរាទេឆា ទិទ្ធឆយ្យិកត្តា សប្បតិការត្តា វ តស្ស។ អយំ យហត្តតទេរា កលិកត្វាបវិតស្ស សយ្យរាឃិកត្តា អប្បតិការត្តា វ។

ភិទត្តុទោតិ គលភាវិទេសទេសា ឧទេសាតិ អាហ “ភិទត្តុគលភាយា”តិ, សតសហស្សំ ភិទត្តុគាតត្តិ អទេត្តា។ យបរិយការហី ភិទយំ ទ្ធបតីតិ ឧទេត្ត យឆាទុត្តអាយុប្បយាណំ បិកតិកវទេសេន អរិយ្យបចារិតា ទុត្តត្តិ វេចិតទ្ធា។ អក្កសាវកានំ បន ក្កុលយហត្តតាយ តទេតាបិ អតិវិយ យហត្តតរេយវាតិ វគត្តិ។

អឆទេលា ព្រហ្មា សហព្យតីតិ ទោ អយំ ព្រហ្មា, កស្មា វ បន ភគវត្តា ទ្ធបសទ្ធិយិត្វា ឧតគទេវាវាតិ? អយំ កស្សបស្ស ភគវតោ សាវទេត សហទោ ភាយ កិក្ខុ អភាកាយី ហុត្វា សុទ្ធាវាសេសុ ទ្ធប្បទេត្តា, តត្ថ សហព្យតិ ព្រហ្មាតិ សញ្ញាតត្តិ។ សោ បភាហំ ភគវត្តា ទ្ធបសទ្ធិយិត្វា “បទ្យយភិទយំ កិទេត្តស្សាយិ, តទេតា ភគវា កិក្ខុភិ អាទេរាទេវស្សតិ, អឆាត្យសត្តិក្កុសលោ កិក្ខុ តត្វាយុប្បយាណំ បុទ្ធិស្សត្តិ, ភគវា អាចិក្ខទេត្តា អរិយ្យបចារេគ អាឌីតវំ បកាសេស្សតី”តិ ពុទ្ធិកា កាទេលាត ភគវត្តា ទ្ធបសទ្ធិយិត្វា ឧតគទេវាវ។

យាគឆទេទ្ធ សំទេវាហាទេតា យាគឆទេកា បទេត្តា, ទេតភ។ បទ្ធិតគុទ្ធាតស្សាតិ ភិទេយទ្យទេក្ខត បទ្ធិតគុប្បទេគសស្ស ឧតំ អគ្គទោតិ ភាយំ។ វស្សគលភាតិ ឧគទេតា បទ្ធាយ គសក្កុលិតំ អគ្គទអាយុយិឡទេតា អបរំ ចឹសតិក្កុលិតំ ភិទគ្គុគាឌីសុ វស្សគលភា ទេវឌិតគ្គា។ អយញ្ញា គលភា អបរិចិតាភំ ទុក្ករាតិ ទុត្តំ “ភ តំ សុករំ សង្ខាត្យ”ន្តិ។ លោកេ បន “តត្ត តត្ត បរិទេគវភាគទេត្តត កយ្យការលភាគទេត្តតបិ ពុទ្ធិយាភិ ភាយាភិ លទ្ធាភី”តិ វគត្តិ, អបទេរ “សីតភរកា ឧទេត”តិ។ សទ្ធាត្វាតិ អគាឌិឌីសុ បទ្យបរិយោសាគេសុ សទ្ធាសុ ភិទេយសុ។ ឧស ភយោតិ ទេហទ្ធិយទេតា ទ្ធបរិយស្ស ចឹសតិក្កុលតំ អតិគីសតិ។ គសទេយ ភត្តិ វត្តគ្គា។

កោកាលិកឃុត្តាឌិចញ្ញតា ទិដ្ឋិពា៍

ឆេរចក្កចញ្ញតា ទិដ្ឋិពា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១០) ៥. ឧបាលិវគ្គោ

១-៤. កាមភោគិសុត្តាទិវណ្ណនា

៩១-៩៤. បឋមស្ស បឋមាទីនិ ឧត្តានត្ថានិ។ ចតុត្ថេ តបតំ សន្តបតំ កាយស្ស ខេទំ តបោ, សោ ឯតស្ស អត្ថីតិ តបស្សី, តំ តបស្សិំ។ យស្មា តថាក្ខតោ តបនិស្សិតោ, តបោ វា តន្និស្សិតោ, តស្មា អាហ “តបនិស្សិតក”ន្តិ។ លូខំ ផរុសំ សាធុសម្មតាចារវិរហតោ ន បសាទនីយំ អាជីវតិ វត្តតីតិ លូខាជីវី, តំ លូខាជីវិំ។ ឧបក្កោសតីតិ ឧប្បណ្ឌេតិ, ឧបហសនវសេន បរិហាសតិ។ ឧបវទតីតិ អវណ្ណបុព្ពកំ អបវទតិ។ តេនាហ “ហីឡេតិ វម្ភេតី”តិ។

កាមភោគិសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. ឧត្តិយសុត្តវណ្ណនា

៩៥. បញ្ចមេ បច្ចន្តេ ភវំ បច្ចន្តិមំ។ បាការស្ស ថិរការំ ឧទ្ទមុទ្ទំ បាបេតីតិ ឧទ្ទាបំ, បាការមូលំ។ អាទិ-សទ្ទេន បាការទ្វារពន្ធបរិខាទីនំ សង្គហោ វេទិតព្ពោ។ បណ្ឌិតទោវារិកដ្ឋានិយំ កត្វា ភគវា អត្តានំ ទស្សេតិ ទស្សេន្តោ “ឯកទ្វារន្តិ កស្មា អាហា”តិ ចោទេតិ សព្ពទ្វារេបសិ។ យស្មា បញ្ញាយ វសេន បុរិសោ បណ្ឌិតោតិ វុច្ចតិ, តំ បណ្ឌិច្ចន្តិ អាហ “បណ្ឌិច្ចេន សមន្នាគតោ”តិ។ តំតំឥតិកត្តព្ពតាសុ ឆេកភាវោ ព្យត្តភាវោ វេយ្យត្តិយំ។ មេធតិ សម្មោហំ ហិំសតិ វិធមតីតិ មេធា, សា ឯតស្ស អត្ថីតិ មេធាវី។ ឋានេ ឋានេ ឧប្បត្តិ ឯតិស្សា អត្ថីតិ ឋានុប្បត្តិកា, ឋានសោ ឧប្បជ្ជនបញ្ញា។ អនុបរិយាយន្តិ ឯតេនាតិ អនុបរិយាយោ, សោ ឯវ បថោតិ អនុបរិយាយបថោ, បរិតោ បាការស្ស អនុសំយាយនមគ្គោ។ បាការភាគា សន្ធាតព្ពា ឯត្ថាតិ បាការសន្ធិ, បាការស្ស ផុល្លិតប្បទេសោ។ សោ បន ហេដ្ឋិមន្តេន ខុទ្ទម្បិ ពិឡាលកានំ វិគមេន ឯវំ វុច្ចតីតិ អាហ “ខុទ្ទំ ពិឡាលកានំ អបគមដ្ឋាន”ន្តិ។ ឆិទ្ទដ្ឋានន្តិ ឆិទ្ទភិន្នប្បទេសោ, ឆិទ្ទដ្ឋានំ វា។ តញ្ញេវ វិវរន្តិ វុច្ចតិ។

ឧត្តិយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦-៨. កោកនុទសុត្តាទិវណ្ណនា

៩៦-៩៨. ឆដ្ឋេ ខន្ធាបិ ទិដ្ឋិដ្ឋានំ អារម្មណដ្ឋេន “រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតី”តិអាទិវចនតោ។ អវិជ្ជាបិ ទិដ្ឋិដ្ឋានំ ឧបនិស្សយាទិភាវេន បវត្តនតោ។ យថាហ “អស្សុតវា, ភិក្ខវេ, បុថុជ្ជនោ អរិយានំ អទស្សាវី អរិយធម្មស្ស អកោវិទោ”តិអាទិ (ធ. ស. ១០០៧)។

ផស្សោបិ ទិដ្ឋិដ្ឋានំ។ យថាហ “តទបិ ផស្សបច្ចយា (ទី។ និ។ ១.១១៨-១៣០) ផុស្ស ផុស្ស បដិសំវេទិយន្តី”តិ (ទី។ និ។ ១.១៤៤) ច។ សញ្ញាបិ ទិដ្ឋិដ្ឋានំ។ វុត្តញ្ហេតំ “សញ្ញានិទានា ហិ បបញ្ចសង្ខា (សុ។ និ។ ៨៨០; មហានិ។ ១០៩), បឋវិតោ សញ្ញត្វា”តិ (ម។ និ។ ១.៣) ច អាទិ។ វិតក្កោបិ ទិដ្ឋិដ្ឋានំ។ វុត្តម្បិ ចេតំ “តក្កញ្ច ទិដ្ឋីសុ បកប្បយិត្វា, សច្ចំ មុសាតិ ទ្វយធម្មមាហូ”តិ (សុ។ និ។ ៨៩៣; មហានិ។ ១៣១), “តក្កី ហោតិ វីមំសី”តិ (ទី។ និ។ ១.៣៤) ច អាទិ។ អយោនិសោមនសិការោបិ ទិដ្ឋិដ្ឋានំ។ តេនាហ ភគវា – “តស្សេវំ អយោនិសោ មនសិករោតោ ឆន្នំ ទិដ្ឋីនំ អញ្ញតរា ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ, អត្ថិ មេ អត្តាតិ តស្ស សច្ចតោ ថេតតោ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិ (ម។ និ។ ១.១៩)។

យា ទិដ្ឋីតិ ឥទានិ វុច្ចមានានំ អដ្ឋារសន្នំ បទានំ សាធារណំ មូលបទំ។ ទិដ្ឋិយេវ ទិដ្ឋិគតំ គូថគតំ វិយ, ទិដ្ឋីសុ វា គតំ ឥទំ ទស្សនំ ទ្វាសដ្ឋិទិដ្ឋីសុ អន្តោគធត្តាតិបិ ទិដ្ឋិគតំ, ទិដ្ឋិយា វា គតំ ទិដ្ឋិគតំ។ ឥទញ្ហិ “អត្ថិ មេ អត្តា”តិអាទិ ទិដ្ឋិយា គមនមត្តមេវ, នត្ថេត្ថ អត្តា វា និច្ចោ វា កោចីតិ វុត្តំ ហោតិ។ សា ចាយំ ទិដ្ឋិ ទុន្និគ្គមនដ្ឋេន គហនំ។ ទុរតិក្កមនដ្ឋេន សប្បដិភយដ្ឋេន ច កន្តារោ ទុព្ភិក្ខកន្តារវាឡកន្តារាទយោ វិយ។ សម្មាទិដ្ឋិយា វិនិវិជ្ឈនដ្ឋេន, វិលោមនដ្ឋេន វា វិសូកំ។ កទាចិ សស្សតស្ស, កទាចិ ឧច្ឆេទស្ស វា គហណតោ វិរូបំ ផន្ទិតត្តា វិប្ផន្ទិតំ។ ពន្ធនដ្ឋេន សំយោជនំ។ ទិដ្ឋិយេវ អន្តោ តុទនដ្ឋេន ទុន្នីហរណីយដ្ឋេន ច សល្លន្តិ ទិដ្ឋិសល្លំ។ ទិដ្ឋិយេវ បីឡាករណដ្ឋេន សម្ពាធោតិ ទិដ្ឋិសម្ពាធោ។ ទិដ្ឋិយេវ មោក្ខាវរណដ្ឋេន បលិពោធោតិ ទិដ្ឋិបលិពោធោ។ ទិដ្ឋិយេវ ទុម្មោចនីយដ្ឋេន ពន្ធនន្តិ ទិដ្ឋិពន្ធនំ។ ទិដ្ឋិយេវ ទុរុត្តរណដ្ឋេន បបាតោតិ ទិដ្ឋិបបាតោ។ ទិដ្ឋិយេវ ថាមគតដ្ឋេន អនុសយោតិ ទិដ្ឋានុសយោ។ ទិដ្ឋិយេវ អត្តានំ សន្តាបេតីតិ ទិដ្ឋិសន្តាបោ។ ទិដ្ឋិយេវ អត្តានំ អនុទហតីតិ ទិដ្ឋិបរិឡាហោ។ ទិដ្ឋិយេវ កិលេសកាយំ គន្ថេតីតិ ទិដ្ឋិគន្ថោ។ ទិដ្ឋិយេវ ភុសំ អាទិយតីតិ ទិដ្ឋុបាទានំ។ ទិដ្ឋិយេវ “សច្ច”ន្តិអាទិវសេន អភិនិវិសតីតិ ទិដ្ឋាភិនិវេសោ។ ទិដ្ឋិយេវ “ឥទំ បរ”ន្តិ អាមសតិ, បរតោ វា អាមសតីតិ ទិដ្ឋិបរាមាសោ។ សមុដ្ឋាតិ ឯតេនាតិ សមុដ្ឋានំ, ការណំ។ សមុដ្ឋានស្ស ភាវោ សមុដ្ឋានដ្ឋោ, តេន សមុដ្ឋានដ្ឋេន, ការណភាវេនាតិ អត្ថោ។ សត្តមដ្ឋមេសុ នត្ថិ វត្តព្ពំ។

កោកនុទសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩-១០។ ឧបាលិសុត្តាទិវណ្ណនា

៩៩-១០០។ នវមេ អជ្ឈោគាហេត្វា អធិប្បេតមត្ថំ សម្ភវិតំ សាធេតុំ ទុក្ករានិ ទុរភិសម្ភវានិ។ អដ្ឋកថាយំ បន តត្វ និវាសោ សោមេច ទុក្ករានិ ឥមស្ស “សម្ភវិតំ ទុក្ករានិ ទុស្សហានី”តិ វុត្តំ។ អរញ្ញវនបត្ថានីតិ អរញ្ញលក្ខណប្បត្តានិ វនបត្ថានិ។ វនបត្ថសទ្ទោ ហិ សណ្ឌភូតេ រុក្ខសមូហេបិ វត្តតីតិ អរញ្ញគ្គហណំ។ បវិវេកន្តិ បការតោ, បការេហិ វា វិវេចនំ, ឧបធិបុព្ពត្តារមណោ បការតោ គមនាទិឥរិយាបថប្បការេហិ អត្តនោ កាយស្ស វិវេចនំ, គច្ឆតោបិ តិដ្ឋតោបិ និសជ្ជតោបិ និបជ្ជតោបិ ឯកស្សេវ បវត្តិ។ តេនេវ ហិ វិវេចេតព្ពានំ វិវេចនាការស្ស ច ភេទតោ ពហុវិធត្តា តេ ឯកត្តេន គហេត្វា “បវិវេក”ន្តិ ឯកវចនេន វុត្តំ។ ទុក្ករំ បវិវេកន្តិ វា បវិវេកំ កាតុំ ន សុករន្តិ អត្ថោ។ ឯកីភាវេតិ ឯកត្តភាវេ។ ទ្វយំទ្វយារាមេយាតិ ទ្វិន្នំ ទ្វិន្នំ ភាវាភិរតោ។ ហរន្តិ វិយាតិ និហរន្តិ វិយ វិឃាតុប្បាទនេន។ តេនាហ “ឈរន្តិ វិយា”តិ។ ភយានកានុប្បាទនេន តាទិតំ អាគតា យក្ខរក្ខសបិសាចាទយោ វិយាតិ អធិប្បាយោ។

ព្រាឪសស្សាតិ អលគ្គសយាឝិភោ៉ តិលាបណ្ណយិកាឪសេដ្ខហឹតិ ចារេតទិតាត់ តិលាបណ្ណាឪត់ យិកបក្លិអាឪតញ្ចា គឹសភេកាហិ េករេចហិ សេដ្ខហិ៉
ចិចិេឆហិ ឆ អេញ្ញហិ ឈាល្យអាឪហិ ឃក្លាឪអាកាេរហិ ក្ខបដ្ឋិេតហិ គឹសភេកាហិ៉ ឈេឯភ កឹញ្ជអា ឈដិកាតិ ៦េកា៉ ដសយ៉ ក្ខត្តាភេយច៉

ក្ខបិលិស្សត្តាឪចណ្ណភា គិដ្ឋិតា៉

ក្ខបិលិចក្កចណ្ណភា គិដ្ឋិតា៉

ឥត្យិឃបណ្ណាសក់ គិដ្ឋិត៉ា

៦៉ តតិឃបណ្ណាសក់

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១១) ១។ សមណសញ្ញាវគ្គោ

១-១០។ សមណសញ្ញាសុត្តាទិវណ្ណនា

១០១-១១០។ តតិយស្ស បឋមាទីនិ ឧត្តានានិ។ ឆដ្ឋេ និជ្ជរការណានីតិ បជហនការណានិ។ ឥមស្មិំ មគ្គោ កថិយតីតិ កត្វា “អយំ ហេដ្ឋា...បេ... បុន គហិតា”តិ វុត្តំ។ កិញ្ចាបិ និជ្ជិណ្ណា មិច្ឆាទិដ្ឋីតិ អានេត្វា សម្ពន្ធិតព្ពំ។ យថា មិច្ឆាទិដ្ឋិ វិបស្សនាយ និជ្ជិណ្ណាបិ ន សមុច្ឆិន្នាតិ សមុច្ឆេទប្បហានទស្សនត្ថំ បុន គហិតា, ឯវំ មិច្ឆាសង្កប្បាទយោបិ វិបស្សនាយ បហីនាបិ អសមុច្ឆិន្នតាយ ឥធ បុន គហិតាតិ អយមេត្ថ “មិច្ឆាសង្កប្បស្សា”តិអាទីសុ សព្ពបទេសុ យោជេតព្ពោតិ ឥមិនា ឯត្ថ ចាតិ “សម្មាវិមុត្តិបច្ចយា ច អនេកេ កុសលា ធម្មា ភាវនាបារិបូរិំ គច្ឆន្តី”តិ ឯតស្មិំ បាឡិបទេ។ ឯត្ថ ច សមុច្ឆេទវសេន ច បដិប្បស្សទ្ធិវសេន ច បដិបក្ខធម្មានំ សម្មទេវ វិមុច្ចនំ សម្មាវិមុត្តិ។ តប្បច្ចយា ច មគ្គផលេសុ អដ្ឋ ឥន្ទ្រិយានិ ភាវនាបារិបូរិំ ឧបគច្ឆន្តីតិ មគ្គសម្បយុត្តានិបិ សទ្ធាទីនិ ឥន្ទ្រិយានិ ឧទ្ធដានិ។ មគ្គវសេន ហិ ផលេសុ ភាវនាបារិបូរី នាមាតិ។ អភិន្តតរេនាតិ អតិវិយ សិនេហតរេន។ ឥធ កិរិយាសោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧក្កសគតសាតសភាវេន សម្បយុត្តធម្មេ សិនេហន្តំ តេមេន្តំ វិយ បវត្តតិ។ បវត្តសន្តតិអាធិបតេយ្យដ្ឋេនាតិ វិបាកសន្តានស្ស ជីវេន អធិបតិភាវេន។ ឯវន្តិអាទិ វុត្តស្សេវ អត្ថស្ស និគមនំ។ សត្តមាទីនិ ឧត្តានត្ថានិ។

សមណសញ្ញាសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

សមណសញ្ញាវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

(១៧) ៧៑ បដ្ឋានទាហលិចក្កា

១-៤៑ បឌយអឆឡ្យុត្តាឌិចល្ហកា

១០៦-៩៑ ទ្យតិឃយ្ស បឌយទ្យតិឃាតិ ក្ខត្តាតត្ថាតិ៑ ពតិឃេ ឌាតំ ឌាតាតីតិ សត្ថាញ្ញាតញ្ញាតេលាត ឌាតិពត្ថំ សត្ថំ ឌាតាតិ ៩ច៑ ត ហិ បដេសចាលេហ ជំរតា ឌាតិពត្ថំ សត្ថំ ឌាតាតិ៑ ក្កញ្ញួតិដ្ឋេសត ហិ អចិសេសក្កហលោត ច "ឌាត"ត្តិ ព្ភយិតា តិរចសេសំ ចោឃ្យឌាតំ បរិក្កឃ្យតីតិ ពត្តិសឃាឃ ឌាតតកិរិឃាឃ សត្ថាញ្ញាតញ្ញាលាសេច ពរហ៍ កចិតំ្យ ឃុត្តំ, បពរហចសេត "កកចា"តិ សដ្តត្តរសត្តិឆាតេត ច អឃយត្តោ ចិកាចេចពត្តា៑ បឃ្សិពត្តាយេច បឃ្សតីតិ ឌិត្តាចក្កូបត្ថាចក្កូឆឡ្យចក្កូញ្ញូចក្កូសយត្តចក្កូសត្លារេពហិ ចាលាចក្កូហិ បឃ្សិពត្ថំ បឃ្សតិ ៩ច៑ អឆ ចា ឌាតំ ឌាតាតីតិ ឃឆា អត្ថោ សចិបល្លាសា ពាយទ្ទបបរិត្ថាចាឌិកោ ឌាតត្តាបិ ចិបល្លាសចេសត ឌាតត្តិ, ត ៩ចំ កកចា៑ កកចា បត បហិតចិបល្លាសត្តា ឌាតត្តា ឌាតាតិ ៩ច, ជិដ្ឋិទ្យ្សតឃ្ស អកាចា បឃ្សត្តា បឃ្សតិឃេចាតិ អត្ថោ៑ ចក្កូ ចិឃ ក្នុពាតិ ទឃ្សតបរិលាឃពដ្ឋេត ចក្កូ ចិឃ ក្នុពា៑ ឃឆា ហិ ចក្កូ សត្តាតំ ទឃ្សតត្ថំ បរិលោតិ សាឆេតិ, ៩ចំ លេកឃ្ស ឃាឆាចទឃ្សតសាឆតពាបិ ទឃ្សតកិច្ចបរិលាឃពដ្ឋេត ចក្កូ ចិឃ ក្នុពា, បត្ថាចក្កូយឃត្តា ចា សឃយ្ក្ចាលេត បត្ថាចក្កុំ ក្នុពា បពត្តាតិ ចា ចក្កូក្នុពា៑

ចាលាសកាចេចាតិ ចិឌិពពលេដ្ឋេត ចាលាសកាចេចា៑ អចិបរិតសកាចដ្ឋេត បរិឃត្តិឆឡ្យបចត្តតេពា ចា ហទេឃេត ចិតេត្តា ចាចាឃ តិច្ឆារិតឆឡ្យយេឃាតិ ឆឡ្យក្នុពា៑ ពតាហ "ឆឡ្យសកាចេចា"តិ៑ ឆឡ្យា ចា ចៅឆិបក្លិឃា ពតហិ ក្ខបត្ឋត្តា លេកឃ្ស ច តទ្យបាទតពា, អតត្ថាសាឆារហ៍ ចា ឆឡ្យុំ បពត្តា អឆិកពាតិ ឆឡ្យក្នុពា៑ សេដ្ឋេដ្ឋេត (ពាហូក្នុពាតិ អាហ "សេដ្ឋសកាចេចា"តិ៑ អឆ ចា (ពាហូា ទ្យុច្ចតិ យក្កោ, ពេត ក្ខបត្ឋត្តា លេកឃ្ស ច តទ្យបាទតពា, តច្ចា សឃយ្ក្ចាលេត បពត្តាតិ (ពាហូក្នុពា៑ ចត្យសច្ចឆឡ្យុំ ចទតីតិ ចត្តា៑ ចិទ់ សច្ចបដិចេចំ បចេត្តត្តា ចទតីតិ បចត្តា៑ អត្ថំ តិហរិត្តាតិ ទ្យក្លាឌិអត្ថំ ពត្ថាបិ បីញអតាឌិអត្ថំ ក្ខេដ្ឋរិត្តា៑ បរេយត្ថំ ចា តិត្ថាតំ បិបឃិតា តិតេត្តា៑ អយពាឆិកយបដិបត្តិទេសតាឃ អយពសច្ឆិកិរិឃំ សេត្តាសុ ក្ខបាទេត្តា អយពំ ទទាតីតិ អយពឃ្ស ទាពា៑ ចៅឆិបក្លិឃឆឡ្យាតំ ពទាឃត្តកាចេពា ឆឡ្យសាមី៑ ចត្យេត្ត តត្តិ ចត្តត្ថំ៑

បឌយអឆឡ្យុត្តាឌិចល្ហកា តិដ្ឋិពា៑

៥-៤៧៑ សក្ការចសុត្តាឌិចល្ហកា

១០៧-១៥៤៑ បច្ចាយេ អបាពាតិ ចោពា, ត ពាហូ៑ អចាឃំ ព្ភពរា បឌាតិ ឃា បតាឃំ អចសេសា បឌា សក្លាឃជិដ្ឋិតីរេយច អត្យឆាចតិ, អឃយេច ពាហូពរាតិ អត្តោ៑ សឡ្យក្លារេពតិ សឡ្យា អក្លាពេ សុកឆិពោ៑ ឆយ្យុតិ ពច ទេសតាឆេយ្យ៑ ឆឡ្យាត្យចត្តិតោតិ ពំ ឆឡ្យុំ សុត្តា ពទត្ឋិចិពំ បដិបចំ បុទេត្តា យក្កឋលសត្តិពរលោត ឆឡ្យាត្យចត្តិតោ៑ យដ្ឋេតា ជាតក្នុពត្តិ កិលេសយាសេសត្លាពឃ្ស យដ្ឋេតា តិចាសដ្ឋាតក្នុពំ៑

ᩈᩩᨴᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᨲᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩣᩁᨾᩮᩔᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨿᩮ ᨩᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᩅᨲ᩠ᨲᩥᨶᩮᩣ, ᨲᩮ ᩑᩅᩴ ᩈᩩᨴᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᨴᩩᩁᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩴ ᨾᩣᩁᨵᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨲᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨸᩣᩁᩴ ᨣᨾᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᨱ᩠ᩉᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᩉᩣᨿᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩴ ᨽᩣᩅᩮᨳᩣᨲᩥ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨽᩥᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩣ ᨠᩣᨿᩈᩩᨧᩁᩥᨲᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩴ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨽᩣᩅᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩒᨠᩣ ᩋᨶᩮᩣᨠᨾᩣᨣᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩒᨠᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩋᩣᩃᨿᩮᩣ, ᩋᨶᩮᩣᨠᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩋᨶᩣᩃᨿᩮᩣ᪨ ᩋᩣᩃᨿᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩣᩃᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ᪨

ᨲᨲᩕᩣᨽᩥᩁᨲᩥᨾᩥᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨶᩣᩃᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮ ᩅᩥᩅᩮᨠᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨴᩩᩁᨽᩥᩁᨾᩴ, ᨲᨲᩕᩣᨽᩥᩁᨲᩥᨾᩥᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨴᩩᩅᩥᨵᩮᨸᩥ ᨠᩣᨾᩮᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣᨾᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᨾᩮ᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᩃᩮᩈᩮᩉᩦᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨶᩦᩅᩁᨱᩮᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᨴᨸᩮᨿ᩠ᨿ ᩅᩮᩣᨴᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿ, ᨸᩁᩥᩈᩮᩣᨵᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᨿᨦ᩠ᨣᩮᩈᩪᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩮᩈᩩ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩩᨽᩣᩅᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩉᩮᨲᩩᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᨽᩣᩅᩥᨲᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩥᨲᩴ᪨ ᨩᩩᨲᩥᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᨩᩩᨲᩥᨿᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨩᩮᩣᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩣᨲᩥ ᨲᩮ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨴᩥᩃᩮᩣᨠᩮ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩣ ᨶᩣᨿ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨠᩥᩃᩮᩈᩅᨭ᩠ᨭᩔ ᨡᩮᨸᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩏᨸᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩮᨶ, ᨧᩁᩥᨾᨧᩥᨲ᩠ᨲᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᨶ ᨡᨶ᩠ᨵᩅᨭ᩠ᨭᩔ ᨡᩮᨸᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶᩩᨸᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᨧᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮᩉᩥ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩣ, ᩋᨶᩩᨸᩤᨴᩣᨶᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨸᨴᩦᨸᩮᩣ ᩋᨸᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᨠᨽᩣᩅᩴ ᨣᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩍᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨿᩣᩅ ᨲᨲᩥᨿᩮᩣ ᨸᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩮᩣ, ᨲᩣᩅ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ᪨

ᩈᨦ᩠ᨣᩤᩁᩅᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨲᨲᩥᨿᨸᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ᪨

᪔᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨸᨱ᩠ᨱᩣᩈᨠᩴ

᪑᪕᪕-᪑᪖᪖᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩔ ᨸᨮᨾᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩣᨿᩮᩅ᪨

᪑-᪔᪔᪨ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨸᨧ᩠ᨧᩮᩣᩁᩮᩣᩉᨱᩦᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪖᪗-᪑᪗᪐᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᨧ ᨸᨴᩣᨶᩦᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ᪨ ᨴᩈᨾᩮ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨽᩪᨾᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᨴᩥᩈᩣᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩅᩣᩃᨾᩣᩃᩥᨠᩣᨲᩥ ᨸᩣᨲᩮᩣᩅ ᩏᨴᨠᨲᩮᩣ ᩒᩁᩮᩣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩅᩣᩃᨬ᩠ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᩃᩣᨴᩦᨶᩥ ᨧ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩏᨴᨠᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨠᨽᩣᩅᨩᩣᨶᨶᨲ᩠ᨳᩴ "ᩃᩮᩣᨠᩔ ᨧ ᩏᨴᨠᩮᨶ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ ᩉᩮᩣᨲᩦ"ᨲᩥ ᨴᩦᨸᨶᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᨩᩣᨶᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨾᩣᩃᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩥᩊᨶ᩠ᨵᨠᩣ᪨ ᩏᨴᨠᩮᩣᩁᩮᩣᩉᨠᩣᨲᩥ ᨸᩣᨲᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᩉᩥᨠᩈᩣᨿᨶ᩠ᩉᩮ ᩏᨴᨠᩮᩣᩁᩮᩣᩉᨱᨠᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ

“សាឃតតិឃក៏ ង្កខកោះទាហលាត្បូឃាកយត្បឃ្យត្តា”តិ៍ ឱកាឝសយាមិតិ ង្កត្តាភត្តាភិ៍ ចត្យូត្ត បណ្ណាសកោ ភត្តិ ចត្តង្គ៍

ព្រាហ្មលបខ្ទាទោហលឹស្បត្តាមិចណ្ណភា តិខ្ទិ តា៍

ចត្យត្តបណ្ណាសក៏ តិខ្ទិ តា៍

(໑໑) ໑៓ ពនឌកាយចេក្កា

໑-३໑९៓ បផយតិនឃយក្កុត្តាឌិចល្ហតា

໑໑໑-សិ३९៓ បញ្ញាយស្ស បផយាឌិតិ ក្តាតត្តាតិ៓ តចេយ ឃស្ថិ៍ យត្តាេត កាយាចចនកយុំ យហក្កតកយុញ្ញា កត្យុបធិតំ ចិបិកធាេត លដ្ឋាចយទ៌ ហុត្តា ផិតំ, េតយុ កាយាចចនកយុំ ព្គតទ៌ តិហទិត្តា យឃំ តត្ត ផត្តា អត្តូេតា ចិបិក៌ ធាតុំ ត យេក្កាតិ, យហក្កតកយុេយច បត ព្គតទ៌ បជិឝហិត្តា អត្តូេតា ចិបិក៌ ធាតុំ យេក្កាតិ កនុកាចេតា៓ េតតាហ "តំ យេហាេឈា បទិត្តុ ក្ធក៌ ចិឃា"តិអាគិ៓ ព្គេតា បទ៌ យព្ឋត្ត ក្តាតេយច៓

បផយតិនឃយក្កុត្តាឌិចល្ហតា តិដ្ឋិតា៓

ព្គតិ យេតានេចប្មុនហិឃា អក្កុត្តូនតិកាឃ-អដ្ឋកចាឃ

ធយកតិបិតចល្ហតាឃ អត្ថុត្តាតត្តិបតា យយត្តា៓

តេយា តស្ស៊ី តកចេតា អនហេតា យយ្ហាយព្ឋស្ស

អក្កុត្តូនតិកាេឃ

ឲកាធយកតិបិត-ឌិកា

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១. និស្សយវគ្គោ

១-១០. កិមត្ថិយសុត្តាទិវណ្ណនា

១-១០. ឯកាទសកនិបាតស្ស បឋមាទីនិ ឧត្តានត្ថានេវ. ទសមេ ជនិតស្មិន្តិ កម្មកិលេសេហិ និព្ពត្តេ, ជនេ ឯតស្មិន្តិ វា ជនេតស្មិំ, មនុស្សេសូតិ អត្ថោ. តេនាហ “យេ គោត្តបដិសារិនោ”តិ. ជនិតស្មិំ-សទ្ទោ ឯវ វា ឥ-ការស្ស ឯ-ការំ កត្វា “ជនេតស្មិ”ន្តិ វុត្តោ. ជនិតស្មិន្តិ ច ជនស្មិន្តិ អត្ថោ វេទិតព្ពោ. ជនិតស្មិន្តិ សាមញ្ញគ្គហណេបិ យត្ថ ចតុវណ្ណសមញ្ញា, តត្ថេវ មនុស្សលោកេ. ខត្តិយោ សេដ្ឋោតិ អយំ លោកសមញ្ញាបិ មនុស្សលោកេយេវ, ន ទេវកាយេ ព្រហ្មកាយេ វាតិ ទស្សេតុំ “យេ គោត្តបដិសារិនោ”តិ វុត្តំ. បដិសរន្តីតិ “អហំ គោតមោ, អហំ កស្សបោ”តិ បដិ បដិ អត្តនោ គោត្តំ អនុស្សរន្តិ បដិជានន្តិ វាតិ អត្ថោ.

កិមត្ថិយសុត្តាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

និស្សយវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣៎ អត្ថុប្បតិចក្កា

១-៣៎ បឝយយហាភាយឞុត្តាឌិចណ្ណភា

១១-១៣៎ ក្ខតិឃឞ្ស បឝយាឌឹតិ ហ្គត្តាភត្តាតិ៎ ឋតិឃេ កជាញ្ច្រាកាទ្រាហារកក្លាភត្តិ កជាញ្ច្រាកាទ្រាហាទ្ធុបឌីឞិតំ៎ កោ បភ ឌេចាតំ អាហារទ្រា, កា អាហារចេលិតិ? ឞទ្ធោឞយ្ហិ កាយាចចរឌេចាតំ ឞុឆា អាហារទ្រា៎ ឞា ហេដ្ឋិយេហិ ហេដ្ឋិយេហិ ហ្គបរិយាតំ ហ្គបរិយាតំ បណីតតយា ហោតិ, ឋំ ឃឆារឞក៌ ឌិចឞចឞេភេច ឌិចឞេ ឌិចឞេ ក្ខញ្ញត្តិ៎ កេឝិ បភ “ពិញ្ញអារបឝប្បាយាណ៌ ឞុឆាហារំ ក្ខញ្ញត្តិ, ឞោ ឌិចព្យាឃ ឆបិតយត្តោ ឃាច កោឞក្កភលក្កា កាយំ ឞេតិ, តោឞំឃេច ឌិចឞចឞេភ ឞត្ត ឌិចឞេ ឃាបភឞយត្តោ ហោតី”តិ ចឝត្តិ៎ អឞយឃចិយុត្តិឃា ចិយុត្តោតិ យក្កចិយោក្លភ ចិយុត្តោ៎ អដ្ឋក្ខញ្ញឞយាបត្តិតំ ឞយាបឌ្ឍភស្ស ឞយឃោបិ អត្តិ ឋឞ្ស អឞយឃោបិ, យក្កចិយោក្លភ បភ ចិយុក្ខភស្ស ឞយឃោ ចា អឞយឃោ ចា ភត្តិ៎ ឃឞ្ស ឞទ្ធា ពលចតី, ចិបឞ្សភា ឆ អារទ្ធា, ឋឞ្ស កឆ្ឆត្តស្ស តិដ្ឋត្តស្ស តិឞីឝត្តស្ស តិបឌ្ឍត្តស្ស លាឝត្តស្ស ក្ខញ្ញត្តស្ស ឆ យក្កឋលប្បដិចឆោ ភាយ ភ ហោតីតិ ភ ចត្តព្ពំ៎ ព្ទតិ យក្កចិយោក្លភ ចិយុក្ខត្តស្ស ឞយឃោ ចា អឞយឃោ ចា ភត្តីតិ យក្កចិយោក្លា អឞយឃចិយុត្តិ ភាយ៎ ចត្យត្តេ ភត្តិ ចត្តព្ពំ៎

បឝយយហាភាយឞុត្តាឌិចណ្ណភា តិដ្ឋិតា៎

៥៎ យេត្តាឞុត្តចណ្ណភា

១៥៎ បញ្ចយេ ឞេឞឌភាតិ យេត្តាឃ ចេតោចិយុត្តិឃា អលិកិតោ៎ ឞយ្យុចិចត្តយាភាតិ ឝក្លិលោភេច បឞ្សេភ អឞឃិត្វា ឞទ្ធោឞោ បរិចត្តយាភា៎ កាកឆ្ឆយាភាតិ ឈុរុឈុរុបឞ្សាឞចឞេភ ចិឞ្សំ កទ្រាត្តា៎ ឞុល៌ ឞុបតីតិ ឲត្តេ ក្ខចិឆា ឞុបភា ឞឃភេ បិដ្ឋិប្បឞារលាលក្លលា កិរិឃាយឃចិត្តេហិ អចោកិណ្ណកចក្កប្បចត្តិលក្លលា ឆ៎ ឋត្តោយំ ហ្គកឃត្តាបិ ឞុលយេច ឞុបតិ៎ ឃឞ្វា ឞលិក៌ តិបឌ្ឍិត្វា អក្កបក្ខក្កាតិ ឞយោឆាឃ ឞិឞាឌិកោភ អាកាទ្រភ ឞឃតិ, តិដ្ឋោក្កយេភេបិ ឈោតំ ឞយាបត្តោ ចិឃ ហោតិ៎ តេភាហ “ឲចំ អឞុបិត្វា”តិអាឌិ៎

តិដ្ឋាកាលេ ឞុល៌ អលកិត្វា ក្ខេក្លភ ឞុត្តត្តា ឲច បដិព្ពុជ្ឈកាលេ ឞរឹរលេឝភ តិត្ធភត់ ចិឌយ្ហត់ ព្ទេតា ចិតោ ឆ ចិបរិចត្តភញ្ចា ហោតីតិ អាហ “តិត្ធភត្តា ចិឌយ្ហត្តា ឞយ្យុចិចត្តភត្តា ក្ខក្លា បដិព្ពុជ្ឈតិ”តិ៎ អឃំ បភ ឞុលេភ ឞុត្តត្តា ឞរឹរលេឝាកាចតោ តិត្ធភភាឌិចិរហិតោច បដិព្ពុជ្ឈតិ៎ តេភ ក្ខត្ត “ឲចំ អប្បដិព្ពុជ្ឈិត្វា”តិអាឌិ៎ ឞុលប្បដិចោឆោ ឆ ឞរឹរចិកាទ្រាកាចេភាតិ អាហ “ឞុល៌ តិដ្ឋិកាទ”ត្តិ៎

កដ្ឋកាយេច ឞុបិតំ បឞ្សតីតិ ព្ទដំ អត្ថក្ខតបុព្ពចឞេភ ឌេចត្តុបឞំហារចឞេភ ចឞ្ស កដ្ឋកាយេច ឞុបិតំ ហោតិ, ភ បិបកត្តិ កត្វា ក្ខត្តំ៎

តេនាហ "ចេតិយំ វន្ទន្តោ វិយា"តិអាទិ. ធាតុក្ខោភហេតុកម្បិ វស្ស ពាហុលំ កដ្ឋកមេវ សិយា យេភុយ្យេន ចិត្តជរូបានុបាលិតាយ ឧតុអាហារជរូបានំ.

ឧរេ អាយុក្ខយុត្តាហារោ វិយាតិ ពិចាយ ឥត្ថិត្វា ឧរេ លទ្ធិតយុត្តាហារោ វិយាតិ កេហិចិ តំ ឧកាវលិវេមេត វុត្តំ សិយា, អនេកាទេតាវលិសម្ពហុលេ តោ បន យុត្តាហារោ អំសមុទ្រេមេតោ បដ្ឋាយ យាវ កជិម្យេមស្ស មេហដ្ឋាកាកា បលម្ពន្តោ ឧរេ អាយុក្ខោមេវ តាយ ហោតិ.

វិសាខត្ថេរោ វិយាតិ (វិសុទ្ធិ. ១.៩៤៧) សោ កិរ បាដលិបុត្តេ កុដុម្ពិយោ អហោសិ. សោ តត្ថេវ វសមានោ អស្សោសិ "តម្ពបណ្ណិទីបោ កិរ ចេតិយមាលាលង្កតោ កាសាវបជ្ជោតោ, ឥច្ឆិតិច្ឆិតដ្ឋានេយេវេត្ថ សក្កា និសីទិតុំ វា និបជ្ជិតុំ វា, ឧតុសប្បាយំ សេនាសនសប្បាយំ បុគ្គលសប្បាយំ ធម្មស្សវនសប្បាយន្តិ សព្ពមេត្ថ សុលភ"ន្តិ. សោ អត្តនោ ភោគក្ខន្ធំ បុត្តទារស្ស និយ្យាតេត្វា ទុស្សន្តេ ពទ្ធេន ឯកកហាបណេនេវ ឃរា និក្ខមិត្វា សមុទ្ទតីរេ នាវំ ឧទិក្ខមានោ ឯកំ មាសំ វសិ. សោ វោហារកុសលតាយ ឥមស្មិំ ឋានេ ភណ្ឌំ កិណិត្វា អមុត្រ វិក្កិណន្តោ ធម្មិកាយ វណិជ្ជាយ តេនេវន្តរមាសេន សហស្សំ អភិសំហរិ. អនុបុព្ពេន មហាវិហារំ អាគន្ត្វា បព្ពជ្ជំ យាចតិ. សោ បព្ពាជនត្ថាយ សីមំ នីតោ តំ សហស្សត្ថវិកំ ឱវដ្ដិកន្តរេន ភូមិយំ បាតេសិ. "កិមេត"ន្តិ ច វុត្តេ "កហាបណសហស្សំ, ភន្តេ"តិ វត្វា, "ឧបាសក, បព្ពជិតកាលតោ បដ្ឋាយ ន សក្កា វិចារេតុំ, ឥទានេវ នំ វិចារេហី"តិ វុត្តេ "វិសាខស្ស បព្ពជ្ជដ្ឋានំ អាគតា មា រិត្តហត្ថា គមិំសូ"តិ មុញ្ចិត្វា សីមាមាឡកេ វិកិរិត្វា បព្ពជិត្វា ឧបសម្បន្នោ. សោ បញ្ចវស្សោ ហុត្វា ទ្វេមាតិកា បគុណា កត្វា អត្តនោ សប្បាយំ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា ឯកេកស្មិំ វិហារេ ចត្តារោ ចត្តារោ មាសេ សមបវត្តវាសំ វសមានោ ចរិ. ឯវំ ចរមានោ –

"វនន្តរេ ឋិតោ ថេរោ, វិសាខោ គជ្ជមានកោ;

អត្តនោ គុណមេសន្តោ, ឥមមត្ថំ អភាសថ.

"យាវតា ឧបសម្បន្នោ, យាវតា ឥធ អាគតោ;

ឯត្ថន្តរេ ខលិតំ នត្ថិ, អហោ លាភោ តេ មារិសា"តិ. (វិសុទ្ធិ. ១.៩៤៧);

សោ ចិត្តលបព្ពតវិហារំ គច្ឆន្តោ ទ្វេធាបថំ បត្វា "អយំ នុ ខោ មគ្គោ, ឧទាហុ អយ"ន្តិ ចិន្តយន្តោ អដ្ឋាសិ. អថស្ស បព្ពតេ អធិវត្ថា ទេវតា ហត្ថំ បសារេត្វា "ឯសោ មគ្គោ"តិ ទស្សេតិ. សោ ចិត្តលបព្ពតវិហារំ គន្ត្វា តត្ថ ចត្តារោ មាសេ វសិត្វា "បច្ចូសេ គមិស្សាមី"តិ ចិន្តេត្វា និបជ្ជិ. ចង្កមសីសេ មណិលរុក្ខេ អធិវត្ថា ទេវតា សោបានផលកេ និសីទិត្វា បរោទិ. ថេរោ "កោ ឯសោ"តិ អាហ. អហំ, ភន្តេ, មណិលិយាតិ. កិស្ស រោទសីតិ? តុម្ហាកំ គមនំ បដិច្ចាតិ. មយិ ឥធ វសន្តេ តុម្ហាកំ កោ គុណោតិ? តុម្ហេសុ, ភន្តេ, ឥធ វសន្តេសុ

អយតុស្សា អញ្ញាយញ្ញា ខេយត្វំ បដិលកត្តិ, ខេព ឌាតិ ព្យូខេយ្យ ឝខេពស្ម ឝលហំ ឝរិស្សត្តិ, ឌុក្ខសូយិ ឝឆឃិស្សត្តិតិ៍ ខេឆខេរា “ឞខេឆ យឃិ ខ្ពឍ ចឞខេត្ត ព្យយ្យាតិ ឋារុចិហាខេរា ខេហាតិ, ឞូគ្គុន”ត្តិ ចត្វា អខេញ្ញាបិ ចត្វាខេរា យាខេឞ ពខេត្វច ចឞិត្វា ឞុត ពខេឆច ឝយតចិត្វំ ក្លុប្បាខេឌឞិ៍ ខេឌចពាបិ ឞុត ពខេឆច បខេរាឌិ៍ ៤ខេពខេតច ក្លុបិខេឃត ខេឆខេរា ពខេត្វច ចឞិត្វា ពខេត្វច បរិតិត្ថាឃឹតិ៍ ៤ចំ ឆយត្វាចិហារឹ តិក្ខុ អយតុស្សាតំ បិខេឃា ខេហាតិ៍

ខាលចបិឃចិត្តពាឃាតិ ខ្ពយិតា ខាលចបិឃចិត្តពាយខេត្តតបិ ឞត្វំ ត ឝយតិ, បខេឝច ខេយត្វាឃ ខេឆខេពាចិយុត្តិឃាតិ ឌខេស្សតិ៍ ឥប្បខេយច ចិត្វំ ឞយាឆិឃតិ, ខេឝតចិ បរិបខេត្វត បរិហិតញ្ញាតស្ស ញ្ញាបិឌស្ស ឝ្មុរឞយុស្សារិពកាចខេពា ឥប្បខេយច ឞយាឆិឃតិ, “អាឞចាតំ ឥឃាឃា”តិ ខេឝចិ៍ ខេឞឞំ ឞុចិខេញ្ញាឃ្យខេយច៍ ៤ត្វ ច ពិក្ខាបិ ខ្ពខេពា អញ្ញាឝយុដ្ឋាតចខេឞត អឆិឝពញ្ញាតាតយ្យិ ឞុឥឞុបតាឌខេឃា អាតិឞំឞា លត្តត្តិ៍ ឃឆាហ –

“ឞុពំ ឞុបត្តិ យុតខេឃា, អដ្ឋត្តំ ឞុឞយាហិពា;

ឞុប្បព្វុត្តំ បត្តដ្ឋត្តិ, ឞឌា ខេឝាពយឞាចឝា”តិ៍ (ចិឞុត្តិ៍ យហាជិ៍ ១៍១៣ប័); ច អាឌិ –

ពឆាបិខេយ អាតិឞំឞា ព្រាហ្មចិហារលិកិខេតា អតចខេឞឞា លត្តត្តិ ញ្ញាបិឌាឌិតំ ក្លុចិបច្ចតិឝកាចខេពា ព្រាហ្មចិហារាតំ៍ ខេពខេតចាហ “តិស្សខេណំ ខេហពំ, អាចុខេឞា, ញ្ញាបិឌស្ស, ឃតិតំ ខេយត្វាខេឆខេពាចិយុត្តិ”តិអាឌិ (ឌិ៍ តិ៍ ៣៍១១៤; អ៍ តិ៍ ៤៍១៣)៍ ញ្ញាបិឌាឌិចខេឞត ច ឞត្វាតំ ឝ្មុក្ខឞុបតាឌខេឃាតិ ពប្បដិបក្ខក្ខុខេពស្ម ព្រាហ្មចិហារខេស្ម ឞិខេត្តស្ម ឞុឥឞុបតាឌខេឃា ហត្វឝពា ៤ច ខេហាត្តិតិ៍

ខេយត្វាឞុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិពា៍

៤៍ អដ្ឋឝតាឝរឞុត្តចណ្ណតា

១៤៍ ឥខេដ្ឋ ខេខាលុចឝាយខេឝតិ ខេចឞាលិឃា ឌក្ខិណបខេស្ស អចិគ្មុខេរ ខេខាលុចឝាយខេឝា តាយ អត្វិ, តំ ខេឝាឆរឝាយំ ឝត្វាតិ អខេត្វា៍ ឞារប្បត្តឝុលឝណតាឃាតិ យហាឞារយហប្បត្តឝុលឝណតាឃ៍ ឌឞខេយ ឆាខេតតិ អខេញ្ញា អខេញ្ញាតិ ឌឞឝណតដ្ឋាខេត៍ អដ្ឋឝតឝខេរ ខាខេពា តខេចាតិ អដ្ឋឝតាឝខេរា៍ ក្បក្ខុដិរាខេយាតិ បិដលិបុខេត្វ ក្បក្ខុដិរាខេយា, ត ខេឝាឞម្ពិយំ៍

បឝពត្វប្បដិតិខេដ្ឋខេឞា ព-ឞខេដ្ឋាតិ ពស្ស “តឝចពា”តិអាឌីហិ បខេឌហិ ឞយាតាឆិឝរណតាខេចត ឞុត្តស្ស ខេឃត អតិឞម្ពុទ្ធតាខេចត តឝចា បឝខេពា អឆិឝខេពា ឞុបិឝខេដិ ច, តំ អតិឞម្ពុទ្ធតាចំ ឞត្តិ អាឝយតិឃបដិបឌាឃ អត្វតាខេចខេតច ឌខេស្សខេត្វា “ខេឃា ខេឞា...ខេប... អតិឞម្ពុខេទ្ធា”តិ អាហ៍ ឞពិបិ ខាណឌស្សតឞខេដ្ឋាតំ ខ្ពឍ បខេញ្ញាខេចចចតតាខេច ខេពត ខេពត ចិខេឞខេឞត ខេតឞំ ចិឞឃចិខេឞខេឞ បចត្វិឌស្សតត្វំ

អនាឝារលទោាលចិនេនបនេត, ចិន្ទ្ាត្តយចនេត, ចិន្ទ្ាកិច្ចាភាចនលចនេត, សព្ពញ្ញុតញ្ញាលប៉ិសចក្លូចនេត

បដិវេចនវេនភាកាលចនេត ច តទត្ថំ ទេយាទេត្វា ទស្សេត្តា “ទេតំ ទេតន”ត្តិអាទិមាហ។ តត្ថ អានយាតុសយំ ឌាតតា

អានយាតុសយទោារលេត, សព្ពទោឃ្យឆម្ម៉ំ បស្សតា សព្ពញ្ញុតាភាចរលទោារលហិ។ បុទេត្តិចាសាឌឹហិតិ បុទេត្តិចាសានចក្លូយទោារលហិ។

បដិវេចឆបញ្ញាយាតិ អវិយយក្កបញ្ញាយ។ ទេនភាបញ្ញាយ បស្សតាតិ ទេទេសតព្ពឆម្មាតំ ទេទេសតព្ពប្បការំ ទៅឆទេឃ្យបុក្កលិតច្ចា

អានយាតុសយចវិតាឆិយុត្តិអាឌិកេឆំ ឆម្ម៉ំ ទេនភាបញ្ញាយ យាចាចទេតា បស្សតា។ អរីតត្តិ កិលេសារីតំ, បច្ចាចិឆយារាតំ ចា សានតស្ស

ចា បច្ចត្តិកាតំ អញ្ញាតិត្តិយាតំ។ ទេតំ បត ហតតំ បិឌិហារិយេហិ អភិភចតំ អប្បដិកាភតាកលំ អព្ភុស្បក្លលច្ចា។ កោនិចិតយសុត្តវេច្ចត្ត

តិឥស្សតំ។ តឆា ឋាតាដ្ឋាតាឌឹតិ ឌាតតា។ យឆាកម្មុបកេ សវត្ត បស្សតា។ សចាសតាតយាសចាតំ ឃឹលត្តា អវហតា។ អភិទេញ្ញាឃ្យាឆិកេឆេ

ឆម្មេ អភិទេញ្ញាឃ្យាឆិទេតា អចិបរឹតាចទៅឆទេតា សម្មាសម្ពុទ្ធេត។

អឆ ចា តឹសុ កាលេសុ អប្បដិហតកាលតាយ ឌាតតា។ កាយកម្មាឌិចនេត តិណ្ណម្បិ កម្មាតំ ញាណាតុបរិចត្តិទេតា តិសម្មការិតាយ

បស្សតា។ ឥចាឌឹតម្បិ អភាចសាឌិកាយ បហាតសម្បទាយ អវហតា។ លត្ថ្រាឌឹតំ អហាតិទេហត្បុតាយ អក្លូយបដិកាភសាឌិកាយ

សព្ពញ្ញុតាយ សម្មាសម្ពុទ្ធេតាតិ ឯចំ ឥនពលអដ្ឋារសអាវេចលិកពុទ្ធឆម្មចនេតបិ ទេយាឌភា កាតព្ពា។

អភិសម្ពុតត្តិ អត្តទោ បច្ចយេហិ អភិសម្ពុលភារេចត សទេបច្ច សម្ពុឃ្យ កតំ។ ច្ឆាស្ស កតការេចា ដ្ឋប្បាឥទេតត ទេចឌិតទេត្តា, ត ដ្ឋប្បត្ថស្ស

បដិសង្គ្រលេភាតិ អាហ “ដ្ឋប្បាឌិត”ត្តិ។ ទេត ចស្ស បច្ចយា ទេចតាបឆាតាតិ ឥទេស្សតុំ បិឡក្កយំ “អភិសង្គតំ អភិសច្ចោតយិត”ត្តិ ទុត្តត្តិ

“ទេចតយិតំ កប្បយិត”ត្តិ អត្ថយាហ។ អភិសង្គតំ អភិសច្ចោតយិតត្តិ ច ឈាតស្ស បិត្យកាចឥស្សតយុទេត ចិត្តិសតកាចំ ដ្ឋល្លិទេក្កតិ។ យតិព្បា

អហុត្វា សម្ភូតិ, តំ ហុត្វា បដិវេចតិ។ ទេតភាហ បិឡក្កយំ “យំ ទេលា បតា”តិអាឌិ។ សយឆចិបស្សតាឆម្មេ ឌិទេតាតិ ឯត្ថ សយឆឆម្មេ ឌិតត្តា

សយាហិទេតា ចិបស្សតំ បដ្ឋបេត្វា អតិច្ចាតុបស្សតាឌឹហិ តិច្ចសញ្ញាឥយោ បជហត្តោ អតុក្កមេត តំ អតុលោមទោារលំ បិរេបតា ហុត្វា

ចិបស្សត្តាឆម្មេ ឌិទេតា។ សយឆចិបស្សតាសព្ភាទេតសុ ឆម្មេសុ វេញ្ញ្ចាតដ្ឋេត វាទេកា។ តត្ថតដ្ឋេត តត្ថំ។ តត្ថ សុលុយា អទេបក្លា ទុត្តា។ យា តិកត្តីតិ

ទុច្ចតិ។

ឯចំ សទេត្តិ ឯចំ យឆាវុតចទេសភេច ព្ពយស្ស សុត្តបឥស្ស អទេត្ថ កទេហតទេព្ព សតិ។ សយឆចិបស្សតាសុ លត្ថ្រាទេកា កត្តទេព្ពាតិ អតាកាយិឆលំ

អភិព្ពាទេត្តត្វា តឥត្ថាយ សយឆចិបស្សតាបិ អភិព្ពាទេត្តត្វា ទេកចលំ តត្ថ លត្ថ្រាទេកា កត្តទេព្ពា កចិស្សតិ។ កស្មា? ទេតសុ

សយឆចិបស្សតាសព្ភាទេតសុ ឆម្មេសុ លត្ថ្រាកយទេត្តត អភាកាយិភា លទ្ធព្ពស្ស អលទ្ធអភាកាយិផលេតបិ លទ្ធព្ពត្តា។ តឆា សតិ ទេតភ

អភាកាយិផលម្បិ លទ្ធព្ពមេច ហោតិ។ ទេតភាហ “អភាកាយិផលំ បដិលទ្ធំ កចិស្សតី”តិ។ សកាចទេតា វសិតព្ពត្តា អចិបរឹទេតា អទេត្ថ ឯច

អត្ថវេសា។

អញ្ញាបិ កាចិ សុកតិទេយាតិ ចិតិបិតិទេក សត្ថាយាហ។ អញ្ញាបិ កាចិ ទុក្កតិទេយាតិ អសុរកាយយាហ។

អប្បំ ឃាចិតេន ទារុំ ឆេទេត្វា ភ្ញអារបុរិសេន ចិយ ឯកំ ឆមុំ បុច្ឆិតេន “អយម្បិ ឯកឆមោ”តិ គណិតព្វា ឯកាឆសបិ ឆមុា បុច្ឆាចសេន ឯកឆមោ នាម ឌាតោ ចរិយ្យាបរិ។ អព្យាយាមការការេ បុច្ឆាចសេនាតិ “អត្ថិ ត្យ ចេតា, កទេត្ត អាតត្ត, តោន...ចេប... សមុាសច្ចព្វេត្ត ឯកឆមោ សមុឆក្លាតោ”តិ ឯចំ បចត្តបុច្ឆាចសេន អយតុប្បត្តិអត្ថេនាតិ អយតកាចស្ស ភ្ញុប្បត្តិហេតុតាយ, សព្ពាតិបិ គយ្យដ្ឋាតាតិ ឯករសាបិ អយតាធិករណស្ស បដិបត្តិយាតិ អត្ថោ។ ឯចមេត្ត អក្កុផលកុមិ អតាកាមិផលកុមីតិ ឥច្ចេច កុមិយោ សមុបតា អាកតា, តាតត្តុរិយតាយ បត តេហដ្ឋិមាបិ ឥច្ចេ កុមិយោ អត្ថតោ អាកតា ឯចាតិ ឥដ្ឋព្ពាតិ។ បញ្ចា សតាតិ អញ្ញោ ឯតស្សាតិ បញ្ចាសតំ។ សេសមេត្ត ភ្ញុត្តាតមេច។

អដ្ឋកថាការសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៦. កោបិលសុត្តចណ្ណតា

១៦. សត្តមេ ធិមេយ្យា គថាតិ ធិមេយ្យា អដ្ឋកថា, ធិចិថា សុត្តស្ស អត្ថចណ្ណតាតិ អត្ថោ។ ឯកោកំ បជំ តាញ្ញអំ មុល ឯតិស្សាតិ ឯចំសព្ពិតា ឯកតាញ្ញព្ពិកា។ ឯកោកំ ថា បជំ តាញ្ញអំ អត្ថតិក្កុមតមេក្កា ឯតិស្សាតិ ឯកតាញ្ញព្ពិកា។ តេតាហ “ឯកោកស្ស បជស្ស អត្ថកថត”ន្តិ។ ចត្តាតោ អំសា ការា អត្ថសល្លក្ខល្ខុបិយា ឯតិស្សាតិ ចតុរស្សា។ តេតាហ “ចតុក្កំ ពាត្ថិត្វា គថត”ន្តិ។ តិយមេតា តិសិត្តស្ស អារព្ធស្ស ចតេត្វា សំចតេត្វា ឯតិស្សា អត្ថីតិ តិសិត្តចត្តិកា, យថារព្ធស្ស អត្ថស្ស ចិសុំ ចិសុំ បរិយោសាបិកាតិ អត្ថោ។ តេតាហ “បណ្ឌិតកោបិលកំ ឥមស្សេត្វា”តិអាទិ។ ឯកោកស្សបិ បជស្ស បិណ្ឌត្ថស្សគចសេន ពាហុតំ បជាតំ ឯកញ្ញអត្ថំ អកតេត្វា ឯកមេកស្ស បជស្ស អត្ថចណ្ណតា អយំ សព្ពត្ថ លក្ខតិ។ ចតុក្កំ ពាត្ថិត្វាតិ គលាសកេន្ត ភ្ញបមោបមេយ្យខ្ចយំ, តថា សុក្កបកេន្តតិ ទ្វាជំ ចតុក្កំ មោរាឌេត្វា អយំ ឯជិមេសុ ឯច សុតេត្តសុ លក្ខតិ។ បរិយោសាតកាយតត្តិ កោចិ តាច អាហ “គលាសកេន្ត ភ្ញបមំ ឥមស្សេត្វា ភ្ញបមា ច តាយ យាចតេច ភ្ញបមេយ្យសមប្បដិបាឌតត្ថាតិ ភ្ញបមេយ្យត្ថំ អាហរិត្វា សំកិលេសបក្ខតិទ្ទេសោ ច ចោទាតតបក្ខចិកាចតត្ថាយាតិ សុក្កបក្ខម្បិ ភ្ញបមោបមេយ្យចិការេគេ អាហរិត្វា សុត្តត្ថស្ស បរិយោសាបតំ។ គលាសកេន្ត ភ្ញបមេយ្យំ ឥមស្សេត្វា បរិយោសាតកាយតាឌីសុបិ ឯសេច តយោ”តិ។ អបតេ បត “គលាសកេន្ត, សុក្កបកេន្ត ច ចាំចាំភ្ញបមុបមេយ្យត្ថាតំ ចិសុំ ចិសុំ បរិយោសាបេត្វាច គថតំ បរិយោសាតកាយត”ន្តិ ចតន្តិ។ អយត្តិ តិសិត្តចត្តិកា។ ព្ពុធាតិ ព្ពុមស្មិ កោបិលកសុត្តេ។ សព្ពាចរិយាតំ អាចិណ្ណាតិ សព្ពេហិបិ បុព្ពាចរិយេហិ អាចរិតា សំចណ្ណិតា, តថា ចេច បិញ្ញព្ពា បចត្តាតិ។

អក្កឹយត្តិ អចយចការេចត ពាយត្តីតិ អក្កាតិ, កោដ្ឋាសា។ តាតិ បតេត្ថ យសុា សាចជ្ជសកាចាតិ, តសុា អាហ “អក្កេហីតិ អក្កោលកោដ្ឋាសេហី”តិ។ កោយណ្ឌលត្តិ កោសម្ហំ។ បរិហរិតុន្តិ រក្ខិតុំ។ តំ បត បរិហរណំ បរិក្កហេត្វា ចិចរណត្តិ អាហ “បរិក្កហេត្វា ចិចរិតុ”ន្តិ។ ចជ្ជិត្តិ ក្ក្រត្ត ពាហុកាចំ ពាហុកោរសតាសព្ពាចំ បរិច្ឆិន្ទិ “ឯត្តកមិឥ”ន្តិ រុបិយតីតិ រុបំ, បរិយាណបរិច្ឆេឌោបិ សរីររុបម្បិតិ អាហ “គណតេតា ចា ចណ្ណតោ ចា”តិ។ ត បរិយេសតិ ចិតដ្ឋកាចស្សេច អដាតតេតា។ តិលិតិ ឯត្ថ ព្ពុតិ-សទ្ទោ អាទិអត្ថោ។ តេត សេតសពាលិឌិចណ្ណំ សក្កណ្ហាតិ។

ឆត្តបត្តិរូបលិខិតីតិ ឯត្ថ ទ្វារស្សារាធរិយានំ កាចិរូ កតំ ឆត្តលក្ខណំ កុម្ភកត្តិកលានំ កាចិរូ កតំ បត្តិលក្ខណំ ទ្វារស្សកត្តិកលានំ កាចិរូ កតំ រូបលក្ខណន្តិ ចោវាចតា អាទិ-សទ្ទេន ទារុចារុចេចកលានិតំ កាចិរូ កតំ ចេរុចក្កាទិលក្ខណំ សង្គណ្ហាតិ

គិលបក្ខិកាតិ បិដ្ឋលបក្ខិកា, លុទ្ធកបក្ខិកា ឯច ចា សដតិ រុដតិ ឯតាយាតិ សាដិកា, សំចន្ធា សាដិកា អាសាដិកា ទោតាហ “ចន្ទិម្នី”តិអាទិ ហាទេតាតិ អបទេតា

ចារកោតាតិ ចារកបទេដ្ឋា ឌីទេកោតាតិ បិទេលិតិកោតា អទេត្តាចស្សេតិ ចស្សកាលស្ស អច្ចត្តទេ គិក្កាហត្តិ ស្សុយាទាទិក្កាហទហិតំ បីតត្តិ បាគិយស្ស បីតកាចំ សីហញ្ញក្ខាទិបរិស្សយេន សាសទេក្កា សប្បដិភយា

បញ្ញា អហាតិ ឯកស្សាតិ បញ្ញាហិកោ, សោ ឯច ចារទោតិ, បញ្ញាហិកចារទោ ឯចំ សព្វាហិកចារទោបិ ទេចិតព្ពោ ឌិណ្ណដ្ឋាតត្តិ ឆទិតដ្ឋាតំ កោឆទក្កហិតដ្ឋាតំ

បិតិដ្ឋាតត្តិ បិតទា កាតព្ពដ្ឋាតំ, បិតទា កាតព្ពកិច្ចត្តិ អទេត្តា យឆារុចិំ កទេហត្វា កច្ឆន្តីតិ ក្បត្តិ រុចិអត្តរូបំ កោឆទក្ខុយិំ ចា គតិបាទំ ចា កទេហត្វា កច្ឆន្តិ កោកត្តត្តិ កប្បាសដ្ឋិកាទិយិស្ស កោក្បញ្ញិតព្ពំ កត្តំ កត្តក្កហទោលទោតច យាក្បុបិ សង្កហិតា

ទ្វិហាកោរហិតិ ក្បត្តំ អាកាទេទ្ធយំ ឥទស្សត្បំ “កាលតទោតា ចា សមុដ្ឋាតទោតា ចា”តិ ក្បត្តំ ឯចំ បាឡឹញ្ញយំ អាកតាតិ “ទ្វិបចទោយា សត្តតី”តិ ឌាតិ ទ្វិឆា គិត្តិត្វា ហទយចត្ថុំ អក្កហេត្វា ឥសាយតតាតិ បញ្ញាឥស ស្វុលុយរូបានីតិ ឯចំ រូបកណ្ឌបាឡឹញ្ញយំ (ឆ ស ៩៩៩) អាកតា បញ្ញាឌិសតិ រូបកោដ្ឋាសាតិ សលក្ខណតោ អញ្ញមញ្ញសង្ករាភាចទោតា រូបភាកា រូបកោដ្ឋាសាតិ ចា ចិសុំ ចិសុំ អប្បចត្តិត្វា កលិបភាទេចទោតច បចត្តតទោតា រូបកលិបា កោដ្ឋាសាតិ ច អំសា អចយចាតិ អទេត្តា កោដ្ឋត្តិ ចា សទិទំ, តស្ស អំសា កោសាឥទោយា កោដ្ឋាសាតិ អញ្ញោបិ អចយចា កោដ្ឋាសា ចិយ កោដ្ឋាសា

សេឃ្យទាបីតិអាទិ ទ្វិបយាសំសទ្ទន្តំ តត្ថ រូបំ បរិក្កហេត្វាតិ យឆាក្បត្តំ រូបំ សលក្ខណតោ ញាណេន បរិក្កហិត្វា អរូបំ ចចត្ថេបេត្វាតិ តំ រូបំ គិស្សាយ អារម្មណញ្ញ កត្វា បចត្តមានេ ចេឥតាទិកេ ចត្តារោ ខន្ធេ អរូបត្តិ ចចត្ថបេត្វា រូបារូបំ បរិក្កហេត្វាតិ បុត តត្ថ យំ រូប្បតលក្ខណំ, តំ រូបំ តទញ្ញំ អរូបំ ទ្វិកយចិតិយុត្តំ កិច្ចិ គត្ថិ អត្តា ចា អត្តនិយំ ចាតិ ឯចំ រូបារូបំ បរិក្កហេត្វា តក្បកយញ្ញ អចិជ្ជាទិកា បច្ចយេន សបច្ចយត្តិ បច្ចយំ សល្លក្ខេត្វា, អនិច្ចតាទិលក្ខណំ អារោទេបេត្វា សោ កលិបសម្មសតាទិក្កមេន កម្មដ្ឋានំ យត្ថកំ បាបេត្វា ត សក្កោតិ, សោ ត ចន្ទតីតិ ចោវាចតា

ឯត្តកំ រូបំ ឯកសមុដ្ឋានន្តិ ចក្ខាយតនំ, សោតាយតនំ, ឃានាយតនំ, ជិវ្ហាយតនំ, កាយាយតនំ, ឥត្ថិន្ទ្រិយំ, បុរិសិន្ទ្រិយំ, ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ អដ្ឋចិធំ កម្មជមេវ; កាយវិញ្ញត្តិ, វចីវិញ្ញត្តីតិ ទ្វយំ ចិត្តជមេវាតិ ឯត្តកំ រូបំ ឯកសមុដ្ឋានំ សទ្ទាយតនមេកំ ទ្វិចិត្តជមេវ

ឌ្ឍិសន្តតិំ រូបស្ស លហុតា, មុទុតា, កម្មញ្ញតាតិ ឯត្តកំ រូបំ ឧតុចិត្តាហារវសេន តិសមុដ្ឋានំ។ រូបាយតនំ, គន្ធាយតនំ, រសាយតនំ, ផោដ្ឋព្ពាយតនំ, អាកាសធាតុ, អាបោធាតុ, កពឡីការោ អាហារោតិ ឯត្តកំ រូបំ ឧតុចិត្តាហារកម្មវសេន ចតុសមុដ្ឋានំ។ ឧបចយោ, សន្តតិ, ជរតា, រូបស្ស អនិច្ចតាតិ ឯត្តកំ រូបំ ន កុតោចិ សមុដ្ឋាតីតិ ន ជាតាតិ។ សមុដ្ឋានតោ រូបំ អជាតន្តិអាទីសុ វត្វា “កាលតោ រូបំ អជាតន្តិ”អាទីសុ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។

កម្មលក្ខណោតិ អត្តនា កតំ ទុច្ចរិតកម្មំ លក្ខណំ ឯតស្សាតិ កម្មលក្ខណោ, ពាលោ។ វុត្តញ្ហេតំ – “តីណិមានិ, ភិក្ខវេ, ពាលស្ស ពាលលក្ខណានិ។ កតមានិ តីណិ? ទុច្ចិន្តិតចិន្តី ហោតិ, ទុព្ភាសិតភាសី, ទុក្កដកម្មការី។ ឥមានិ ខោ...បេ... លក្ខណានី”តិ (ម. និ. ៣.២៤៦; អ. និ. ៣.៣)។ អត្តនា កតំ សុចរិតកម្មំ លក្ខណំ ឯតស្សាតិ កម្មលក្ខណោ, បណ្ឌិតោ។ វុត្តម្បិ ចេតំ “តីណិមានិ, ភិក្ខវេ, បណ្ឌិតស្ស បណ្ឌិតលក្ខណានិ។ កតមានិ តីណិ? សុចិន្តិតចិន្តី ហោតិ, សុភាសិតភាសី, សុកតកម្មការី។ ឥមានិ ខោ...បេ... បណ្ឌិតលក្ខណានី”តិ (ម. និ. ៣.២៥៣; អ. និ. ៣.៣)។ តេនាហ “កុសលាកុសលកម្មំ បណ្ឌិតពាលលក្ខណ”ន្តិ។

ពាលេ វជ្ជេត្វា បណ្ឌិតេ ន សេវតីតិ យំ ពាលបុគ្គលេ វជ្ជេត្វា បណ្ឌិតសេវនំ អត្តកាមេន កាតព្ពំ, តំ ន ករោតិ។ តថាអកតស្ស ច អយមាទីនវោតិ ទស្សេតុំ បុន “ពាលេ វជ្ជេត្វា”តិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ យំ ភគវតា “ឋានំ ឯតំ កប្បតី”តិ អនុញ្ញាតំ, តទនុលោមញ្ច, តំ កប្បិយំ។ យំ “ឋានំ ឯតំ ន កប្បតី”តិ បដិក្ខិត្តំ, តទនុលោមញ្ច, តំ អកប្បិយំ។ យំ កោសល្លសម្ភូតំ, តំ កុសលំ, តប្បដិបក្ខំ អកុសលំ។ តទេវ សាវជ្ជំ, កុសលំ អនវជ្ជំ។ អាបត្តិតោ អាទិតោ ទ្វេ អាបត្តិក្ខន្ធា គរុកំ, តទញ្ញំ លហុកំ។ ធម្មតោ មហាសាវជ្ជំ គរុកំ, អប្បសាវជ្ជំ លហុកំ។ សប្បដិការំ សតេកិច្ឆំ, អប្បដិការំ អតេកិច្ឆំ។ ធម្មតាយុត្តំ ការណំ, ឋានំ អការណំ។ តំ អជានន្តោតិ កប្បិយាកប្បិយំ, គរុក-លហុកំ, សតេកិច្ឆាតេកិច្ឆំ អជានន្តោ សុចិសុទ្ធំ កត្វា សីលំ រក្ខិតុំ ន សក្កោតិ។ កុសលាកុសលំ, សាវជ្ជានវជ្ជំ, ការណាការណំ អជានន្តោ ឧត្តាទីសុ អកុសលតាយ រូបារូបបរិគ្គហម្បិ កាតុំ ន សក្កោតិ, កុតោ តស្ស កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា វឌ្ឍនា។ តេនាហ “កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា វឌ្ឍេតុំ ន សក្កោតី”តិ។

គោចរសទិសេ អត្តភាវេ ឧប្បជ្ជិត្វា តត្ថ ទុក្ខុប្បត្តិហេតុតោ មិច្ឆាវិតក្កា អាសាដិកា វិយាតិ អាសាដិកាតិ អាហ “អកុសលវិតក្កំ អាសាដិកំ អហារេត្វា”តិ។

“គណ្ឌោតិ ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ចន្នេតំ ឧបាទានក្ខន្ធានំ អធិវចន”ន្តិ (សំ. និ. ៤.១០៣; អ. និ. ៥.៤៦; ៨.៩៤) វណនតោ នវហិ វណមុខេហិ វិស្សន្ទមានយូសោ គណ្ឌោ វិយ បិលោតិកខណ្ឌេន ឆទ្វារេហិ វិស្សន្ទមានកិលេសាសុចិ អត្តភាវវណោ សតិសំវរេន បិទហិតព្ពោ, អយំ បន ឯវំ ន ករោតីតិ អាហ “យថា សោ គោបាលកោ វណំ ន បដិច្ឆាទេតិ, ឯវំ សំវរំ ន សម្បាទេតី”តិ។

យថា ធូមោ ឥន្ធនំ និស្សាយ ឧប្បជ្ជមានោ សណ្ហោ សុខុមោ, តំ តំ វិវរំ អនុបវិស្ស ព្យាបេន្តោ សត្តានំ ឌំសមកសាទិបរិស្សយំ វិនោទេតិ, អគ្គិជាលសមុដ្ឋានស្ស បុព្ពង្គមោ ហោតិ, ឯវំ ធម្មទេសនាញាណស្ស ឥន្ធនភូតំ រូបារូបធម្មជាតំ និស្សាយ ឧប្បជ្ជមានា សណ្ហា

ឃុលុយា ឥំ ឥំ ឧត្ឋត្តរំ អាឃតត្តរញ្ចា អតុបចិយ្យ ញ្យារេបតិ, បត្វាត់ ឃិច្ឆាចិតក្កាឌិបរិយ្យយំ ចិតោរេឌតិ, ខាលាក្កិខាលិបយ្ដ្វាបតយ្យ ប្តាក្កយេយា ហោតិ, តស្មា ឆ្ងេយា ចិឃាតិ ឆ្ងេយាតិ អាហ “រោកាបិលរោកា ឆ្ងំ ចិឃ ឌយុឌេបតាឆ្ងំ ត ពទោតី”តិ៉ អត្តតោ បត្តិកំ ប្លបកាក្តា តិបិត្តយ្យ ពោតត្ថា តឌត្ឆចិកា ឌយុពឆា ប្លបតិបិត្តពពឆា៉ ពតយ្យ ឌាតាឌិប្តត្តាយ្យ អតុរេយាឌតពឆា អតុរេយាឌតា៉ តរោតាតិ ឌយុពឆាឌិត់ អពទលរោតា៉ “ខាហុយ្យុរោតា ក្យលចាតិ ត ឌាតត្តី”តិ ពស្មា ចុត្តំ? តត្យ អត្តតោ ឌាតាបតត្តំ ឌយុពឆាឌិ ត ពោតត្តរេយចាតិ? បត្ថំ ត ពោតត្តរេយច, ឃុឌ្ឍាបរេឃត បត ឌរយុ ពទិរេត តយ្យ ក្យលឌាតត់ បត្ឌារេឃត់ ចុត្តំ៉ រេតតាហ កពចា –

“តាកាបយាត់ ឌាតត្តិ, ឃិយ្យំ ឌាំលេហិ បល្ឌិតំ;

កាបរេឃ រេខាតរេឃ ឌយុំ, បក្កុលេញ្ញាបិត់ ឌខ”ត្តិ៉

តទត្តិ ឋាតទត្តិ ឲត្តាតិ តិត្តំ, តឌិតញ្ញអាកាឌីត់ តហាតបិតាឌិអត្តំ ឋាតរេលដ្ឋាត់៉ ឃឆា បត ឥំ ប្លឌេពាត ឋាតិល្អបត្តាត់ បទិរេយលំ បចារេហតិ, បរិយ្យយំ ចិតោរេឌតិ, ចិប្តុឌ្ឍិ ប្លប្យារេឌតិ, ឲចំ ខាហុយ្យុតា អត្តតោ បឃិបំ ឋាតិល្អបត្តាត់ ឌរេយ្យាឌពត ចិត្តយលំ បចារេហត្តិ, បរិយ្យយំ ចិតោរេឌត្តិ, ចិប្តុឌ្ឍិ ប្លប្យារេឌត្តិ, តស្មា រេត តិត្តំ ចិឃាតិ តិត្តំ៉ រេតតាហ “តិត្តក្ខរេត ខាហុយ្យុតកិក្ខា”តិ៉ ញ្យញ្ញាត់ ពឆំ រេទារេបតត្តាត្តិ, កឥត្តា, ត្តាឌំ ញ្យញ្ញាត់ អឃំ បរេឌ្វា ពឆំ ត្តាយត្តិ អរេត្តា រេទារេបតរេត្តា, រេពត បពារេទត ត្តាយយ្យ អត្តយ្យ ចាឆរេពា ឌារេតា៉ “តិក្ខរេបតត្តា”ត្តិ ចា បិរេធា, តិក្ខរេបតត្តា អឃំ បកាចតិក្ខត្តិ ពឆរេយត្ត តិក្ខញ្ញហាតិ អឌិប្យារេឃា៉ ត្តាយយ្យ កាឃិតយ្យ រេពា អរេត្តាតិ បឌ្ឍត្តំ ប្ដុច្ឆតិ៉ ត្តាយត្តិ ផារេតតិ ត្តាយត្តិ បិញ្ញត្តាប្យឌេរេប៉ បិញ្ញត្តា ពំ ចឌតីតិ កាចត្តំ ប្ដុច្ឆតិ៉ អរេត្តា ពំ ឌីរេបតីតិ កាចត្តំ ចា? បរេក្កតត្តំ ចា៉ ត បរិប្ដុច្ឆតីតិ ចិយតិរេច្ឆឌតប្ដុច្ឆាចរេបត បត្តរេបា ប្ដុច្ឆំ ត ពទោតិ៉ ត បរិបញ្ញីតិ បរិ បរិ អត្តតោ ខាពាត្យំ ត្តាច្ឆំ ត អាចិក្ខតិ, ត ចិកាចេតិ៉ រេតតាហ “ត ឌាតារេបតី”តិ៉ រេតតិ ខាហុយ្យុតកិក្ខា៉ ចិចរេលាំ តាយ អត្តយ្យ ចិកឌិត្វា ពឆតត្តិ អាហ “ការេឌត្វា ត រេឌរេបត្តិ”តិ៉ អត្យត្តាតិពតត្តិ ខាារេលាត អបិពឌីពតំ ក្យឃ្យាបឌិច្ឆត្តំ៉ ត ប្លត្តាតិ ពទោត្តីតិ បិរេតក្ខបិឌយ្យរេល ចាលិពំ ប្លូឌ្ឍរេត្តា ចិឃ បឆចិបត្ឌារេទាឌពំ ចិចទិត្វា ឌរេយ្យរេត្តា ចិឃ ច ប្លត្តាត់ ត ពទោត្តិ៉

ឲចំ ឃយ្យ ឌយុយ្យ ចរេបត ខាហុយ្យុតា “តិត្ត”ត្តិ ចុត្តា បរិឃាឃរេតា៉ ត្តាឌាតិ តរេយច ឌយុំ តិប្យទិឃាឃរេតា “តិត្ត”ត្តិ ឌរេយ្យត្យំ “ឃឆា ចា”តិអាឌិ ចុត្តំ៉ ឌរេយ្យា ហិ តទត្តិ ឋាតទត្តិ ឲរេតត តិត្តាត់ តាយ តញ្ញអាពត្តិ “តិត្ត”ត្តិ ចុច្ឆតិ៉ រេតតាហ កពចា ឃុរេយឌក្ខរេតា –

“ឲចំ ពិរេលបយលរេឆាចំ, ចិឌ្ឍរេត្តា អយតត្តញ្ញឲ;

ត ពរេចបតិ ឥំ តញ្ញអាពំ, ត រេឌារេបា អយតត្តញ្ញឲ”តិ៉ (ញ្យ៉ ចំ៉ ១៉១៣) –

ឌយុរេយ្យច តិត្តាតរេយ្យាតទលតិត្តក្ខតយ្យ ឋាតរេលាពាទំ អឌាតរេត្តា “ឌយុតិត្តំ ត ឌាតាតី”តិ ចុរេត្តា៉

បីតាបីតន្តិ កេនចិ បីតំ អបីតញ្ច កេនចិ រូបំ ន ជានាតិ, ន ចិន្តតិ។ អចិន្តេន្តោ ហិ “ន លភតី”តិ វុត្តោ។ “អានិសំសំ ន ចិន្តតី”តិ វត្វា តស្ស អចិន្តនាការំ ទស្សេន្តោ “ឆមុស្សចតព្វំ កត្វា”តិអាទិមាហ។

អយំ លោកុត្តរោតិ បទំ សន្ធាយាហ “អរិយ”ន្តិ។ បច្ចាសត្តិញាណេន អត្តនោស្ស ហិ ចិប្បជិនេនេវ ចា។ អរិយមគ្គោ ចា និទ្ទោសបរិយាយោ ឥជ្ជតេ្តា។ អដ្ឋង្គិកន្តិ ច ចិស្សុំ ឲកញ្ញុញ្ញា អដ្ឋង្គិកំ រូបិកាយ កេហតព្ពំ, អដ្ឋង្គតា ធាតុល្លតោតា ច។ ឲចញ្ញា កត្វា សត្តង្គស្សបិ អរិយមគ្គស្ស សង្គហោ សិទ្ធោ ហោតិ។

ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេតិអាទីសុ អបិ នេវ នេន សតិបដ្ឋានា វុត្តា។ តត្ថ កាយវេទនាចិត្តធម្មានុបស្សនា សតិបដ្ឋានា លោកិយា, តត្ថ សម្មាសម្ពោធិង្គសមេនេន បវត្តា និព្ពានារម្មណា លោកុត្តរាតិ ឲចំ “ឥមេ លោកិយា, ឥមេ លោកុត្តរា”តិ យថាភូតំ នប្បជានាតិ។

អនមនេនំ ទុហតីតិ បដិក្កមេន យត្ថ អជានន្តោ កិស្មិញ្ចិ ឋានេ សន្ធាវតិយា, កិស្មិញ្ចិ បច្ចយាវតិយា អនមនេនំ ទុហតិ។ ចាចាយ អភិហារោ ចាចាភិហារោ។ បច្ចយានំ អភិហារោ បច្ចយាភិហារោ។

“ឥមេ អរិយា ឥទ្ធិមន្តោ ន កណ្ហន្តី”តិ ឥមិនា តថាគតំ អត្ថំ សម្មាបដិបត្តិយា អភាវំ ទស្សេតិ អាចរិយុបជ្ឈាយេសុ បិតុសមស្ស អនុបដ្ឋានតោ, តេន ច សិក្ខាការេតាភាវទីបនេន សង្គហស្ស អភាជនភាវំ, តេន ទេសនំ តេសុ អនុគ្គហាភាវំ។ ន ហិ សីលាទិគុណេហិ សមនេ ខិរកាលប្បត្តា អននុគ្គហេតព្វា សព្រហ្មចារី អនុគ្គណ្ហន្តិ, តិរច្ឆានំ ចា អនុគ្គហំ កនោន្តិ។ តេនាហ “នចលេ ភិក្ខូ”តិអាទិ។ ធម្មកថាបាតន្តិ បវេណិអាគតំ បរិយត្តិធម្មកថាមគ្គំ។ សច្ចសត្តប្បដិសន្ធិបច្ចយាការប្បដិសំយុត្តំ សុញ្ញតាទីបនំ កុសលកថំ វុត្តំចិបល្លាសនេនេតាតិ “ន រូបញ្ញូ”តិអាទីសុ វុត្តស្ស បដិនេមស្ស បដិក្ខេបនេន អត្ថហណនេន។ យោជេត្វាតិ “រូបញ្ញូ ហោតី”តិ គណនតោ ចា ចណ្ណតោ ចា រូបំ ជានាតី”តិអាទិនា, “តស្ស កេនចិ ន បរិហាយតិ, បច្ចុបការបរិភោគតោបិ ន បរិធាហិនោ ហោតី”តិអាទិនា ច អត្ថំ យោជេត្វា។ ចេទិតព្វោតិ តស្មិំ តស្មិំ បទេ យថារហំ អត្ថោ ចេទិតព្វោ។ សេសំ សុវិញ្ញេយ្យមេវាតិ។

គោបាលសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឥតិ មនោរថបូរណិយា អង្គុត្តរនិកាយ-អដ្ឋកថាយ

ឯកាទសកនិបាតវណ្ណនាយ អនុត្តានត្ថទីបនា សមត្តា។

និដ្ឋិតា ច មនោរថបូរណិយា អង្គុត្តរនិកាយ-អដ្ឋកថាយ

អត្ថាតព្វបឌចណ្ណតា៍

តិកយតកឆាចណ្ណតា

យហាអដ្ឋកថាយសារត្ថិ អដ្ឋត្ថរយហាអដ្ឋកថាយ សារៈ៍ ឲក្ខតសង្គីយទេត្វាតិ ទេឆាក៌ ង្គាតកាចទេតា យត្វសដ្ឋកហណ៌ ម្ងលដ្ឋកថាសារត្ថិ បុទេត្តា ចុត្តអដ្ឋត្ថរយហាអដ្ឋកថាយ សារទេយច អត្ថតិកយចទេសត ចឌតិ៍ អឆ ចា ម្ងលដ្ឋកថាសារត្ថិ ទេបរិទាឈដ្ឋកថាសុ អត្ថសារៈ៍ ទេតទេតឌំ ឌទេស្សតិ – អដ្ឋត្ថរយហាអដ្ឋកថាយ អត្ថសារៈ អាឌាយ ត្ថយំ យទេតារឆប្ញរហិ៍ កទេរាទេត្វា ទេសសយហាតិកាឃាតយ្យិ ម្ងលដ្ឋកថាសុ ត្ថឆ ថិតិទេឃាកក្ខយំ អត្ថសារៈ អាឌាយ ឲចយកាសិត្តិ៍ យហាថិហារាឌិចាសីតត្តិ ច ត្ថឌំ បុរិយបឋ្ឋិយបទេឌហិ សង្គិ សម្ពត្តិតព្ពា "យហាថិហារាឌិចាសីតំ សយឃំ បកាសយត្តិ, យហាថិហារាឌិចាសីតំ ម្ងលដ្ឋកថាសារៈ អាឌាយា"តិ៍ ទេតតាតិ បុទេត្ថាត៍ ទេហាត្យ សទេត្ថា សុលិ ទេលិទេកាតិ កាយាចចទាឌិថិកាទេកា សទេត្ថា សត្វទេលិទេកា ឃឆាទេហំ ទេឝាឌិត្វឃាឌិកយចទេសត សយ្យទេត្វត តិត្ថាតសុទេលត សុលិ សុលិទេតា ទេហាត្វតិ សទេឌចកស្ស ទេលិកស្ស អច្ចត្តិ សុឈាឌិកយាយ អត្ថទេតា បុត្ថា បរិឈាទេយតិ៍

ឲត្វាចតា សយត្វាច, សត្វទេសា ចណ្ណតា អឃំ;

ឋិសតិឃា សហទេស្សហិ, កទេត្វហិ បរិយាឈទេតា៍

ទេបរិទាឈាតំ កឆាយក្កសារទេយត្វ ឃទេតា ឌិតំ;

តប្ពា សារត្វយត្ថសា, ត្ថតិ តាទេយត ថិស្សតា៍

អទេត្ថស្សិទេតា តរិទេត្តត, ទេសាហំ បទេក្កយឝាហ្យតា;

សដ្ឋម្ពតិកាទេយត, សាសត្វទេត្ថាតកាទិតា៍

ទេតទេតច កាទិទេត រទេយ្ខ, បរិសាឌសតយណ្ណិទេត;

តាតាត្វយកាឈាកិទេណ្ណ, កាចតាតិទេតាលទេឃ៍

សីតល្ហកាយមុបេន្ត , ចរំ ខេមបថេ ឆ្ពយំ;

អត្តញ្ញុញ្ញាតមុបេន្តុំ, អកាសិ សាធុសមុត្តំ៍

ឃំ សិទ្ធិ ឆ្កុយិតា បុញ្ញា, ឃំ ចញ្ញា បស្សុតំ យឃា;

ឲេតត បុញ្ញាកេមុត, ទុតិេឃ អត្តមក្ខេច៍

តាចតិេរ បេយាេងេត្តា, សីលិចារក្សេណ ខេតា;

អលេក្កា បញ្ចាកាេយស្ស, បត្វាត បចយំ ចលំ៍

អត្តិេយ អត្តកាចយិ្យាេយេត្តឃ្យំ ឃុតិបុក្កចំ;

េលិកក្កបុក្កលំ តាធំ, មញ្ញាមត្តហិេត ខតំ៍

ជិវ្ហាត តស្ស ឌីរស្ស, ស្សត្វា មន្លមុេងមតំ;

អដីកត្វា ចលំ អក្កំ, េសាេកឃ្យំ ឌិតសាមតំ៍

មងា ខក្ឃត្ត ខាងាេតា, ឆេមុេតច ឆ្កុយំ បង៉;

តិខតា បុញ្ញាកេមុស្ស, េងាេតត្ត ឌិតសាមតំ៍

ឆ្កុេយ ច បរលិេតា មេញ្ញា, មញ្ញាគា តិទុបខ្លុចា;

តិច្ចំ កល្យាណមក្កប្យា, បេប្យាត្ត អយតំ បគត្តិ៍

អក្សត្តខឹកា មយត្តា៍